മാതംഗി.

എം. ആർ. നാരായണപ്പിള്ള.

MATHANGI

BY

M. R. NARAYANA PILLAI.

Abridged from:—

The First Works of Benkima Chandra Sathopadhyar.

മാതംഗി.

(ബങ്കിമചന്ദ്രശതോപാദ്ധ്യായരുടെ
ആദ്യകൃതിയെന്നറിയപ്പെടുന്ന മൂലത്തിൽ നിന്ന്.)

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

എം. ആർ. നാരായണപിള്ള.

പ്രകാശകന്മാർ:—

കെ. ആർ. ബ്രദർസ്,

പുസ്തക കച്ചവടം, കോഴിക്കോട്.

1-ാം പതിപ്പ്—കോപ്പി 300.

(പകർപ്പവകാശം പ്രകാശകന്മാരിൽ.)

കോഴിക്കോട്:

കെ. ആർ. ബ്രദർസ് അച്ചുക്കൂടം.

1940.

Price 10 As.] [വില 10-ണ.

മാതംഗി.

ഒന്നാം അദ്ധ്യായം.

രാധാഗഞ്ജ്. ഒരു കുഗ്രാമമെങ്കിലും നിരവധി കുബേരന്മാരായ ജന്മികളുടെ ആവാസത്താലും തദനുസൃതമായ പരിഷ്കാരങ്ങളാലും ഒരു വലിയ പട്ടണത്തിന്റെ പ്രശസ്തിയെ ആൎജ്ജിച്ചിരുന്നു. വിശിഷ്യ, വസുമതി എന്ന നദിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം അതിന്റെ മഹിമയെ വിദ്യോതിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മീനമാസത്തിൽ ഒരു ദിവസം, മദ്ധ്യാഹ്നസൂൎയ്യന്റെ തീവ്രത മിക്കവാറും ശമിച്ച സായങ്കാലം സമാഗതമായി. പാടത്തു കൃഷിപ്പണിചെയ്തിരുന്ന കാൎഷികന്മാരുടെ നെററിത്തടത്തിലും പകൽ വേളയിലെ നിദ്രയിൽനിന്നും പ്രബുദ്ധകളായ വനിതാജനങ്ങളുടെ കബരീഭരത്തിലും തിങ്ങിനിറഞ്ഞിരുന്ന വിയൎപ്പുതുള്ളികളെ ആററികൊണ്ടു മന്ദപവനൻ സൎവ്വത്ര കളിയാടി.

ഒരു ചെറുഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ, പകലത്തെ ഉറക്കം തെളിഞ്ഞുണൎന്ന് കഷ്ടിച്ചു മുപ്പതുവയസ്സോടടുത്തു പ്രായംവരുന്ന ഒരു സ്ത്രീ, നിദ്രാവേളയിൽ ഛിന്നഭിന്നമായി കിടന്നിരുന്ന തലമുടിക്കെട്ടും വസ്ത്രങ്ങളും യഥാസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഉറപ്പിച്ചു ഭംഗിപിടിപ്പിച്ചു. സാധാരണ സ്ത്രീകൾ ഈ മാതിരികാൎയ്യങ്ങളിൽ അധികം സമയം ചെലവഴിക്കുക സാധാരണയാണല്ലോ. എന്നാൽ, അവൾക്കാകട്ടെ ഒട്ടും സമയം ആയതിന്നു വേണ്ടിവന്നില്ല. കുറച്ചു ജലമെടുത്തു മുഖം കഴുകി നെററിയിൽ ഒരു കുങ്കുമപ്പൊട്ടും ധരിച്ചു ഒരു കുടവുമെടുത്തുംകൊണ്ടു സമീപസ്ഥിതമായ വേറൊരു വീട്ടിലേക്കു കടന്നു. അവൾ കടന്നുചെന്ന ആ വീട് ഏററവും അടുത്തടുത്ത് നാലു ചെറുവീടുകളാൽ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും നിലം മണ്ണുതേച്ചു ചുമരിന്നു പകരം മുളകൾ ചതച്ചു മറച്ചിരുന്നവയുമായിരുന്നു. ആ വീടുകൾ കാഴ്ചയിൽ ഏററവും ചെറിയവയും ചുവരുകൾ മുളകളാൽ നിൎമ്മിക്കപ്പെട്ടവയും ആയിരുന്നുവെങ്കിലും സൎവ്വത്ര പരിശുദ്ധമായി

രുന്നു. ഈ നാലുവീടുകളിൽ മൂന്നെണ്ണത്തിന്റെയും വാതിലുകൾ മുററത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചും ഒന്നിന്റേതുമാത്രം നിരത്തിനെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുമായിരുന്നു സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. പുറത്തുനിന്നും അകത്തേക്കുള്ള പ്രവേശനദ്വാരം പനമ്പുതട്ടിയാൽ മറക്കപ്പെട്ടിരുന്നതിനെ നിഷ്പ്രയാസം തുറന്നാണ് മേൽപറഞ്ഞ സ്ത്രീ അകത്തേക്കു പ്രവേശിച്ചത്.

താഴ്ന്നതരം വീട്ടിൽ വസിക്കുന്നവളെങ്കിലും സാമാന്യ സൌന്ദര്യവതിയായ അവൾ അകത്തു സ്ത്രീകൾക്കു പ്രത്യേകം പെരുമാറുവാൻ ഒഴിച്ചിട്ടിരുന്ന തളത്തിലേക്കു പ്രവേശിച്ചു. ആ സമയത്തു മിക്കവാറും ദിവസങ്ങളിൽ വീടുകളിലുള്ള എല്ലാ സ്ത്രീകളും ആ അകത്തളത്തിൽ നിദ്രകഴിഞ്ഞു വിശ്രമിക്കുക സാധാരണയായിരുന്നു. എന്നാൽ, അന്നാകട്ടെ, അവിടെ രണ്ടുപേർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഒരുത്തി പതിനെട്ടുവയസ്സുള്ള ഒരു യുവതി. അവൾ വസ്ത്രം തുന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. മറെറാന്നു നാലുവയസ്സുമാത്രം വരുന്ന ഒരു ചെറിയ ആൺകുട്ടിയുമായിരുന്നു. അവൻ, തന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ സ്കൂളിലേക്കു പോകുമ്പോൾ കൊണ്ടുപോകുവാൻ മറന്നു വെച്ചുപോയ ഒരു മഷിക്കുപ്പി എടുത്തു അതിലെ മഷി കോരി മുഖത്തും മാറത്തും തേച്ചുകളിക്കുകയായിരുന്നു. ആഗത, വസ്ത്രം തുന്നിക്കൊണ്ടിരുന്ന യുവതിയുടെ സമീപം ചെന്നിരുന്ന് 'എന്താണു നീ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'ജ്യേഷ്ഠത്തി! എന്താണിന്നു വളരെ പ്രസന്നവദനയായിക്കാണുന്നുവല്ലോ. ഞാൻ ഇന്നു ആരെയാണാവോ കണികണ്ടത്?

ആഗത:—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു) 'വിശേഷിച്ചാരെ കാണുവാനാണ്. നിത്യവും ആരുടെ മുഖം നീ ദർശിക്കുന്നുവോ ഇന്നും അതേ മുഖംതന്നെ ദർശിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും'.

ഇതു കേട്ടമാത്രയിൽ യുവതിയുടെ പ്രസന്നവദനം തെല്ലുനേരത്തേക്കു നിഷ്പ്രഭമായി. ഇതരയുടെ ചുണ്ടുകളിൽ ഒരു പരിഹാസച്ചിരിയുടെ ലാഞ്ഛനയും സ്ഫുരിച്ചുമറഞ്ഞു. ഇനി നമുക്കു ഇവരെപ്പററി അല്പം വിശദമായി ചിന്തിക്കാം.

മുപ്പതു വയസ്സു പ്രായംവരുന്ന ആഗത സൌന്ദര്യവതിതന്നെയായിരുന്നുവെങ്കിലും സൌന്ദര്യത്തിന്റെ പരിപൂർണ്ണത തികഞ്ഞവളെന്നു പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അവളുടെ നോട്ടംതന്നെ വികാരോദ്ദീപകമായിരുന്നു. ഭാവന കുറുമ്പിനെയും വിളിച്ചറിയിച്ചിരുന്നു. അവൾ അണിഞ്ഞിരുന്ന ആഭരണങ്ങൾ എണ്ണത്തിൽ അധികമൊന്നുമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും അതവൾക്കൊരു ഭാരമെന്നു തന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അവളുടെ സ്ഥൂലദേഹത്തെ മറച്ചിരുന്ന വിലകുറഞ്ഞ ആ വസ്ത്രം അലക്കുകാരൻ കണ്ടിട്ടു കാലമെത്രയായിരിക്കുമെന്നും നിശ്ചയമില്ല.

പതിനെട്ടു വയസ്സുള്ള യുവതിയുടെ ശരീരത്തിൽ അത്രതന്നെ ആഭരണങ്ങളൊന്നുമില്ല. അവളുടെ സംസാരത്തിൽ കിഴക്കെ ബങ്കാളത്തിലെ ഭാഷയുടെ ലാഞ്ഛനയേ ഇല്ല. അതിനാൽ അവൾ ആ ഗ്രാമത്തിലുള്ളവളാണെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ ന്യായമില്ല. ഭാഗീരഥീനദീതീരത്തിൽ കൽക്കത്താപട്ടണത്തിനു് ഏററവുമടുത്തുള്ള ഒരു പരിഷ്കൃതമായ ദേശത്തിൽനിന്നും വന്നവളത്രെ അവൾ. അളവററ ദുഃഖത്താലോ ചിന്താഭാരത്താലോ എന്തോ അവളുടെ സാക്ഷാൽ പ്രകാശമാനമായ ദേഹകാന്തി തെല്ലു മങ്ങിയിരുന്നു. മദ്ധ്യാഹ്ന സൂര്യന്റെ തീവ്ര കാന്തിയാൽ പാതി മങ്ങിയ ചെന്താമരപ്പുഷ്പത്തോടു അവളെ ഉപമിക്കാം. കാർമേഘങ്ങൾക്കുപോലും ഈർഷ്യ ജനിപ്പിക്കുന്ന അവളുടെ തഴച്ചുനിന്ന പുരികുഴൽ പിൻഭാഗത്തെ മിക്കവാറും പാദംവരെ മറച്ചിരുന്നു. വളഞ്ഞ ചില്ലിക്കൊടികൾ കണ്ണിമകളാൽ തെല്ലു മൂടി പാതിമാത്രം പുറത്തുകാണുന്ന മിഴികൾ. താരുണ്യം പൂർത്തീകരിച്ചിരുന്ന അവളിൽ എന്തെന്നില്ലാതെ വ്യാകുലത കുടികൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ ചെറിയ ചെഞ്ചുണ്ടുകൾ ഉള്ളിൽ ഊറുന്ന വേദനാഭാരത്തെ കൂടക്കൂടെ എടുത്തു കാട്ടിയിരുന്നു. കൈകളിൽ ഓരോ ജോഡി സാധാരണ വളകളും കഴുത്തിൽ മംഗല്യസൂത്രവുമല്ലാതെ മറെറാരാഭരണവുമില്ല.

അവൾ തന്റെ കൈയിലിരുന്ന സൂചി താഴത്തു വച്ചിട്ടു ആഗതയോടു വർത്തമാനം തുടരുവാൻ തുടങ്ങി. ആഗത, തന്റെ ഗൃഹത്തിലെ അളവററ ദുരിതങ്ങളേയും ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തേയും കുറിച്ചു പ്രവചിച്ചു തുടങ്ങി. എന്നാൽ, അവളുടെ ആ പ്രസ്താവനക

ളിൽ ഒട്ടുമുക്കാലും കുളവായിരുന്നു. കണ്ണുകളിൽ ജലസ്പർശംപോലുമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും മററവളെ തന്റെ വ്യസനാധിക്യത്തെ ധരിപ്പിക്കുവാൻ കൂടക്കൂടെ മേലാഞ്ചലത്താൽ തുടച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പക്ഷെ, അവർ തുടച്ചു കഴിയുമ്പോൾ എങ്ങിനെയോ കണ്ണീരും പുറപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ അവളുടെ ശ്രദ്ധ അകലത്തൊരിടത്തു മുഖത്തു മഷി കോരിത്തേച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ബാലനിൽ പതിഞ്ഞു. ആ കാഴ്ച വ്യസനപാരവശ്യം അഭിനയിച്ചിരുന്ന അവളെ പൊട്ടിച്ചിരിപ്പിച്ചു. അവളുടെ വൈവശ്യവും നിലച്ചു.

നിലവിളിയും താപഭാവങ്ങളുമെല്ലാം നിലച്ചു. നേരവും അസ്തമിക്കാറായി എന്നു കണ്ടപ്പോൾ അവർ യുവതിയെ നദിയിൽ വെള്ളം കോരുന്നതിനു പോകുവാൻ തിടുക്കം കൂട്ടി. അവർ അവിടേക്കു കടന്നുചെന്നതുതന്നെ വെള്ളത്തിനു പോകുവാൻ യുവതിയെ ക്ഷണിക്കുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമായിരുന്നു. എന്നാൽ യുവതി അതിനു തടസ്സം ഭാവിച്ചു. അതൃത്തവർ വീണ്ടും നിർബ്ബന്ധിച്ചപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു:—'പുഴയിൽ മുതലയുണ്ട്. എനിക്കു അവയെ വലിയ ഭയമാണ്. അതിനാൽ ഞാൻ വരുന്നില്ല'.

ഇതു കേട്ടു കൂട്ടുകാരത്തി പരിഹാസസ്വരത്തിൽ ഉച്ചത്തിൽ ചിരിച്ചു. തന്റെ തന്ത്രം ഫലിക്കുന്നില്ലെന്നു യുവതി മനസ്സിലാക്കി ചോദിച്ചു.—'കനകം! നേരം അതിക്രമിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ പോകുന്നില്ലേ?'.

അസ്തമന സൂര്യന്റെ ചെങ്കതിർ ജാലകൾ വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽ തെളുതെളെ മിന്നുന്നതു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു കനകം വദിച്ചു:—'ഇനിയും അസ്തമിക്കുവാൻ സമയം എത്രയോ ഉണ്ട്'.

യുവതി:—(തെല്ലു വ്യാകുലതയോടുകൂടി) നിങ്ങൾ എന്താണിങ്ങിനെ പറയുന്നത്. ഞാൻ ഈ ദിവസംവരെ പുഴയിൽ ജലത്തിന്നായി വന്നു നിങ്ങൾ കാണുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? അതു നിങ്ങൾക്കു നല്ല നിശ്ചയമുള്ള കാര്യമല്ലേ?.

കനകം:—അതുകൊണ്ടു തന്നെയാണു ഞാൻ നിന്നെക്കൂടി ഒന്നിച്ചു കൊണ്ടു പോകണമെന്നു കരുതിവന്നത്. എന്നും ഇങ്ങിനെ

അവനവന്റെ അകത്തുതന്നെ അടഞ്ഞുകിടക്കുകയോ? മററു എല്ലാ പെണ്ണുങ്ങളും വെള്ളത്തിന്നു പുഴക്കുപോകുന്നു. നിനക്കു മാത്രം അതെന്തു കുറവോ?

യുവതി:—(വെറുപ്പോടുകൂടി) വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു തരേണ്ട ഭാരം വേറെ ചിലൎക്കുള്ളതാണോ?

കനകം:—നിനക്കാരാണു വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു തരുവാനുള്ളത്. വേലക്കു ആളെ നിൎത്തിയിട്ടുണ്ടോ?

യുവതി:—എന്റെ ഭൎത്താവിന്റെ സഹോദരി കൊണ്ടുവന്നുകൊള്ളും.

കനകം:—കൊള്ളാം! കൊള്ളാം. വീട്ടിലുള്ളവർ അങ്ങിനെ ചെയ്യുമ്പോൾ കന്യപെണ്ണിന് അതെന്തുകൊണ്ടു ചെയ്തുകൂടാ?

യുവതി:—അക്കഥകൾ പറഞ്ഞിട്ടെന്താണു പ്രയോജനം ജ്യേഷ്ഠത്തി! വെള്ളത്തിന്നു പോയ്ക്കൂടെന്നു ഭൎത്താവു പ്രത്യേകം നിൎബ്ബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം നിങ്ങൾക്കു നല്ലവണ്ണമറിഞ്ഞുകൂടെ?

കനകം ഇതിന്നു യാതൊരു പ്രത്യുത്തരവും പറയാതെ ആരെങ്കിലും കടന്നു വരുന്നുണ്ടോ എന്നു നാലുപുറവും നോക്കി ആരുമില്ലെന്നുകണ്ടു എന്തോ പറയുവാൻ ഭാവിച്ചു. എന്നാൽ ഭയാധിക്യത്താൽ അവൾ ഒന്നും മിണ്ടാതെ നിലത്തേക്കുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു.

'എന്താണു ജ്യേഷ്ഠത്തി! ആലോചിക്കുന്നത്?' യുവതി ചോദിച്ചു.

'നീമാത്രം സാമൎത്ഥ്യക്കാരിയാണെങ്കിൽ—' എന്നു കനകം പറയുന്നതിനിടക്കു തടഞ്ഞുകൊണ്ടു യുവതി പറഞ്ഞു:—'മതി മതി. നിങ്ങൾ പറയുവാൻ ഭാവിക്കുന്ന കാൎയ്യം എനിക്കു മനസ്സിലായി കഴിഞ്ഞു'.

'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ഇപ്പോൾ നീ എന്തുചെയ്യുവാൻ പോകുന്നു?' എന്നു കനകം ചോദിച്ചു.

യുവതി കുറച്ചു നേരത്തേക്കു യാതൊന്നും ശബ്ദിച്ചില്ല. ചുണ്ടുകൾ മെല്ലെ ഇടിച്ചു കാണുകയാലും ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങൾ വൈവൎ

ണ്യം ഭവിക്കുന്നതുകണ്ടും അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ എന്തോ ആലോചന പൊന്തി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നു മനസ്സിലാക്കാം. പെട്ടെന്നു അവളുടെ ഹൃദയം ഒന്നു നടുങ്ങി. 'ശരി. വരിക, പോകാം പോകുന്നതുകൊണ്ടു യാതൊരു ദൂഷ്യവുമില്ലല്ലൊ'? എന്നു ചോദിച്ചു യുവതി.

കനകം:—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) കുട്ടി! ശുഭാശുഭങ്ങളെ വിവേചിച്ചു പറയുവാൻ ഞാൻ ആരാണ്; വല്ല ദിവ്യദേവതയോ മറ്റോ ആണോ? ഒരു ഭർത്താവല്ല, അൻപതു ഭർത്താക്കന്മാരുണ്ടായിരുന്നാൽ തന്നെയും ഞാൻ നിശ്ചയമായും പോകും. എനിക്കു എന്റെ കാര്യമല്ലേ അറികയുള്ളു.

യുവതി:—നിങ്ങൾ വലിയ ധൈര്യശാലിനിയാണ്. എല്ലാവരും അതുപോലെയാകുമോ? (ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) അൻപതു ഭർത്താക്കന്മാർ വേണമെന്നാണോ നിങ്ങളുടെ മോഹം?

കനകം:—(വ്യാകുലത സ്ഫുരിക്കുന്ന ചിരിയോടുകൂടി) അങ്ങിനെ പറയുന്നതും പറഞ്ഞുകേൾക്കുന്നതുതന്നെയും മഹാപാപമാണ്. എന്നാൽ, എന്റെ മരിച്ചുപോയ ഭർത്താവിനെപ്പോലുള്ള കോടിഭർത്താക്കന്മാർക്കു ഞാൻ അടിമയായിത്തീർന്നാലും എന്റെ പതിവ്രതാധർമ്മത്തിന്നു തെല്ലും ഹാനിഭവിക്കുന്നതല്ല.

'നല്ല കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചിട്ടും ഇവളുടെ തലയിലെഴുത്തിന്റെ വൈഭവം നോക്കുക' എന്ന് ആത്മഗതം ചെയ്തു അടുക്കളയിൽ കടന്നു കുടവുമെടുത്തുകൊണ്ടു യുവതി പുറത്തുവന്നു. എററിക്കൊണ്ടു വരേണ്ടവൾക്കനുരൂപമായി ആ കുടവും കമനീയമായിരുന്നു. രണ്ടുപേരും പുഴയെ ലക്ഷ്യമാക്കി നടന്നു. വഴിയിൽ കനകം ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:—അതാ എത്ര ചെറുപ്പക്കാർ നിന്റെ അഴകിനെ ആസ്വാദിക്കുവാൻ കൊതിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. നിന്റെ സൌന്ദര്യത്തെ അവർക്കൊന്നു കാട്ടിക്കൊടുക്കുക.

'പോ കുരങ്ങേ' എന്നു വളരെ ദേഷ്യത്തോടുകൂടി യുവതി കനകത്തെ നോക്കി പറഞ്ഞശേഷം ലജ്ജാഭരത്താൽ ചുവപ്പേറിയ തന്റെ മുഖത്തെ അവൾ പെട്ടെന്നു മറച്ചു.

രണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

അസ്തമനസൂൎയ്യന്റെ ചെങ്കിരണങ്ങൾ വൃക്ഷശിഖരങ്ങളിൽനിന്നും മറഞ്ഞുതുടങ്ങി. എങ്കിലും ഇരുൾ വ്യാപിച്ചിരുന്നില്ല. ഈ സമയത്തു കനകവും അവളുടെ കൂട്ടുകാരിയും കുടത്തിൽ വെള്ളവും നിറച്ചുകൊണ്ടു് അവരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലേക്കു മടങ്ങുകയായിരുന്നു. അവൎക്കു കടന്നുപോരേണ്ട വഴിക്കരുകിൽ ഒരിടത്തു ഒരു രമ്യമായ ഉദ്യാനമുണ്ടായിരുന്നു. കിഴക്കെ ബങ്കാളത്തിൽ ഇത്തരം മനോമോഹനമായ ഉദ്യാനങ്ങൾ നന്ന അപൂൎവ്വമായിരുന്നു. അതിലെ വിവിധങ്ങളും സൌരഭ്യവാഹിനികളുമായ പുഷ്പസമൂഹങ്ങൾ ആരുടേയും നയനങ്ങളെ ഹഠാദാകൎഷിച്ചിരുന്നു. ആ വിസ്തീൎണ്ണമായ ഉദ്യാനത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു ശുദ്ധജലതടാകവും അതിന്റെ പാൎശ്വഭാഗങ്ങളിൽ തഴച്ചുവളൎന്നിരുന്ന പച്ചപ്പുല്ലുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടവിടെ വിവിധങ്ങളായ വൃക്ഷങ്ങളും അവയിൽ പലതിന്നും വൃത്തത്തിലും ചതുരത്തിലും അടിത്തറകളും കെട്ടിയിരുന്നതു വിശ്രമാൎത്ഥികൾക്കു വളരെ ഉപകാരപ്രദങ്ങളായിരുന്നു. ഇതിന്നുംപുറമെ വെളിസ്ഥലങ്ങളിൽ പൂച്ചെടികളുടെ ഇടക്കായി അങ്ങിങ്ങു് ആളുകൾക്കിരിക്കത്തക്ക സൌകൎയ്യത്തിൽ കൽത്തറകളും കെട്ടിയിരുന്നു. ഇതിൽ ഒന്നിന്റെ സമീപത്തായി രണ്ടുപേർ നിന്നു സംസാരിക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു.

ഇവരിൽ മുതിൎന്ന ആൾക്കു ഉദ്ദേശം മുപ്പതിലധികം വയസ്സുപ്രായം വരും. പരുപരുത്തതും ഉയരമേറിയതുമായ ശരീരത്തോടുകൂടിയ ആളായിരുന്നു അയാൾ. നിറം നല്ല കറുപ്പ്. കാഴ്ചയിൽ ബലിഷ്ഠങ്ങളായി തോന്നിയിരുന്നെങ്കിലും അയാളുടെ ഒരവയവത്തിന്നെങ്കിലും അഴകെന്നുള്ളതു ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ ദൎശിക്കുന്ന ഏതൊരു മനുഷ്യനും പ്രഥമവീക്ഷണത്തിൽ തന്നെ അയാളിൽ വെറുപ്പു ജനിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. ഒരു ഢാക്കാവേഷ്ടി ഉടുത്തിട്ടുണ്ടു്. മറെറാരു ഢാക്കാമൽ കൊണ്ടുള്ള തലപ്പാവ് അയാളുടെ ശിരസ്സിനെ മിക്കവാറും വേഷ്ടിച്ചിരുന്നു. ആ നേൎത്ത കുപ്പായത്തെ തുളച്ചുകൊണ്ടു അയാളുടെ കറുപ്പുനിറം പുറമെ വ്യാപിച്ചി

രുന്നു. അതിനിടയിൽക്കൂടിത്തന്നെ അയാൾ അണിഞ്ഞിരുന്ന കനകനിർമ്മിതമായ രക്ഷായന്ത്രവും പുറത്തേക്കു തുറിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾ കഴുത്തിൽ അണിഞ്ഞിരുന്ന സ്വൎണ്ണച്ചങ്ങലയിൻ കണ്ണികളിൽ, മന്ദരപർവ്വതത്തെ ചുറ്റിയിരുന്ന വാസുകിയുടെ സ്മരണയേയും ജനിപ്പിച്ചിരുന്നു. കുപ്പായത്തിൽ, സ്വൎണ്ണച്ചങ്ങലയാൽ ബന്ധിച്ചിരുന്ന സ്വൎണ്ണക്കുടുക്കുകളും പിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. കൈവിരലുകൾ പത്തിലും സ്വൎണ്ണമോതിരങ്ങളും അണിഞ്ഞിരുന്നു. ഇതിനും പുറമേ, യമദണ്ഡം എന്നു സംശയമുദിപ്പിക്കുന്ന പരുത്ത ചൂരൽവടിയും ഒരു കൈവശമുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ പാദസ്പൎശം ഭൂമിയെ അശുദ്ധീകരിക്കുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചിട്ടോ എന്തോ അവകളെ രണ്ട് ഇംഗ്ലീഷ് ഷൂസുകളാൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

ഇതരനാകട്ടെ അതിസുമുഖൻ. പ്രായം ഏകദേശം ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സോളമുണ്ടാകും. അയാളുടെ സുകുമാര കളേബരം കായികാഭ്യാസത്താലോ എന്തോ തെല്ലൊന്നു മങ്ങിയിരുന്നു. സാമാന്യ വസ്ത്രങ്ങൾ മാത്രമേ അയാൾ അണിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. ഒരു മോതിരമല്ലാതെ അയാൾ മറ്റാഭരണങ്ങളൊന്നും അണിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

മൂത്തയാൾ ഇളയ ആളെ നോക്കി ചോദിച്ചു:—'മാധവാ! വീണ്ടും കൽക്കത്ത കാണുമാറുള്ള അഭിലാഷത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നുവല്ലോ. എന്താണ് കാരണം?

മാധവഘോഷ്:—അഭിലാഷമോ? മധുർ ജ്യേഷ്ഠാ! കൽക്കത്തയെപ്പറ്റി എനിക്കു മോഹമെങ്കിൽ എന്തുകൊണ്ട് അങ്ങേക്കു രാധാഗഞ്ചിൽ അതിമോഹമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ?

മധുർഘോഷ്:—അതെങ്ങിനെ?

മാധവ:—എങ്ങിനെയോ? നിങ്ങൾ ഈ രാധാഗഞ്ചിലെ പരിശുദ്ധവായുവിൽ വളൎന്ന ആൾ. അതുകൊണ്ട്. രാധാഗഞ്ച് അങ്ങേക്കു വളരെ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാനാകട്ടെ കൽക്കത്താപട്ടണത്തിലെ ദുൎഗ്ഗന്ധപരിപൂരിതമായ വായുവിൽ ജീവിച്ചവൻ. അതുകൊണ്ട് കൽക്കത്താ എനിക്കു വളരെ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു.

മധൂർ:—ദുർഗ്ഗന്ധം മാത്രമോ? പട്ടണത്തിലെ ഓടകളിൽ വീണടിയുന്ന എലികളെത്ര; പൂച്ചകളെത്ര? ഹാ! ആ സുഖമുണ്ടോ ദേവന്മാൎക്കുകൂടി ലഭിക്കുന്നു!

മാധവ:—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ഈ സുഖത്തിന്നു വേണ്ടിയല്ല ഞാൻ കൽക്കത്താ ജീവിതം വരിച്ചത്. എനിക്കവിടെ മററു ജോലിയുണ്ടായിരുന്നു.

മധൂർ:—എന്താണങ്ങിനത്തെ ഒരു ജോലി അവിടെ? പുതിയതരം കുതിരകളും, വണ്ടികളും, പുതുമാതിരി ഇതര വസ്തുക്കളും, പണം വ്യയം ചെയ്യൽ, പരിഷ്കാരികളായ ചങ്ങാതികളൊത്തു കുടിക്കുക; ശൃംഗാരലീലകൾ ചെയ്യുക—ഇതൊക്കെയല്ലേ. എന്താണ് വായ് പിളൎന്നുകൊണ്ടു അങ്ങോട്ടു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നത്. നീ ഇതേവരെ കനകത്തിനെ കണ്ടിട്ടു തന്നെയില്ലേ? അവളൊന്നിച്ചു വെറൊരുത്തിയെക്കാണുന്നുവല്ലോ. അവൾ എവിടെയുള്ളവൾ. ഇവിടെ എങ്ങിനെ വന്നു? ആകാശത്തിൽനിന്നും ഇറങ്ങിവന്നുവോ?—കണ്ടാൽ ഒട്ടും തരക്കേടില്ല. അവൾ ഏത്?

മാധവഘോഷിന്റെ മുഖം പെട്ടെന്നു വൈവൎണ്ണ്യമടഞ്ഞു. എന്നാൽ, അയാൾ പെട്ടെന്നു സംഭാഷണവിഷയം മാററിക്കളഞ്ഞു. 'ഹാ കനകത്തെ നോക്കുക. എത്രതന്നെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിച്ചിട്ടും അവൾ ചിരിച്ച മുഖത്തോടുകൂടിത്തന്നെ സദാപി കാണപ്പെടുന്നു'. എന്നു പറഞ്ഞു.

മധൂർ:—അതു ശരിതന്നെയാണ്. അവളുടെ കൂടെയുള്ളവൾ ആർ? അതു പറക.

മാധവ:—ആരോ എനിക്കു നിശ്ചയമില്ല. അവളുടെ ശിരോവേഷ്ടനം വലിച്ചുനീക്കി ആളെ നോക്കി അറിയുവാൻ എനിക്കു സാധിക്കുമോ?

കനകവും അവളുടെ കൂട്ടുകാരിയും പുഴയിൽനിന്നും വെള്ളവും കോരിക്കൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങിവരുന്ന സമയമായിരുന്നു ഇത്. കനകത്തെ അടുക്കിൽ എല്ലാവരുമറിയും. യുവതിയെ ആ യുവാക്കന്മാൎക്കു മനസ്സിലായില്ല. അവളുടെ രൂപലാവണ്യവും

മനോഹര നടത്തവും മാധവഘോഷിനേയും മധുർഘോഷിനേയും അതിരുകടന്നാകഷിച്ചു. ഇരുവരും അവളെത്തന്നെ ഉററു നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു.

ഇതേ തരുണത്തിൽ ഒരു മന്ദപവനങ്ങൾ ആ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിരുന്ന വസ്ത്രാഞ്ചലങ്ങളിൽ വീശിയടിച്ചു. അപ്പോൾ യുവതി, വെള്ളം കോരി കുടത്തിൽ എടുത്തു നടന്നു ശീലമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അരക്കെട്ടിൽനിന്നും ഇളകിത്തുടങ്ങിയ ജലകുംഭത്തെ നിലത്തു വീഴ്ത്താതെ യഥാസ്ഥാനത്തുറപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി വസ്ത്രാഞ്ചലത്തിൽ പിടിച്ചിരുന്ന കൈ എടുക്കുകയും അതേ തരുണത്തിൽ വസ്ത്രം കാററിൽപറന്നു തലയിൽനിന്നും നീങ്ങുകയും ചെയ്തു. അവളുടെമുഖം ദശിച്ചമാത്രയിൽ മാധവഘോഷ് അത്യന്തം അതിശയിച്ചുപോയി. അപ്പോൾ മധുർഘോഷ് ചോദിച്ചു:—'അതാ ഇപ്പോൾ നല്ലവണ്ണം നോക്കുക. അവൾ ആരാണെന്നു നിനക്കറിയാമൊ?'

'അറിയാം'

'അറിയാമോ? നീ അറിയുമെങ്കിൽ ഞാൻ എന്തുകൊണ്ടറിയുകയില്ല? ഞാനാണെങ്കിൽ ഇദ്ദിക്കിൽ സ്ഥിരമായി പാർക്കുന്നവൻ. നീയോ അന്യ നാട്ടിൽനിന്നും ഇപ്പോൾ വന്നവൻ. നിനക്കറിയുമെന്നും ഞാനറിയുകയില്ലെന്നും വന്നതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടുന്നു. അറിയുമെങ്കിൽ അവൾ ആരെന്നു വേഗം പറയുക

'എന്റെ ജേഷ്ഠത്തി'

'നിന്റെ ജേഷ്ഠത്തിയോ? രാജമോഹനന്റെ ഭാര്യയോ?'

'അതേ.'

'ഞാൻ ഇതേവരെ ഇവളെ കണ്ടിട്ടേ ഇല്ല.'

'എങ്ങിനെയാണ് കാണുക. അവൾ ഒരിക്കലും വീടുവിട്ടു പുറത്തിറങ്ങാറില്ല'

'എന്നാൽ ഇപ്പോൾമാത്രം എന്തുകൊണ്ടിറങ്ങി?'

'എനിക്കെങ്ങിനെ അറിയാം?'

'ആകട്ടെ ആൾ എങ്ങിനെ?'

'നിശ്ചയമില്ല. നിങ്ങൾ കണ്ടില്ലേ. നല്ല രൂപവതി.'

'നിന്നോടതല്ല ചോദിച്ചത്. പ്രകൃതം എങ്ങിനെ എന്നാണ്'.

'പ്രകൃതം എങ്ങിനെ എന്നുവെച്ചാൽ?'

'എടാ, ശനിപിടിച്ചവനെ? നീ ഇത്ര മരയനാണോ. കോളേജിൽ പഠിച്ചു പഠിച്ചു ഒട്ടും ബുദ്ധിയില്ലാതായോ? ഞാൻ ചോദിച്ചതെന്തെന്നാൽ അവളുടെ നടവടി—'

മാധവഘോഷ് പുരികം ചുളിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ മധുർഘോഷ് സംഭാഷണം പെട്ടന്നു നിൎത്തി.

മാധവഘോഷ് രോഷത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു:—'നിങ്ങൾ ഇങ്ങിനെ 'പച്ചയിൽ' ചോദിക്കുന്നതിന്റെ അൎത്ഥം മനസ്സിലാകുന്നില്ല. വഴിയിൽ കൂടിപോകുന്ന കുലസ്ത്രീകളെപ്പററി ഇങ്ങിനെ വ്യാമോഹിതനായി ചോദിക്കുന്നത് അപമൎയ്യാദയാണ്.

'ഞാൻ ആദ്യമേതന്നെ പറഞ്ഞില്ലേ. വല്ലതും രണ്ടുമൂന്നു ഇംഗ്ലീഷ് പടിപ്പു പഠിച്ചാൽ ഇപ്പോഴത്തെ ചെറുപ്പക്കാർ വലിയ ധൎമ്മാരായി രൂപംമാറും. ജ്യേഷ്ഠത്തിയെപ്പററിയും ചോദിച്ചുകൂടെന്നാണോ പറയുന്നത്? എന്നാൽ മുത്തശ്ശിയെപ്പററിയായാലോ? അതൊക്കെ പോകട്ടെ. നീ വെറുതെ പരിഭവിക്കേണ്ട. ഗൌരവഭാവം ഉപേക്ഷിക്കുക. നല്ലൊരു പെൺകുട്ടി. ആ കോമാളി രാജ്യമോഹനന്നാണോ ഈ മാതിരി ഓമനക്കുട്ടികളെ നല്കുക. കാണുന്നവർ പരിഹസിക്കുകയില്ലേ?

'എല്ലാം വിധിപോലെ മാത്രമേ നടക്കുകയുള്ളു.'

രണ്ടുപേരും കുറച്ചുനേരം പലതും സംസാരിച്ചശേഷം അവരവരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലേക്കുപോയി.

മൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

കനകവും യുവതിയും സാവധാനത്തിൽ ഗൃഹത്തിലേക്ക പുരികയായിരുന്നു. അന്യപുരുഷന്മാരെ ദൎശിക്കുന്നതിലും അവർ കേൾക്കെ സംസാരിക്കുന്നതിലും യുവതിക്ക അതിവ ലജ്ജയുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ ഒന്നും സംസാരിക്കാതെ മൌനം ദീക്ഷിച്ചതിനാൽ ക

നകവും യാതൊന്നും സംസാരിച്ചില്ല. എന്നാൽ കനകത്തിന്നു അധികനേരം നാവടക്കിവച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക വശമില്ലതാനും. ഇരുവരും വീട്ടിനോടു സമീപിച്ചു. അവിടെയെങ്ങും അന്യരാരുമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ യുവതി സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

'ജ്യേഷ്ഠത്തി? ആ ദുഷ്ടനായ പവനൻ എനിക്കു വരുത്തിവെച്ച അപമാനം നിങ്ങൾ കണ്ടില്ലേ?'

'നീ നിന്റെ സഹോദരിയുടെ ഭർത്താവിനെ കാണുകയുണ്ടായിട്ടില്ലേ? അപ്പോൾ ആ കാററടിച്ചില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അതു നിനക്കെങ്ങിനെ സാധിക്കുമായിരുന്നു?'

'അദ്ദേഹമൊന്നിച്ചു വേറൊരാളെ കണ്ടുവല്ലോ—'

'എന്ത്, നീ അദ്ദേഹത്തെ അറിയുകയില്ലേ. അദ്ദേഹമാണ് മധുർബാബു.'

'ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ എപ്പോൾ കാണുവാനാണ്. എന്റെ അനുജത്തിയുടെ 'ഭർത്താവിന്റെ വലിയച്ഛന്റെ മകനല്ലേ?'.

'അതെ, അതെ.'

'എനിക്കു വളരെ ലജ്ജയായിരിക്കുന്നു. ഈ വർത്തമാനമൊന്നും നിങ്ങൾ ആരോടും പറയരുത്.'

'ഇല്ലില്ല. നീ തലമൂടി നീക്കി മുഖത്തെ എല്ലാവർക്കും കാട്ടിക്കൊടുത്തു എന്നു പറയുവാൻ പോകയാണു.' എന്നു പരിഹാസമായി പറഞ്ഞു ഒന്നുപുഞ്ചിരിച്ചു.

'നിങ്ങൾ ഒരു പക്ഷേ ഇങ്ങിനെതന്നെ പറഞ്ഞേക്കാനും മടിക്കുകയില്ല. ഇതു ഞാൻ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ നിങ്ങളോടുകൂടി വരികയില്ലായിരുന്നു.' എന്നു കോപസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

കനകം വീണ്ടും ചിരിച്ചു. അതുകണ്ടു യുവതി പറഞ്ഞു:— 'നിങ്ങളുടെ ചിരി എനിക്കത്ര വിശ്വാസം തോന്നിക്കുന്നില്ല. ഭഗവാനെ? ഇതെന്തൊരു ദുരദൃഷ്ടമാണ്'. ഇത്രയും ഉദ്വേഗത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞ ശേഷം അവൾ നാലുദിക്കിലും നോക്കിയശേഷം തന്റെ വീട്ടിലേക്കു കടന്നു.

അവൾ ഇത്ര ഭയപ്പെടുവാനുള്ള കാരണം എന്തായിരിക്കുമെന്നു കനകം ചിന്തിച്ചു. വീട്ടുവാതുക്കൽ സംഹാരരുദ്രനെപ്പോലെ രാജമോഹനൻ നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതുകണ്ടു കനകം തന്റെ കൂട്ടു

കാരിയുടെ കണ്ണിൽ പറഞ്ഞു:—'കാര്യം പററിപ്പോയി. ഇനി ഭയങ്കരമായ ഫലംതന്നെ സംശയമില്ല. ഭയപ്പെടേണ്ട. ഞാൻ കൂടി നിന്നോടൊന്നിച്ചു വരാം. എന്തെങ്കിലും സഹായം അതുമൂലം നിനക്കുണ്ടായി എന്നു വരാം.'

'വേണ്ടാ, വേണ്ട. വരുന്നതൊക്കെ ഞാൻ സഹിച്ചുകൊള്ളാം. നിങ്ങൾകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നാൽ ഒരു പക്ഷെ അനുഗ്രഹത്തിനുണ്ടാകാവുന്ന അല്പ ദൈന്യതകൂടി നഷ്ടപ്പെട്ടു എന്നും വന്നേക്കാം. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്കു പൊയ്ക്കൊള്ളുക.' എന്നു പറഞ്ഞു രാജമോഹനന്റെ ഭാര്യ.

കനകം മററൊരുമാർഗ്ഗമായി അവളുടെ വീട്ടിലേക്കു പോയി. അവളുടെ കൂട്ടുകാരി തന്റെ ഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ ഭർത്താവായ രാജമോഹനൻ യാതൊന്നും ശബ്ദിച്ചില്ല. അവൾ ജലകുംഭത്തെ അടുക്കളയിൽ ഒരു ഭാഗത്തു കൊണ്ടുചെന്നുവെച്ചു. അവൾ മുറിക്കകത്തേക്കു കടന്നപ്പോൾ രാജമോഹനൻ മെല്ലെ അവളെ അനുഗമിച്ചു. അവൾ കുടംതാഴത്തു വച്ചു നിവന്ന മാത്രയിൽ ആയാൾ അവളെ നോക്കി സഗൗരവം 'അവിടെനില്ക്കു' എന്നു ഗർജ്ജിച്ചു. അനന്തരം ആയാൾ ആ കുടത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വെള്ളം മുഴുവൻ നിലത്തു മറിച്ചു. ആയാൾക്കു വളരെ വൃദ്ധയായ ഒരു അമ്മായിയുണ്ടായിരുന്നു. പാചകവൃത്തി മുഴുവൻ നിർവ്വഹിച്ചുവന്നതും അവൾ തന്നെയായിരുന്നു. രാജമോഹനൻ വെള്ളം മുഴുവൻ നിലത്തു ചരിച്ചുകളയുന്നതു കണ്ട വൃദ്ധ 'നീ എന്തിനാണിങ്ങിനെ ആ വെള്ളം മുഴുവൻ പാഴാക്കി കളയുന്നത്? ഇവിടെ ഇഷ്ടംപോലെ വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു തരുവാൻ നീ ആളെ ആക്കിയിട്ടുണ്ടോ?' എന്നു ദേഷ്യപ്പെട്ടു ചോദിച്ചു.

'മര്യാദക്കു മിണ്ടാതിരുന്നുകൊള്ളുവിൻ കിഴട്ടുശവമേ' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കോപാവേശത്തോടുകൂടി ആയാൾ ആ വെറും കുടം വലിച്ചു ദൂരത്തെറിഞ്ഞു. പത്നിയെപ്പററി അളവററ ദേഷ്യം ആയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അതൊന്നും പുറത്തു കാണിക്കാതെ ആയാൾ വളരെ നയമായി അവളുടെ സമീപമടുത്തു 'നീ ഇതുവരെ എവിടേക്കു പോയിരിക്കയായിരുന്നു?' എന്നു ചോദിച്ചു.

അവൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചുകൊണ്ടു സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞു:—'ഞാൻ വെള്ളം കൊണ്ടുവരുവാൻ പോയിരിക്കയായിരുന്നു'. ഭർത്താവു പറഞ്ഞ സ്ഥലത്തുനിന്നും ലേശവും നീങ്ങാതെ സധൈര്യം അവൾ അവിടെത്തന്നെ നിന്നു.

'ഓഹോ, വെള്ളം കൊണ്ടുവരുവാനോ? ആരോടു ചോദിച്ചിട്ടു പോയി?' എന്ന് ഭർത്താവു പരിഹാസസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

'ആരോടും ചോദിച്ചിട്ടല്ല പോയത്'.

'ഞാൻ എത്രയോ പ്രാവശ്യം നിന്നോട് വീട്ടുവിട്ടു പുറത്തു പോകരുതെന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ?'.

'ഉവ്വ്'.

'എട്ടു! പിന്നെ നീ ആരുടെ അനുമതിപ്രകാരം പോയി?' 'ഞാൻ അങ്ങയുടെ പത്നി. (അവളുടെ മുഖം വിളറി. തൊണ്ട ഇടറി) പോയതുകൊണ്ടു വലിയ ദൂഷ്യമൊന്നും ഉണ്ടാകാനില്ലെന്നു കരുതി മാത്രം പോയതാണ്'.

ഈ സാഹസവചനം രാജമോഹനന്റെ കോപത്തിനു മാറ്റു വർദ്ധിപ്പിച്ചു. 'നിന്നെ എത്രയോ പ്രാവശ്യം ഞാൻ വിലക്കിയിരിക്കുന്നു' എന്നയാൾ അത്യുച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു തന്റെ അയസ്സമാനമായ കരത്താൽ അവളുടെ മൃദുലമായ ഒരു കരത്തിൽ ബലമായി പിടിച്ചുവലിച്ചുകൊണ്ടു മറ്റേ കൈ വലിച്ചു അടിക്കുവാൻ ഓങ്ങി. ഈ തരുണത്തിൽ അവൾ യാതൊന്നും പറയുവാൻ ശക്തയല്ലാതെ സംഭ്രമസമന്വിതം അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. അയാളുടെ പിടിയിൽനിന്നും വിമുക്തയാകുവാനും അവൾ ഉദ്യമിച്ചില്ല. എന്നാൽ, തന്നെ നിർദ്ദയം പ്രഹരിക്കുവാൻ ഭാവിക്കുന്ന അയാളുടെ മുഖത്തു അവൾ തന്റെ ദയനീയ ദർശനശരത്തെ പ്രയോഗിച്ചു. അവളുടെ ആ നോട്ടം അവന്റെ കഠിനഹൃദയത്തെ തെല്ല് ആർദ്രമാക്കി തീർത്തു. അയാളുടെ ആ ഓങ്ങിയ കരം മന്ത്രശക്തിയാലെന്നവണ്ണം നിശ്ചേഷ്ടം നിലകൊണ്ടു. അല്പനേരം അവൾ മൌനിയായി നിന്നശേഷം പത്നിയുടെ കരത്തിൽനിന്നും പിടിവിടുത്തി. എന്നാൽ, അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ തന്നെ അയാൾ അവളെ നോക്കി ഗൌരവപൂർവ്വം 'നിന്നെ ഞാൻ വെറുതെ വിട്ടുമെന്നു ധരിക്കേ. അടിച്ചു തകർക്കുന്നുണ്ട്' എന്നു പറഞ്ഞു.

അപ്പോഴും ആ നിരപരാധിനിയായ അബല യാതൊരു പ്രത്യുത്തരവും വദിച്ചില്ല. അളുടെ നയനങ്ങളിൽ നിന്നും അശ്രുകണങ്ങൾ മാത്രം ധാരധാരയായി പ്രവഹിച്ചു. അല്പ സമയത്തിനുള്ളിൽ അവൾ അനുഭവിക്കുന്ന ഹൃദയവേദനയിൽ ആ കഠിന ഹൃദയന്ന് അനുതാപം ജനിച്ചു. തന്നിമിത്തം അവളെ പ്രഹരിക്കുവാൻ അയാൾക്കു മനസ്സു വന്നില്ല. എന്നാൽ, ശകാരവർഷംകൊണ്ടു അവളെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കടുനാരാചമെന്നവണ്ണം അയാൾ തന്നിൽ പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വാക്ശരങ്ങൾ മുഴുവൻ അവൾ സധൈര്യം സഹിച്ചു.

രാജമോഹനന്റെ രൌദ്രഭാവം ക്രമേണ കുറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഈ അവസരത്തിലാണ് അയാളുടെ വൃദ്ധയായ അമ്മായിക്കു തെല്ലു ധൈര്യം കൈവന്നതു്. അവൾ തന്റെ മരുമകന്റെ പത്നിയുടെ കൈക്കു പിടിച്ചു ദൂരത്തൊരിടത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി. പോകും വഴി അവൾ മരുമകനെ കുറെ ശകാരിക്കുകയും ചെയ്തു. രാജമോഹനൻ അതിന്നൊന്നും വിപരീതം ഭാവിച്ചുകാണായ്കയാൽ കിഴവിക്കു വളരെ സന്തോഷമായി. അവൾ രാജമോഹനന്റെ പത്നിയെ വളരെ ശാന്തവാക്കുകൾ പറഞ്ഞു ആശ്വസിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. ഇതൊന്നും കേൾക്കുവാൻ തനിക്കിഷ്ടമല്ലെന്നുള്ള നാട്യത്തിൽ അയാൾ വീട്ടുവിട്ടു പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകുകയും ചെയ്തു.

നാലാം അദ്ധ്യായം.

കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായങ്ങളിൽ പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരുടെ പൂർവ്വകഥകളെക്കുറിച്ചു് ഇനി നമുക്കു തെല്ലാരായാം.

ബങ്കാളിലെ പല ജമിന്ദാർമാരും വളരെ താഴ്ന്നപടിയിൽ നിന്നും ഉയർന്നവരാണെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമായ സംഗതിയാണ്. കിഴക്കെ ബങ്കാളത്തിൽ ഒരു പ്രബലനായ ജമിന്ദാരുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു വേലക്കാരനായിരുന്ന വംശീവാദൻ ഘോഷ് എന്നൊരുവനല്ലാതെ ആ കുടുംബത്തിൽപെട്ട ആരും

ളുന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ജമിന്ദാർ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തു അദ്ദേഹത്തിന് അത്യധികമായ ധനമുണ്ടായിരുന്നു. വാർദ്ധക്യമായിട്ടും അദ്ദേഹത്തിനു സന്താനമൊന്നുമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ രണ്ടാമതൊരു ചെറുപ്പക്കാരിയെക്കൂടി അദ്ദേഹം വിവാഹം ചെയ്തു. എന്നാൽ രണ്ടാമത്തെ ഭാര്യയിലും സന്താനമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. സപത്നികൾ തമ്മിൽ സദാ പോരുംതുടങ്ങി. വൃദ്ധനായ ജമിന്ദാർക്കു രണ്ടാമത്തെ ഭാര്യയിലായിരുന്നു കൂടുതൽ സ്നേഹമുണ്ടായിരുന്നതും. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ ഒരു ദിവസം മൂത്തപത്നി പരലോകം പ്രാപിച്ചു. ജമിന്ദാർക്കും, വാത്സല്യഭാജനമായ ഇളയപത്നിക്കും ഈ സംഭവം കൂടുതൽ സന്തോഷത്തെ ജനിപ്പിച്ചു. എങ്കിലും അദ്ദേഹം അദ്യപത്നിയുടെ വിയോഗത്തിൽ പരിതപിക്കാതിരുന്നില്ല. 'ഞാനും അവളെപ്പോലെ ഒരു ദിവസം മരിക്കേണ്ടിവരും. മരണത്തിൽ ഞാൻ ഒട്ടും ഖേദിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ എന്റെ വൻപിച്ച ദ്രവ്യമെല്ലാം ഇവൾക്കുതന്നെ ലഭിക്കുമല്ലോ' എന്നു ഒരു ദിവസം പറയുകയുണ്ടായി. വസ്തുത ഗ്രഹിച്ച ഇളയ പത്നി ജമിന്ദാരുടെ നേരെ കുറെ കയർത്തുവെങ്കിലും അവൾ അദ്ദേഹത്തെ നയത്തിൽ പാട്ടിലാക്കി. അതിന്റെ ഫലമായി ജമിന്ദാർ തന്റെ വസ്തുവകകൾ മുഴുവൻ വിററു പണമാക്കി സർവ്വ സ്വത്തുക്കളും അവൾക്കു കൊടുത്തു. കരുണാമയി എന്നു പേരായ അവൾ അതീവ ബുദ്ധിമതിയുമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ജമിന്ദാരുടെ സമ്പാദ്യം മുഴുവൻ തന്റെ ഇരുമ്പുപെട്ടിയിലുമായി. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ ഏറെത്താമസിയാതെ വൃദ്ധൻ മരണം പ്രാപിച്ചു. കരുണാമയിക്കിപ്പോൾ വൻപിച്ച സ്വത്തുണ്ട്; ബുദ്ധിശക്തിയുണ്ട്; നല്ല യൌവനവുമുണ്ട്. യാതൊരു ഫലവുമില്ലാതെ തന്റെ യൌവനത്തെ നശിപ്പിക്കേണ്ടിവരുന്നുവല്ലോ എന്ന് അവൾ ചിന്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

ഭഗവാൻ ശ്രീരാമൻ സീതാവിയോഗത്തിന്നു ശേഷം തന്റെ അടക്കവഹിയാത്ത വിരഹദുഃഖത്തെ പരിഹരിക്കുവാനായി സീതയുടെ ഒരു വിഗ്രഹമുണ്ടാക്കിച്ചു വച്ചു. അതു കണ്ടു ആശ്വസ്ഥനായി. അതുപോലെ കരുണാമയിക്കും എന്തുകൊണ്ട് തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ ഒരു വിഗ്രഹമുണ്ടാക്കിച്ചുവച്ചു അതു കണ്ടു ദുഃഖപരിഹാരം

നേടിക്കൂടാ? എന്നാൽ, ശ്രീരാമൻ ജീവനില്ലാത്ത ഒരു വിഗ്രഹത്തെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടപ്പോൾ അവളാകട്ടെ ഒരു സജീവ വിഗ്രഹത്തെയാണു കാമിച്ചത്. 'ഭർത്താവില്ലാത്ത ജീവിതം തന്നെ എന്തു ജീവിതമാണ്. എനിക്കാണെങ്കിൽ നല്ല യൌവനം. ധനത്തിനും കുറവില്ല' എന്നിങ്ങിനെ അവൾ പലതും ചിന്തിച്ചശേഷം തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ പരിചാരകനായിരുന്ന മേൽപറഞ്ഞ വംശീവാദൻ ഘോഷിനെ തന്റെ ഭർത്താവായി തിരിഞ്ഞെടുത്ത്. തന്റെ സകലതും അയാളിൽ സമർപ്പിക്കുകയുംചെയ്തു. അതുവരെ കേവലമൊരു പരിചാരകനായിരുന്ന വംശീവാദൻ പെട്ടന്നു പ്രഭു പദത്തിലേക്കധിരോഹണം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

യമന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ വലിപ്പച്ചെറുപ്പമെന്നതില്ലല്ലോ. എല്ലാം സമം തന്നെ. അധികദിവസം കഴിയും മുൻപേ കരുണാമയി തന്റെ ഭർത്താവിനെ അനുഗമിച്ചു. ആദ്യം ചെറിയ ഒരു ജ്വരത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണവളിൽ കണ്ടത്. ക്ഷണത്തിൽ അതു വർദ്ധിച്ചു മരിക്കുകയുംചെയ്തു. അവളുടെ പണത്തെ മോഹിച്ചു വംശീവാദൻ അവളെ വിഷംകൊടുത്തു കൊന്നുവെന്നാണു ജനസംസാരമുണ്ടായത്. കാര്യം എങ്ങിനെയായാലെന്ത്? കരുണാമയി കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചു.

വംശീവാദൻ, കരുണാമയിയുടെ വൻപിച്ച സ്വത്തുമായി തന്റെ നാട്ടിലേക്കു മടങ്ങി. എന്നാൽ, സ്വത്തിന്റെ അവസ്ഥക്കു തക്കവിധം അയാൾ ആഡംബര ജീവിതത്തെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. സാമാന്യം സൌഖ്യമായ ജീവിതം അയാൾ നടത്തിവരവേ, പെട്ടെന്നു മരണം പ്രാപിച്ചു. അനന്തരം, അയാളുടെ സന്താനങ്ങൾ അതുവരെ കഴിഞ്ഞ കേവല ജീവിതം ഇനി ആവശ്യമില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കി ധാരാളം ഭൂസ്വത്തുക്കൾ വാങ്ങി ആഭാടമായ ജീവിത ചര്യയെ വരിച്ചു. ചെറിയ വീട്ടിൽനിന്നും വലിയ ബംഗ്ലാവിലേക്കു താമസവും മാററി.

മൂത്ത പുത്രനായ രാമകാന്തൻ ധനവിനിയമനകാര്യത്തിൽ വളരെ ബുദ്ധിമാനായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അയാൾ തന്റെ ഓഹരി ധനത്തെ പല ആദായ കരങ്ങളായ തുറകളിലും ചെലുത്തി അതിനെ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. കാലക്രമേണ അയാൾ ഒരു വലിയ ധനവാനായിത്തീരുകയും, ധന പരിപോഷണ വിഷയ

ത്തിൽ തന്നെപ്പോലെ തന്നെ പ്രാപ്തനായ തന്റെ ഏകപുത്രനായ മധുർഘോഷിൽ സർവ്വവും സമർപ്പിച്ചു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. രാമകാന്തൻ, തന്റെ പുത്രനായ മധുർഘോഷിനെ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചിരുന്നില്ല. സാമാന്യ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു ശേഷം പുത്രനെ തന്നോടൊന്നിച്ചു പാർപ്പിച്ചു. തനിക്കു വശമുള്ള വിഷയങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനാക്കുകയും ലോകജീവിത രഹസ്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുകയും ധനസമ്പാദന മാർഗ്ഗങ്ങൾ പരിശീലിപ്പിക്കുകയുമാണുണ്ടായത്. തൽഫലമായി എന്തു വിട വിട വൃത്തി ആചരിച്ചും പണം സമ്പാദിക്കുവാൻ അയാൾ അതിസമർത്ഥനായി ഭവിച്ചു.

വംശീവാദന്റെ രണ്ടാമത്തെ പുത്രന്റെ പേർ രാമകാന്തായി എന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃതം ജ്യേഷ്ഠന്റേതിൽ നിന്നും വളരെ വ്യത്യസ്തവുമായിരുന്നു. ജന്മനാ തന്നെ അയാൾ വലിയ ധാരാളിയായിരുന്നതിനാൽ തനിക്കു ഭാഗത്തിൽ കിട്ടിയ സ്വത്തു മുഴുവൻ വിവിധമാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ക്ഷണത്തിൽ ചെലവഴിഞ്ഞു. ആദ്യത്തിൽ അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നതു പോലെ മനോഹരമായ ബംഗ്ലാവോ തോട്ടങ്ങളോ ഉപകരണങ്ങളോ അദ്ദിക്കിൽ മററാർക്കുമില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ എല്ലാം അന്യാധീനപ്പെട്ടു കഷ്ടത്തിലായി. എങ്കിലും അയാൾ വളരെ യോഗ്യനായിരുന്നതിനാൽ ഈ ദയനീയ ഘട്ടത്തിൽ ചില സ്നേഹിതന്മാർ കൂടി സഹായിച്ചു പോയ്പോയ വസ്തുക്കൾ വീണ്ടെടുക്കുകയും അയാളെ കൽക്കത്തയിൽ ഒരു കച്ചവടത്തിലേർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ കച്ചവടത്തിൽ അയാൾക്കു വലിയ ഗുണമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ കച്ചവടമൊക്കെ തുലഞ്ഞു. ഉണ്ടായിരുന്ന മുതൽ കടക്കാർക്കു കൊടുത്തു തീർത്തു. എന്നാൽ രാമകാന്തായി കച്ചവടാർത്ഥം കൽക്കത്തക്കു പോയതു് അയാളുടെ ഏകപുത്രനായിരുന്ന മാധവഘോഷിനു വളരെ ഗുണകരമായി പരിണമിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അച്ഛനൊന്നിച്ചു കൽക്കത്തയിൽ പാർക്കുക നിമിത്തം നല്ലവണ്ണം ഇംഗ്ലീഷു വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യുവാൻ സാധിച്ചു. രാമകാന്തായി തന്റെ ഏകപുത്രനെ പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ ഉൽകൃഷ്ടവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു. ഒടുവിൽ ഒരു കുലീനഗൃഹത്തിൽ നിന്നും വിവാഹവും ചെയ്യിച്ചു.

കല്ക്കത്തക്ക സമീപമുള്ള ഒരു ചെറുഗ്രാമം. അതിൽ ഒരു സാധുകുടുംബം. ധനസ്ഥിതി വളരെ മോശമെങ്കിലും ആ ഗൃഹത്തിൽ രണ്ടു സുശീലകളും സുന്ദരികളുമായ പെൺകുട്ടികൾ വളൎന്നു വന്നിരുന്നു. സദ്വൃത്തിയിലും സൌന്ദൎയ്യത്തിലും അവൎക്കു തുല്യകളായി അടുത്ത പ്രദേശത്തെങ്ങും ഒരൊററ പെൺകുട്ടിപോലുമില്ലെന്നു തീൎത്തു പറയാം. പണമുണ്ടായാലെന്ത്? ഗുണമുണ്ടായാലെന്ത്? വിധിയെ ആരു തടുക്കും? എത്രയോ സുശീലകളായ ബംഗാളി യുവതികൾ മൂഢപ്രായന്മാരായ ഭൎത്താക്കന്മാൎക്കടിമകളായിത്തീരാറുള്ളതുപോലെ, ആ സാധുകുടുംബത്തിലെ പുത്രീദേവതകളിൽ മൂത്തവളായ മാതംഗി ഒരു മുട്ടാളനും നീചനുമായ രാജമോഹനൻ എന്നവൻെറ കളത്രമായി ഭവിച്ചു.

രാജമോഹനൻ ഒരു വലിയ കപട പടുവായിരുന്നു. എങ്ങിനെയോ തൻെറ ജീവിതനിൎവ്വാഹണം നടത്തിവന്നിരുന്നു. ആ ഗ്രാമത്തിന്നടുത്തുതന്നെ ഒരിടത്താണ് അയാൾ വസിച്ചുവന്നതും. ഒരു രാജഗൃഹത്തെ അലങ്കരിക്കുവാൻ എല്ലാംകൊണ്ടും യോഗ്യയായ മാതംഗി ആ ദുഷ്ടൻെറ അടിമയായും വൎത്തിച്ചുവന്നു. ഇളയ പെൺകുട്ടിയായ ഹേമാംഗിക്ക തൻെറ ഭാഗ്യത്താൽ മാധവഘോഷിനെ ആത്മവല്ലഭനായി ലഭിച്ചു.

മാധവഘോഷിൻെറ വിദ്യാഭ്യാസം പൂൎത്തിയാകുന്നതിന്നു കുറച്ചുകാലം മുൻപുതന്നെ പിതാവായ രാമകാന്തൻ ദിവംഗതനായി. ധനത്തിൽ താൻ വളരെ പിന്നാക്കക്കാരനെങ്കിലും മാധവഘോഷ് തൻെറ ധൈൎയ്യത്തെ ലേശവും ഉപേക്ഷിച്ചില്ല. വംശീധരൻെറ മൂന്നാമത്തെ പുത്രൻ രാമഗോപാൽ, ആദ്യജ്യേഷ്ഠനായ രാമകാന്തനെപ്പോലെ വലിയ ധനികനായിരുന്നില്ലെങ്കിലും രണ്ടാമത്തെ ജ്യേഷ്ഠനായ രാമകാന്തിനെപ്പോലെ ഭാഗ്യദോഷിയായിരുന്നുമില്ല. രാമകാന്തൻെറ മരണശേഷം രാമഗോപാലും മരണം പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്ന സന്താനങ്ങളെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻെറ മരണവേളയിൽ പത്നി മാധവഘോഷിൻെറ രക്ഷയിൻകീഴിൽ പാൎത്തിരുന്നതിനാൽ തൻെറ സ്വത്തുക്കൾ മുഴുവൻ മാധവഘോഷിന്നു ലഭിക്കത്തക്കവണ്ണം അദ്ദേഹം ഒരു മരണപത്രവും എഴുതിവെച്ചിരുന്നു.

അഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

പിതാവു മരിച്ച ശേഷവും മാധവഘോഷ് തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാകുന്നതുവരെ കല്ക്കത്തയിൽതന്നെ പാർത്തു. അക്കാലത്തു തന്റെ പേരിലുണ്ടായിരുന്ന സ്വത്തുക്കളെല്ലാം തനിക്കു ബന്ധപ്പെട്ടവരിൽ ചിലർ തന്നെ നോക്കി വരികയായിരുന്നു. പഠിപ്പു പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം പത്നിയെയും കൂട്ടി സ്വദേശമായ രാധാഗഞ്ചിലേക്കു പോകുവാനായി ഹേമാംഗിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു.

മാധവഘോഷ് പത്നിഗൃഹത്തിൽ ചെന്നിരുന്ന ഒരു അവസരത്തിൽ അവിടെ മാതംഗിയും രാജമോഹനനും വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഭർത്താവു വന്നിരിക്കുന്ന ഉദ്ദേശമറിഞ്ഞപ്പോൾ, തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരേയും പ്രിയപ്പെട്ട ജ്യേഷ്ഠത്തിയേയും എന്നെന്നേക്കുമായി വേർപിരിയേണ്ടി വരുമല്ലോ എന്നോർത്തു ഹേമാംഗി വളരെ ഖേദിച്ചു. ഭർത്തൃഗൃഹമാണെങ്കിൽ വളരെ അകലത്തിൽ. താൻ ചെറുപ്പം മുതൽ ഒന്നിച്ചു കളിച്ചുവളർന്നവളും തന്റെ ജീവനെക്കാളും കാര്യമായി സ്നേഹിച്ചവളുമായ ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ വേർപിരിഞ്ഞു പോകുകയും വിചാരിക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ വന്നുകാണുവാൻ സാധിക്കായ്ക; ഇതൊക്കെക്കൂടി ഓർക്കുമ്പോൾ ഹേമാംഗിക്കു സങ്കടം സഹിക്കവയ്യാതായി. ഭർത്താവു യാത്രക്കു തിടുക്കം കൂട്ടിത്തുടങ്ങി. എല്ലാവരുടേയും കണ്ണുകളിൽ ജലം നിറഞ്ഞു. മാതാപിതാക്കന്മാർ 'കുഞ്ഞേ! സൌഖ്യമായി വരിക' എന്നു ഹേമാംഗിയെ ആശിർവ്വദിച്ചു.

മാതംഗി തന്റെ അനുജത്തിയുടെ കൈകളെ പിടിച്ചു കുറച്ചകലത്തു കൊണ്ടുപോയി 'ഹേമാ! ഞാൻ നിന്നോടൊന്നു പറയട്ടെ?' എന്നു ചോദിച്ചു. ഹേമ മൌനംപൂണ്ടു തന്റെ കരുമിഴികൾ തുറിപ്പിച്ചു ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ ഒന്നു നോക്കി. 'ഹേമ! നാം ഇതാ വേർപിരിയുവാൻ പോകുന്നു' ഹേമാംഗിയുടെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നും അശ്രുക്കൾ കൊഴിഞ്ഞുചാടി. 'ഹേ' നിലവിളിക്കാതെ, (അവളുടെയുടെ കണ്ണുകളും നിറഞ്ഞു). നിലവിളിക്കാതെ. നിനക്കു ദൈവം നല്ലതു വരുത്തട്ടെ. നിന്റെ ഭർത്താവോ, ബഹുയോഗ്യൻ. സത്യസ്വാത്ര

പൻ. നീ അദ്ദേഹത്തെ ഭക്തിപൂർവ്വം ഉപചരിച്ചു സൌഖ്യമായി ജീവിക്കുക'. മാതംഗി ഇത്രയും പറയുന്നതിനുള്ളിൽ അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നും ഉതിർന്നു ചാടിയ അശ്രുക്കളാൽ അവളുടെ അംഗവസ്ത്രം മുഴുവൻ നനഞ്ഞു. ചുമലുകളിൽ താങ്ങിയിരുന്ന ഹേമയുടെ കരങ്ങളിലൂടെ ഒഴുകി.

'ജ്യേഷ്ഠത്തി! എന്നോടെന്തു ചോദിക്കുവാനാണ് എന്നെ വിളിച്ചത്?'.

'ഹേമാ! ഞാൻ വെറും ദരിദ്ര. എന്റെ കാര്യം മാത്രമായിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ നിന്നോടു യാതൊന്നും പറയുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുകയില്ലായിരുന്നു. ദുഷ്ടനെങ്കിലും എന്റെ ഭർത്താവായിപ്പോയില്ലേ. ദൈവം അങ്ങിനെയാണ് എന്റെ തലയിൽ എഴുതിയത്. എപ്പോഴും ഞാൻ ഭർത്താവിനു കടപ്പെട്ടവളല്ലേ. അദ്ദേഹത്തിന്നിപ്പോൾ യാതൊരു തൊഴിലുമില്ല. ദാരിദ്ര്യത്തിൽ ഞങ്ങൾ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു. ഭക്ഷണത്തിനുപോലും ഗതിയില്ലാതെ ഉഴലുകയാണ്. വിവരം നീ മുഖേന നിന്റെ ഭർത്താവിനെ അറിയിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു'.

'ഇത്രമാത്രമേയുള്ളുവോ ജ്യേഷ്ഠത്തി! അതിനെന്താണ്. ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ വിവരം അദ്ദേഹത്തെ അറിയിക്കാം. എന്താണ് ഞാൻ പറയേണ്ടത്?'.

'മറെറാന്നും വേണ്ട. എന്തെങ്കിലും ഒരു ജോലിയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കണം. കഷ്ടിച്ചു ജീവിതം കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ മാത്രം'.

'തീർച്ചയായും ഞാൻ അതു സാധിപ്പിക്കാം' എന്നു ഹേമ വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു.

അനന്തരം, അവർ മററു പല വർത്തമാനങ്ങളും പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നിന്നു.

ഹേമാംഗി തന്റെ സഹോദരിയുടെ പേരിലുള്ള സ്നേഹാധിക്യത്താൽ മുൻപിൽ ആലോചിക്കാതെ ഒരു വലിയ ചുമതലയേറിയ ഭാരമാണ് കൈക്കൊണ്ടത്. ഇത്ര ചെറുപ്രായത്തിൽ അവളെപ്പോലുള്ള പെൺകുട്ടികൾക്കു തങ്ങളുടെ ഭർത്താക്കന്മാരോടു സംസാരിക്കുവാൻ തന്നെ എത്രയോ ഭയമാണ്. അതിലും വിശേഷി

ച്ചു ഈ മാതിരി ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള കാൎയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു എങ്ങിനെയാണു പറയുക? എന്നാൽ ഹേമാംഗി തെല്ലും അധൈൎയ്യപ്പെട്ടില്ല. എങ്ങിനെയൊ അവൾ, താനും സഹോദരിയും തമ്മിലുണ്ടായ വൎത്തമാനങ്ങൾ ഭൎത്താവിനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. മാധവൻ തന്നാൽ കഴിയും വിധം ഉത്സാഹിക്കാമെന്നും വാഗ്ദത്തം ചെയ്തു.

രാജമോഹനൻ വെറുമൊരു നാട്ടിൻപുറത്തുകാരൻ. തന്റെ അഭീഷ്ട നിൎവ്വഹണത്തിന്നു പത്നിയെ ആയുധമാക്കി പ്രയോഗിച്ചു. ആ ധൂൎത്തന്നുണ്ടോ തന്റെ അനുജത്തിയുടെ ഭൎത്താവിനോടു നേരിട്ടു തന്റെ കാൎയ്യം പറയുവാൻ ശേഷി?

അടുത്ത ദിവസമാണു മാധവൻ പത്നീസമേതം സ്വദേശത്തേക്കു പുറപ്പെടുവാനുറച്ചതു. അന്നു അയാൾ രാജമോഹനനെ വിളിച്ചു വിവരങ്ങൾ വിശദമായി ചോദിച്ചു. ആ മടയൻ, തന്റെ വാസ്തവങ്ങൾ അയാളെ നേരിൽ ധരിപ്പിക്കുന്നതു കുറവെന്നു കണ്ടിട്ടോ എന്തോ 'അങ്ങിനെയൊന്നുമില്ല ഞാൻ മിക്കവാറും സൌഖ്യമായിത്തന്നെ ജീവിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഇപ്പോൾ പ്രത്യേകിച്ചു ജോലിയൊന്നുമില്ല' എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു.

തന്റെ വസ്തുവകകൾ നോക്കുവാൻ പ്രത്യേകിച്ചാരുമില്ലാത്തതിനാൽ, ഇഷ്ടമുള്ള പക്ഷം തന്നോടൊന്നിച്ചു രാധാഗഞ്ജിലേക്കു പോരുന്നതു തനിക്കു സന്തോഷമാണെന്നു മാധവൻ രാജമോഹനനോടു പറഞ്ഞു. താൻ ആശിച്ചതിലധികമായ കാൎയ്യലാഭം കൈവന്നതിൽ രാജമോഹനന്റെ ഹൃദയം തെളിഞ്ഞു. 'ഭൂസ്വത്തുക്കളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിച്ചാൽ ആദായം കിട്ടുവാൻ എന്താണു ഞെരുക്കം. എങ്കിലും സ്വദേശം വിടണമല്ലോ എന്നു മാത്രം' എന്നിങ്ങിനെ രാജമോഹനൻ ആത്മഗതം ചെയ്തശേഷം പറഞ്ഞു:—'പോരുന്നതിൽ അമാന്തമൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ ഒരു ക്ലേശം. ഞാൻ പോന്നാൽ എന്റെ പത്നിയെ എവിടെ പാൎപ്പിക്കുമെന്നു മാത്രം'.

'അതിനെക്കുറിച്ചു നിങ്ങളിത്ര ക്ലേശിക്കാനെന്താണുള്ളതു? ജ്യേഷ്ഠത്തിക്കും അനുജത്തിക്കും കൂടി ഒരു വീട്ടിൽ പാൎത്തുകൂടെ? നിങ്ങൾക്കും അതു വളരെ സൌകൎയ്യമായിരിക്കുമല്ലോ'

രാജമോഹനൻ കോപഭാവത്തിൽ പുരികം ചുളിച്ചുകൊണ്ടു 'അതുമാത്രം ഈ ജന്മത്തിൽ ഉണ്ടാകാത്ത കാര്യമാണ്' എന്നു ചൊടിപ്പോടുകൂടി പറഞ്ഞു പുറത്തിറങ്ങിപ്പോയി. രാജമോഹനന്റെ വാക്കുകളും ഭാവഭേദങ്ങളും കണ്ടു മാധവൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു.

രാജമോഹനനു മററു യാതൊരു പോംവഴിയുമില്ല. തന്റെ പത്നിക്കുപോലും അറിവില്ലാത്ത ഏതോ ചില കാരണങ്ങളെ ആധാരമാക്കി അയാൾ തന്റെ സ്വദേശത്തെ വിടുവാൻ ബദ്ധപ്പെട്ടതു വെറുമൊരു ദുഷ്ടവിചാരം മാത്രമായിരുന്നു. എന്നാൽ അവന്നതു തോന്നുവാൻ മറെറാരു പ്രധാനകാരണം കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ അന്നു മദ്ധ്യാഹ്നം വരെ അങ്ങിങ്ങു ചുററിത്തിരിഞ്ഞശേഷം വീണ്ടും മാധവന്റെ സമീപം വന്നു 'പത്നീസമേതം ദൂരദിക്കിൽ വന്നു പാർക്കുന്ന കാര്യം വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. എന്താണ് നിങ്ങൾ കരുതുന്നതു്? വെറുതെ ഇരുന്നാൽ ഭക്ഷണത്തിനും തിണ്ടാട്ടം. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുപോരാം. എന്നാൽ ഞങ്ങളെ പ്രത്യേകം താമസിപ്പിച്ചാൽ മതി' എന്നു പറഞ്ഞു.

'വിരോധമില്ല. നിങ്ങൾ പോരുവാനുള്ള ഒരുക്കത്തോടുകൂടി വരുന്നതുവരെ ഞങ്ങൾ കല്ലത്തയിൽ താമസിക്കാം' എന്നു മാധവൻ പറഞ്ഞു.

രാജമോഹനനും മാധവനും കുഡുംബസമേതം രാധാഗഞ്ചിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു.

രാജമോഹനൻ ഒരു മൂഢസ്വഭാവക്കാരനാണെന്നു മാധവനറിയാം. അയാൾ തന്നോടു വളരെ അലക്ഷ്യമായും അശ്ലീലമായും പെരുമാറിയെങ്കിലും സുശീലയായ മാതംഗിയെ ഒരുവളെ ഉദ്ദേശിച്ചു മാധവൻ അതെല്ലാം ക്ഷമിച്ചു.

രാധാഗഞ്ചിൽ എത്തിയതോടുകൂടി മാധവൻ രാജമോഹനനെ തന്റെ കാർഷികത്തുറയുടെ കാര്യസ്ഥനായി നിയമിച്ചു. അവർക്കു പാർക്കുവാൻ പ്രത്യേകമൊരു വീടുണ്ടാക്കുവാനുള്ള സ്ഥലവും അതിന്റെ ചെലവിനുള്ള പണവും കൊടുത്തു. രാജമോഹനൻ പ്രത്യേകമൊരു ഗൃഹമുണ്ടാക്കി അതിൽ പാർപ്പും തുടങ്ങി. ആ ഗൃഹത്തിലാണ് നമ്മുടെ കഥ ആദ്യം ആരംഭിച്ചതു്. രാജമോഹന

ന്റെ പ്രകൃതം മാധവനു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള യാതൊരു കാൎയ്യവും അദ്ദേഹം അയാളെ ഏല്പിച്ചിരുന്നില്ല. സ്വന്തം കൃഷിചെയ്തു കഴിയുവാൻ മാധവൻ അയാൾക്കു കുറെ സ്ഥലവും ശമ്പളത്തിന്നു പുറമെ കൊടുത്തിരുന്നു.

മാധവനിൽനിന്നും ആശിച്ചതിൽ കൂടുതൽ കാൎയ്യലാഭം തനിക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടും നന്ദി എന്നൊന്നുമാത്രം കണികാപോലുമെങ്കിലും അയാൾക്കുണ്ടായില്ല. രാധാഗഞ്ചിൽ വന്ന ദിനം മുതൽ അപമൎയ്യാദയായ പല കാൎയ്യങ്ങളിലും ഇടപെട്ടു അയാൾ മാധവനെ ക്ലേശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതിൽവെച്ചു വളരെ പ്രധാനമായ ഒരു കാൎയ്യം ഇണ പിരിയാതെ ആത്മാൎത്ഥതയോടുകൂടി വളൎന്നുവന്ന ഹേമാംഗിയും മാതംഗിയും രാധാഗഞ്ചിൽ വന്നശേഷം ഒരു ദിവസമെങ്കിലും തമ്മിൽ കാണുവാൻ ആ ദുഷ്ടൻ അവൎക്കവസരം നല്കിയില്ല. പല ദിവസങ്ങളിലും ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാൻ ഭൎത്താവിന്റെ സമ്മതത്തോടുകൂടി ഹേമാംഗി പല്ലക്കും കൊടുത്തു ആളെ അയച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആ ദുഷ്ടൻ മാതംഗിയെ പറഞ്ഞയച്ചെങ്കിലല്ലേ. ഹേമാംഗി മാധവന്റെ പത്നിയല്ലേ. അവൾ എങ്ങിനെ തന്റെ അഭിമാനത്തിന്നു ഭംഗം വരുത്തി ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ സമീപത്തേക്കു വരും?

ആറാം അദ്ധ്യായം.

മുൻ പ്രസ്താവിച്ച ഉദ്യാനത്തിൽ നിന്നും മാധവൻ തന്റെ ഗൃഹത്തിലെത്തിയപ്പോൾ ഒരു പരിചാരകൻ അയാളുടെ പക്കൽ ഒരെഴുത്തു കൊണ്ടുചെന്നുകൊടുത്തു. ലക്കോട്ടിന്മേൽ 'അത്യാവശ്യമായ കാൎയ്യം' എന്നെഴുതിയിരുന്നതിനാൽ അയാൾ അതു വളരെ തിടുക്കത്തിൽ പൊളിച്ചുവായിച്ചു. ആ എഴുത്തു അയാളുടെ വ്യവഹാരങ്ങൾ നടത്തുന്ന വക്കീലിന്റേതായിരുന്നു.

മാന്യമിത്രമേ!

നിങ്ങളുടെ കോടതിക്കാൎയ്യങ്ങൾ വളരെ ശ്രദ്ധാപൂൎവ്വം ഗൌനിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. കേസ്സുകളെല്ലാം നമുക്കു ജയമായി കലാശിക്കുമെന്നാശിക്കുന്നു........”

"എല്ലാം ജയിക്കുമെന്നാ വക്കീൽബാബു എന്റെ സത്യവും ന്യായവും നിറഞ്ഞ കേസ്സുകൾ ജയിക്കുന്നതിലെന്താണു തടസ്സം? എങ്കിലും ന്യായാധിപതി എന്റെ കാൎയ്യത്തിൽ ന്യായം നടത്തിയെങ്കിൽ തന്നെയല്ലേ.........എങ്ങിനെയൊക്കെ കലാശിക്കുമോ ആവോ, എല്ലാം വക്കീലിനെ വിശ്വസിച്ചു ചെയ്യുകതന്നെ......... ആൾ വലിയ സമൎത്ഥനാണ്. എല്ലാ കേസ്സുകളിലും അസാമാന്യമായ ബുദ്ധി ചെലുത്തുന്നുണ്ട്. കോടതികയറുന്നകാൎയ്യമേ എനിക്കശേഷം ഇഷ്ടമില്ല. എന്നാൽ കൊള്ളരുതാത്തവൻ അതിന്നു സമ്മതിക്കയില്ലെന്നു വന്നാൽ.........ആകട്ടെ. ഇത്ര അത്യാവശ്യമായ എഴുത്തിന്നു കാരണമെന്തായിരിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു വീണ്ടും എഴുത്തിന്റെ അനന്തരഭാഗം വായിച്ചുതുടങ്ങി.

"ഒരു സംഗതിമാത്രം നിങ്ങൾക്കു വിഷമത്തെ ഉണ്ടാക്കും. മേൽകോട്ടിൽ വക്കീലിനെ ഏൎപ്പെടുത്തി നിങ്ങളുടെ ചെറിയമ്മ നിങ്ങളുടെ പേരിൽ ഒരു വ്യവഹാരം ഫയലാക്കിയിരിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞുപോയ രാമഗോപാൽബാബു നിങ്ങൾക്കെഴുതിത്തന്ന മരണപത്രം ശുദ്ധമേ കളവാണെന്നും സ്വത്തുമുഴുവൻ തനിക്കുകിട്ടേണ്ടതാണെന്നുമാണ് അവരുടെ വാദം........."

'ചെറിയമ്മയോ?' എന്ന് അത്യാശ്ചൎയ്യസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു മാധവൻ. എഴുത്തു താനറിയാതെതന്നെ കൈയ്യിൽനിന്നും താഴത്തുപുരണ്ടുവീണു. 'എന്ത്! എന്റെ ചെറിയമ്മയോ? ഇതെന്തു കൂത്താണു ദൈവമേ. എന്റെ സ്വത്തിന്മേൽ വിവാദമോ? കള്ളപ്രമാണമോ? കൊള്ളാം ഇതെന്തുകാലം? ആകട്ടെ, ഇരിക്കട്ടെ. എടി ദുഷ്ടേ! നന്ദിയില്ലാത്തവളേ! നിന്നെ ആദ്യമായി എന്റെ വീട്ടിൽനിന്നും അടിച്ചുപുറത്താക്കിവിട്ടിട്ടു മറ്റുകാൎയ്യം? അയാളുടെ അപ്പോഴത്തെ ഉദ്ദേശത്തിന്നതിരുണ്ടായിരുന്നില്ല. കുറച്ചുനേരത്തോളം പലതും ആലോചിച്ചിരുന്നശേഷം വീണ്ടും എഴുത്തെടുത്തു ബാക്കിഭാഗം വായിച്ചു.

"ഈ കാൎയ്യത്തിൽ നമുക്കെതിരായി ആരോ പിന്നിൽനിന്നു പ്രവൎത്തിക്കുന്നുണ്ട്. അതാരാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. ഞങ്ങൾ ഈ കാൎയ്യത്തിൽ പ്രത്യേകം മനസ്സുവെച്ചു പ്രവൎത്തിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ

ഇരിക്കുന്നു. തക്ക പിൻതുണയും ദ്രവ്യാധനയും കൂടാതെ ഒരു സ്ത്രീ ഇങ്ങിനെ ഒരു കേസ്സുമായി കോടതിക്കപ്പുറപ്പെടുകയില്ല. കിട്ടിയിടത്തോളം വിവരങ്ങളിൽനിന്നും വലിയ പിൻതുണയാണിതിനുള്ളതെന്നൂഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു........"

'അതാരായിരിക്കാം' എന്നു മാധവൻ ചിന്തിച്ചു എത്രതന്നെ ആലോചിച്ചിട്ടും അയാൾക്കു യാതൊരുത്തരവും ലഭിച്ചില്ല. ഒരുപക്ഷെ അടുത്ത ഗ്രാമത്തിലെ ജമിന്ദാർമാരിൽ ആരെങ്കിലുമായിരുന്നേക്കുമോ എന്നു തോന്നും. അടുത്ത മാത്രയിൽ മററാരെങ്കിലുമായിരുന്നേക്കുമോ എന്നാകും ചിന്ത. ഇങ്ങിനെ സമയം കുറെ ചെലവഴിച്ചശേഷം കത്തു വീണ്ടും തുടർന്നു വായിച്ചു.

"നിങ്ങൾ ഇതേപ്പററി തെല്ലും ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ല. ന്യായവും സത്യവും മാത്രമേ ഒടുവിൽ ജയിക്കയുള്ളു. എങ്കിലും എതിർ കക്ഷികളുടെ പ്രവൃത്തികളിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കണം. കോടതിയിൽ കേസ്സ് അവസാനിപ്പിന്നു വരുമ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കു സമർത്ഥന്മാരായ ബാരിസ്റ്റർമാരെ നിയമിച്ചുതരണം. ഇതോടൊന്നിച്ചയച്ചിരിക്കുന്ന വക്കാലത്തുഫാറത്തിൽ മാർക്കുചെയ്തിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ഒപ്പിട്ടയക്കുക. കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ ആക്ഷേപം ബോധിപ്പിച്ചു തടുത്തുനിൽക്കട്ടെ. എല്ലാം നിങ്ങൾക്കറിവുള്ള കാര്യങ്ങളാകയാൽ വിശേഷിച്ചൊന്നും എഴുതുന്നില്ല. കോർട്ടു ചെലവു കാശായി ആയിരം ഉറപ്പിക്കയും വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മറെറല്ലാം നിങ്ങളുടെ ഹിതം അറിഞ്ഞശേഷം."

എന്ന്, നിങ്ങളുടെ

വക്കീൽ, ഗോകുലദാസ്.

എഴുത്തുവായിച്ചു തീർന്നശേഷം ധൃതിയിൽ ഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ കടന്നു ചെറിയമ്മയെ കണ്ട് 'എന്തിനാണിങ്ങിനത്തെ തോന്ന്യാസം പ്രവർത്തിച്ചത്?' എന്നു ചോദിക്കണമെന്നു കരുതി മാധവൻ അകത്തേക്കു നടന്നു.

മാധവൻ സ്ത്രീകൾ പെരുമാറുന്ന അകത്തേക്കു ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ പെണ്ണുങ്ങളുടെ 'കലപില' ശബ്ദം അടിച്ചു

മാറെറാലിക്കൊണ്ടിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അയാളുടെ വാക്കുകൾ അകത്തെക്കെങ്ങും എത്തിയില്ല. ശബ്ദകോലാഹലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഒരു വേലക്കാരി മറെറാരുത്തിയോടു ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങളുടെ പേരുകൾ വിളിച്ചുപറയുന്നു. വേറൊരിടത്തു ഒരുത്തി തന്റെ തടിച്ചുപരുത്ത ശരീരത്തിൽനിന്നും മേൽമുണ്ടു നിലത്തുവീണുപോയതറിയാതെ വർത്തമാനം പറഞ്ഞു രസിക്കുന്നു, വേറൊരുത്തി അങ്ങിങ്ങു മൂലകളിലെല്ലാം കസ്തൂരികളുടെ ഉച്ഛിഷ്ടം പരത്തിയിട്ടിരിക്കുന്നതുകണ്ടു കണ്ണിൽകണ്ടവരെയെല്ലാം ചീറി പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു അവ അടിച്ചുവാരി വെടിപ്പാക്കുവാൻ ചൂലുമായി ഓടുകുന്നു. കല്പനിറഞ്ഞ മുററത്തിരുന്നു് ഒരുത്തി അന്നത്തെ ആവശ്യത്തിനു വേണ്ട പാത്രങ്ങൾ തേച്ചു വെടിപ്പാക്കുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധയായിരിക്കുന്നു. ഇതേ അവസരത്തിൽ അടുക്കളക്കാരി അന്നത്തെ ആവശ്യത്തിനു വേണ്ട നെയ്യിന്റെ അളവു് ഇത്രയെന്നു ഒരു പരിചാരികയോടു പറയുകയും, കൂടുതലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അത്രയും തനിക്കുമതിൽ നിന്നും കുറെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടുകൂടിവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളുവെന്നും അതിനാൽ കലവറക്കാരിയിൽനിന്നു അതു കണ്ടു വാങ്ങണമെന്നും ശുപാശ് ചെയ്യുന്നു. ഇതേ അവസരത്തിൽ കുട്ടികളിൽ ചിലർ അങ്ങിങ്ങു വിവിധവിനോദങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു തെരക്കുകൂട്ടുന്നു.

ഇതെല്ലാം കണ്ടുംകേട്ടും മാധവനു ദ്വേഷ്യം സഹിക്കവയ്യാതായി. മാധവൻ കടന്നുചെന്ന വിവരംപോലും ആരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഒടുവിൽ അയാൾ 'ഹേ, അമ്മമാരെ! കുറച്ചുനേരത്തേക്കു നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ വായ മൂടിവെക്കുമോ?' എന്നു സാമാന്യം ഉച്ചത്തിൽ ചോദിച്ചുകൊണ്ടു അവിടെ ഓടിക്കളിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നിരുന്ന രണ്ടു കുട്ടികളെ പിടിച്ചു ഓരോ പ്രഹരംകൊടുത്തു. അതേ മാത്രയിൽ വസ്തുതകൾ സ്ത്രീകൾക്കെല്ലാം മനസ്സിലാകുകയും നിശ്ശബ്ദത സർവ്വത്ര കളിയാടുകയുംചെയ്തു. കൈയിൽ ചൂലുമേന്തിനിന്നിരുന്നവളുടെ തൊണ്ടയിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടിരുന്ന ശബ്ദം പകുതിയിൽ അങ്ങിനെതന്നെനിന്നു. വേറൊരു 'മണ്ണപ്പിടിച്ചി' അവളുടെ ഭയങ്കരരൂപം ഇരുളിൽ മറച്ചു. ഗംഭീരശബ്ദത്തോടുകൂടി കാസ്സു

റിവധം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന കത്തി തന്റെ വധകർമ്മം പിന്നീട്ടു തുടർന്നുകൊള്ളാമെന്നുള്ള മട്ടിൽ മൌനംപൂണ്ടു. വിനോദാർത്ഥം കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പെൺകുട്ടികൾ അകല ദിക്കുകളിൽ ഓടി ഒളിച്ചു. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ത്രീകളിൽ മാധവന്റെ ഒരു അമ്മാവിഅമ്മയായ വൃദ്ധ അയാളുടെ സമീപത്തേക്കുവന്നു.

'അമ്മാവീ! ഇതൊരു വീടാണോ അതോ ചന്തയാണോ?' എന്നു മാധവൻ ദേഷ്യത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

അവൾ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു മറുപടി പറഞ്ഞു:—'കുഞ്ഞേ! പെണ്ണുങ്ങൾ പലർക്കൂടിയാലത്തെ സ്ഥിതി ഇങ്ങിനെയാണ്.'

'ചെറിയമ്മ എവിടെ?'

'ഞാനും അതുതന്നെയാണു ചോദിക്കുന്നത്. ഇന്നു രാവിലെ മുതല്ക്ക് അവളെ ഇവിടെ കാണ്മാനില്ല. ഞങ്ങൾ ഇവിടെയെല്ലാം തെരഞ്ഞു മടുത്തു.'

കേരളസാഹിത്യ അക്കാദമി

മാധവൻ:—(ആശ്ചര്യഭരിതനായിട്ടു ചോദിച്ചു) 'എന്ത്, രാവിലെ മുതല്ക്കു കാണ്മാനില്ലെന്നോ?' അപ്പോൾ നടന്നവയെല്ലാം പരമാർത്ഥംതന്നെ?

'എന്താണു കുഞ്ഞേ! നടന്നത്?'

'ഒന്നുമില്ല. എല്ലാം പിന്നീടു സൌകര്യംപോലെ പറഞ്ഞുകൊള്ളാം. അവൾ എവിടേക്കുപോയി? ആരും കണ്ടവരില്ലേ?'

'ഇല്ല, ഞങ്ങളാരും കണ്ടിട്ടില്ല.'

'എന്തൊരാശ്ചര്യമാണിത്?'

ഈ അവസരത്തിൽ അകത്തു മറവിൽ ഒരിടത്തുനിന്നും ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെട്ടു. 'ഞാൻ പുഴയിൽ കളിക്കുവാൻ പോയിരുന്നപ്പോൾ മധുർബാബുവിന്റെ വീട്ടിൽ നില്ക്കുന്നതായി കണ്ടു.'

മാധവനു വീണ്ടും ആശ്ചര്യം ജനിച്ചു. 'മധുർജ്യേഷ്ഠന്റെ വീട്ടിലോ? ഹാ! ഈ പണിയൊക്കെ മധുർജ്യേഷ്ഠന്റേതായിരിക്കുമോ? ഛീ! അദ്ദേഹത്തെ ഒരിക്കലും അങ്ങിനെ ശങ്കിക്കുന്നതു ശരിയല്ല?' എന്നിങ്ങിനെ ആത്മഗതം ചെയ്തശേഷം 'കരുണാ! നീ വേഗത്തിൽ മധുർജ്യേഷ്ഠന്റെ വീട്ടിൽപോയി ചെറിയമ്മയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരിക' എന്നാജ്ഞാപിച്ചു.

'അവർ വരികയില്ല' എന്നവൾ മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ അതിനു കാരണം അറിഞ്ഞുവരുവാൻ മാധവൻ വീണ്ടും നിയോഗിച്ചു.

ഏഴാം അദ്ധ്യായം.

ഭർത്താവിന്റെ അതിരുകവിഞ്ഞ ശാസനകളാൽ പരിതപ്തചിത്തയായ മാതംഗി അമ്മാവിയുടെ ആശ്വാസവചനങ്ങളാൽ തെല്ലു സമാധാനമനസ്കയായി തന്റെ ശയനമുറിയിൽ കടന്നു പലതും ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നു. രാത്രിഭക്ഷണം കാലമായപ്പോൾ വൃദ്ധ ഊണുകഴിക്കുവാൻ അവളെ വിളിച്ചു. എന്നാൽ, മാതംഗി കിടന്ന കിടപ്പിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റില്ല. അനന്തരം ഭർത്തൃസഹോദരിയായ കിശോരി ചെന്നു് എത്രതന്നെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു വിളിച്ചിട്ടും അവൾ കൂട്ടാക്കിയില്ല. അന്നുരാത്രി അവൾ പട്ടിണിയായിത്തന്നെ കിടന്നു.

അവൾ തന്റെ ദുരദൃഷ്ടത്തെക്കുറിച്ചു പലതും ചിന്തിച്ചു നിദ്രാവിഹീനയായി കിടന്നു. അവളോടു ദ്വേഷ്യപ്പെടുന്ന ദിവസങ്ങളിലൊന്നും രാജമോഹനൻ അവളുടെ ശയനഗൃഹത്തിൽ കടക്കുക പതിവില്ലായിരുന്നു. അന്നുരാത്രി അവൻ അവിടേക്കു ചെല്ലുകയില്ലെന്നു അവൾക്കു നല്ല ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു.

രാത്രി അതീതമായതോടുകൂടി ഗൃഹത്തിലുണ്ടായിരുന്നവരെല്ലാം ഗാഢനിദ്രയിൽ ലയിച്ചു. നിശ്ശബ്ദത സർവ്വത്ര കളിയാടി. മാതംഗിയുടെ മുറയിൽ വെളിച്ചമില്ലായിരുന്നു. വാതിൽപഴുതുകളിലൂടെ നിലാവുവെളിച്ചം അവളുടെ മുറിക്കുള്ളിൽ കടന്നു് ഒരു ഭാഗംമാത്രം നന്നേ പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. ബാക്കി സ്ഥലം മുഴുവൻ അന്ധകാരനിബിഡീകൃതവുമായിരുന്നു.

തീവ്രമായ ഹൃദയവേദന ശമിക്കുന്നതുവരെ ആർക്കും ഉറക്കമുണ്ടാവുക പതിവില്ലല്ലോ. മേൽവസ്ത്രം മാററിയിട്ടു ഇടത്തുകൈ ഉപധാനമാക്കിക്കൊണ്ടു മാതംഗി വെളിച്ചമുള്ള സ്ഥലത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു കിടക്കുകയായിരുന്നു. ആ ശീതളനിലാവിന്റെ

ദർശനം അവളുടെ പരിശുദ്ധഹൃദയത്തിൽ പല ചിന്തകളേയും ഉദിപ്പിച്ചു. ആരെക്കൊണ്ടെന്തു വിവരിക്കുവാൻ സാധിക്കും? കുട്ടിക്കാലത്തു താൻ ഹേമാംഗിയൊന്നിച്ചു മുററത്തു നിലാവുവെളിച്ചത്തിൽ കളിച്ചതും, അന്നു പല രസകരമായ കഥകൾ പറഞ്ഞു സമയം കഴിച്ചതും, എല്ലാം ഒന്നൊന്നായി അവളുടെ സ്മൃതിപഥത്തിലൂടെ കടന്നുപോയി. ഒരു ഞെട്ടിൽപൂത്ത ഇരുപുഷ്പങ്ങളെന്നോണം അവർ അന്നു കഴിഞ്ഞുകൂടിയ മധുരസ്മരണകൾ അവളെ അടിക്കടി പുളകംപൂശിച്ചു.

അതൊരുകാലം, ഇതൊരുകാലം, അന്നത്തെ ആനന്ദമയമായ ജീവിതമെവിടെ? ഇന്നത്തെ ക്ലേശപൂർണ്ണവും വിരഹവിസൃജ്ജിതവുമായ നരകജീവിതമെവിടെ? തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സോദരിയെ അവൾക്കു എന്നാണിനി ഒരു നോക്കു കാണുവാൻ അവസരംലഭിക്കുക? ഹേമാംഗിയുടെ കർണ്ണാനന്ദദമായ കളമൊഴികൾ ശ്രവിച്ചു രോമാഞ്ചം പൂണുവാൻ അവൾക്കിനി എപ്പോഴെങ്കിലും അവസരം ലഭിക്കുമോ? കഷ്ടം! ഭർത്താവിന്റെ ശകാരാഗ്നിയിൽ കിടന്നു് എരിപൊരികൊള്ളുകയെന്നതല്ലാതെ അവൾക്കു മറെറന്തു സൌഖ്യമാണുണ്ടാവുക. ഈ ദുഃഖാരവങ്ങൾക്കിടയിലും അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു ചിന്ത വേരോച്ചു കിടന്നിരുന്നു. അതു് അളവററ ആനന്ദത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതായിരുന്നുവെങ്കിലും അവൾ അതിനെ സമൂലം പറിച്ചു ദൂരെ എറിയുവാൻ വളരെ ശ്രമിച്ചുനോക്കി. എന്നാൽ, അവളാലതു സാദ്ധ്യമായെങ്കിലല്ലേ? അതിന്നതെന്നു കനകത്തിനല്ലാതെ മററാക്കുമറിവുമില്ലായിരുന്നു. അടക്കവഹിയാത്ത സന്താപത്തിൽ നിമഗ്നയാകുമ്പോഴൊക്കെയും ആ ചിന്തയെ അവൾ ഒരു ദിവ്യരത്നത്തെപ്പോലെ കരുതും. അടുത്ത നിമിഷത്തിൽത്തന്നെ അവൾ അതിനെ കാകോളമായി കരുതി വെറുക്കുകയും ചെയ്യും. യാതൊരുവിധത്തിലും അവൾക്കു സമാധാനമേ ഇല്ല. തന്റെ ദുർവ്വിധിയെ അവൾ അടിക്കടി പഴിച്ചു. അശ്രുക്കൾ ആറുകണക്കെ ഒഴുകിത്തുടങ്ങി. അവൾ കിളിവാതലിന്റെ കതകു് തുറക്കുവാനായി കിടക്കയിൽനിന്നും എഴുന്നേററു. അപ്പോൾ ആരോ വെളിയിൽ ശബ്ദമുണ്ടാകാതെ സാവധാനത്തിൽ നടന്നുവരുന്നതായി കാൽപെരുമാററത്തിൽനിന്നും മനസ്സിലാക്കി.

അവൾ കിടന്നിരുന്ന ആ മുറിക്കനുരൂപമായി ഒരു കിളിവാതലും നന്നെ ചെറുതായിരുന്നു. കഷ്ടിച്ച ഒരു മുഴം നിളവും ഒര മുഴം വീതിയും മാത്രമെ അതിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കിഴക്കൻ ബെങ്കാളത്തിൽ വീടുകൾക്ക മൺചുവർ വെക്കുക പതിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിന്റെ സ്ഥാനത്തു മുളന്തട്ടികളായിരുന്നു ഉപയോഗിച്ചു വന്നിരുന്നത്. രാജമോഹനന്റെ ഗൃഹത്തിലും അപ്രകാരം തന്നെയായിരുന്നു. കിളിവാതലിന്നു മറവിന്നായൊരു തട്ടികയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നല്ലാതെ കതകുണ്ടായിരുന്നില്ല.

കാൽപെരുമാററശബ്ദം കേട്ടു ഭയപ്പെട്ട മാതംഗി ചന്ദ്രിക കടന്നു വന്നിരുന്ന വിടവിലൂടെ പുറത്തേക്കുനോക്കി. വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽ നിലാവു പ്രസരിക്കുന്നതല്ലാതെ മറെറാന്നും അവൾ കണ്ടില്ല. ശബ്ദം കേട്ട ദിക്കിൽ ആൎക്കും പെരുമാററത്തക്ക സൌകൎയ്യമില്ലെന്നു അവൾക്കറിയാം. എങ്കിലും അസമയത്തു സന്ദേഹമുണ്ടാവുക സാധാരണയാണല്ലൊ. അവൾ അതെനില്പിൽ പതുങ്ങിനിന്നു വായു അടക്കി ശ്രദ്ധിച്ചു.

കാൽപെരുമാററശബ്ദം നന്നെ അടുത്തു. രണ്ടു പേർ തമ്മിൽ വളരെ സാവധാനത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നതും കേട്ടു. ഒന്നു രണ്ടു വാക്കുകൾ കേട്ടമാത്രയിൽ അതിൽ ഒരാൾ തന്റെ ഭൎത്താവാണെന്നു മാതംഗിക്കു മനസ്സിലായി. അതോടുകൂടി അവരുടെ സംഭാഷണവിഷയം ഗ്രഹിക്കുവാനുള്ള അത്യാശയും അവളിൽ അങ്കുരിച്ചു. അവൾ നിന്നിരുന്നതിന്നററവും അടുത്തായി നിന്നു അവർ സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മുളഞ്ചുവരുകളായിരുന്നതിനാൽ അവരുടെ സംഭാഷണം അവൾക്കു ശരിയായി കേൾക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ചില വാക്കുകൾ കേൾക്കാതെ പോയവ അവൾ ഊഹിച്ചും ഗ്രഹിച്ചു.

ഒരാൾ:—എന്താണിങ്ങിനെ ഉച്ചത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നത്. അകത്തുള്ളവരാരെങ്കിലും കേട്ടുവെങ്കിലോ?

രണ്ടാമൻ:—ഈ അൎദ്ധരാത്രി സമയത്തു ആരാണുറങ്ങാതുണ്ടാവുക?

ശബ്ദംകൊണ്ടു അതു രാജമോഹനനാണ പറഞ്ഞതെന്നു മാതംഗി മനസ്സിലാക്കി. ആദ്യത്തേവൻ പറഞ്ഞു:—'ഭാഗ്യം പരീക്ഷി

വേണ്ട. ആരെങ്കിലും ഉണൎന്നുകിടന്നു കേട്ടുവെങ്കിൽ അപകടമാണ്. നമുക്കു കുറച്ചകലത്തു മാറിയിരുന്നു സംസാരിക്കാം?

രാജമോഹനൻ:—ഈ സ്ഥലം തന്നെയാണു നല്ലത്. വീട്ടിന്റെ നിഴലുകൊണ്ടു നമ്മെ മററാരും കാണുകയില്ല. അകലത്തു മാറിയിരുന്നാൽ വല്ലവരുടേയും ദൃഷ്ടിക്കുൾപ്പെട്ടു എന്നുംവരാം.

ആദ്യത്തവൻ:—ഈ മുറിയിൽ ആരാണു കിടക്കുന്നത്?

രാ: മോ:—ആരായാൽ നിങ്ങൾക്കെന്താണ്?

ആദ്യ:—പറഞ്ഞാലെന്ത്?

രാ: മോ:—അതെന്റെ മുറിയാണ്. എന്റെ ഭാൎയ്യയല്ലാതെ മററാരും അതിൽ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല.

ആദ്യ:—നിങ്ങളുടെ ഭാൎയ്യ ഉറങ്ങിയിരിക്കുമെന്നു നിങ്ങൾക്കു നല്ല വിശ്വാസമുണ്ടോ?

രാ: മോ:—ഉറങ്ങിയിരിക്കുമെന്നുതന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ഇവിടെ ഇരിക്കുക. കൈപ്പുണ്ണിന്നു കണ്ണാടി വേണ്ടല്ലോ. ഞാൻ പോയി അതു പരിശോധിച്ചുവന്നേക്കാം. പിന്നെ സംശയമേ വേണ്ട.

അവിടെനിന്നും ഒരു കാലടിശബ്ദം അകലുന്നതായി കേട്ടു രാജമോഹനൻ വരികയായിരിക്കുമെന്നു മാതംഗി വിശ്വസിച്ചു. അവൾ കിളിവാതലിന്നു സമീപത്തുനിന്നും സാവധാനത്തിൽ നടന്നു കിടക്കയിൽ ചെന്നുകിടന്നു നല്ല നിദ്ര അഭിനയിച്ചു.

രാജമോഹനൻ വാതുക്കൽ വന്നു സാവധാനത്തിൽ തട്ടി ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. മാതംഗി ശബ്ദിച്ചതേയില്ല ഉടനെ അയാൾ താഴ്ന്ന സ്വരത്തിൽ അവളെ വിളിച്ചു. അതിന്നവൾ വിളികേട്ടില്ല. അവൾ നല്ല ഉറക്കമാണെന്നു അയാൾ ഊഹിച്ചു. ഒരുപക്ഷെ, പകൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളാൽ അവൾ കോപിച്ചു വിളികേൾക്കാതെ കിടക്കുകയായിരിക്കുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചു അയാൾ പുറമെ നിന്നു വാതിൽത്തുറക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. അടുക്കളയിൽകടന്നു വിളക്കു കൊളുത്തി കൊണ്ടുവന്നു. വാതിൽപടിമേൽ വിളക്കുവെച്ച് അകത്തു കൈകൾ കടത്തി വാതിലിന്റെ കൊളുത്തു നീക്കി കാലുകൊണ്ടു വാതിൽ അകത്തേക്കുന്തിത്തുറന്നു. അയാൾ വിളക്കുമായി മാതംഗി

യുടെ സമീപം ചെന്നുനിന്നു അവളെ രണ്ടുമൂന്നുപ്രാവശ്യം വിളിച്ചു. അവൾ ഗാഢനിദ്രഭാവിച്ചു യാതൊരു പ്രത്യുത്തരവും നൽകായില്ല. കോപിച്ചു കിടക്കയായിരിക്കാമെന്നു കരുതി അയാൾ അവളെ വളരെ വാത്സല്യപൂർവ്വം വിളിച്ചുനോക്കി. എന്നിട്ടും അവൾ ശബ്ദിച്ചില്ല. തടവുകൂടാതെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്യുന്നതുകണ്ടു് അവൾ നല്ല ഉറക്കമാണെന്നുതന്നെ അയാൾ അനുമാനിച്ചു. ഉറങ്ങുന്നഭാവം അവൾ എന്തിനഭിനയിക്കണം? രാജമോഹനൻ അവിടെനിന്നും മററുമുറികളിൽ കടന്നു അവിടെ കിടന്നിരുന്നവരെയും വിളിച്ചുനോക്കി. ആരും ശബ്ദിച്ചില്ല. എല്ലാവരും നല്ല ഉറക്കംതന്നെ എന്നു നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു അയാൾ പുറത്തേക്കു കടന്നുപോയി.

എട്ടാം അദ്ധ്യായം.

മാതംഗി വീണ്ടും സാവധാനത്തിൽ എഴുന്നേററു കിളിവാതുക്കൽ ചെന്നുനിന്നു പഴയപടി അവരുടെ സംഭാഷണം ശ്രദ്ധിച്ചു.

എല്ലാവരും നല്ല ഉറക്കമാണെന്നു രാജമോഹനനിൽനിന്നും അറിഞ്ഞ അന്ന്യൻ ചോദിച്ചു:—'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ട സഹായം ചെയ്യുമെന്ന കാര്യം തീർച്ചയല്ലേ?

ര: മോ:—പെട്ടെന്നെങ്ങിനെയാണതു പറയുക. അവനെ എനിക്കത്ര ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും എത്രയെത്ര ഉപകാരങ്ങളാണവൻ എനിക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അതു മറക്കത്തക്കതാണോ? നിങ്ങളുടെ വാക്കു സമ്മതിച്ചാൽ ഞാൻ തിന്ന ചോററിന്നു പകാരം ചെയ്യുന്നതുപോലെയല്ലേ?

അന്ന്യൻ:—അവൻ നിങ്ങൾക്കു പല ഉപകാരങ്ങളും ചെയ്തിരിക്കാം. എങ്കിലും നിങ്ങൾ അവനെ വെറുക്കുന്ന കാര്യം തീർച്ചയല്ലേ?

രാ: മോ:—നല്ലതും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്; തീയതും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എങ്കിലും അവൻ എന്തുതന്നെ ചെയ്തിട്ടും ഫലമില്ല.

അന്ത്യൻ:—അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ വിപരീതം പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. എന്ത്? നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ സഹായിക്കയില്ലേ?

രാ: മോ:—തക്കതായ പ്രതിഫലം തന്നാൽ ഒരുക്കമാണ്. പിന്നിടെനിക്കു അവന്റെ കീഴിൽ വേലചെയ്തു പാൎപ്പാൻ സാധിക്കയില്ല. ഇവിടംവിട്ടു എവിടെയെങ്കിലുംപോയി ജീവിക്കണം. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ചെയ്യുന്ന ഉപകാരത്തിനു തക്കതായ പ്രതിഫലം തന്നാൽ ഒരുക്കമാണ്.

അന്ത്യൻ:—നിങ്ങൾക്കെന്തു പ്രതിഫലം കിട്ടണം?

രാ: മോ:—ഞാൻ എന്തു സഹായമാണു നിങ്ങൾക്കു ചെയ്യേണ്ടതെന്നാദ്യം അറിയട്ടെ. അതിന്നുശേഷം എനിക്കു കിട്ടേണ്ടതു പറയാം.

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

അന്ത്യൻ:—നിങ്ങൾ ആദ്യത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു ചെയ്തമാതിരി ഉപകാരംതന്നെയാണു ചെയ്യേണ്ടത്. അതായതു കളവുമുതലിനേയും ഞങ്ങളേയും നിങ്ങൾ രക്ഷിക്കണം. ഇന്നുരാത്രിതന്നെ കാൎയ്യം നിൎവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

രാ: മോ:—എന്റെ സഹായം കൂടാതെ നിങ്ങളാൽ ആ സംഗതി നിൎവ്വഹിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. ഒരു ധനികന്റെ വീട്ടിൽ കളവു നടന്നു എന്നു വന്നാൽ അതു നിസ്സാരമായ കാൎയ്യമാണോ? പെട്ടെന്നു വൎത്തമാനം ലോകം മുഴുവൻ പരക്കും. അടുത്ത ക്ഷണത്തിൽ പോലീസും എത്തിച്ചേരും. എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും പരിശോധനയും നടത്തും. എന്നാൽ, എന്നെ ആരും സംശയിക്കുകയില്ല. കളവു മുതലിനേയും നിങ്ങളേയും ഞാൻ വിചാരിച്ചാൽ സൂക്ഷിച്ചു രക്ഷിക്കുവാൻ കഴിയും. കാൎയ്യം എത്ര ചുമതലയുള്ളതാണെന്നു നിങ്ങൾക്കു തന്നെ അറിയാമല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ചോദിക്കുന്നതു നിങ്ങൾ തരുവാൻ ഒരുക്കമാണോ?

അന്ത്യൻ:—ഞങ്ങളുടെ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങളെക്കൂടി നിങ്ങൾ ഒന്നാലോചിക്കേണ്ടതാണ്.

രാ: മോ:—അധികം പ്രാവശ്യം ആവൎത്തിച്ച പറയുന്നവനല്ല ഞാൻ. ഒരൊററ വാക്ക മാത്രമെ എനിക്കുള്ളു. ആകെ മുതലിൽ കാൽഭാഗം എനിക്കു തരുന്നക്കുക.

രാജമോഹനൻ പറഞ്ഞാൽ അതിൽനിന്നും പിൻവാങ്ങുന്നവനല്ലെന്നു ആ കള്ളനു നല്ലവണ്ണമറിയാം. അവൻ കുറച്ചു നേരം ചിന്തിച്ചശേഷം പറഞ്ഞു:—'ഞാൻ സമ്മതിക്കാം. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു മാത്രമായില്ലല്ലൊ. മററുള്ളവരുടെ സമ്മതം കൂടി അറിയേണ്ടെ?

രാ: മോ:—അവരെപ്പററി എനിക്കു സംശയമേ ഇല്ല. ഇനി ഒന്നു കൂടി പറയാം. കളവുമുതൽ പണമാക്കി മാററുന്നതിന്നു മുൻപു അതിന്നൊരു മതിപ്പുവില നിശ്ചയിച്ച ആദ്യമെതന്നെ കാൽപങ്കിനുള്ള വില എനിക്കു തരണം. മതിക്കുന്ന വിലയിൽ എന്തെങ്കിലും തരത്തിൽ കുറവു വന്നാൽ ആ കുറവു ഞാൻ തന്നെ കൊള്ളാം. നേരെമറിച്ചു കൂടുതൽ സംഖ്യ വന്നാൽ അതിന്റെ അംശവും എനിക്കു തരികതന്നെ വേണം. മനസ്സിലായോ?

'മനസ്സിലായി. ഇനി ഒരു കാൎയ്യംകൂടി......മാധവന്റെ സ്വത്തിൽ വളരെ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്ന ഒരു വസ്തു നമുക്കു തീൎച്ചയായും കിട്ടണം'.

മരണപത്രമോ?

'എന്താണത്?'

'അവന്റെ പെരിയച്ഛന്റെ മരണപത്രം.'

'അതെ, അതിന്നു പ്രത്യേകം പ്രതിഫലം റൊക്കം തരുന്നതാണ്. അതിരിക്കുന്ന സ്ഥലം നിങ്ങൾക്കു നിശ്ചയമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു പറഞ്ഞുതരണം'.

'അതെനിക്കു നല്ല നിശ്ചയമില്ല. എന്നാൽ ചില റിക്കാൎഡുകൾ മാധവൻ ഒരു പെട്ടിക്കുള്ളിൽ വെക്കുക സാധാരണയാണ്. അലമാരയിലോ അല്ലാത്തപക്ഷം ഇരുമ്പുപെട്ടിയിലോ ആയിരിക്കും ആ പെട്ടി മിക്കവാറും വെക്കുക. ഇന്നതിലെന്നു വിവേചിച്ചു പറയുക ശക്യമല്ല. അതിരിക്കട്ടെ. മരണപത്രത്തിന്നു വേണ്ടി ആരാണ് പണം തരിക?'.

'അതു ഞാനെങ്ങിനെയാണു തുറന്നുപറയുക?'

'എന്നോടു പറഞ്ഞുകൂടെ?'

'ആരോടും പറഞ്ഞുകൂടാത്തതാണ്'

'അതു മധുർഘോഷല്ലാതെ മററാരുമായിരിക്കയില്ല, അല്ലേ?'

'ആയിരിക്കാം പെട്ടി എങ്ങിനെയുള്ളതാണെന്നു പറയുക'

'ആദ്യം പ്രതിഫലസംഖ്യ എത്രയെന്നു കേൾക്കട്ടെ.'

'നിങ്ങൾക്കെന്തു കിട്ടണം, അതു പറയുക.'

'ഇരുന്നൂറുറുപ്പിക റൊക്കമായി'

'രണ്ടേ രണ്ടു വാക്കു പറയുവാൻവേണ്ടിയാണോ നിങ്ങൾ ഇത്രവലിയൊരു സംഖ്യ ആവശ്യപ്പെടുന്നത്? എങ്ങിനെയുമാകട്ടെ തരാം.'

'അതൊരു ചന്ദനപ്പെട്ടിയാണ്. അതിന്മേൽ തങ്കനിർമ്മിതമായ മൂന്നിംഗ്ലീഷക്ഷരങ്ങൾ പതിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു മാധവന്റെ മുഴുവൻ പേരിന്റെ ചുരുക്കെഴുത്താണ്.'

'ശരി ആക്കാര്യവും തീർന്നു. എന്നോടൊന്നിച്ചു പോന്നു കൊള്ളുക. നമ്മുടെ കൂട്ടുകാരെപ്പോയി കാണേണ്ടേ? ഞങ്ങൾ ഒരുസ്ഥലം പറഞ്ഞുതരാം. കൃത്യസമയത്ത് അവിടെ വന്നുചേരണം. നിലാവു പൊലിഞ്ഞാലുടൻ പണി തുടങ്ങണം. ഇന്ന് ഇരുട്ടു വളരെ കുറച്ചു സമയത്തേക്കുമാത്രമേ ഉള്ളൂ' എന്നു പറഞ്ഞു കള്ളനും രാജമോഹനനും വീട്ടിന്റെ മറവിൽനിന്നും രണ്ടുവഴിക്കായി പിരിഞ്ഞു പോയി.

ഒമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

ആ ദുഷ്ടരുടെ പതിയാലോചനകൾ ഗ്രഹിച്ചമാത്രയിൽ മാതംഗി ഇടി വെട്ടേററമാതിരി ഒന്നു ഞെട്ടി. ഏറെ നില്ക്കുവാൻ സാദ്ധ്യം അവൾ അശക്തയായിത്തീർന്നു. കാററിൽപെട്ട അരയാലിലപോലെ അവളുടെ ശരീരം വിറച്ചുതുടങ്ങി. ക്ഷണത്തിൽ അവൾക്കു മൂർച്ഛയുണ്ടായി നിലംപതിച്ചു.

കഠിനമായ ഖേദംകൊണ്ടും ഭയംകൊണ്ടും കുറച്ചുനേരത്തോളം അവൾ ഒന്നും ചെയ്യുവാൻ ശക്തിയായില്ല. നല്ല സ്മരണയുണ്ടാ

യാത്രയിൽ അവൾ ആ ദുഷ്ടന്മാരുടെ ദുഃദൃശ്യത്തിന്റെ ഗൌരവത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചുതുടങ്ങി. ഇതുവരെ അവൾ തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ നടവടികളെ സൂക്ഷ്മമായി അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഇന്നു മാത്രമാണ് അവൾക്കതു നിറയെ കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞത്. രാജമോഹനനെ അവൾ ഒരു ഭയങ്കരസത്വമായി തന്റെ മുമ്പിൽ കണ്ടു. അവൾക്കു രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. ഇതുവരെ അവൾ തന്റെ ഭർത്താവിനെ ഒരു ദുഷ്ടപുരുഷനായി മാത്രമേ കണക്കാക്കിയിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ ഇന്നുമാത്രമാണ് താനൊരു കള്ളന്റെ പത്നിയാണെന്നവൾക്കു മനസ്സിലായത്.

അറിഞ്ഞിട്ടെന്തുഫലം? അവന്റെ പിടിയിൽനിന്നു അവൾ എങ്ങിനെ വിട്ടകലും? സ്ത്രീജന്മമായി പോയില്ലേ? ഭർത്താവിനെ തിരസ്കരിച്ചു പോകുകയോ, അതു പാപമല്ലേ? എന്നും ഈ കള്ളന്റെ അടിമയായി ജീവിക്കുകയോ. കഷ്ടം! വിഷാദസദൃശമായ ഈ ദുരിതജീവിതത്തെത്തന്നെ അവസാനിപ്പിക്കയോ? അയ്യയ്യോ എന്റെ വിധിതന്നെ- എന്നിങ്ങിനെ അവൾ പലതും പ്രലപിച്ചു കണ്ണീർതൂകി. ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ വിചാരങ്ങൾ മാറി വീണുതുടങ്ങി. ആ ദുഷ്ടന്മാർ ചെയ്‌വാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഭയങ്കരകൃത്യം അവളുടെ ശ്രദ്ധയിൽ നിഴലിച്ചു. 'അവരുടെ ഈ കൊടും പാതകവിധേയരാകുന്നവർ ഹേമാംഗിയും അവളുടെ ഭർത്താവുമല്ലേ' എന്നു വിചാരിക്കുമ്പോൾതന്നെ അവൾ അത്യന്തം താന്തയായിത്തീരും. തലചുറ്റിത്തുടങ്ങും. 'അയ്യയ്യോ! വിചാരിച്ചിരിക്കാതെ അവരിൽ പതിക്കുവാൻ പോകുന്ന യാതൊരാപത്തും കരുതാതെ അവരിപ്പോൾ നിദ്രാധീനരായിരിക്കയല്ലേ? പണം നഷ്ടപ്പെടുന്നതോടൊപ്പം അവർ തങ്ങളുടെ പ്രാണനേയും നഷ്ടപ്പെടുത്തേണ്ടി വരുന്നതല്ലേ?' എന്നിങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു കരഞ്ഞുവിളിച്ചു മാതംഗി തനിക്കു വരാവുന്ന യാതൊരാപത്തിനേയും കുറിച്ചു തെല്ലും ചിന്തിച്ചില്ല. മറ്റവർക്കു വരാനിരിക്കുന്ന അപകടത്തെ ഓർത്തു തന്റെ സകലദുഃഖവും ഒന്നോടെ മറന്നു. 'ഞാൻ രക്ഷിക്കാതെ ആരാണ് ഈ തരുണത്തിൽ അവരെ രക്ഷിക്കുക? എന്റെ പ്രാണൻ ഇതോടെ ത്യജിക്കേണ്ടി വന്നാൽതന്നെയും നിശ്ചയമായും

ഞാൻ അവരെ രക്ഷിക്കാതിരിക്കയില്ല.' എന്നവൾ ഹൃദയത്തിൽ വിശ്വസിച്ചുറച്ചു.

പെട്ടെന്നെഴുന്നേറ്റ്, ഈ വസ്തുതകൾ വീട്ടിലുള്ളവരെ അറിയിക്കാമെന്ന് അവൾ ആദ്യം കരുതി. എന്നാൽ, ആ വിചാരത്തെ അവൾ ക്ഷണത്തിൽ ഉപേക്ഷിച്ചു, 'അതുകൊണ്ടു യാതൊരു പ്രയോജനവും ഉണ്ടാകുവാനില്ല. രാജശേഖരന്റെ ബന്ധുക്കൾ അവളുടെ വാക്കുകൾ വിശ്വസിക്കുമോ? അഥവാ വിശ്വസിച്ചാലും മാധവനെ രക്ഷിക്കുവാൻവേണ്ടി അവർ അവനെ ദ്രോഹിക്കുമോ? ഒരുപക്ഷെ അവർ തന്നെപ്പറ്റി രാജശേഖരനോടു വല്ലതും പറഞ്ഞുപോയാൽ തന്റെ ഗതി അപകടംതന്നെ.' എന്നവൾ ബലമായി കരുതി.

കനകത്തിന്റെ ഓർമ്മ അവൾക്കുണ്ടായി. മാതംഗി തന്റെ മുറിവിട്ടു ആരുമറിയാതെ കനകത്തിന്റെ വീട്ടിൽചെന്നു വസ്തുതകൾ മുഴുവൻ അവളെ ഗ്രഹിപ്പിക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. 'കനകത്തെ വിളിച്ചുണർത്തുമ്പോൾ അവളുടെ അമ്മയും ഉണരുകയില്ലേ? എന്റെ ഭർത്താവിനിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നറിയുമ്പോൾ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ദ്രോഹിച്ചു എന്നപഴിക്കും കാരണമായിത്തീരുമല്ലോ. ഒരുപക്ഷെ കനകം ഈ വിവരം മാധവനെ അറിയിക്കാമെന്നേറ്റാലും ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ അവൾ ഏകാകിനിയായിപോകുവാൻ അവളുടെ അമ്മ അനുവദിക്കുമോ? അതൊന്നും സാധിക്കാത്ത കാര്യം?' എന്നിങ്ങിനെ അതേക്കുറിച്ചും അവൾ ആലോചിച്ച് ഒടുവിൽ അതും ത്യജിച്ചു.

മാതംഗിക്കു എന്താണുചെയ്യേണ്ടതെന്നു യാതൊന്നും തോന്നിയില്ല. ഒടുവിൽ ഇതു താൻതന്നെ ചെയ്യേണ്ട ഒന്നാണെന്നവൾ തീരുമാനിച്ചുറച്ചു. അതേപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചപ്പോൾതന്നെ അവളുടെ ഹൃദയം നടുങ്ങിത്തുടങ്ങി. തനിക്കിതിൽ വരാവുന്ന അത്യാഹിതങ്ങളെപ്പറ്റി അവൾ തെല്ലും ഖേദിച്ചില്ല. ഈ നടുരാത്രിയിൽ നെടുപാതകളിൽക്കൂടി ഏകാകിനിയായി ഒരു പെണ്ണു പോകുക എന്നുവെച്ചാൽ?—താൻ ചെറുപ്രായത്തിൽ കേട്ടിട്ടുള്ള അനവധി യക്ഷികഥകൾ ഒന്നായി അവളുടെ ഹൃദയനഭസ്സിൽ പൊന്തിവന്നു. പോകേണ്ട വഴിയും ദുർഘടംനിറഞ്ഞതു്. സ്ഥലമോ കുറെ അകലത്തിൽ. കള്ളന്മാരുടെ ആവാസവും കടന്നുപോകേണ്ട മാർഗ്ഗ

ങ്ങളിൽ, ഇതെല്ലാം ചിന്തിച്ചപ്പോഴും അവളുടെ ഹൃദയം നടുങ്ങിത്തുടങ്ങി. വഴിയ്ക്കൊന്നും കള്ളന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ രാജസ്ഥാനനും ഉണ്ടായിരുന്നാലത്തെ സ്ഥിതിയോ? അതും സർവ്വത്ര അപകടം. ഈ മാതിരി ചിന്തകളാൽ വീണ്ടും അവളുടെ ഹൃദയം തുടിച്ചു.

ജന്മനാ മാതംഗി സാമാന്യബുദ്ധിയുള്ളവളായിരുന്നു. തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അനുജത്തി, അവളുടെ ഭർത്താവ് ഇവർക്കുവേണ്ടി യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രാണനെത്തന്നെയും ത്യജിക്കുവാൻ അവൾ സന്നദ്ധയായിരുന്നു. ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ അവൾക്കു വരുവാൻ പോകുന്ന അത്യാഹിതത്തെ ഓർത്താൽ അവൾ ഒരു നിമിഷം അടങ്ങി ഇരിക്കയോ? 'ഈ നശ്വരമായ ജീവിതം മറ്റെന്തിനുള്ളതാണ്? ഇതിനുവേണ്ടി അതു നശിപ്പിച്ചാലും ചാരിതാർത്ഥ്യത്തിനേ അവകാശമുള്ളൂ. ഈ ഗൌരവമായ കാര്യസാദ്ധ്യത്തിനുവേണ്ടി ഞാൻ എന്തു ക്ലേശവും സഹിക്കും. ദൈവംതന്നെ എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ'. എന്നവൾ ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞു. 'ഈ പാതിരാത്രിയിൽ ഞാൻ മാധവന്റെ ഗൃഹത്തിൽചെന്നാൽ അദ്ദേഹം......' മാതംഗിയുടെ ഹൃദയം അത്യധികം വേദനിച്ചു. ഒരുസ്ഥിരമായ നിശ്ചയത്തിൽ മനസ്സാകാതെ അവൾ കിളിവാതിലിന്റെ കതക തുറന്നു പുറത്തേക്കു നോക്കി. വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇരുണ്ട നിഴലുകൾ ഭൂമിയെ ആവരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. കഷ്ടിച്ചു ഒരു നാഴിക നേരത്തിനുള്ളിൽ ചന്ദ്രൻ അസ്തമിക്കുമെന്നവൾക്കു മനസ്സിലായി. ഇനി സമയം താമസിപ്പിച്ചാൽ അവരെ രക്ഷിക്കുന്ന കാര്യം അസാദ്ധ്യമായും തീരും. എതിരിൽ ഏറ്റവും സമീപിച്ചിരിക്കുന്ന ആപത്തോർത്ത് അവൾ സമയം ഇനി ഒട്ടും പാഴിൽ ചെലവഴിക്കാൻ കരുതിയില്ല.

ശിരസ്സുമുതൽ കാൽവരെ മറയത്തക്കവണ്ണം ഒരു വസ്ത്രമെടുത്തു മൂടിക്കൊണ്ടു അവൾ വാതിൽതുറന്നു പുറത്തുവന്നു. എല്ലായിടവും ഒന്നുപോലെ നിശ്ശബ്ദം. മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ വൃക്ഷങ്ങൾ അവളെ ഉറ്റുനോക്കുന്നതുപോലെതോന്നി. ആകാശത്തിലേക്കുനോക്കി ഇരുകരങ്ങളും കൂപ്പി അവൾ ഇഷ്ടദേവതകളെ അകമഴിഞ്ഞു പ്രാർത്ഥിച്ചു. അതോടുകൂടി അവൾക്കു അസാമാന്യമായ ധൈര്യം ജനിച്ചു. മുന്നോട്ടു നടന്നുതുടങ്ങി.

ഇരുളടഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന റോട്ടുകളിൽക്കൂടി അവൾ നടന്നുപോകുമ്പോൾ കാറ്റിൽ ഉലയുന്ന പത്രംപോലെ അവളുടെ ശരീരം വിറച്ചു. തന്റെ കാലൊച്ചതന്നെ കേട്ടു അവൾ പലപ്പോഴും നടുങ്ങിപ്പോയി. വൃക്ഷശിഖരങ്ങൾ ഇരുളിൽ, കരങ്ങൾ നീട്ടിനില്ക്കുന്ന പൈശാചിക മൂർത്തികളെപ്പോലെ അവൾക്കുതോന്നി. ചില വൃക്ഷമറവുകളിലെ കാറ്റോട്ടങ്ങൾ കള്ളന്മാർ പതുങ്ങിയിരിക്കുന്നതുപോലെ അവളിൽ ഭയംജനിപ്പിച്ചു. ചെറുപ്പത്തിൽ കേട്ടു പരിചയിച്ച പിശാചുക്കളുടെ പൂർവ്വക കഥകളും അനുഭവത്തിൽ അവൾക്കു തോന്നി കിടുകിടെ വിറച്ചു. ഓരോ അടി മുന്നോട്ടുവെയ്ക്കുമ്പോഴും രാത്രിചാരികളായ ഭയങ്കര മൂർത്തികൾ അവളെ വലയംചെയ്യുന്നതുപോലെ തോന്നിച്ചുഭയപ്പെട്ടു.

എന്തെങ്കിലും ഒരില അനങ്ങുമ്പോഴും വല്ല വൃക്ഷക്കോടരത്തിലുമിരുന്നു പക്ഷികൾ ചിറകടിക്കുന്ന ശബ്ദംകേൾക്കുമ്പോഴും അവൾ വല്ലാതെ നടുങ്ങിശായി. അവൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചു ദൈവത്തെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടുനടന്നു. അവൾ ഭയജനകമായ ഇരുൾനിറഞ്ഞ ഒരു മാവിൻതോട്ടത്തിൽ എത്തി. ഒരുവശം തോട്ടം, മറുവശം ഒരു വലിയ കുളം, കുളത്തിന്റെ കരയിൽക്കൂടിയായിരുന്നു അവൾക്കു കടന്നുപോകേണ്ട ചെറുപാത നീണ്ടുകിടന്നിരുന്നത്. അവൾ കുളക്കരെതൊട്ടു സമീപിച്ചപ്പോൾ അവിടെ നിന്നിരുന്ന അത്യുന്നതമായ അരയാൽവൃക്ഷം, അല്പമാത്രമായി ലഭിച്ചിരുന്ന വെളിച്ചത്തെയും മറച്ചു. വഴി അവൾക്കു ലേശവും മനസ്സിലാകാതെ കുഴങ്ങിനിന്നു. പാതയരുകിലാണെങ്കിൽ മുൾക്കാടും. ഈ അവസരത്തിൽ തോട്ടത്തിൽ ഒരിടത്തു ഒരു ചെറുവെളിച്ചം അവൾ കണ്ടു. ആരോ സാവധാനത്തിൽ സംസാരിക്കുന്ന ശബ്ദവും അവളുടെ കർണ്ണങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞു.

താൻ ഏതൊന്നിനെയാണോ അത്രയും ഭയപ്പെട്ടത്, അതിപ്പോൾ തനിക്കു അനുഭവപ്പെട്ടു എന്നവളുറച്ചു. ആ മാവിൻതോട്ടത്തിൽ കള്ളന്മാരുടെ ആവാസമുണ്ടെന്നുള്ളതു വാസ്തവമാണ്. ആപത്തുകൾ ഒന്നായി വന്നണയുകയില്ലെന്നുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണല്ലോ. വഴിയിൽ ഒരിടത്തു കിടന്നിരുന്ന ഒരു നായ അവളെ

കണ്ട് ഉച്ചത്തിൽ കുരച്ചുതുടങ്ങി. തോട്ടത്തിൽ മനുഷ്യശബ്ദവും അതോടെനിലച്ചു. നായ കുരച്ചതിനാൽ കള്ളന്മാർ നിശ്ചയമായും അവിടേക്കു വരാതിരിക്കയില്ലെന്നു തീർച്ചയാക്കി അവൾ അടുത്തുള്ള കുളക്കരയിലേക്കിറങ്ങി. തോട്ടത്തിൽനിന്നോ, പാതയിൽനിന്നോ നോക്കിയാൽ ആരും കാണാത്ത ഒരു സ്ഥലമായിരുന്നു അത്. കള്ളന്മാരിൽ ആരെങ്കിലും കുളക്കരയിൽ എവിടെയെങ്കിലും നിന്നു നോക്കിയാൽ അവളെ കാണ്മാനും പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, അവൾക്കു ആപത്തുകളോടൊപ്പംതന്നെ ധൈര്യവും അതിതമായിത്തീർന്നു.

ക്ഷണത്തിൽ തന്റെ മൂടുപടമെടുത്ത് അതിൽ കുറെ കളിമണ്ണെടുത്തു ചുററിവച്ചു. ചുററിയിരുന്ന ഏകവസ്ത്രത്തോടുകൂടി അവൾ വെള്ളത്തിലിറങ്ങിനിന്നു. അതേ അവസരത്തിൽ കുളത്തിന്റെ എതിർവശത്ത് ആളുകളുടെ ശബ്ദം കേട്ടുതുടങ്ങി. കാൽപെരുമാററവും അവൾ അടുത്തുകേട്ടു. പെട്ടെന്നവൾ ചുരുട്ടി പിടിച്ചിരുന്ന മൂടുപടം വെള്ളത്തിൽതാഴ്ത്തി. കളിമണ്ണിന്റെ ഘനത്താൽ അതു ക്ഷണത്തിൽ വെള്ളത്തിൽ താഴ്ന്നു. അനന്തരം അവളും കഴുത്തോളം വെള്ളത്തിലിറങ്ങി മുഖംമാത്രം പുറത്തു കാണത്തക്കവണ്ണം നിന്നു. ഒരുല്യവൃക്ഷത്തിന്റെ നിഴലുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതിനെയും ഭേദിച്ചു തന്റെ വെളുത്തമുഖം പുറത്തുകണ്ടെങ്കിലോ എന്നു കരുതി അവൾ കരിംകൂന്തൽ പടലത്താൽ മുഖവും മറച്ചുകളഞ്ഞു. ആ ഇരുളിൽ അവളുടെ കറുത്ത തലമുടിയെ ആരു ഗൌനിക്കുന്നു? ചിലർ കുളക്കരെക്കു സമീപത്തോളം വന്നുനോക്കി മടങ്ങിപ്പോയി. മാതംഗി അവരുടെ സംസാരവും കാൽപെരുമാററവും കേട്ടല്ലാതെ അവരെ നിവർന്നുനോക്കുവാൻപോലും ഒരുമ്പെട്ടില്ല.

വന്നവരിൽ ഒരുവൻ പറഞ്ഞു:—ഞാൻ നേരിൽ കണ്ടതാണ്. അടിമുതൽ മുടിയോളം പുതച്ചിട്ടൊരു സ്വരൂപം ഇതേവഴിക്കു വന്നു.

മററയാൾ:—നീ എന്തോ കണ്ടു തെററിദ്ധരിച്ചതാണ്. ഈ അസമയത്തുണ്ടോ ഇതുവഴി ആരെങ്കിലും വരുന്നു. വെറുതെ അസംബന്ധം പറയുന്നു. അതിലും വിശേഷിച്ചു ഈ ഉഷ്ണകാലത്തു

ആകമാനം മൂടിപ്പുതച്ച ആളുകൾ നടക്കുകയോ? വെറുതെ ഭ്രാന്തുപറയുന്നു.

രണ്ടുപേരും നാലുദിക്കിലും നല്ലപോലെ സൂക്ഷിച്ചു. അവരുടെ ഭീതിക്കു കാരണകാരിയായ ആ സ്ത്രീരത്നത്തിനെ അവൎക്കു കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആരെയും കാണായ്കയാൽ കള്ളന്മാർ മടങ്ങിപ്പോയി.

അവർ മടങ്ങിപ്പോകുന്ന ശബ്ദം കാതിൽപെടുന്നതുവരെ മാതംഗി വെള്ളത്തിൽതന്നെ നിന്നു. അനന്തരം അവൾ കുളത്തിൽനിന്നും കരക്കുകയറി നാലുപാടും സൂക്ഷിച്ചു. ഇനി അതു വഴിപോകുന്നതു നന്നല്ലെന്നു അവൾക്കു തോന്നി. കുളത്തിന്റെ എതിർവശത്തുകൂടി മറെറാരു ചെറുപാതയുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ അതു കണ്ടുപിടിച്ചു. ആവഴി അവൾക്കു സാമാന്യം പരിചിതവുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അതു മുഴുവൻ മുൾക്കാടുകൾ ഇടതിങ്ങിയതായിരുന്നു. പക്ഷെ, ഈ തരുണത്തിൽ അവൾ അതൊന്നും അത്ര വകവയ്ക്കാതെ നടന്നു. കാലിൽ അടിക്കടി മുള്ളുതറിച്ചു രക്തം വമിച്ചുതുടങ്ങി. ഏതുവിധവും തന്റെ ഉദ്ദേശ്യം നിൎവ്വഹിക്കണമെന്നേ അവൾക്കു മോഹമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മററാരുടെ കണ്ണിലും പെടരുതെന്നുള്ള വിചാരവും. ഈ രണ്ടു വിചാരങ്ങളുടേയും പ്രചോദനത്താൽ അവൾ അതിവേഗത്തിൽ നടന്നു. എന്നാൽ ഒരു പുതിയ സംശയം അവളിൽ അപ്പോൾ അങ്കുരിച്ചു. മാതംഗി രാധാഗഞ്ചിൽ വന്നതിൽപിന്നിട്ട രണ്ടുപ്രാവശ്യമേ മേററാ അനുജത്തിയുടെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയിട്ടുള്ളു. അതും കാൽനടയായിട്ടല്ല താനും. അതുകൊണ്ടു പിന്നിടവൾക്കു കടന്നുപോകേണ്ട വഴി അത്ര നിശ്ചയമില്ലായി. ഏതുവഴിക്കാണു കടന്നുപോകേണ്ടതെന്നു ചിന്തിച്ചു നില്ക്കൊണ്ടു.

കേവലം ഭ്രാന്തത്തിയെപ്പോലെ അവൾ അഷ്ടാശകളേയും ദീക്ഷിച്ചു. അവളുടെ നല്ലകാലത്താൽ മാധവന്റെ ബംഗ്ലാവിന്റെ മുൻവശത്തുവില്പു — ദേവദാരുവൃക്ഷങ്ങളുടെ അഗ്രങ്ങൾ അവൾക്കു ലക്ഷ്യമായി. അതു കണ്ടമാത്രയിൽ അവൾ ആ സ്ഥലത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി പക്ഷിവേഗത്തിൽ പാഞ്ഞു. അവൾ ഗൃഹത്തിന്റെ പിൻ

പുറത്തുള്ളവാതുക്കൽ എത്തി. എന്നാൽ, അവളുടെ ഹൃദയം പതറിത്തുടങ്ങി. 'ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ എങ്ങിനെയാണ വാതലിന്മേൽ തട്ടിശബ്ദമുണ്ടാക്കുക? ആരാണ വന്നു കതകുതുറക്കുക?' എന്നീ വിചാരം അവളെ അത്യന്തം ത്രസിപ്പിച്ചു. ഒടുവിൽ അവൾ വളരെനേരം കതകിൽ തട്ടിയശേഷം കരുണാനാമിയെന്ന പരിചാരികയെ വിളിക്കുവാൻതുടങ്ങി. പരിചാരിക പകുതി നിദ്രയിൽ മാത്രം എത്തിയിരുന്നതിനാൽ പിറുച്ചാട്ടുകൂടി 'ആരെടാ ഈ അസമയത്തുവന്നു വാതിൽതട്ടി വിളിക്കുന്നത്?' എന്നു അസ്പഷ്ടമായി ചോദിച്ചു. മാതംഗി ആവേശത്തോടുകൂടി 'എടി കരുണാ! എണീററ വേഗത്തിൽ വാതിൽതുറക്കുക' എന്നുപറഞ്ഞു.

അകാലത്തിൽ വിളിച്ചുണർത്തിയാൽ ആർക്കാണ ദേഷ്യമുണ്ടാകാത്തത്? നീ ആരാണ്' എന്നവൾ സഗൌരവം ചോദിച്ചു.

മാതംഗിക്കാ തന്റെ പേരുപറയുവാൻ വലിയ ഭയം. ആരെങ്കിലും അതു കേട്ടെങ്കിലോ എന്ന്. കഴിയും വേഗത്തിൽ അകത്തു പ്രവേശിക്കണമെന്ന ബദ്ധപ്പാടും. മാതംഗി വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—'കരുണാ! ഇതു ഞാൻതന്നെയാണ്. വാതിൽതുറന്നു നോക്കുമ്പോൾ ആരാണെന്നു മനസ്സിലാകും.'

കരുണ:—(തെല്ലു ശാന്തസ്വരത്തിൽ) നീ ആരാണെന്നു പറയൂ'.

മാതംഗി:—'ഞാൻ കള്ളനുംമററുമല്ല; നിന്നെപോലെ ഒരു സ്ത്രീ തന്നെയാണ്.

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ പരിചാരികക്ക അതു കള്ളനായിരിക്കയില്ലെന്നും കള്ളന്മാർ ഇത്ര മധുരസ്വരത്തിൽ സംസാരിക്കുകയില്ലെന്നും മനസ്സിലായി. പെട്ടെന്നവൾ വാതിൽതുറന്നു. മാതംഗിയെ ദർശിച്ചമാത്രയിൽ പരിചാരിക അമ്പരന്നുവശായി. 'എന്തൊരാശ്ചര്യമാണിത്! ഇതു നിങ്ങളായിരിക്കുമെന്നാരറിഞ്ഞു?'

മാതംഗി:—എനിക്കു എത്രയും വേഗത്തിൽ ഹേമാംഗിയെ കാണേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കാര്യം വളരെ ഗൌരവമാണ്. എന്നെ അവളുടെ സമീപത്തേക്കു കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുക.

"ഇപ്പോൾ നല്ല ഉറക്കത്തിലാണ്........ഞാൻ പോയി വിളിച്ചുണർത്തികൊണ്ടുവരാം. നിങ്ങൾ ഇങ്ങിനെ ഈറനണിഞ്ഞു

നില്ലുണ്ടു. വേറെ വസ്ത്രം തരാം.' എന്നു പരിചാരിക വളരെ ആദരവായി പറഞ്ഞു.

മാതംഗി വസ്ത്രം മാറിയുടുത്തു പരിചാരികയൊന്നിച്ചു ഹേമാംഗി ശയിക്കുന്ന മേൽത്തട്ടിലേക്കു പോയി.

—— : o : ——

പത്താം അദ്ധ്യായം.

മാതംഗി മുകൾത്തട്ടിൻ വരാന്തയിൽ ഒരിടത്തു നിന്നുകൊണ്ടു കരുണയോടു തന്റെ അനുജത്തിയെ വിളിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ഈ അവസരത്തിൽ ഹേമാംഗി തന്റെ ഭർത്താവൊന്നിച്ചു കിടക്കുകയായിരുന്നു. അവൾ പല മനോഹര സ്വപ്നങ്ങളും കണ്ടു കിടന്നിരുന്ന അവസരത്തിലാണ് കരുണ അവളെ വിളിച്ചത്. പല പ്രാവശ്യം അവൾ വാതിലിന്മേൽ തട്ടി വിളിച്ചിട്ടും ഹേമ ഉണർന്നില്ല. സമയം അതിക്രമിക്കുന്നതിൽ അതീവ ഭയവും തിടുക്കത്തോടു കൂടിയും മാതംഗിതന്നെ അവളെ രണ്ടുമൂന്നു വിളിച്ചുനോക്കി. ആ വിളി കേട്ടിട്ടു മാധവൻ ഞെട്ടി ഉണർന്നു. കിടക്കയിൽതന്നെ കിടന്നുകൊണ്ടു അയാൾ 'ആരാണത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

മാതംഗി അതിനു സമാധാനം പറയുവാൻ നന്നേ ലജ്ജിച്ചു. അവളുടെ ഹൃദയം തുടിച്ചുതുടങ്ങി. അവൾ യാതൊന്നും സംസാരിക്കാതെ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടു കരുണ 'ജ്യേഷ്ഠത്തിഅമ്മയാണ്' എന്നുത്തരം പറഞ്ഞു. മാധവന്റെ ഉറക്കം ഈ അവസരത്തിൽ നല്ലവണ്ണം തെളിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അയാൾ ഒട്ടു വിസ്മിതനായി! 'ആര്? മാതംഗിയോ?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'അതെ' എന്നു കരുണ സമാധാനം പറഞ്ഞു കേട്ടപ്പോൾ ഉടൻ അലൗകിക ശക്തിയാൽ പ്രചോദിതനെന്നവണ്ണം പരിപൂർണ്ണസന്തോഷത്തോടു കൂടി ചാടി എഴുന്നേറ്റു വസ്ത്രങ്ങൾ ശരിക്കുടുത്തു വാതിൽ തുറന്നു പുറത്തു വന്നു. കരുണയുടെ കൈയിൽ ഒരു വിളക്കു കത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മാധവൻ പുറത്തേക്കു വന്നു

കണ്ടപ്പോൾ മാതംഗി ലജ്ജാവനമ്രയായി ഒരു മൂലയിൽ ഒഴിഞ്ഞു മാറിനിന്നു. മഞ്ഞിൽ നനഞ്ഞ താമരപുഷ്പംപോലെ നിന്നിരുന്ന മാതംഗിയെ കണ്ടു മാധവൻ ആശ്ചര്യഭരിതനായി 'എന്ത്, ഈ അസമയത്തു നീ എന്താണിവിടേക്കു വന്നത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

ഇതേ അവസരത്തിൽ ഹേമാംഗിയും ഉറക്കം തെളിഞ്ഞുണന്നു. വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം പഴയപടി ഉടുത്തു കട്ടിലിന്നരികിലിരുന്നിരുന്ന ഒരു മെഴുകുതിരി കത്തിച്ചുവച്ചു. എന്നാൽ, പെട്ടെന്നു വെളിയിലേക്കിറങ്ങുവാൻ ലജ്ജാഭാരം അവളെ അനുവദിച്ചില്ല. താൻ തെല്ലു മുൻപു ഭർത്താവൊന്നിച്ചു ശയിച്ചിരുന്ന വസ്തുത ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ മറച്ചുവയ്ക്കുവാനശക്തയാകയാലായിരിക്കാം അവൾ പുറത്തേക്കിറങ്ങാതിരുന്നത്. മാതംഗി തന്നെ കണ്ടു ലജ്ജ ഭാവിക്കുന്നതറിഞ്ഞു മാധവൻ തന്റെ പത്നിയെ വിളിച്ചു 'ഹേമേ! നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠത്തി എന്തിനായിട്ടാണ് വന്നിരിക്കുന്നതെന്നു ചോദിക്കുക' എന്നാജ്ഞാപിച്ചു.

ഹേമാംഗി എഴുന്നേറ്റു വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടു പുറത്തുവന്നു 'ജ്യേഷ്ഠത്തി! ഈ അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു നിങ്ങൾ വളരെ ബദ്ധപ്പെട്ടു വന്നതെന്തിനാണ്? നിങ്ങൾക്കെന്താപത്തു പിണഞ്ഞു?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'താഴത്തേക്കു വരിക, പറയാം' എന്നു പറഞ്ഞു വെളിച്ചവുമായി മുമ്പിൽ കരുണയെ നടത്തി അവർ രണ്ടുപേരുമായി താഴത്തിറങ്ങി.

മാതംഗി:—നിങ്ങൾക്കു മുന്നറിയിപ്പു തരുവാനായിട്ടാണ് ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളത്. നല്ലതുപോലെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക. അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ കള്ളന്മാർ ഈ വീട്ടിൽ കവച്ച നടത്തുവാൻ പോകുന്നുണ്ട്.

ഹേമ:—എന്ത് കവച്ചയോ?

'അയ്യയ്യോ' എന്നു കരുണ സംഭ്രമപൂർവ്വം നിലവിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

മാത:—കരുണാ! എന്തു ബുദ്ധിശൂന്യതയാണിത്. മെല്ലെ നിലവിളിക്കുകയും പറയുകയും ചെയ്താൽ മതി. സന്ദർഭമറിയാതെ

അക്കാദമി

വല്ലതും കാട്ടിയാൽ അതും അപകടമായിത്തീരും. (ഹേമാംഗിയോടു) ഹേമേ! നീ വേഗം പോയി നിന്റെ ഭർത്താവിനോടു വിവരം പറഞ്ഞു ജാഗ്രതയായിരുന്നുകൊള്ളുവാൻ പറയുക.

എന്നാൽ ഹേമാംഗിയാൽ അക്കാര്യം അസാദ്ധ്യമായിരുന്നു. അവൾ ഒന്നും ചെയ്യുവാൻ ശക്തയല്ലാതെ അവിടെ നിന്നു പരുങ്ങിയതേയുള്ളു. മാതംഗിക്കു എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നു യാതൊരു രൂപവുമില്ലാതായി. തന്റെ സോദരി ഇങ്ങിനെ ഇതിൽ ഉദാസീനത വരുത്തിയാൽ സമയം അതിക്രമിച്ചു കാര്യം അപകടത്തിലായിത്തീരുമല്ലോ എന്നോർത്തു മാതംഗി വിഷാദിച്ചു.

മാതംഗി:—ഹേമേ! നീ എന്താണ് മൌനം ഭജിച്ചു നില്ക്കുന്നത്? വേഗം ചെന്നു വിവരം പറയുക.

ഹേമ:—എന്നാൽ സാദ്ധ്യമല്ല. നിങ്ങൾതന്നെ ചെന്നു പറയുന്നതാണ് നല്ലത്. എനിക്കു ശരിക്കു പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കുവാൻ നിശ്ചയമില്ല. അതുമല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ചെന്നു പറഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹം വിശ്വസിക്കുമോ എന്നുതന്നെ സംശയമാണ്.

മാത:—നീ ഇത്ര ബുദ്ധിശൂന്യയാണോ? ഞാൻ നേരിട്ടു ചെന്നു പറയുന്നതു യുക്തമാണോ? ഞാൻ പറഞ്ഞതായി നിനക്കദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞുകൂടെ? ആപത്തിനെ കരുതി മാത്രമല്ലേ ഞാൻ ഇത്ര ബദ്ധപ്പെട്ടിവിടേക്കു വന്നത്? നിനക്കെന്താണിതിൽ ഇത്ര ഭയം?

ഹേമ:—എന്നെക്കൊണ്ടു സാധിക്കയില്ല; നിങ്ങൾതന്നെ പോയി പറഞ്ഞാൽ മതി.

മാത:—ഞാൻ പോകയില്ല......എടി കുബുദ്ധി! എനിക്കു പോയ്ക്കൂടാ.

കരുണ:—ജ്യേഷ്ഠത്തിയമ്മ പറയുന്നതു മുഴുവൻ കളവാണ്. (ഹേമയോട്) നിങ്ങളെ വെറുതെയെങ്കിലും പരിഹസിക്കുകയാണ് അല്ലാത്തപക്ഷം ഭയപ്പെടുത്തുകയാണ്.

കരുണയുടെ ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടപ്പോൾ ഹേമയുടെ മുഖം തെല്ലു പ്രസന്നമായി. മാതംഗി കുറച്ചുനേരം കാൎയ്യത്തിന്റെ ഗൌരവം ഓൎത്തുനിന്നു. ഒടുവിൽ ഏറെ ധൈൎയ്യപ്പെട്ട ഭാവത്തിൽ 'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ശരി. ഞാൻ തന്നെ പോയി പറഞ്ഞുകൊള്ളാം. നീയും എന്നോടൊന്നിച്ചുവരിക' എന്നു ഹേമയോടു പറഞ്ഞു. എന്നാൽ ഹേമ ജ്യേഷ്ഠത്തിയൊന്നിച്ചു ഭൎത്താവിന്റെ മുമ്പിൽ ചെല്ലുവാൻ ലജ്ജിച്ചു അതിനെ അനുകൂലിച്ചില്ല.

'നീ ഇല്ലെങ്കിൽ വേണ്ട, ഇവിടെത്തന്നെ ഇരുന്നുകൊള്ളുക' എന്നു പറഞ്ഞശേഷം മാതംഗി മുകൾത്തട്ടിൽ കയറി വരാന്തയിൽനിന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ ചന്ദ്രൻ ആകാശമണ്ഡലത്തിൽനിന്നും നിശ്ശേഷം മറയുവാൻ ഭാവിക്കുന്ന സന്ദൎഭമായിരുന്നു. മാധവന്റെ സമീപമടുക്കുമ്പോൾ, മാവിൻ തോട്ടത്തിൽ വെളിച്ചം കണ്ടപ്പോൾ നടുങ്ങിയതിനേക്കാളും കൂടുതലായി അവൾക്കു നടുക്കം നേരിട്ടു. ശിരോവേഷ്ടനത്തെ നല്ലതുപോലെ ബലപ്പെടുത്തിയശേഷം അവൾ മാധവന്റെ അറയുടെ വാതുക്കൽ ചെന്നുനിന്നു. ധൈൎയ്യം അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു് അവൾ വാതൽ മെല്ലെ തുറന്നു. മാധവൻ ഒരു ചാരുകസാലമേൽ ചാഞ്ഞു കിടക്കുകയായിരുന്നു. ബഹുമോടിയായി അലങ്കരിച്ചിരുന്ന ആ മുറിയിൽ ഒരു വിളക്കു കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നിരുന്നു. ലജ്ജാധിക്യത്താൽ അവൾ മാധവന്റെ നേരെ നോക്കാതെ ഒരു മൂലയിൽ പോയി തലകുനിച്ചു പതുങ്ങിനിന്നു. മാതംഗിയെ കണ്ടമാത്രയിൽ മാധവൻ നിവന്നിരുന്നു. കുറച്ചുനേരത്തേക്കു രണ്ടുപേരും ഒന്നും ശബ്ദിച്ചില്ല. എന്നാൽ കാൎയ്യഗൌരവം ഓൎത്തു് മാതംഗിക്കു മൌനഭഞ്ജനം ചെയ്യുവാൻ ബദ്ധപ്പാടായി. മാധവനും ദീൎഘമൌനം അസഹ്യമായി തോന്നി. ഒടുവിൽ അയാൾതന്നെ മാതംഗിയെ നോക്കി തമാശയായി 'നീ ഒരു ദൊരശ്ശിണിയായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ അവിടെ ഏകയായി നില്ക്കാതെ ഇവിടെ വന്നിരിക്കുവാൻ ഞാൻ പറയുമായിരുന്നു.' എന്നു പറഞ്ഞു. അയാളുടെ ഈ വാക്കുകൾ അവളിൽ പല പൂൎവ്വകഥകളും അനുസ്മരിപ്പിച്ചു. അവളുടെ കവിൾത്തടങ്ങളിൽ രക്തം തുടുത്തു. അവൾ തന്റെ ഹൃദയത്തെ ബലമാ

യി അടക്കിക്കൊണ്ടു വളരെ സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞു:—നിങ്ങൾക്ക ഒരു വലിയ ആപത്തു വരുവാൻ പോകുന്നു. കള്ളന്മാർ നിങ്ങളുടെ ഗൃഹം കവൎച്ച ചെയ്യുവാൻ വരുന്നുണ്ട.'

മാധവൻ:—(നിട്ടകിട്ട്) വാസ്തവത്തിലോ?

മാത:—അതെ; അതും ഇന്നു രാത്രിതന്നെ.

മാധ:—ഇന്നു രാത്രിയിലോ?

മാത:—ചന്ദ്രൻ അസ്തമിച്ചു ഇരുട്ടു വ്യാപിച്ചാലുടൻ.

മാധ:—എന്നാൽ, ഞങ്ങളുടെ സ്ഥിതി വളരെ ദയനീയം തന്നെയായിരിക്കും. മാതംഗി! ഈ വിവരം നിനക്കെങ്ങിനെ മനസ്സിലായി?

അവൾ അതിന്നു യാതൊരു പ്രത്യുത്തരവും നൽകാതെ തല കുനിച്ചു നിന്നതേയുള്ളൂ. കുറച്ചു സമയം കഴിഞ്ഞു മാധവനെ ഉറശനാക്കി വളരെ ഉറച്ച സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—ആ വിവരം എനിക്ക പറയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല'.

'നീ ഇവിടേക്ക പോന്ന വിവരം രാജമോഹനനറിവുണ്ടോ?

'അറിവില്ല'.

'നിനക്കീ വിവരം എവിടെനിന്നും ലഭിച്ചു?

'എന്റെ ചെവികൾകൊണ്ടു കേട്ടറിഞ്ഞു'.

'നീ പറയുന്നതൊന്നും എനിക്ക മനസ്സിലാകുന്നില്ല'.

മാതംഗി തന്റെ മുഖം മുഴുവൻ മാധവൻ കാണത്തക്ക വിധത്തിൽ നേരെ നോക്കിക്കൊണ്ട് 'നിങ്ങളെ ഞാൻ മറെറാരു തരത്തിൽ തെററി ധരിപ്പിക്കുവാനായി ആരും സഹായം കൂടാതെ ഈ അസമയത്തു വരുമെന്നുണ്ടോ?'

മാധവൻ പുരികം ചുളിച്ചുകൊണ്ടു 'ഞാൻ കരുതിയതു തെററതന്നെ?' എന്നു പറഞ്ഞു പുറത്തേക്കിറങ്ങുവാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ മാതംഗി നയനസംജ്ഞകൊണ്ടു അയാളെ തടുത്തുനിൎത്തി പറയുവാൻ ഭാവിച്ചു. അതുകണ്ടു മാധവൻ വളരെ ഭയപ്പെട്ടു ഇനിയും വല്ലതും അറിയിക്കുവാനുണ്ടോ?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'നിങ്ങളുടെ ചെറിയച്ഛന്റെ മരണപത്രം നിങ്ങൾ എവിടെയാണ് സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്? അതു ജാഗ്രതയോടു കൂടി സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക. കള്ളന്മാർ അതിന്മേലും ശ്രദ്ധവെച്ചിട്ടുണ്ട്'.

'എന്ത്? പെട്ടെന്നയാൾക്കു ചെറിയമ്മതന്റെ പേരിൽ ഹയലാക്കിയിട്ടുള്ള വ്യവഹാരത്തിന്റെ ഓൎമ്മവന്നു. 'അതു അവക്കൊരിക്കലും കിട്ടുകയില്ല.'

'നിങ്ങൾ അതിനെ ഒരു ദന്തപ്പെട്ടിയിലല്ലേ വെച്ചിരിക്കുന്നതു്?'

'അതു നിനക്കെങ്ങിനെ അറിയാം?' ആശ്ചൎയ്യത്താൽ മാധവൻ സ്തംഭിതഗാത്രനായി.

'എനിക്കോ?......അവൾക്കും അതു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടു്'.

മാധവന്റെ മുഖം വൈവൎണ്ണ്യംപൂണ്ടു. മാതംഗിയുടെ ശശിവദനം മാധവന്റെ മനോഹരമുഖത്തെ മേഘപടലം മൂടുന്നതു കണ്ടു വാടിത്തുടങ്ങി.

'ഇനി ഞാൻ നിങ്ങളെ ഒരു കാൎയ്യംകൂടി നിൎബ്ബന്ധിക്കുന്നു.'

'നീ എന്നെ നിൎബ്ബന്ധിക്കുവാനെന്താണുള്ളതു്. മാതംഗീ! നീ എങ്ങിനെ ചെയ്യണമെന്നു എന്നെ ഉപദേശിക്കുന്നുവോ അതു പോലെ ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ എപ്പോഴും തയ്യാറാണു്'. എന്നു മാധവൻ വളരെ വിനീതസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

'ഞാൻ ഇവിടെ വന്നവിവരം പുറമെ മററാരും അറിഞ്ഞു പോകരുതു്. അറിഞ്ഞുപോയാൽ അതെന്റെ ജീവനു ഹാനികരമായിത്തീരുമെന്നറിയണം.' എന്നു പറഞ്ഞതും അവളുടെ കണ്ണുകൾ അശ്രുക്കളാൽ നിറഞ്ഞതും ഒന്നിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

'നിന്റെ ജീവനോ? അതിന്നു മതിയായിട്ടൊരുവൻ ഇന്നാരാണുള്ളതു്?' എന്നു മാധവൻ സഗൗരവം ചോദിച്ചു.

'അയ്യോ! ക്രോധിക്കേണ്ട?

'ഇല്ല. അതു ഞാൻ മറന്നിരിക്കുന്നു. നീ പറയുന്നതുപോലെ കേൾക്കാം'

'കരുണാമയിയെ മാത്രമേ എനിക്കു സംശയമുള്ളു.'

'അവളെപ്പററി നീ ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ല. അക്കാൎയ്യം ഞാനേററിരിക്കുന്നു. നീ നിന്റെ അനുജത്തിയുടെ സമീപം പോയിരിക്കുക. നിന്നെ മററാരും വന്നു കാണുകയില്ല. ഞാൻ രക്ഷക്കുവേണ്ട ആളുകളെ ഏൎപ്പെടുത്തുവാൻ പോകയാണു്. നിങ്ങൾ വളരെ

സൂക്ഷിച്ച് അകത്തടച്ചിരുന്നുകൊണ്ടാൽമതി.' അനന്തരം, മാധവൻ തന്റെ മുറിക്കകത്തുണ്ടായിരുന്ന രണ്ടു പ്രകാശമുള്ള വലിയ ശീമവിളക്കുകൾ കത്തിച്ചുവെച്ചു. മറ്റൊരു വിളക്കുകത്തിച്ചു മാതംഗിയുടെ പക്കലും കൊടുത്തയച്ചു.

പതിനൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

മാതംഗി അവിടംവിട്ടുപോയക്ഷണത്തിൽ മാധവൻ കരുണാമയിയെ അടുക്കൽവിളിച്ചു 'ശബ്ദമൊന്നുമുണ്ടാക്കാതെ വേഗംപോയി ഭൂപസിംഗിനെ ഇവിടെക്കു കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുവരിക' എന്നാജ്ഞാപിച്ചു.

ഭൂപസിംഗ് മാധവന്റെ ഒരു വിശ്വസ്ത പരിചാരകനായിരുന്നു. വളരെക്കാലമായി അയാൾ ഈ കുടുംബത്തെ സേവിച്ചു ജീവിച്ചുവരികയാണ്. വാൎദ്ധക്യാധിക്യത്താൽ ഇപ്പോൾ അയാളെ അധികം വേലകളിലൊന്നും നിയോഗിക്കാറില്ലായിരുന്നു. മാധവന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം കരുണ ഉള്ളിലെ ഭയത്തോടും വിറയലോടുംകൂടി ഭൂപസിംഗിന്റെ ഇരിപ്പിടത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. ഇരുളിൽ ഓരോ മൂലകളിലും കള്ളന്മാർ പതുങ്ങിയിരിക്കുന്നതുപോലെ അവൾക്കു തോന്നിത്തുടങ്ങി. ഇതിനു മുമ്പവൾ കള്ളന്മാരെ നേരിൽ കാണുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. എന്നാൽ, കാണണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹംമാത്രം അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നു കള്ളന്മാർ വരുന്നുണ്ടെന്നുള്ള വൎത്തമാനം ശ്രവിച്ചതുമുതൽ അവളുടെ ശരീരം നഖശിഖാന്തം നടുങ്ങിത്തുടങ്ങി.

മാധവൻ അലമാരത്തുനിന്ന് ഒരു ചെറിയ ഉരുപ്പെട്ടി പുറത്തെടുത്തു. അയാളുടെ മുറിക്കുള്ളിൽ തന്നെ ഒരു രഹസ്യമുറിയുണ്ടായിരുന്നു. നാലുപാടും നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ച ശേഷം ആ മുറി സാവധാനത്തിൽ തുറന്ന് അതിൽനിന്നും ഒരു റിവാൾവറും കുറെ തോട്ടകളും പുറത്തെടുത്ത ശേഷം ഉരുപ്പെട്ടിയെ അതിനുള്ളിൽ വെച്ചു ഭദ്രമായി പൂട്ടിയ ശേഷം പുറത്തേക്കുവന്നു. ഇതിന്നകം ഭൂപ

സിംഗ്ഗും വന്നുചേൎന്നു. കരുണാമയി അയാളുടെ പിൻഭാഗത്തായും നിന്നിരുന്നു. മാധവൻ കരുണയെ പറഞ്ഞയച്ചശേഷം ഭൂപസിംഗ്ഗുമായി സംഭാഷണമാരംഭിച്ചു.

വസ്തുതകൾ ഗ്രഹിച്ചമാത്രയിൽ ഭൂപസിംഗിൻെറ പ്രകൃതം ആകമാനം ഒന്നു ഭേദപ്പെട്ടു. അയാൾ ക്ഷണത്തിൽ പുറത്തേക്കു കടന്നു. മാധവൻ തൻെറ കൈത്തോക്കിൽ ആറു തോട്ടകൾ നിറച്ചുകൊണ്ടു വാതലുകളെല്ലാം ശരിക്കു ബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു പരിശോധിച്ചു. മുകൾത്തട്ടിൽ അയാളുടെ മുറിക്കു പുറമെ വിശാലമായ ഒരു വരാന്തയുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു പുറമെ തോട്ടത്തെ അഭിമുഖീകരിച്ചു രണ്ടു വലിയ ജനാലകളുമുണ്ടായിരുന്നു. പുറമേനിന്നും ആൎക്കും അതുവഴി അകത്തേക്കു കടക്കുവാൻ മാൎഗ്ഗമില്ലായിരുന്നു. അതിനെ ഇരുമ്പഴികളാൽ ബലമായി ഉറപ്പിച്ചിരുന്നു. വാതൽ വഴി പുറത്തേക്കു നോക്കിയതിൽ ഇരുൾ സൎവ്വത്ര വ്യാപിച്ചിരുന്നതിനാൽ അയാൾക്കു യാതൊന്നും കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ജനാലകൾ രണ്ടും അടച്ചു തഴുതിട്ടശേഷം മാധവൻ പുറത്തേക്കു കടന്നു. ഇതിനകം ഭൂപസിംഗിൻെറ ആജ്ഞാനുസരണം മാധവൻെറ പരിചാരകന്മാരിൽ പലർ പല വിധങ്ങളായ വടി, തടി ആയുധങ്ങളോടുകൂടി പുറത്തെ വാതുക്കൽ തയ്യാറായി നിന്നിരുന്നു. വാതൽ കാവൽക്കാരനായ സനാതനൻ 'ലോകം മുഴുവൻ ഇളകിവന്നാലും എൻെറ ഒരൊററ അടിക്കു സമാധാനം പറയുകയില്ല' എന്ന വീര ജല്പനത്തോടുകൂടി നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മററുള്ളവരും അവരവരുടെ വീൎയ്യബലാദികളെ അവരവരുടെ ഭാഷകളിൽ പ്രകീൎത്തിച്ചു. ഇതൊക്കെ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അക്രമികൾ കടന്നു വരുന്നുണ്ടോ എന്നു അവർ നാലുപാടും സൂക്ഷിക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. സമയം അതിക്രമിക്കുന്തോറും അവരുടെ ഭീതിയും പരിഭ്രമവും വൎദ്ധിച്ചുതുടങ്ങി. അതോടുകൂടി ചൊടിയും ഉപശമിച്ചു. 'വരിനെടാ' എന്നുപറഞ്ഞു ചിലർ തങ്ങളുടെ ആയുധം ചുഴററി. ചിലർ അട്ടഹസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഭൂപസിംഗ്ഗു മാത്രം തൻെറ കടമകളെ നിനച്ചുകൊണ്ടു വളരെ ജാഗ്രതയോടുകൂടി മൌനമായിരുന്നു. കള്ളന്മാരെ എപ്പോഴാണ കണ്ടുകിട്ടുക എന്നവിചാരത്തോടു

വിദ്യോതിപ്പിക്കുന്ന മുഖഭാവവും അതിനു തക്ക ഉത്സാഹവും അയാളിൽ പ്രസരിച്ചിരുന്നു.

ഗ്രാമത്തിന്റെ മുൻഭാഗത്തുള്ള വാതുക്കൽ ഒരു റാന്തൽ കത്തിനിന്നിരുന്നു. എല്ലാ ദിവസവും രാത്രികാലങ്ങളിൽ ആ വിളക്ക് അവിടെ കത്തിച്ചുനിൎത്തുക സാധാരണയാണ്. എന്നാൽ, അന്ന് അതിന്റെ കുപ്പി കരിപിടിച്ചു പ്രകാശം മങ്ങി കാണപ്പെട്ടു അന്നു കൂടുതൽ വെളിച്ചത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഒരുവൻ അതഴിച്ചെടുത്തു തുടച്ചു വെടിപ്പാക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു. എന്നാൽ അതവന്റെ പരിഭ്രമത്താൽ കൈയിൽനിന്നും താഴത്തു വീണുടഞ്ഞു തകൎന്നുപോയി. അതുകണ്ടു ഭൂപസിംഗു സഹിക്കവയ്യാത്ത കോപത്തോടുകൂടി അതുടച്ചവനെ പ്രഹരിക്കുവാനായി ചാടി എഴുന്നേററു. ഈ അവസരത്തിൽ സ്ത്രീകൾ പെരുമാറുന്ന അകത്തളത്തിൽനിന്നും ഭയാനകമായ ചില ശബ്ദങ്ങൾ കേട്ടുതുടങ്ങി അപ്പോൾ സകലരും പരിഭ്രാന്തരായി. മാധവൻ ഭൂപസിംഗിനെയും കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു അകത്തേക്കു പാഞ്ഞു.

ഭൂപസിംഗിനെപ്പററി ഇവിടെ അല്പം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ആദ്യകാലത്ത് അയാൾ ജമീന്ദാർ രാമനാഥ ബാബുവിന്റെ ഒരു മികച്ച കുടിയാനായി ജീവിച്ചുവരികയായിരുന്നു. അക്കാലത്ത് അയാൾ കടമായി വാങ്ങിയിരുന്ന സംഖ്യകൾ കൊടുത്തുതീൎക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വരികയാൽ കടത്തിനുവേണ്ടി ജമീന്ദാർ അയാളുടെ വസ്തുവകകളെല്ലാം വില്പിച്ചു മടക്കി എടുത്തു. അതോടുകൂടി അയാൾക്കും കുടുംബത്തിനും പാൎക്കുവാൻ സ്ഥലമോ ജീവിതത്തിനു മുതലോ ഇല്ലാതെ വളരെ പരുങ്ങലിലായി. ഈ ദയനീയഘട്ടത്തിൽ അയാൾ രാമകാന്തരായിയുടെ അഭയം പ്രാപിച്ചു. ദയാലുവായിരുന്ന അദ്ദേഹം അയാളെ തന്റെ ഒരു പിയോണായ പരിചാരകനായി നിയമിച്ചു. ഇതു ഇരുപതു വൎഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു നടന്ന സംഭവമാണ്. അക്കാലത്തു മാധവൻ രണ്ടു വയസ്സു മാത്രം പ്രായമുള്ള ഒരു ചെറിയ കുട്ടിയായിരുന്നു. അക്കാലം മുതൽ ഭൂപസിംഗ് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടുംകൂടാതെ ആ ഗൃഹത്തിൽ പാൎത്തു വരികയായിരുന്നു. ആയുധാഭ്യാസത്തിൽ അയാ

ഡംകരശരി ധൈര്യമുള്ളവരും ആ പ്രദേശത്തെങ്ങും ആരുമില്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അയാൾക്കു വയസ്സു അറുപതഞ്ചിനു മേലായിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഇന്നും അയാൾ അതിശക്തൻതന്നെയാണ്. താൻ അഭ്യസിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യ വേണ്ട അവസരത്തിൽ പ്രയോഗിക്കയല്ലാതെ മററാർക്കും കാട്ടിക്കൊടുക്കലും പതിവില്ല.

മാധവൻ ഭൂപസിംഗിനെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു അകത്തളത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവിടെങ്ങും വലിയ ശബ്ദകോലാഹലമായിരുന്നു. രണ്ടാളും വാതുക്കൽനിന്നു ശ്രദ്ധിച്ചു. കള്ളന്മാർ പുറത്തെ വാതിൽ തല്ലിപ്പൊളിക്കുന്നതായി മനസ്സിലായി. മാധവൻ പരിഭ്രാന്തനായി ഇതികർത്തവ്യതാമൂഢനായിത്തീർന്നു. അടുത്തക്ഷണത്തിൽ തെല്ലുധൈര്യപ്പെട്ടു അയാൾ ഭൂപസിംഗിനെയും കൈക്കു പിടിച്ചുകൊണ്ടു അകത്തു കടന്നു. നാലുദിക്കിലും ഒന്നുപോലെ ആരവാരങ്ങൾ പൊന്തി മാറെറാലിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മററു ശബ്ദങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ അഭയാരവം ശക്തിമത്തായി പൊന്തിപ്പുറപ്പെട്ടിരുന്നു. ഇതിനകം രണ്ടു കള്ളന്മാർ അടുക്കളയിൽ കടന്ന് അതിന്റെ പുറത്തെ വാതിൽതുറന്നു മററുള്ളവരെ ഉള്ളിലേക്കു പ്രവേശിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നതുകണ്ടു. അവരുടെ കൈയിൽ എരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന പന്തങ്ങളുടെ ജ്വാല പുറത്തുള്ള വൃക്ഷങ്ങളിൽ കനകപ്രഭ പരത്തി. കള്ളന്മാർ കന്നക്കോലുകളും കോടാലികളും ആയുധമാക്കിക്കൊണ്ടു നിർബ്ബാധം അകത്തേക്കു കടന്നു. ഇരുളിൽ കള്ളന്മാർ പലവഴിക്കും ചാടിക്കടന്നു ഗൃഹത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും വ്യാപിച്ചു. മാധവൻ ക്ഷണത്തിൽ മുകൾത്തട്ടിലുള്ള തന്റെ മുറിയിലേക്കോടി. അവിടെ ചെന്നുനോക്കുമ്പോൾ രണ്ടു കള്ളന്മാർ തന്റെ അലമാര കുത്തിത്തുറന്നു അതിലിരുന്ന കടലാസ്സുകൾ പുറത്തെടുത്തിട്ടു തെരയുന്നതായിട്ടാണു കണ്ടത്. ഭൂപസിംഗും മാധവനൊന്നിച്ചുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. മാധവനു കോപാധിക്യത്താൽ കലികൊണ്ടു, അയാൾ സധൈര്യം അകത്തു കടന്നു കള്ളന്മാരിൽ ഒരുവനെ കടന്നുപിടിച്ചു ഊക്കത്തിലൊരു തള്ളുകൊടുത്തു. അവിചാരിതമായി നേരിട്ട ആ തള്ളിൽ അവൻ അകലത്തു പോയിക്കിടന്നു. തന്റെ കൂട്ടുകാരനെ ദയനീയമാംവിധം

ഒന്നുമാക്കി. തസ്കരപ്രമാണി ഈ അവസരത്തിൽ മരണപത്രം തെരയുന്ന തിരക്കായിരുന്നു. കൂട്ടുകാരനുപററിയ അവസ്ഥ കണ്ടപ്പോൾ അവൻ കോപിഷ്ഠനായി തന്റെ ആയുധമെടുത്തു സമീപത്തു നിന്നിരുന്ന ഭൂപസിംഗിന്റെ ശിരസ്സിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഓങ്ങി. സമർത്ഥനായ ഭൂപസിംഗ് അതു തന്നിൽ പതിക്കാതെ തടുത്തുകളഞ്ഞു. എന്നാൽ കള്ളത്തലവനുണ്ടോ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു? രണ്ടുപേരും സമാനബലശാലികൾ. അവർതമ്മിൽ ഏററുമുട്ടി. ഈ അവസരത്തിൽ കൈത്തോക്കു പൊട്ടുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കപ്പെട്ടു. അതു കേട്ടക്ഷണത്തിൽ കള്ളന്മാർ പുറത്തളത്തിലേക്കോടിത്തുടങ്ങി.

മറുപുറത്തു സ്ത്രീകളുടെ രക്ഷാകേന്ദ്രത്തിൽ കള്ളന്മാർ കടക്കുന്നതറിഞ്ഞു മാധവൻ അവിടേക്കോടി. ഒരു മുറിയുടെ വാതിൽ വെട്ടിപ്പൊളിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. മറെറാരുകള്ളൻ ഏതോ ഒന്നു തട്ടിപ്പൊളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിരുന്നു. മാധവൻ ഒട്ടും സമയം കളയാതെ കള്ളനെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഒരു വെടിപൊട്ടിച്ചു. അതു ആരിലും പെടാതെ എതിരിലുള്ള ചുവരിന്മേൽ ചെന്നു തറച്ചതേയുള്ളു. കള്ളന്മാർ അതോടുകൂടി അവിടെനിന്നും പുറത്തേക്കോടി. മാധവനും അവരെ പിൻതുടർന്നു. ഈ തരുണത്തിൽ സമർത്ഥനായ ഒരു കള്ളൻ മാധവന്റെ പിന്നാലെ എത്തിയിരുന്നു. മാധവൻ പുറത്തെ വരാന്തയിൽ എത്തിയക്ഷണത്തിൽ പിന്നിൽനിന്നിരുന്ന കള്ളൻ അവന്റെ ഇരിമ്പുവടി മാധവന്റെ ശിരസ്സിൽ ഓങ്ങി. എന്നാൽ, അടി തലയിൽ നിപതിക്കുംമുൻപുതന്നെ കള്ളന്റെ പിന്നിൽക്കൂടി രണ്ടുകരങ്ങൾ മുന്നോട്ടുനീണ്ടു ആ അടി തടഞ്ഞുകളഞ്ഞു. കള്ളൻ പരിഭ്രമിച്ചു പിൻതിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ വല്ലാതെ നടുക്കംതോന്നിട്ടു. അവൻ ഓരോ പാച്ചിലായി പുറത്തേക്കോടിക്കളഞ്ഞു.

തന്നെ കള്ളന്റെ പ്രഹരത്തിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുത്തിയതു ഭൂപസിംഗാണെന്നു മാധവനു മനസ്സിലായി. അവർ രണ്ടുപേരും കൂടി പുറത്തേക്കിറങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ പുറന്തളത്തിലെ മൂലകളിൽ കള്ളന്മാരിൽ ചിലർ പതുങ്ങിയിരുന്നിരുന്നു. കൈത്തോക്കിലെ തോട്ടകൾ തീർന്നിരിക്കുമെന്നുള്ള വിശ്വാസമായിരുന്നു അവരെ

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

അവിടെ പതുങ്ങിയിരിക്കുവാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടതിനാൽ. അവർ പെട്ടെന്നു മാധവനെ വളഞ്ഞു. മാധവൻെറ കൈവശമുള്ളതു് നല്ല റിവാൾവറാണെന്നു് അവർക്കു മനസ്സിലായില്ല. അക്കാലത്തു ജനങ്ങളിൽ ഈ ആയുധം പ്രചാരത്തിലില്ലായിരുന്നു. മാധവൻ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടു കല്ക്കത്തയിൽനിന്നും സമ്പാദിച്ച രഹസ്യമായി സൂക്ഷിച്ചിരുന്നതായിരുന്നു അതു. ഈ വിവരം രാജമഹാനന്ദപാലും അറിവില്ലായിരുന്നു.

കള്ളന്മാർ മാധവനെ വളഞ്ഞിരിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഭൂപസിംഗ് എന്തെന്നില്ലാതെ അമ്പരന്നു. തനിക്കു വളരെക്കാലം ചോറുതന്നു പുലർത്തിയ ആ മഹാനുഭാവൻെറ ഏകസന്താനത്തെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടി അയാൾ ഓടി അടുത്തു കള്ളന്മാരിൽ ഒരുവനെ തൻെറ വടികൊണ്ടു കണക്കിൽ ഒരു പ്രഹരം ഏല്പിച്ചു. അതുകൊണ്ടു ഭീതരായ കള്ളന്മാർ പുറത്തെ വാതൽ തുറന്നോടുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ അതുവഴി അനവധി കള്ളന്മാർ ഒന്നായി അകത്തേക്കു തള്ളിക്കടന്നു മാധവനെ വളഞ്ഞു. മാധവൻ കൈത്തോക്കിലെ ഒരു തോട്ടക്കുടി ചെലവാക്കി. എന്നാൽ, അതു് ആരിലും ഏററില്ല. കൈത്തോക്കു വാങ്ങി സൂക്ഷിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും അതു പ്രയോഗിക്കേണ്ടവിധം മാധവൻ പരിചയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. വീണ്ടും പ്രയോഗിച്ച അതു കള്ളന്മാരിൽ ഒരുവൻെറ ഒരു ചെവിയും അപഹരിച്ചുകൊണ്ടു പറന്നു. അതുകണ്ടു സകലരും ഭീതരായി ജീവരക്ഷാർത്ഥം ഓട്ടംതുടങ്ങി. ക്ഷണനേരത്തിനുള്ളിൽ കള്ളന്മാർ നിശ്ശേഷം തോറേറാടി.

ബഹളങ്ങളെല്ലാം ഒതുങ്ങി എന്നു കണ്ടപ്പോൾ മാധവൻെറ ആൾക്കാരിൽ ചിലർ പുറത്തെ വാതുക്കൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഭയംകൊണ്ടു പലേടങ്ങളിലും ഒളിച്ചിരുന്ന അവർ തങ്ങളാണു കള്ളന്മാരെ വിരട്ടി ഓടിച്ചതെന്നുള്ളമട്ടിൽ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തുതുടങ്ങി. അപ്പോഴേക്കും ഇരുളിൽ തോട്ടത്തിൽപോയി പതുങ്ങിയിരുന്നവരിൽ ചിലരുംവന്നുകൂടി. കള്ളന്മാരിൽ ഒരുവൻ ഭയന്നു പ്രാണനുംകൊണ്ടു പുറത്തേക്കോടുമ്പോൾ കൈയിൽ വടിയും ചുഴററിക്കൊണ്ടുനിന്ന ഒരുവനും വന്നുചേർന്നു. താൻ ചെയ്ത സാഹസ

ങ്ങളും തന്റെ പെരുമയും അവന്റെ വാഗ്വിലാസംപോലെ തട്ടിവിട്ടു. എല്ലാവരും നാലുദിക്കുകളിലുംനന്നേ സൂക്ഷിച്ചശേഷം ജയഭേരിമുഴക്കി. അപ്പോൾ വളരെ അകലത്തിൽനിന്നും എന്തോ ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു അതു കള്ളന്മാരുടെതായിരിക്കുമെന്നുകരുതി അവരെല്ലാവരുംകൂടി അത്യുച്ചത്തിൽ 'വരിൻ! പിടിക്കുവിൻ!' എന്നിങ്ങിനെ അട്ടഹസിച്ചുകൊണ്ടു മാധവന്റെ ഗൃഹത്തിനു മുൻവശമുള്ള വരാന്തയിൽ എത്തി. ചന്ദ്രനിലെകളങ്കംപോലെയും, നിർമ്മലാകാശത്തിലെ മേഘപടലംപോലെയും, ഈ വീര ശൂരന്മാരിൽ ചിലരുടെ തലയിൽ തടഞ്ഞിരുന്ന ചിലന്തിവലകളും, മററു ചിലരുടെ മുഖത്തു പതിഞ്ഞിരുന്ന കരിയും, വേറെ ചിലരുടെ ശരീരത്തിൽ പററിഞ്ഞിരുന്ന പാട്ടുകളും അവർ ഏതേതു ദിക്കുകളിലാണ് അത്രനേരവും ഒളിഞ്ഞിരുന്നതെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി.

പന്ത്രണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

മാധവൻ, തനിക്കു മുന്നറിയിപ്പുനൽകി ആപത്തിൽനിന്നും രക്ഷിച്ച് സ്ത്രീരത്നത്തിനെ കാണ്മാനായി അകത്തളത്തിലേക്കു നടന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ ഹേമാംഗിയും മാതംഗിയും മാധവന്റെ സ്ഥിതിഗതികൾ അറിവാനുള്ള ഉൽകണ്ഠയോടുകൂടി മേൽത്തട്ടിലേക്കു വരികയായിരുന്നു.

മാതംഗിയെ കണ്ടമാത്രയിൽ 'നീ എനിക്കുചെയ്തു ഈ ഉപകാരത്തെ ഞാൻ ആജീവനാന്തം മറക്കുന്നതല്ല' എന്നു മാധവൻ കൃതജ്ഞതയോടുകൂടിപറഞ്ഞു. ഭർത്താവു ആപത്തിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടതുകൊണ്ടുള്ള സന്തോഷാധിക്യത്താൽ ഹേമാംഗി പുളകിതഗാത്രിയായിഭവിച്ചു. മററുള്ളസ്ത്രീകളെ ഈ സന്തോഷവർത്തമാനം ഗ്രഹിപ്പിക്കുവാനായി അവൾ അകത്തളത്തിലേക്കുതന്നെ തിരിച്ചുപോയി.

മുകൾത്തട്ടിലെ മുറിക്കുള്ളിൽ മാധവനും മാതംഗിയും തനിച്ചിരുപ്പായി. മാതംഗിക്കു നന്ദി പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ വാക്കുകൾ തോന്നായ്കയാൽ അതയാളുടെ മുഖഭാവം നിർവ്വഹിച്ചു.

മാതംഗി ലജ്ജാസമേതം പറഞ്ഞു:—'ഞാൻ ഇത്ര നന്ദികള പാത്രമാകത്തക്കവണ്ണം എന്തൊരുപകാരമാണ നിങ്ങൾക്കു ചെയ്തത്? ഹേമയും നിങ്ങളും ആപത്തിന്നിരയായിത്തീരരുതെന്നുള്ള എന്റെ കടമയെ നിർവ്വഹിച്ചതിൽ കൂടുതലായി ഞാൻ യാതൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല. അതിനുവേണ്ടി മാത്രമാണ് ഈ അസമയത്തു ഞാൻ ഏകയായി ഇവിടേക്കു വന്നതും. ഇനി എനിക്കിവിടെ ഒട്ടും താമസിക്കാതെ മടങ്ങിപ്പോകണം. അതു മാത്രമേ ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നുള്ളു ....നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും വളരെ കരുതലോടുകൂടി ഇരുന്നുകൊള്ളുവിൻ.' അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ ജലം നിറഞ്ഞു.

'മാതംഗീ! തിരിച്ചുപോകുവാൻ എന്താണിത്ര ബദ്ധപ്പാട്? കുറച്ചുസമയമെങ്കിലും ഇവിടെ പാർത്തിട്ടുപോകരുതേ? നിന്റെ അനുജത്തി നിന്നെ കണ്ടിട്ട് എത്രയോ ദിവസമായിരിക്കുന്നു. നേരം പ്രകാശമാകുമ്പോൾ നിന്നെ പല്ലക്കിൽ കൊണ്ടുപോയിവിടുവാൻ ഞാൻ ഏർപ്പാടുചെയ്തുകൊള്ളാം. നീ നടന്നുപോകരുത്.'

'പക്ഷെ, എന്റെ ശിരസ്സിലെഴുത്തു മറുതരത്തിലായിപ്പോയല്ലോ. എനിക്കെന്തിനു പല്ലക്ക്?' ദുഃഖാധിക്യത്താൽ അവളുടെ തൊണ്ടയിടറി. 'എനിക്കുവേണ്ടി നിങ്ങളാരും ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടതില്ല.'

'നിനക്കെന്താണിത്ര ദുഃഖം? അതെന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് എന്നോടു പറഞ്ഞുകൂടയോ?'.

'അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം നിങ്ങൾക്കു നല്ല നിശ്ചയമുള്ളതല്ലേ?........ഇവിടേക്കു വന്ന വിവരമറിഞ്ഞാൽ പിന്നിടത്തെൻ ബാക്കിയില്ല അതുകൊണ്ടു ക്ഷണത്തിൽ എനിക്കു തിരിച്ചു പോകണം.'

'എന്ത്? അതിനും ദ്വേഷ്യപ്പെടുകയോ?'

മാതംഗി യാതൊരു പ്രത്യുത്തരവും പറഞ്ഞില്ല. വീണ്ടും നിർബ്ബന്ധിച്ചു ചോദിക്കുവാൻ അയാൾ ഇഷ്ടപ്പെട്ടതുമില്ല. കുറച്ചു നേരം അയാൾ ഏതോ ആലോചനയിൽ ലീനചിത്തനായിരുന്നു. ഈ അവസരത്തിലെല്ലാം മാതംഗി തന്റെ ദുഃഖം നിറഞ്ഞ നയനങ്ങളാൽ മാധവനെത്തന്നെ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

'ഞാൻ പോകയാണ്. കരുണാമയിയെക്കൂടി സഹായത്തിനയച്ചുതരണം.' അവളുടെ സ്വരവിശേഷത്തിൽനിന്നും അവളിൽ അധിഷ്ഠിതമായ കദനഭാരത്തെ മാധവൻ ഗ്രഹിച്ചു. 'നിങ്ങൾ സൌഖ്യമായിരുന്നു കാണുന്നതുതന്നെയാണ് എനിക്കു സായൂജ്യം.'

മാധവൻ അവളെ ഉററുനോക്കി. ആ നോട്ടം തന്റെ ഹൃദയത്തിലുദിച്ചിരുന്ന നിരവധി വികാരങ്ങളെ അക്ഷരംപ്രതി ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ രണ്ടും നിറഞ്ഞു. മാതംഗിയും തന്റെ ഹൃദയാന്തർഭാഗങ്ങളിലുളവായ അവസ്ഥാവിശേഷങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ശക്തയാകാതെ അശ്രുക്കൾ തൂകി.

'നീ എന്തിനാണു നിലവിളിക്കുന്നത്? നിന്റെ ദുഃഖം എന്താണെന്നു വെച്ചാൽ അതു പറയുക.' എന്നു വളരെ ശാന്തസ്വരത്തിൽ മാധവൻ പറഞ്ഞു.

മാതംഗിയാൽ അതിന്നു സമാധാനമേ പറയുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അവൾ തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു. പെട്ടെന്നുണ്ടായ ഏതോ വികാരോദ്വേഗത്താൽ അവൾ മാധവന്റെ കരതലം കടന്നുപിടിച്ചു തന്റെ മുഖകമലത്തെ അതിൽ ഒളിച്ചു. അവളുടെ കുളിർസ്പർശം മാധവനെ കോൾമയിർക്കൊള്ളിച്ചു. അവൾ തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു. കണ്ണുനീർ മാധവന്റെ കൈത്തലത്തിലൂടെ ഒഴുകിത്തുടങ്ങി.

'മാധവാ! എന്നെ മറക്കരുത്' എന്നു പറയുന്നതിനിടയിൽ അവൾക്കു പെട്ടെന്നൊരു നോവുണ്ടായി. അവളുടെ ശരീരം നടുങ്ങി. 'അവസാനമായി ഞാൻ ആചരിക്കുന്ന ഈ പാപകൃത്യത്തെ നിങ്ങൾ ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളണം. ഇതാണു നമ്മുടെ അവസാനസന്ദർശനം. നിങ്ങളെ വിചാരിച്ച് അനുനിമിഷവും എന്റെ ഹൃദയം അനുഭവിക്കുന്ന തീവ്രവേദന മററാക്കറിയാം? ഞാൻ അങ്ങയെ മറന്നുകളയുവാൻ പലപ്പോഴും ശ്രമിച്ചിട്ടും അങ്ങു എന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നും വിട്ടുപോകുന്നില്ല.......അങ്ങയെ വേർപിരി...........' ബാക്കി പറയുവാൻ അവളുടെ രോദനം അനുവദിച്ചില്ല.

മാധവൻ ഇതിന്നു വല്ല സമാധാനവും പറഞ്ഞുവോ?....... ഇല്ല. അയാളും തന്റെ മുഖം മറച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു തേങ്ങിത്തേങ്ങി

കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഏതാനും സമയം രണ്ടുപേരും മനോവേദനയുടെ ആധിക്യത്താൽ മൌനംഭജിച്ചു. രണ്ടുപേരുടേയും ഹൃദയനാഡികൾ ശക്തിമത്തായി ഇടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

മാതംഗിയുടെ ഹൃദയം തെല്ലാശ്വസിച്ചു. അല്പംമുൻപു ഇരുവരേയും വ്യാമോഹിപ്പിച്ച രാഗരൌദ്രവും തെല്ലൊന്നു ശമിച്ചു. മാതംഗി ക്ലേശവിമുക്തയെന്നവണ്ണം ഗംഭീരഭാവത്തിൽ രൂപാന്തരപ്പെട്ടു. അവളുടെ മുഖവും അത്ഭുതമാംവിധം പ്രസന്നമായി. അല്പം മുൻപു അവളെ നിർവിരോധമായി ആവരണംചെയ്തിരുന്ന അനുരാഗത്തിന്റെ ലാഞ്ഛനപോലും ഇപ്പോൾ മുഖത്തു സ്ഫുരിച്ചുകാണ്മാനില്ല. തനിച്ചു സാത്വികമൂർത്തിയെപ്പോലെ അവൾ വിളങ്ങി. മാധവൻ തന്റെ മുൻപാകെ ഇരിക്കുന്നതും, മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്ന വികാരങ്ങൾ ഇരുവരും ബഹിഷ്കരിച്ചു പുറത്തു കളഞ്ഞതും അവൾ ഒരു ദിവാസ്വപ്നംപോലെ കരുതി. അവളുടെ നയനങ്ങളിൽ പ്രകാശിച്ചുകണ്ട പ്രഭ, കുറച്ചുമുൻപു നിർവിരോധമായി മനസ്സിനെ അസ്വാധീനംചെയ്തതിനെ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവൾ അവിടെനിന്നും സാവധാനത്തിൽ എണീററുചെന്നു തന്റെ അഴകേറിയ മുഴംകൈ അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു സോഫാമേൽ ഊന്നി കരതലത്താൽ ശിരസ്സു താങ്ങിപ്പിടിച്ചു മാധവനേയും ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ കാഴ്ചകണ്ടു മാധവൻ 'ഇവളെക്കാളും സൌന്ദര്യസമ്പന്നയായി ഒരുത്തി ലോകത്തിലുണ്ടോ?' എന്നു ചിന്തിച്ചു.

മാതംഗി ഇടറിയസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—'ഞാൻ വീണ്ടും ഇത്തരത്തിൽ സംസാരിക്കേണ്ടിവരുമെന്നു കരുതിയില്ല.'

രാഗത്തിന്റെ ലാഞ്ഛന വീണ്ടും ഹൃദയത്തിൽ തെല്ലൊന്നു വ്യാപരിച്ചതോടുകൂടി മാധവൻ പറഞ്ഞു:—'മാതംഗി! നാം യഥാർത്ഥത്തിൽ വേർപിരിയാം എന്നു കരുതി എന്നാൽ, അവസ്ഥ പിന്നെയും തകിടംമറിഞ്ഞു (കണ്ണുനീർ തുടച്ചുകൊണ്ട്) നീ ഏതെല്ലാമോ വിഷയങ്ങളിൽ മനസ്സിനെ സംയമനംചെയ്തു വച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ഈ ഒരൊററക്കാര്യത്തിൽകൂടി മനസ്സിനെ നല്ലവണ്ണം അടക്കി നിർത്തിക്കൊള്ളുക. നീ എന്നെ നിശ്ശേഷം മറന്നുകളയുക. നിന്റെ നിഷ്കളങ്ക ജീവിതത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു മാലിന്യം

അനാവശ്യമായി വലിച്ചുവയ്ക്കുന്നു. പഴയ എല്ലാ ചിന്തകളേയും നിശ്ശേഷം ദൂരത്തകററിക്കളയുക. സ്മാരസ്മരനു പാൎക്കുവാൻ സ്ഥലം അനുവദിക്കാതിരിക്കുക. അവൻ നമ്മെ രണ്ടുപേരേയും ദൂഷണംചെയ്യും. അങ്ങനെയായാൽ നാം നരകജീവിതം നയിക്കേണ്ടിയും വരും.'

'അതെന്റെ കുററമാണോ?' കണ്ണുകളിൽ നിറഞ്ഞുവന്നിരുന്ന വെള്ളം തുടച്ചുകൊണ്ടു ഉദ്വേഗത്തോടുകൂടി—'മാധവാ! എന്നെ അങ്ങു ശിക്ഷിക്കുക. നല്ലതുപോലെ ശിക്ഷിക്കുക. ഞാൻ ദൈവസമക്ഷം കുററം ചെയ്തുവല്ലോ. അങ്ങെന്നെ വെറുക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻതന്നെ എന്നെ വെറുക്കുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ ഊറിവരുന്ന വികാരവിഷത്തെ ദഹിപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ അളവററ പരിശ്രമിക്കുന്നു. എത്രയോ നാളുകളായി ഞാൻ ഒരോന്നിനുവേണ്ടി ചെയ്യുന്ന അനുഷ്ഠാനങ്ങൾ വാസ്തവത്തിൽ ജഗദീശ്വരനു മാത്രമേ അറിഞ്ഞുകൂടൂ. സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ എന്റെ ഹൃദയം പിളർന്നു നോക്കുക. അപ്പോൾ പരമാർത്ഥം വെളിപ്പെടും.'

മാധവൻ 'പ്രിയതമേ!' എന്നു സംബോധനചെയ്യുവാൻ നാവു പൊന്തിച്ചപ്പോൾതന്നെ അയാളുടെ ഹൃദയം നടുങ്ങി. തൊണ്ടയിൽ എന്തോ കട്ടിയായ ഒരു സാധനം വന്നു ബലമായി അടഞ്ഞു.

'മാധവാ! എന്നെ ഒരിക്കൽകൂടി അങ്ങിനെ സംബോധന ചെയ്യുക. ഇന്നുരാത്രിതന്നെ ഞാൻ ആനന്ദത്തോടും കൃതാർത്ഥതയോടുംകൂടി മരിച്ചുകൊള്ളാം.' മാതംഗി രാഗവിവശയായിത്തീർന്നു. എന്തോ അദൃശ്യശക്തിയാൽ പ്രേരിതമായ ഹൃദയം തന്നെ എവിടേക്കോ വലിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നതായി തനിക്കു തോന്നുകയാൽ മാധവൻ പറഞ്ഞു:—'മാതംഗി! നാം രണ്ടുപേരും ഇങ്ങിനെ സ [illegible] ററിരുന്നല്ല. നിന്റെ പരിഗ്രഹത്തിൽ നിന്നുൽഭൂതമായ ഈ അഗ്നി നമ്മെ രണ്ടാളേയും ഇതാ ഒന്നുപോലെ ദഹിപ്പിക്കുന്നു. ഇത്ര കാലവും നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളെ മാത്രമല്ലാതെ ശരീരങ്ങളെ അശുദ്ധമാക്കിയില്ല. ഇനിയെങ്കിലും നാം ആ പാപസാഗരത്തിൽ നിമഗ്ന

രാകാതെ രക്ഷ പ്രാപിക്കുവാൻ നോക്കാം. മാതംഗി! നമുക്കു സ്വാന്ത്യം നിശ്ശേഷം നശിക്കുകയാം. ഇതുതന്നെയായിരിക്കട്ടെ നമ്മുടെ അന്ത്യസമാഗമം.' മാധവന്റെ ഹൃദയം ഇതുകൊണ്ടു ഒരു ഞെട്ടിവിപ്പു പുറപ്പെട്ടു.

മാതംഗി ധൈര്യം അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു എഴുന്നേറ്റു നിന്നു. ലഗാനില്ലാത്ത കുതിര കണക്കെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ഹൃദയത്തെ സർവ്വശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചടക്കി നിർത്തിയിട്ടും നില്ക്കാതെ 'മറക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല.....അങ്ങയെ എനിക്കെങ്ങിനെ മറക്കുവാൻ കഴിയും?..... എങ്കിലും കഴിയുന്നത്ര ശ്രമിച്ചു നോക്കാം? എന്നു പറഞ്ഞു. അവളുടെ സ്വരത്തിൽ ഒരു നിർവ്വാഹബുദ്ധി നിഴലിച്ചു നിന്നിരുന്നു. നയനങ്ങളിൽ അവസാനമില്ലാതെ ഇറ്റിറ്റു വന്ന ജലധാരയെ മറയ്ക്കുവാൻ അവൾ അംഗവസ്ത്രത്താൽ മുഖം മറച്ചുകൊണ്ടു പെട്ടെന്നവിടം വിട്ടു നടന്നു.

പതിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

സൂര്യോദയത്തിനു ഇനി ഒരു നാഴികയിലധികം വേണ്ടി വരും. മാതംഗി വിവിധ വികാരങ്ങളാൽ പരിതപ്തചിത്തയായി ഇരുളടഞ്ഞ തോട്ടത്തിൽകൂടി നടന്നുപോകയാണ്. കരുണാമയി അവൾക്കു വഴിതെളിനയായി അവളെ അനുഗമിക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. ആകാശത്തിലെ കാർമുകിൽനിരകളും തോട്ടത്തിലെ നിബിഡമായ വൃക്ഷനിരകളും ഉഗ്രമായിരുന്ന അന്ധകാരത്തെ ഭേദിച്ചുകൊണ്ടു പെട്ടെന്നുണ്ടായ കാറ്റും അതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ മഴയും മാതംഗിയേയും സഖിയേയും അത്യന്തം അമ്പരപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, മാതംഗിയാകട്ടെ തനിക്കു തരണം ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്ന ഒരു വിഷമമയമായ മാർഗ്ഗത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തയിൽ നിന്നും മനസ്സിനെ നിശ്ശേഷം വിരമിപ്പിച്ചു. ഏതാനും നിമിഷം മുൻപു ഏതു രംഗത്തിൽ തന്റെ മനസ്സ് പരമാനന്ദമനുഭവിച്ചുവോ വീണ്ടും അതു അവിടേക്കു തന്നെ ഗമിച്ചു. ഗൃഹത്തിലെത്തുമ്പോൾ തനിക്കുണ്ടാകാവുന്ന അനർത്ഥത്തെപ്പറ്റിയൊന്നും അവൾ ലേശവും

ഗണിച്ചില്ല. ഈ വിഷമഘട്ടത്തിലും മധുരങ്ങളായ സ്വപ്നങ്ങൾ അവൾ കണ്ടുതുടങ്ങി. പെട്ടെന്നു പ്രജ്ഞയുണ്ടായി അവയെല്ലാം നിശ്ശേഷം മറക്കുവാൻ അവൾ എത്രയൊക്കെ പണിപ്പെട്ടിട്ടും യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായില്ല. മാധവമേലാഷിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നതുമുതൽ അത്ഭുതവ്യമായി വേർപിരിയുന്ന നിമിഷംവരെയുള്ള അവരുടെ ഓരോ സംഭാഷണങ്ങളെയും അവൾ അടിക്കടി ഓർത്തു പുളകംകൊണ്ടു.

'ഹാ! കാറ്റും മഴയും ഇനിയും വർദ്ധിക്കുന്ന ലക്ഷണമാണ് കാണുന്നത്. നാം ഇപ്പോൾ കഴിച്ച പകുതി വഴി മാത്രമേ എത്തീട്ടുമുള്ളു. ഒന്നുകൂടി വേഗം നടക്കുക' എന്നു കരുണാമയി പറഞ്ഞു.

'നീ മുൻപേ വേഗം പൊയ്ക്കൊള്ളുക. ഞാൻ നിന്റെ കൂടെ തന്നെ എത്തിക്കൊള്ളാം'.

കരുണാമയി തന്നാൽ കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ നടന്നു. മാതംഗിയും അതുപോലെ അനുഗമിച്ചുവെങ്കിലും അവളുടെ ഹൃദയം മാത്രം എവിടെയോ സഞ്ചരിക്കുകയായിരുന്നു. 'ഇതാ മഴ വല്ലാതെ വർദ്ധിക്കുന്നു. ഒന്നുകൂടി വേഗം നടക്കുക' എന്നു കരുണാമയി പറഞ്ഞു. ഈ വാക്കു കേട്ടപ്പോൾ മാത്രമേ മാതംഗിക്കു തന്റെ തല്ക്കാലസ്ഥിതിയെപ്പറ്റിയുള്ള സ്മരണപോലുമുണ്ടായുള്ളു.

മഴ വല്ലാതെ വർദ്ധിച്ചിരുന്നതിനാൽ വഴിനടക്കുവാൻ വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടായിത്തീരുകയാൽ കരുണ പറഞ്ഞു;—'നമുക്കീ വൃക്ഷങ്ങളിൽ ഒന്നിന്റെ ചുവട്ടിൽ കുറച്ചുനേരം നില്ക്കാം' മാതംഗി യാതൊന്നും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. യാത്ര അവസാനിപ്പിച്ചുമില്ല. അല്പദൂരംകൂടി അവർ മുന്നോട്ടു പോയപ്പോൾ കാറ്റിന്റെ ശക്തി പൂർവ്വാധികം വർദ്ധിച്ചു. മിന്നൽപിണറുകൾ അവരുടെ നേത്രത്തെ അഞ്ചിച്ചു. മഴയും ശക്തിമത്തായി വർഷിച്ചു.

മഴയുടെ ഇരമ്പലിലും മഴത്തുള്ളികൾ വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇലകളിൽ വീണുണ്ടായ മർമ്മരശബ്ദത്തിലും ലയിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമെങ്കിലും ആരോ തങ്ങളെ പിൻതുടരുന്ന പാദവിന്യാസശബ്ദം മാതംഗി സ്പഷ്ടമായി മനസ്സിലാക്കി. 'മഴയുടെ ശബ്ദത്തെയും ജയി

ച്ചു അതാ അയാളുടെ കാൽപെരുമാററം കേൾക്കുന്നു. അയാൾ നമ്മെ പിന്തുടരുന്നുണ്ടായിരിക്കണം' മാതംഗി വളരെ ഭയത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ സൂക്ഷിക്കണം. ഇവിടം കള്ളന്മാരുടെ ആവാസസ്ഥാനമാണ്. ഒരുപക്ഷെ അതു വല്ല കള്ളന്മാരുമായിരുന്നേക്കാം. വേഗം പോരിക' എന്നു പറഞ്ഞു കരുണാമയി മാതംഗിയുടെ കൈക്കു പിടിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ വേഗത്തിൽ നടന്നു. കുറച്ചുദൂരംകൂടി നടന്നു അവർ ഒരു വലിയ പുളിമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ചെന്നുനിന്നു. അതേ അവസരത്തിൽ ഒരു ശക്തിയേറിയ മിന്നൽ പ്രകാശിച്ചു. ആ വെളിച്ചത്തിൽ തങ്ങളുടെ ഏററവും അടുത്തായി ഒരു സർപ്പം പതുങ്ങിയിരിക്കുന്നതായി അവർ കണ്ടു.

'അയ്യോ! വേഗം പോന്നുകൊള്ളുക' എന്നു സംഭ്രമത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കരുണാമയി മാതംഗിയേയും പിടിച്ചുകൊണ്ടു കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ മുമ്പോട്ടു പാഞ്ഞു. അവരുടെ നല്ലകാലംകൊണ്ടു വഴിക്കു യാതൊരുപദ്രവവും കൂടാതെ അവർ വീട്ടിന്നു സമീപം ചെന്നുചേർന്നു.

'കരുണേ! ഇനി നീ വേഗം തിരിച്ചുപോയ്ക്കൊള്ളുക. ഇവിടെ നില്ക്കുന്നതും അപകടമാണ്. മഴ വല്ലാതെ വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ കനകത്തിന്റെ വീട്ടിന്നു മുൻവശമുള്ള തിണ്ണയിൽ കയറി ഇരിക്കുക. അപ്പോഴേക്കു നേരവും നല്ല പ്രകാശമാകും. എങ്ങിനെയായാലും നീ ഇവിടെ നില്ക്കരുത്.' എന്നു മാതംഗി പറഞ്ഞു.

കരുണ, അതുപ്രകാരം മാതംഗിയോടു യാത്ര പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. മാതംഗി മെല്ലെ വീട്ടിൽ കടന്നു പരിശോധിച്ചപ്പോൾ മുറിയുടെ വാതൽ അടച്ചിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. അവൾ സാവധാനത്തിൽ പുറത്തുനിന്നുകൊണ്ടു തന്നെ വാതൽ തുറന്നു നിശ്ശബ്ദയായി അകത്തു കടന്നു. അവൾ ഉള്ളിൽ കടന്നു വാതലടക്കുന്നതിന്നുള്ളിൽ അവളെ തുടർന്നു മറെറാരാളും അകത്തു പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. കാൽപെരുമാററം കൊണ്ടുതന്നെ ആ ആൾ രാജമാധവനാണെന്നു മാതംഗി ഗ്രഹിച്ചു. അയാൾ ഒരക്ഷരംപോലും ശബ്ദിച്ചില്ല. അയാൾ ഇരുട്ടിൽ തപ്പിത്തടഞ്ഞു വിളക്കു കണ്ടെടുത്തു കൊ

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

ളുത്തിവെച്ചു. അനന്തരം അയാൾ തന്റെ പത്നിയെ ഭയങ്കരമാംവിധം ഉറച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ട് കിടക്കയിൽ ചെന്നിരുന്നു. 'ഓ ദേവാ, നമുക്കനൎത്ഥം സമാഗതമായി' എന്നു മാതംഗി ആത്മഗതം ചെയ്തു. എങ്കിലും അവൾ എന്തു വന്നാലും വരട്ടെ എന്ന ധൈര്യത്തോടുകൂടി അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. പുറത്തു ഭയങ്കരമായി അടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാറ്റും മഴയും അകത്തെ നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചു. രാജകുമാരൻ കുറച്ചുനേരം എന്തൊക്കെയോ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശേഷം ഒന്നുകൂടി ക്രൌര്യഭാവത്തിൽ മാതംഗിയെ നോക്കി 'എടി! കുലടേ! നീ ഇതുവരെ നിന്റെ ജാരന്റെ സമീപം പോയിരിക്കയായിരുന്നു; അല്ലേ?' എന്നു ഗംഭീരസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

അതിന്നു മാതംഗി യാതൊരു പ്രത്യുത്തരവും വദിച്ചില്ല.

അയാൾ വീണ്ടും കഠിനസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു:—'ഞാൻ ചോദിച്ചതിന്നു സമാധാനം പറയുന്നുവോ ? ഇല്ലയോ?'

'നിങ്ങളുടെ ചോദ്യത്തിന്നു മറുപടി പറയുവാൻ ഞാൻ അശക്തയാണ്.'

'എടി പരമദ്രോഹി! നീ ഇന്നുരാത്രി മാധവഘോഷിന്റെ സമീപം പോയിരുന്നില്ലേ?'

'പോയിരുന്നു. നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ കവൎച്ച നടത്തുവാൻ ചെല്ലുന്നുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം ഗ്രഹിപ്പിക്കുവാനായി ഞാൻ പോയിരുന്നു.'

രാജകുമാരൻ:—(അടക്കുവാൻ കഴിയാത്ത കോപത്തോടുകൂടി ചാടി എണീറ്റു മുഷ്ടിചുരുട്ടി ആ സാധു അബലയുടെ നേരെ ഓങ്ങിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു) 'നീ എന്നെ കബളിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു, അല്ലേ. അതിന്നു നിനക്കു ത്രാണിയുണ്ടോ! ഞാൻ നിന്നെ ഗൌനിച്ചിരുന്നതു നീ അറിഞ്ഞിരിക്കയില്ല. എടീ വിശ്വാസവഞ്ചകി! നിന്റെ സകല നടവടികളും രഹസ്യമായി അപ്പോഴപ്പോൾ ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണിരിക്കുന്നത്. ആദ്യകാലംമുതല്ക്കുതന്നെ നീ ആ ചണ്ഡാളനിൽ അനുരക്തയാണെന്നു എനിക്കറിയാം. ഞാൻ ഇതൊ

നും അറിയുകയില്ലെന്നാണു നീ കരുതിപ്പോയത്. ആ ഒരൊ
ററ സംഗതിയാണ് എനിക്കു ദ്രോഹംചെയ്യുവാൻ നിന്നെ
പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നും എനിക്കറിയാം. എടി ദുഷ്ടേ! നി
ൻെറ പിന്നാലെതന്നെ ഞാനും വന്നിരുന്നു. നീ അവൻെറ
സമീപം പോയിരുന്നില്ലെന്നു തെളിയിക്കുവാൻ നിനക്കു കഴി
യുമോ? നീ എന്തിന്നുവേണ്ടിയാണ് അവൻെറ അടുക്കൽ
ഈ അസമയത്തു പോയിരുന്നതു? അവനുമായി സല്ലപിക്കു
വാൻവേണ്ടിമാത്രമല്ലാതെ മറെറന്തിന്നാണ്. ദുഷ്ടേ! ഇതു
പോലുള്ള മറെറാരു സന്ദർഭത്തിൽ മുൻപൊരിക്കൽ ഞാൻ
നിനക്കു മാപ്പുതന്നു. ഇതൊന്നുമാരുമറിയുകയില്ലെന്നുകരുതി,
കാര്യമൊക്കെക്കഴിച്ചു മെല്ലെ പതുങ്ങിവന്നു് അകത്തുകടന്നു
മര്യാദക്കാരിയെപ്പോലെ കിടന്നുകളയാമെന്നു കരുതി അല്ലേ?
ഈ കാറുംമഴയുമൊന്നും വകവെക്കാതെ ഞാൻ നിന്നെ
പിൻതുടരുകയായിരുന്നു എന്ന കാര്യം നീ തീരെ മറന്നുകള
ഞ്ഞു. എടി നന്ദികെട്ടകുലടേ! ഞാൻ [illegible] ചെയ്യു
വാനാണു പോകുന്നതെന്നു നിനക്കു നിശ്ചയമുണ്ടോ? ഇതാ
എൻെറ കൈക്കൽ നിവർത്തിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ കത്തി
എന്തിന്നുവേണ്ടിയുള്ളതാണെന്നു നിനക്കറിയാമോ? ഇനിയെ
ങ്കിലും ഞാൻ ചോദിച്ചതിനു ശരിയായ സമാധാനം പറയു
ന്നതാണു നിനക്കു നല്ലത്. അല്ലാത്തപക്ഷം ഇതാ ഒരൊററ
ക്കുത്തിനു ഞാൻ നിന്നെക്കൊല്ലും.' ഇത്രയും പറഞ്ഞുതീന്ന
പ്പോൾ അയാളുടെ നയനങ്ങളിൽനിന്നും അഗ്നിസ്ഫുലിംഗ
ങ്ങൾ പുറപ്പെടുന്നുണ്ടെന്നു തോന്നി. അയാളുടെ അപ്പോഴ
ത്തെ ഭാവംകണ്ടു മാതംഗി കിടുകിടവിറച്ചുവശായി. എങ്കി
ലും അവൾ ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ ധൈര്യം അവലംബിച്ചു
കൊണ്ടും ഭാവിഭയങ്കരതയെപ്പററി യാതൊന്നും ചിന്തിക്കാ
തെയും പറഞ്ഞു:—'അതേ വാസ്തവത്തിൽ ഞാൻ മാധവ
ബാബുവിനെ ആത്മാർത്ഥമായി സ്നേഹിച്ചു. ഇപ്പോഴും ഞാൻ
അദ്ദേഹത്തെ കളങ്കമെന്യേ സ്നേഹിക്കുന്നു. ഇതു സത്യം.
ഇതല്ലാതെ ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു മറെറാരു ദ്രോഹവും ചെയ്തി
ട്ടില്ല. എന്നെ നിങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടോ?

'നിന്നെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കയോ? ഒരിക്കലുമില്ല. ഞാൻ ഇതാ നിന്നെ കൊല്ലുവാൻ പോകയാണ.' എന്നുപറഞ്ഞു രാജമോഹനൻ തന്റെ മടിക്കുത്തിൽനിന്നും ഒരു മൂൎച്ചയേറിയ കത്തി വലിച്ചൂരി പുറത്തെടുത്തു.

മാതംഗിയുടെ സകല ധൈൎയ്യവും അതോടെ അസ്തമിച്ചു. 'അയ്യോ! ദൈവമേ! നിരപരാധിയായ എന്നെ നീതന്നെ രക്ഷിക്കേണമെ' എന്ന് അവൾ ദയനീയസ്വരത്തിൽ ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു. ആ ദുഷ്ടന്റെ ആയുധമേന്തിയ കരം അവളുടെ മാറിടത്തോടടുത്തു. ആ കാഴ്ച കാണ്മാൻ ശക്തയല്ലാതെ അവൾ ബോധരഹിതയായി നിലംപതിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ കിളിവാതലിന്നു സമീപത്തുനിന്നും പുറപ്പെട്ട ഒരു ശബ്ദംകേട്ടു രാജമോഹനൻ പിന്നാക്കം തിരിഞ്ഞുനോക്കി. മുളയഴികളെ ഭേദിച്ചുകൊണ്ട് ബലിഷ്ഠശരീരികളായ രണ്ടുപേർ ശരീരം മുഴുവൻ നനഞ്ഞു ചോറണിഞ്ഞ വേഷത്തിൽ അകത്തു കടന്നുചെന്നു.

പതിന്നാലാം അദ്ധ്യായം.

'എടാ! ദുഷ്ടാ! നീ നിന്റെ ഭാൎയ്യയെ കൊല്ലുവാൻ ശ്രമിക്കയാണോ?' എന്ന് ആഗതർ ചോദിച്ചു. താൻ ആയുധപാണിയായിരുന്നതിനാൽ, ആഗതർ എന്തിനും സന്നദ്ധരായി വന്നവരാണെന്നൊന്നും ക്രോധാവേശിതനായ രാജമോഹനൻ കരുതിയില്ല.

'ആരെടാ നിങ്ങൾ? എന്റെ വീട്ടിൽ കവൎച്ചയ്ക്കായി വന്നിരിക്കയാണോ?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു അയാൾ ഭാൎയ്യയുടെ നേൎക്കുണ്ടായിരുന്ന പക മുഴുവൻ ഇവരിൽ പകൎത്തി.

'സ്നേഹിതാ! ദേഷ്യപ്പെടരുത. ഞങ്ങൾ ആരാണെന്നു നല്ലവണ്ണം കണ്ണുതുറന്നുനോക്കുക. ഞങ്ങൾ കവൎച്ചക്കാരും മറവരല്ല. ആരാണെന്നു ഇനിയും മനസ്സിലായില്ലു്; അല്ലേ.' എന്നു അവരിൽ ഒരാൾ പരിഹാസസ്വരത്തിൽ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു. അടുത്തനിമിഷത്തിൽ അയാൾ നിലത്തു മൂൎച്ഛിച്ചുകിടന്നിരുന്ന മാതം

ഗിയെ നോക്കി 'നീ എണീററു വിളക്കെടുത്തു എൻെറ മുഖത്തു കാട്ടിക്കൊടുക്കുക. നിൻെറ ഭർത്താവു് ആളെ തിരിച്ചറിയട്ടെ.' എന്നു പറഞ്ഞു. എന്നാൽ, അവൾ പ്രജ്ഞയററു കിടന്നിരുന്നതിനാൽ അവൻ പറഞ്ഞതൊന്നും അവൾ കേട്ടില്ല.

രാജമോഹനൻെറ കോപം അതിരുകടന്നു. 'നിങ്ങൾ എനിക്കു വേണ്ടവരാണെങ്കിലുംശരി വേണ്ടാത്തവരാണെങ്കിലുംശരി. മര്യാദക്കു എൻെറ വീടുവിട്ടു പുറത്തുകടന്നു പോയ്ക്കൊള്ളുവിൻ. അതാണു നിങ്ങൾക്കു നല്ലതു്? എന്നു പറഞ്ഞു.

'ആരുമറിയാതെ നിൻെറ ഭാര്യയെ കൊന്നുകളയുവാൻ വേണ്ടിയോ?' എന്നു അവരിൽ ഒരാൾ പരിഹാസസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

'ഒരുപക്ഷേ, ഞാൻ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യുന്നു എന്നിരിക്കട്ടെ. അതിനെ തടയുവാൻ ആർക്കുകഴിയും?' എന്നു കോപത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചുകൊണ്ടു രാജമോഹനൻ എതിരാളിയെ കുത്തുവാൻ കൈ ഓങ്ങിക്കൊണ്ടു മുന്നോട്ടടുത്തു. എതിരാളി രാജമോഹനൻ വിചാരിച്ചത്ര സാമാന്യക്കാരനല്ലായിരുന്നു. അയാൾ തൻെറ പക്കലുണ്ടായിരുന്ന ആയുധംകൊണ്ടു ഒരുതട്ടിനു രാജമോഹനൻെറ കത്തി ദൂരത്തുതെറിപ്പിച്ചു. അനന്തരം, അയാൾ രാജമോഹനനെ കടന്നുപിടിച്ചുകൊണ്ടു തൻെറ കൂട്ടുകാരനോടു് 'എടാ പിക്കു! വിളക്കെടുത്തുയർത്തിക്കാണിക്കുക. നമ്മുടെ യജമാനനു ഇതുവരെ സ്വന്തഭാര്യയുടെ മുഖമല്ല കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നതു്. ഇനി എൻെറ അഴകേറിയ മുഖത്തെയും ഒന്നു കാണട്ടെ.' എന്നു പറഞ്ഞു. പിക്കു വിളക്കെടുത്തുയർത്തിപ്പിടിച്ചപ്പോൾമാത്രമേ രാജമോഹനനു ആഗതർ തൻെറ ചങ്ങാതിമാരാണെന്നു മനസ്സിലായുള്ളു. അയാൾ ആശ്ചര്യസ്വരത്തിൽ 'ആരാണിതു്, സർദാരല്ലേ?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'അതേ, സർദാർതന്നെ. സഹോദരാ! ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായോ? ഞങ്ങളെയൊക്കെ ഇത്ര ക്ഷണത്തിൽ മറന്നുകളയുമെന്നറിഞ്ഞില്ല'.

രാജമോഹനൻ കോപസ്വരത്തിൽ ആഗതരിൽ മുഖ്യ
നും പ്രധാനിയുമായ സർദാരിനോടു ചോദിച്ചു:—'നിങ്ങൾ എ
ന്തിനു വേണ്ടിയാണിവിടേക്കു വന്നത്? ആരുടെയും അനുവാദം
കൂടാതെ അതിക്രമമായി എന്തിനാണ് നിങ്ങൾ എന്റെ വീട്ടി
ൽ കടന്നുവന്നത്?'

'നിങ്ങൾ എന്തിനായിട്ടാണ് നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയെ കൊല്ലുവാ
നുദ്യമിച്ചത്? അതാദ്യമേ പറയുക.'

'അക്കാര്യം നിങ്ങൾക്കറിയേണ്ട ആവശ്യമെന്താണ്? എന്നെ
സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്കിടപെടേണ്ട ആവശ്യം?
ഇതാ നിന്നെ ഞാൻ ഇവിടെനിന്നും ഇടിച്ചു തുരത്തുന്നുണ്ട്.'

'നീ ആൾ സാമാന്യക്കാരനൊന്നുമല്ലല്ലോ. നീയൊരു സിംഹ
ക്കുട്ടി തന്നെയാണ്. ആകട്ടെ, നിന്റെ സാമർത്ഥ്യം ഒന്നു കാട്ടുക;
കാണാമല്ലോ.'

'എന്നാൽ ഇതാ നോക്കിക്കൊ' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു രാജ
മോഹനൻ കൈ വലിച്ചു സർദാരിനെ ഒരിടി ഇടിച്ചു. സർദാർ
ശക്തനെങ്കിലും ഇടിയേറ്റ മാത്രയിൽ രാജമോഹനന്റെ പിടി
വിട്ടു ദൂരത്തു ചെന്നു വീണു. അതോടുകൂടി ക്രുദ്ധിതനായ സർദാർ
തന്റെ കൂട്ടുകാരനെ നോക്കി 'എടാ പിക്കു! അവനെ പിടിച്ചു
നിലത്തടിക്കെടാ' എന്നു ഗർജ്ജിച്ചു. തന്റെ കൈയിൽ നിന്നും ദൂര
ത്തു തെറിച്ചു കിടന്നിരുന്ന കത്തി എടുക്കുവാനായി രാജമോഹ
നൻ മുന്നോട്ടായുന്ന സന്ദർഭത്തിലായിരുന്നു സർദാരിന്റെ ആജ്ഞ
പിക്കുവിനു ലഭിച്ചത്. ആ സന്ദർഭത്തിൽ ബലിഷ്ഠനായ പിക്കു
രാജമോഹനനെ തട്ടി നിലംപതിപ്പിച്ചു.

ക്രുദ്ധനായ കേസരിയെപ്പോലെ സർദാർ ചീറിക്കൊണ്ടു
രാജമോഹനന്റെ നെഞ്ചിൽ കയറി ഇരുന്നു. ക്ഷണനേരത്തിനു
ള്ളിൽ പിക്കു രാജമോഹനന്റെ കൈകാലുകൾ കയറിനാൽ
ബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു.

'എടാ വിശ്വാസവഞ്ചക! നിന്റെ വീര്യപരാക്രമങ്ങൾ
ഒന്നു കാണട്ടെ' എന്നു സർദാർ പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

‘ദൌൎത്ത്യ, അരുത. നിങ്ങൾ രണ്ടുപേർ. ഞാൻ ഏകൻ. ഏടാ ദുഷ്ടന്മാരെ ഞാൻ നിങ്ങൾക്കെന്തു ദ്രോഹമാണു് ചെയ്തതു്?’ എന്നു രാജമാധവൻ ദയനീയസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

‘എന്തു ചെയ്തുവെന്നാണോ ചോദിക്കുന്നതു്? ഞങ്ങളെ കബളിപ്പിച്ചതു പോരെന്നുണ്ടോ? നീ മാധവഘോഷിനു മുൻകൂട്ടി വിവരം അറിവു കൊടുത്തില്ലേ? ഏടാ വിശ്വാസവഞ്ചകി! നിന്നെ ഞങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചതല്ലേ അബദ്ധം?’ നിന്റെ ഈ ചതിക്കു ഇനി ഞങ്ങളുടെ കൈയാൽ മരിക്കേണ്ടതാണു്.’

‘ഞാനോ? ഞാനാണോ മാധവന്നറിവു കൊടുത്തതു്?’

‘നിന്റെ കപടനാടകമൊക്കെ മതിയാക്കിക്കളയുക. ഞാൻ മടയനായതുകൊണ്ടു നിന്റെ വാക്കിനെ വിശ്വസിച്ചുപോയി. മാധവഘോഷിനെ നീ വല്ലാതെ ദുഷിച്ചു സംസാരിച്ചതു കേട്ടു നീ പറയുന്നതെല്ലാം പരമാൎത്ഥമാണെന്നും ഈ കാൎയ്യത്തിൽ തന്നെ പരിപൂൎണ്ണമായി വിശ്വസിക്കാമെന്നും ഞാൻ കരുതിപ്പോയി.’

ഈ ദുഷ്ടനായ സർദാരിൽ നിന്നും തന്റെ ജീവനെ രക്ഷിക്കുക നന്ന പ്രയാസമാണെന്നു രാജമാധവൻ തീർച്ചയാക്കി. ‘സർദാർ! ഞാൻ യാതൊരു ചതിയും നിങ്ങളുടെ കാൎയ്യത്തിൽ ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു പരമാൎത്ഥമാണു്. യാതൊരു കളവും ഞാൻ നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞിട്ടുമില്ല. വീടുവിട്ടു വന്ന സമയം മുതൽ അവസാനംവരെ ഒരു നിമിഷനേരമെങ്കിലും ഞാൻ നിങ്ങളെ പിരിയുക ഉണ്ടായോ? അതുകൊണ്ടുതന്നെ പരമാൎത്ഥം നിങ്ങൾക്കു ഗ്രഹിച്ചുകൂടെ?

‘ഏടാ ദ്രോഹി! ഇനിയും നീ എന്നെ മടയനാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കയാണോ? ഞാൻ അത്ര വിവരമില്ലാത്തവനോ? നിന്റെ ഭാൎയ്യ ഉറക്കമാണോ ഉണൎന്നു കിടക്കുകയാണോ എന്നു നോക്കിവരുവാനായി നീ അകത്തു കടന്ന സന്ദൎഭത്തിൽ ഈ വിവരമെല്ലാം നീ അവളെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവൾ മുഖേന നീ മാധവനു വിവരം അറിവു കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിനെ നിഷേധിക്കുവാൻ നിനക്കു ശക്തിയുണ്ടോ? അവളല്ലാതെ മറ്റാരാണു് ഈ വിവരം മാധവനെ അറിയിക്കുക? മതി, മതി; നിന്റെ പിത്തലാട്ടങ്ങളൊക്കെ.’

'നിങ്ങൾ പറയുന്നതു വാസ്തവമാണ്. ഈ വിവരം മാധവനറിവു കൊടുത്തത് അവൾ തന്നെയാണ്. ഞാൻ സത്യം ചെയ്യണമെങ്കിലും ഒരുക്കമാണ്. എന്നാൽ, ഞാൻ ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ വാസ്തവത്തിൽ അവൾ നല്ല ഉറക്കമായിരുന്നു എന്നു ഞാൻ ഉറപ്പായി പറയുന്നു.'

'നിന്റെ സത്യവും ഉറപ്പും; എനിക്കൊന്നും ഇനി കേൾക്കേണ്ട. നിന്നെ എനിക്കു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായി. ഇനി ഒരു നിമിഷംപോലും നീ ജീവനോടുകൂടി ഇരിക്കുവാൻ ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല. മേലാലെങ്കിലും ഈ മാതിരി അപകടം മററാക്കും നേരിടാതിരിക്കട്ടെ. ആ വീട്ടിൽനിന്നും ഞങ്ങൾ ഓടിവരുന്നതു കണ്ട മാത്രയിൽ നീ അവിടെനിന്നും കടന്നുകളഞ്ഞതുകൊണ്ടു തന്നെ കാര്യം ഏറെക്കുറെ ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്.'

'അയ്യോ! എന്റെ ജീവൻ പോകാൻ തുടങ്ങുന്നു. നെഞ്ചിൽനിന്നും എണീക്കുക. ഇത്തവണ എനിക്കു മാപ്പു തരിക.'

കള്ളത്തലവനായ സർദാരിന്റെ ഭാരം രാജമോഹനന്റെ ഹൃദയത്തെ നന്നേ അമർത്തി ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു തുടങ്ങി. അയാൾ ആ കിടപ്പിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുവാൻ പല തന്ത്രങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു നോക്കിയെങ്കിലും അതൊന്നും ഫലിച്ചില്ല. 'ദയചെയ്തു എഴുന്നേൽക്കുക. ദൈവം സാക്ഷിയായി ഞാൻ യാതൊരു തെററും നിങ്ങൾക്കു ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു ഇതാ ഞാൻ സത്യംചെയ്തു പറയുന്നു.' എന്നു രാജമോഹനൻ വളരെ ദയനീയ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

'പിന്നെ ഏതു വിധത്തിലാണ് നിന്റെ ഭാര്യ ഇക്കാര്യം നിവൃത്തിച്ചത്?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു സർദാർ അയാളുടെ നെഞ്ചിൽനിന്നും അല്പം അകന്നിരുന്നു. എന്നാൽ അയാൾ പിടഞ്ഞെഴുന്നേററു തന്നോടെതിരിടുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചു സർദാർ അയാളുടെ കഴുത്തിലെ പിടി തീരെ വിട്ടില്ല.

രാജമോഹനൻ പറഞ്ഞു:—'ഞാൻ ചെന്നു നോക്കുമ്പോൾ അവൾ ഒരുപക്ഷേ ഉറങ്ങിയ മട്ടിൽ കിടന്നതായിരുന്നേക്കാം.'

'എടാ! ഞാൻ തീരെ മടയനെന്നോ നീ കരുതുന്നത്. നമുക്കു കുറെ അകലത്തു മാറിനിന്നു സംസാരിക്കാം. എന്നു ഞാൻ

പറഞ്ഞപ്പോൾ 'അതാണ് മറവുള്ള സ്ഥലം. അവിടെതന്നെ നിന്നു സംസാരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്നല്ലേ നീ പറഞ്ഞത്? എന്തിനാണപ്പോൾ നീ അങ്ങിനെ പറഞ്ഞത്? നമ്മൾ പറയുന്നത് അവൾ കേൾക്കട്ടെ എന്നു കരുതിയല്ലേ? അവൾ മുഖേന നീ ഞങ്ങളെ മാധവനു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ഇനി നീ ഞങ്ങളെ പോലീസിനും കാട്ടികൊടുക്കുകയില്ലെന്നു ഞങ്ങൾ എങ്ങിനെ വിശ്വസിക്കും? മാധവൻ നിൻ്റെ സ്വന്തക്കാരനാണ്. അവൻ നിന്നെ സഹായിക്കും. എങ്ങിനെയും ഞങ്ങളെ ചതിക്കണമെന്നല്ലേ നീ കരുതിയത്? ഏതായാലും ഇനി നീ ജീവനോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നത് ഞങ്ങൾക്കാപത്താണ്.'

'നിങ്ങൾ ഇവിടേക്കു വരുന്ന അവസരത്തിൽ ഞാൻ എൻ്റെ ഭാര്യയെ കൊല്ലുവാനുദ്യമിക്കുന്നത്, നിങ്ങൾ കാണുകയുണ്ടായില്ലേ? ഞാൻ എന്തിനുവേണ്ടിയായിരിക്കും അവളെ കൊല്ലുവാനൊരുങ്ങിയത്? നിങ്ങൾ അപ്പോൾ വന്നു എന്നെ തടസ്ഥപ്പെടുത്താതിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇതിനെത്രയോ മുമ്പേ അവൾ പരലോകം പ്രാപിക്കുമായിരുന്നു. ഇക്കാരണത്താൽ തന്നെ ഞാൻ യാതൊരു തെററും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു നിങ്ങൾക്കു വിശ്വസിക്കാം.

സർദാർ തൻ്റെ അവാററ കോപത്തെ തെല്ലൊന്നടക്കികൊണ്ടു കൂട്ടുകാരനായ പിച്ചുവിനെ അർത്ഥഗർഭമായി നോക്കി. 'ഉം' എന്നൊന്നു മൂളി.

'അതേ സർദാർ! ഇയാൾ പറയുന്നതു വാസ്തവമാണെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ പിന്നെ എന്തിനായിരിക്കും സ്വന്തപത്നിയെ കൊല്ലുവാനുദ്യമിച്ചത്?'

'അവൾ അങ്ങിനെ ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ അവളെ കൊല്ലുവാൻ തന്നെ നിശ്ചയാക്കിയത്' രാജമോഹനൻ കമ്പിതഗാത്രനായി പറഞ്ഞു.

'എങ്കിൽ അവളെ പിടിക്കുക. അവളെ ഇപ്പോൾതന്നെ വധിക്കണം' എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു സർദാർ മാതംഗി വീണുകിടന്നസ്ഥലം നോക്കിയോടി.

മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ അവളാണെന്നു ധരിച്ച സർദാർ അവിടെ ഒരിടത്തു കൂട്ടി ഇട്ടിരുന്ന ശീലക്കൂട്ടത്തിൽ ആഞ്ഞൊരു

മാറിട്ടുകൊടുത്തു. ഏടീ ദ്രോഹി! ഇനി നിനക്ക് എന്റെ കൈക്കൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടു പോകാമെന്നു കരുതേണ്ട. ഞാൻ ആരാണെന്നു നിനക്കറിയാമോ? ഞാനാണു സർദാർ. നിന്നെ വിട്ടയക്കുകയോ? എന്നിങ്ങിനെ അയാൾ ക്രോധത്തോടുകൂടി പലതും ജല്പിച്ചു.

സർദാറിന്റെ ഈ വാക്കുകൾ രാജമോഹനനെ വല്ലാതെ ചൊടിപ്പിച്ചു. അയാൾ സഗൌരവം പറഞ്ഞു:—'നില്ക്കിനെടാ! ആരെടാ എന്റെ ഭാര്യയിൽ കൈവെക്കുവാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടവർ. ഏടാ! നിങ്ങൾ ആൺകുട്ടികളെങ്കിൽ എന്നെ കെട്ടഴിച്ചു വിട്ടു നോക്കുവിൻ.'

'പിക്ക! അവനെ അഴിച്ചുവിടുക. ഞാൻ അവന്റെ ധർമ്മദാരങ്ങളെ എന്തുചെയ്യുന്നു എന്ന് അവൻ വന്ന് നോക്കട്ടെ?.'

ഇതിനകം മുറിയിൽ ഒരു ഭാഗത്ത് ഇരുളിൽ എന്തോ കിടക്കുന്നതായികണ്ടു സർദാർ, ഒരുപക്ഷേ മാതംഗി ഒളിഞ്ഞിരിക്കയായിരിക്കുമെന്നുകരുതി അതിന്മേൽപാഞ്ഞു. പിക്ക രാജമോഹനന്റെ കെട്ടുകളും വേർപെടുത്തിവിട്ടു.

'ഛീ, ഇതെന്തുശനി. വീണ്ടും തുണിക്കെട്ടിൽതന്നെ ചെന്നു വീഴുന്നുവല്ലോ. അവൾ എവിടെ? ഇവിടെയെങ്ങും കാണ്മാനില്ല. അവൾ ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടു എന്നാണു തോന്നുന്നത്.' എന്നുപറഞ്ഞു നിരാശയോടുകൂടി കിടക്കയെ പലതവണ വലിച്ചെടുത്തു തിരിച്ചും മറിച്ചുമിട്ടു. മാതംഗി ഇതിനകം ആ മുറിവിട്ടു പുറത്തുകടന്നു പോയിരുന്നു.

'പിക്ക! വിളക്ക നല്ലവണ്ണം തെളിക്കുക. അവൾ ഇവിടെ എവിടെ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കട്ടെ.' സർദാർപറഞ്ഞു.

പിക്ക വിളക്കിന്റെ നാളം നന്നായി തെളിച്ചു അപ്പോഴേക്കും രാജമോഹനനും അവരുടെ സമീപമെത്തി. എല്ലാവരുംകൂടി അവിടെയെല്ലാം പരിശോധിച്ചു. കട്ടിലിന്റെ കീഴിൽ ഒരുപക്ഷേ പതുങ്ങി ഇരിപ്പുണ്ടോ എന്നു നോക്കി. എവിടെയും മാതംഗിയെ കണ്ടില്ല.

അപ്പോൾ രാജമോഹനൻ പറഞ്ഞു:—'അതാ വാതുക്കൽ നോക്കരുതേ. ഞാൻ അടച്ചു കുറ്റിയിട്ടിരുന്ന കതകു തുറന്നുകിടക്കുന്നതു കാണരുതേ. അവൾ പുറത്തു കടന്നുപോയിരിക്കുന്നു.

വാസ്തവത്തിൽ മാതംഗി ഈ ബഹളത്തിനുള്ളിൽ അവിടെ നിന്നും ഓടി പുറത്തേക്കുപോയി.

'അവളെ ഇപ്പോൾതന്നെ കണ്ടുപിടിക്കണം. വേഗം പുറത്തിറങ്ങി നോക്കുക. അവളെ വിട്ടയച്ചാൽ കാര്യങ്ങളൊക്കെ കുഴപ്പത്തിലാകും' എന്നു സർദാർ പറഞ്ഞു.

രാജമോഹനൻ:—ഓടുകയോ ചാടുകയോ എന്തെങ്കിലും ചെയ്തുകൊള്ളുവിൻ. എന്നാൽ അവളെ നിങ്ങളാരും തൊട്ടുപോകരുത്. അതിനുള്ള അധികാരം നിങ്ങൾക്കില്ല. നിങ്ങളൊന്നിച്ചു ഞാനും വരാം.

അവർ മൂന്നുപേരുംകൂടി മാതംഗിയെ അന്വേഷിച്ചു പുറത്തു കടന്നു. ഇപ്പോഴും ആകാശം ഇരുണ്ടുതന്നെയിരുന്നു. മഴക്കാർ തമസ്സിന്റെ കാളിമയെ ഒന്നുകൂടി വർദ്ധിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവർ മാതംഗിയെ പലേദിക്കിലും അന്വേഷിച്ചു. നേരം പ്രകാശമാകുവാൻ അധികസമയമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അതിനുള്ളിൽ കാര്യം നിറവേററണമെന്നു കരുതി അവർ വളരെ സാഹസപ്പെട്ടു.

ആദ്യമായി അവർ അടുത്ത വീടായ കനകത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കടന്ന് അവളെ അന്വേഷിച്ചു. അവൾ തീർച്ചയായും അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നായിരുന്നു രാജമോഹനന്റെ വിശ്വാസം. അവർ നിശ്ശബ്ദരായി അകത്തുകടന്നു കിളിവാതൽ വഴി മുറികളിൽ നോക്കിയപ്പോൾ അവിടെ ഒരു വിളക്കെരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ അകം മുഴുവൻ നല്ലവണ്ണം കാണാമായിരുന്നു. കനകവും അവളുടെ മാതാവും നല്ല ഉറക്കത്തിൽ കിടക്കുന്നതായി അവർ കണ്ടു. അല്പനേരത്തെ അന്വേഷണത്തിനുശേഷം അവൾ അവിടെ ഇല്ലെന്നുതന്നെ അവർക്കു ബോദ്ധ്യമായി. അനന്തരം അവർ അവിടംവിട്ടു പുറത്തുകടന്നു പറമ്പിൽ കണ്ട കുററിക്കാടുകളെല്ലാം പരിശോധിച്ചു യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടായില്ല. അതോടുകൂടി ആകാശത്തിന്റെ നിറം ക്രമേണ മാറിത്തുടങ്ങി. പ്രകാശം സർവ്വത്ര വ്യാപരിച്ചു. ഇനി അവിടെ തങ്ങുന്നതു നന്നല്ലെന്നു കരുതി കള്ളന്മാർ രാജമോഹനനെവിട്ടു അവിടെനിന്നും

പോയിമറഞ്ഞു. എങ്കിലും അവൎക്കു രാജ്യമോഷണന്റെ പേരിലുള്ള സംശയം നിശ്ശേഷം നിങ്ങേണ്ടതാൽ അവരെ വേറൊരുസ്ഥലത്തു വച്ചു കാണാതെയാക്കുവിധത്തിൽ വേണ്ട ഏൎപ്പാടു ചെയ്തിട്ടാണവർ പോയതു്.

പതിനഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

മഴപെയ്തു നല്ലവണ്ണം തണുത്തിരുന്ന ഭൂമി തന്റെ പുതുമണത്താൽ പിറേറദിവസത്തെ പുലരിക്കു സ്വാഗതമരുളി. സൂൎയ്യൻ ശുഭ്രമായ നീലാകാശത്തിൽ അതീവപ്രകാശിച്ചു. പ്രകാശസൂൎയ്യന്റെ മൃദുലകിരണങ്ങൾ വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇലകളിലും പുൽക്കൊടികളിലും തൂങ്ങിനിന്നിരുന്ന മഴത്തുള്ളികളെ മാണിക്യസമാനം പ്രശോഭിപ്പിച്ചു പ്രകൃതി രമണീയതയെ വൎദ്ധമാനമാക്കിച്ചെയ്തു. പക്ഷിജാലങ്ങളുടെ മൃദുലകൂജിതം ദിക്കെങ്ങും വ്യാപരിച്ചു.

പുളിമരത്തിനു സമീപമുള്ള ഒരു കുളം വായനക്കാരുടെ സ്മൃതിപഥത്തിൽനിന്നും വിട്ടുപോയിരിക്കാനിടയില്ല. തലേന്നാൾ മാതംഗിക്കും കരുണാമയിക്കും മിന്നൽവെളിച്ചത്തിൽ ഭയമുളവാക്കിയ ആ സ്ഥലമായിരുന്നു ശത്രുവിന്റെ പിടിയിൽനിന്നും ഓടിപ്പോന്ന മാതംഗിക്കു ഇപ്പോൾ അഭയസ്ഥാനമായിത്തീൎന്നതു്. നേരം രണ്ടുനാഴികയോളം പുലൎന്നിരിക്കും. പടൎന്നുകിടന്നിരുന്ന പുളിവൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ജലമയം വിടാത്ത പുൽത്തകിടിയിൽ അവൾ ഇരിക്കയായിരുന്നു. മഴയിൽ വസ്ത്രമെല്ലാം നനഞ്ഞും ചേറുപുരണ്ടുമിരുന്നു. ചികുരഭാരത്തിൽക്കൂടി ഒലിച്ചിരുന്ന ജലകണങ്ങൾ അവളുടെ ഇരുതോളുകളേയും പിൻപുറത്തെയും ഉരസി ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വികാരഭരിതയും ഭയതരളിതയുമായിരുന്നു വിലപിക്കുന്ന അവളെ കാണുന്ന ഏതൊരാളും അനുതാപം പ്രകടിപ്പിക്കാതിരിക്കയില്ല. സൂൎയ്യകിരണങ്ങൾ സാവധാനത്തിൽ അവളെ ആശ്ലേഷിച്ചുതുടങ്ങി. അവളുടെ സമീപത്തായി ഒരു വെങ്കുടവും കനകവും സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നു.

കനകം പ്രഭാതസ്നാനത്തിന്നായി അപ്പോൾമാത്രം അവിടെ എത്തിച്ചേൎന്നതായിരുന്നു. മാതംഗിയുടെ ദയനീയാവസ്ഥയിൽ ആ പവിത്രമായ അവൾ അത്യധികം അനുതാപം പ്രകടിപ്പിച്ചു. കഴിഞ്ഞ രാത്രിയിലുണ്ടായ സകല സംഭവങ്ങളും മാതംഗി കനകത്തെ വിശദമായി ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. അവരുടെ സംഭാഷണത്തിന്റെ അവസാന ഭാഗത്തെ ചുവടെ ചേൎക്കുന്നു.

'അയ്യോ,' കഷ്ടം! എന്നു പറഞ്ഞു കനകം ഒന്നു നടുങ്ങി. അനന്തരം അവൾ മാതംഗിയുടെ വൎത്തമാനം സമാധാനത്തോടുകൂടി കുറേനേരം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. 'ഞാനായിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ നിമിഷത്തിൽതന്നെ ഭയന്നു മരിച്ചുപോകുമായിരുന്നു. നിന്റെ ധൈൎയ്യം വളരെ കട്ടിതന്നെ. നീയല്ലാതെ മറ്റൊരുത്തിയായിരുന്നുവെങ്കിൽ നിശ്ചയമായും അപ്പോൾ അവിടെനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടുപോരികയില്ലായിരുന്നു. നീ വീണ്ടും ഭൎത്തൃസമീപത്തേക്കുതന്നെ പോകയാണോ?' എന്ന് കനകം ചോദിച്ചു.

'മറ്റെവിടെയാണ് എനിക്കൊരഭയസ്ഥാനം?' ദീൎഘശ്വാസത്തോടുകൂടി മാതംഗി ചോദിച്ചു.

'അയ്യയ്യോ! നീ ഒരിക്കലും അവിടേക്കു പോകരുത്. ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിച്ചുപറയുന്നതാണ്. അയാൾ തീൎച്ചയായും നിന്നെ കൊന്നുകളയും.

'എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരിക്കൽ ഞാൻ മരിക്കേണ്ടവളല്ലേ? വിധി അങ്ങിനെയെങ്കിൽ അതിനെ തടുക്കുവാൻ ആൎക്കു കഴിയും? മറ്റൊരു പോംവഴി എനിക്കില്ലെന്നു നിങ്ങൾക്കുതന്നെ അറിയാമല്ലോ.' മാതംഗി കണ്ണുനീർ പൊഴിച്ചു.

'ഞാൻ എന്തു ചെയ്യട്ടെ. എന്റെ വീട്ടിലേക്കു കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു പോകാമായിരുന്നു. എന്നാൽ, അവിടെയും നിനക്കനൎത്ഥത്തിന്നേ വഴി കാണുന്നുള്ളു.' കനകത്തിന്നു തന്റെ ജീവനെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കുന്ന മാതംഗിയുടെ ദുഃഖത്തിൽ മനമലിഞ്ഞു കണ്ണുനീർ ധാര ധാരയായി പ്രവഹിച്ചുതുടങ്ങി 'മറ്റു നിവൃത്തിമാൎഗ്ഗമൊന്നുമില്ലെങ്കിൽ നിനക്കു നിന്റെ അനുജത്തിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ എന്തുകൊണ്ടുപോയ്ക്കൂടാ?'

പെട്ടെന്നു മാതംഗിയുടെ മുഖഭാവം ഒന്നു ഭേദിച്ചു. അവൾ കുറെ കണ്ണുനീർ വാൎത്തശേഷം മാധവനെ വിട്ടുപിരിയുന്ന സന്ദൎഭത്തിലുണ്ടായ ഉതിന്ന സ്വരത്തിൽ 'എന്റെ ജീവനുള്ള കാലം വരെ അതു സാധിക്കാത്ത കാൎയ്യമാണ്. ഒരിക്കലും അതു ഞാൻ ചെയ്കയില്ല' എന്നു പറഞ്ഞു.

മാതംഗിയുടെ ഈ വാക്കുകൾ കനകത്തെ സങ്കുചിതചിത്തയാക്കി. അവൾ എന്തൊക്കെയോ മാതംഗിയോടു പറയുവാനുദ്ദേശിച്ചിരുന്നതും ഈ വാക്കുകളാൽ പ്രതിരോധിക്കപ്പെട്ടു. അവൾ തന്റെ ഉത്തരീയത്താൽ മുഖം മറച്ചുകൊണ്ടു നിലവിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

ഈ അവസരത്തിൽ വൃക്ഷത്തിന്റെ പിൻപുറത്തുനിന്നും 'നിങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെ ഇരുന്നു നിലവിളിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ നിങ്ങൾക്കെന്തു സംഭവിച്ചു?' എന്നൊരു ചോദ്യം പുറപ്പെട്ടു. അവർ രണ്ടുപേരും പെട്ടെന്നൊന്നു ഞെട്ടി. ആ ചോദ്യം മദ്ധ്യവയസ്കയായ ഒരു സ്ത്രീയുടേതായിരുന്നു. വിരൂപയല്ലെങ്കിലും സുരൂപയല്ലാത്ത അവളുടെ ആഗമനോദ്ദേശ്യം അരക്കെട്ടിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന ഒരു കുടം വിളിച്ചുപറഞ്ഞിരുന്നു. 'ഇതു സുഖിയുടെ മാതാവാണ്' എന്നു പറഞ്ഞു കനകം കരച്ചിലടക്കി പെട്ടെന്നു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. 'നിങ്ങളാണോ അമ്മാവി! എന്താണു പതിവില്ലാതെ കുളത്തിലേക്കു ഇന്ന് ഇത്ര ദൂരം പോന്നത്?'

'ഞാൻ ഇന്നു വളരെ വെളുപ്പിനെ എഴുനേറ്റു. അനവധി ജോലികൾ കിടക്കുന്നു. വേഗം ഒന്നു കുളിച്ചിട്ടു മറ്റു കൎമ്മങ്ങളാകാമെന്നു കരുതി പോന്നതാണ്. അതിരിക്കട്ടെ നിങ്ങൾ എന്താ വലിയ ദുഃഖത്തിൽ പെട്ടിരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നുവല്ലോ. വിരോധമില്ലെങ്കിൽ കനകം എന്നോടു പറയരുതോ?'

മാതംഗിയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു കനകം പറഞ്ഞു:— 'അമ്മാവി! ഇവൾക്കു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന ദുൎഭാഗ്യത്തെപ്പറ്റി ഞങ്ങൾ ഓരോന്നു പറഞ്ഞു സങ്കടപ്പെടുകയാണ്.' ഈ അവസരത്തിൽ

തന്റെ യാതൊരു രഹസ്യവും അവളെ അറിയിച്ചുപോകരുതെന്ന അൎത്ഥത്തിൽ മാതംഗി കനകത്തെ ഒന്നു നോക്കി. മാതംഗിയുടെ ഇംഗിതം കനകം മനസ്സിലാക്കുകയുംചെയ്തു. രഹസ്യങ്ങളൊന്നും തന്റെ പക്കൽനിന്നും പുറത്തുവരികയില്ലെന്നു മറെറാരു നോട്ടത്താൽ കനകം മാതംഗിയെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

'അവളുടെ ശിരസ്സിലെഴുത്തെന്നല്ലാതെ മറെറന്തു പറയട്ടെ. അതേപ്പററി എന്തിനു ചോദിക്കുന്നു. ഇന്നലെ രാത്രി അവളെ ഭൎത്താവു ആട്ടിപ്പായിച്ചു പുറത്താക്കി വിട്ടു. എവിടെക്കാണ് പോകേണ്ടതെന്നറിയാതെ സാധു വിഷമിച്ചു ഖേദിക്കയാണ്.

'ഹൂ! നല്ല കാൎയ്യം. ഇതിന്നാണോ ഇങ്ങിനെ കണ്ണുനീരു കുടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. എന്റെ കുട്ടികളെ! നിങ്ങൾ ഇത്ര കഥയില്ലാത്തവരായിപ്പോയല്ലോ. ഭൎത്താവും ഭാൎയ്യയുമായാൽ ഇങ്ങിനെയൊക്കെ എവിടെയുംസാധാരണയാണ്. അതാരുടെയും കുററവുമല്ല. ഇന്നു തമ്മിൽ പിണങ്ങും നാളെ ലോഹ്യമാകും. അതൊന്നും അത്ര വകവെക്കാനില്ല. ഏതോകാരണവശാൽ ഇന്നു പിണങ്ങിയെന്നും നാളെ വന്നു കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു പോയിയെന്നുമൊക്കെ വരാം. കനകം! എന്റെ മരുമകന്റെ വൎത്തമാനം നിനക്കു നിശ്ചയമില്ല. അവൻ വീട്ടിൽ വന്നാൽ ഭാൎയ്യയും ഭൎത്താവുമായി വലിയലഹളതന്നെ. എന്നാൽ, അവൻ അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളഞ്ഞുവോ. എന്റെ മകളെ അവൻ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ ഈ ലോകത്താരും തങ്ങളുടെഭാൎയ്യമാരെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ലെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. ഈ കഴിഞ്ഞ ആഴ്ചയിൽ തന്നെ അവൻ എത്ര വിലപിടിച്ച സാധനങ്ങളാണ് അവൾക്കു കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തതെന്നു നി അറിയുമോ?'

സുഖിയുടെ മാതാവു ഇങ്ങിനെ തന്റെ മരുമകനെ സ്തുതിച്ചു പ്രസംഗിച്ച സമയം ദീൎഘിപ്പിക്കുന്നതിനെ തടഞ്ഞുകൊണ്ടു കനകം പറഞ്ഞു:—'അമ്മാവി! അതിന്നു വ്യത്യാസമുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ മരുമകനെപ്പോലെ ഇത്ര യോഗ്യനായി ഒരാളെ ഈ ലോകത്തിൽ കാണുക തന്നേ അപൂൎവ്വമാണ്. അതൊന്നും പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു നമ്മുടെ കാൎയ്യമായില്ലല്ലോ. ഇവളുടെ ഭൎത്താവു മറെറാരു പെണ്ണി

നെ കല്യാണം കഴിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നുവത്രെ. അതുകൊണ്ടു എങ്ങിനെയും ഇവളെ പിണക്കി ഓട്ടിപ്പായിക്കുവാൻ വേണ്ടി എടുത്തിരിക്കുന്ന തന്ത്രങ്ങളാണിതൊക്കെ. വീണ്ടും അയാളുടെ അടുക്കലേക്കു പോകുവാൻ ഇവൾക്കു തീരെ ഇഷ്ടമില്ല. ഇനിയും ഇവർ തമ്മിൽ യോജിച്ചു കഴിഞ്ഞുകൂടി പോകുന്ന കാര്യവും പ്രയാസമാണ്. ഏതുകൊണ്ടാലും അതിൽ അത്ര ഇഷ്ടമുണ്ടാകുന്നതുമല്ലല്ലോ. ഇതാണ് ഇവളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ. സാധു ഈ വിഷമഘട്ടത്തിൽ എന്താണ് ചെയ്യുക. എവിടേക്കാണ് പോകുക?'.

'തലയിലെഴുത്തിന്റെ വലിപ്പമെന്നല്ലാതെ എന്തു പറയട്ടെ' എന്നു പറഞ്ഞു സുഖിയുടെ മാതാവ്. അവർ വീണ്ടും തുടന്നു:—'ഒരു പെണ്ണു നല്ലവളായിരുന്നെങ്കിൽ അവൻ ഇത്ര കൊള്ളരുതായ്മ കാളാകയില്ലായിരുന്നു. അവൻ നിന്നെ നിർദ്ദയം ഓട്ടിപ്പായിച്ചിട്ടു പുതിയ പെണ്ണിനെ കഴിക്കട്ടെ. കുറച്ചു ദിവസം കഴിയുമ്പോൾ മാത്രമെ അതിന്റെ ഗുണദോഷം അവന്നു ബോദ്ധ്യമാകയുള്ളു. കുഞ്ഞെ! നീ ഇനി ആ രാക്ഷസന്റെ അടുക്കലേക്കു പോകേണ്ട. നിന്റെ അനുജത്തി എത്ര സുഖമായി പാർക്കുന്നു. അവളുടെ അടുക്കൽ പോയി പാർക്കുക. അവൻ പിന്നിടെന്താണ് ചെയ്യാൻ പോകുന്നതെന്നറിയാമല്ലൊ'.

'അമ്മാവി! അക്കാര്യം മാത്രം നിങ്ങൾ പറയേണ്ട. ഇവൾ അനുജത്തിയുടെ വീട്ടിലേക്കു പോകുകയേ ഇല്ല.' എന്നിങ്ങിനെ കനകം സംസാരിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ മാതംഗി ലജ്ജയോടും സങ്കടത്തോടുംകൂടി നിലത്തുനോക്കി മൌനം പൂണ്ടിരുന്നു. കനകം പറഞ്ഞു:—'അമ്മാവി! കഴിഞ്ഞകൊല്ലം മാധവബാബു ശ്രാദ്ധത്തിന് ഇവളുടെ ഭർത്താവിനെ ക്ഷണിച്ചില്ല. അക്കാരണത്താൽ ജ്യേഷ്ഠത്തിയും അനുജത്തിയും തമ്മിൽ വലിയ പിണക്കത്തിലാണ്. അതാണ് ഇവൾ അവിടേക്കു പോകാത്തത്. ഞാൻ എന്റെ വീട്ടിൽകൂടി കൊണ്ടുപോയി താമസിപ്പിക്കാമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഞങ്ങളുടെ സ്ഥിതി നിങ്ങൾക്കെല്ലാ നിശ്ചയമുള്ളതാണല്ലോ. ഞങ്ങൾതന്നെ ഇരുപത്തെട്ടേകാദശിയും രണ്ടു പട്ടിണിയു

മായിട്ടാണ് കഴിയുന്നത്. ഇവളെക്കൂടി കൊണ്ടുപോയി പട്ടിണി കിട്ടു കൊല്ലണമെന്നുണ്ടോ?'.

'കഷ്ടം! നീ ഇത്ര അനാഥയായിപ്പോയല്ലോ. ഇത്ര യോഗ്യനായ ഭർത്താവിനെ വേണ്ടിയാണോ സ്വന്തം അനുജത്തിയുമായി വൈരമില്ലാതെ കഴിയുന്നത്? അവൻ — ആ ദുഷ്ടൻ — എന്റെ ഭർത്താവായിരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. എങ്കിൽ ഞാൻ അവനെ ചൂരവി മിഷ കൊണ്ടു മര്യാദപഠിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. കുഞ്ഞേ! നീ ഒട്ടും സങ്കടപ്പെടേണ്ട. എന്നോടൊന്നിച്ചു പോരിക. എന്റെ യജമാനന്റെ വീട്ടിൽ ഈശ്വരാനുകൂല്യത്താൽ നിനക്കു യാതൊരു കുറവും ഉണ്ടാകയില്ല. യജമാനന്റെ മൂത്ത പത്നി നിന്നെ വളരെ ഇഷ്ടമായി സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളും. നിന്റെ ശീലവൃത്തിയും അവൾക്കു വളരെ ഇഷ്ടപ്പെടും. നിന്റെ ഭർത്താവു ദ്വേഷ്യമൊക്കെ പോയി പിന്നിട്ടു വന്നു വിളിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ നിനക്കു പോകാം. എങ്കിലും അവൻ എത്ര നല്ല വാക്കുമായി വന്നാലും അതു എളുപ്പത്തിലൊന്നും വഴിപ്പെട്ടു പോകരുത്. അവൻ കുറെ സങ്കടപ്പെടണം; വില വിളിക്കണം. അപ്പോൾ വഴിപ്പെടാം. എന്നിട്ടു പോകാം' എന്നു വളരെ പെരുമയായി സുഖിയുടെ മാതാവു പറഞ്ഞു.

'അതേ അമ്മായി! നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതൊക്കെ പരമാർത്ഥമാണ്. അയാൾ കുറച്ചു കഴിയുമ്പോൾ തൻ പാട്ടിലായി പോകും. എന്തായാലും നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ തന്നെ ഇവളെ ഒന്നിച്ചു കൂട്ടിച്ചു കൊണ്ടു പോകുക. (മാതംഗിയെ നോക്കി) മാതംഗി! ഇതിൽ നിന്റെ അഭിപ്രായമെന്താണ്? ദുർബ്ബാബുവിന്റെ മൂത്ത പത്നി വളരെ നല്ലവരാണ്. നിന്നെ അവർക്കു വളരെ ഇഷ്ടവുമാകും. നീ എന്താണൊന്നും മിണ്ടാത്തതു?'.

മാതംഗി പുരികം ചുളിച്ചു കനകം അവളെ അത്ര ഗൗനിക്കുന്നില്ലെന്നു മട്ടുനടിച്ചുപറഞ്ഞു:—'അമ്മായി! നിങ്ങൾ വേഗം കുളിച്ചുവരിക. എന്നിട്ടു ഇവളേയും കൂട്ടിച്ചു പോകുക.' സുഖിയുടെ മാതാവു കുളിപ്പാൻ കുളത്തിലേക്കിറങ്ങി. മാതംഗിയും കനകമയിയും തനിച്ചായപ്പോൾ മാതംഗി പറഞ്ഞു:—ജ്യേഷ്ഠത്തി! ഞാൻ ഇവരൊന്നിച്ചു പോകുകയോ പോകാതിരിക്കയോ എന്താണ് വേണ്ടതു? എനിക്കൊന്നും തോന്നുന്നില്ല'.

പോകയില്ലെന്നു നീ ദുശ്ശാഠ്യം പിടിക്കേണ്ട. നീ പോകാതിരിക്കുന്നത് എനിക്കൊട്ടും ഹിതമല്ല. അതുകൊണ്ട് ഗുണമല്ലാതെ നിനക്കു ദോഷമൊന്നും സംഭവിക്കുന്നതല്ലെന്നു എനിക്കുറപ്പുണ്ട്. ഞാൻ വൈകുന്നേരം വന്നു നിന്നെ കണ്ടുകൊള്ളാം. യാതൊരു തർക്കവും പറയാതെ വേഗം പോയ്ക്കൊള്ളുക. നിന്റെ നന്മയെ മാത്രം കണക്കാക്കി ഞാൻ പറയുകയാണ്. ഇത്രയും പറഞ്ഞു കനകമയി മാതംഗിയുടെ യാതൊരു മറുപടിയേയും പ്രതീക്ഷിക്കാതെ കടവുമെട്ടത്ത് സുഖിയുടെ മാതാവൊന്നിച്ചു കുളിക്കുവാൻ കുളത്തിലേക്കിറങ്ങി.

പതിനാറാം അദ്ധ്യായം.

മധുർഘോഷിന്റെ ബംഗ്ലാവ് ഒരു ജമിന്താരുടെ സ്ഥിതിക്കു അനുരൂപമായി പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. അതു വളരെ പുരാതനമായ ഒരു കെട്ടിടമായിരുന്നു. വളരെ ദൂരത്തുള്ള വിസ്തീർണ്ണമായ വയലുകളിൽ നിന്നു നോക്കിയാൽ വൃക്ഷങ്ങളുടെ വിടവുകളിലൂടെ അതിന്റെ ചുററിലുമുള്ള പായൽ പിടിച്ചു കറുത്ത ചുവരുകളും വാതായനങ്ങളും നല്ലതുപോലെ കാണാമായിരുന്നു. അകലത്തുനിന്നു നോക്കുന്നവർക്കു ആ കെട്ടിടം സാമാന്യം ഭംഗിയുള്ളതായി തോന്നിയിരുന്നെങ്കിലും അടുത്തു വന്നു നോക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ പുരാതനത്വം ജീർണ്ണിച്ചു അവിടവിടെ അടന്നു തൂങ്ങിനിന്നിരുന്ന കമ്മായക്കട്ടകളും കൽചുവരുകളും വിളിച്ചറിയിച്ചിരുന്നു. ചില ജനാലകളുടെ ഓരോ വാതൽ ജീർണ്ണിച്ചു നശിച്ചുപോയിരുന്നു. അതിനു പകരമായി യഥാസ്ഥാനങ്ങളിൽ വന്നുതട്ടികൾ വച്ചുറപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ മാളികയുടെ മുൻഭാഗം വളരെ വിചിത്രപ്പണികൾ ചെയ്തും പുതിയ കമ്മായപ്പണികൾ ചെയ്തും ഭംഗിപിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ പിൻഭാഗത്തെ ചുവരുകളിൽ മുക്കാൽ ഭാഗവും കമ്മായം പൊട്ടിയടർന്നവകളായിരുന്നു. അതിന്റെ കാലപ്പഴക്കം അതിൽ പുഷ്ടിയായി വളർന്നു നിന്നിരുന്ന ആലുവൃക്ഷങ്ങളാലും ഇതര ചെടി പടലങ്ങളാലും ഊഹിക്കാമായിരുന്നു.

ആ വലിയ ഭവനം ഒരു നാലുകെട്ടായിരുന്നു. ഇരിമ്പു തകിട്ടുകൾ അടിച്ചു താർ പൂശിയിരുന്ന ആദ്യകെട്ടിന്റെ മുൻഭാഗത്തെ വാതൽ കടന്നു അകത്തെ തളവും തരണം ചെയ്താൽ വിസ്തീർണ്ണമായ നടുമുററത്തിൽ എത്തും. രണ്ടു നിലയിൽ പണി കഴിച്ചിരുന്ന രണ്ടാമത്തെ കെട്ട സ്ത്രീകൾക്കു പാർക്കുവാനുള്ള സ്ഥലമായിരുന്നു. ഒരു കാലത്തു ഭംഗിയായി പണി കഴിച്ചിരുന്നതായിരുന്നു എങ്കിലും ഇപ്പോൾ ജീർണ്ണിത അങ്ങിങ്ങു വിഴലിച്ചിരുന്നു. മൂന്നാമത്തെ കെട്ടും അതിന്റെ പിൻഭാഗത്തെ ചില കെട്ടിടങ്ങളും അടുക്കളക്കുപയോഗിച്ചിരുന്നു. അടുക്കള വഴിക്കു ഭാഗത്തിൽ കടക്കാവുന്നതും അതിനോടു തൊട്ടു സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്നതുമായ നാലാമത്തെ കെട്ടു വളരെ ഉറപ്പിലും ബന്ധവസ്സിലും പണി ചെയ്തിരുന്നതായിരുന്നു. ഇതിലാണ് വിലപിടിച്ച സാധനങ്ങൾ പലതും സൂക്ഷിച്ചിരുന്നത്. മിക്കവാറും ഉപയോഗിക്കാതെ ഒഴിച്ചിട്ടിരുന്ന അതിനെ 'കിടങ്ങ്' എന്നാണ് വിളിച്ചു വന്നിരുന്നത്. ഇതിന്റെ നാലു വശവും ഉയർന്ന കൽമതിലുകളാൽ ചുററപ്പെട്ടിരുന്നു. പുറമെ നിന്നും ആരും ഉള്ളിൽ ചാടിക്കടക്കാതിരിക്കുവാൻ വേണ്ടിയായിരിക്കാം മതിലിന്റെ മുകളിൽ കണ്ണാടിച്ചില്ലുകൾ വച്ചുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. അകത്തുഭാഗത്തു ഒരു വരിയിൽ ഏതാനും മുറികളും അതിന്നെല്ലാം ഇരിമ്പുവാതിലുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു മുറിക്കെങ്കിലും ജന്നൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇതിന്റെ പിൻഭാഗത്തു വിശാലമായ ഒരു തോട്ടവുമുണ്ടായിരുന്നു.

മധുർഘോഷിന്റെ ശയനമുറി അതി മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ചു മോടി പിടിപ്പിച്ചിരുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. കൊതുകുവല ഇട്ടിരുന്ന ഒരു കട്ടിലും രണ്ടുമൂന്നു അലമാരികളും ചുവരിൽ ഏതാനും ചിത്രങ്ങളുമല്ലാതെ മററു സാധനങ്ങളൊന്നും ആ മുറിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഉദ്ദേശം ഇരുപത്തെട്ടോളം വയസ്സു പ്രായം വരുന്ന ഒരു സ്ത്രീ ആ മുറിക്കുള്ളിൽ ഒരു പടിയിന്മേൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കുലീനയായിരുന്ന അവൾ സുശീലയും സൌന്ദര്യവതിയുമായിരുന്നു. ഏതവസരത്തിലും അവളുടെ മുഖം പ്രസന്നമായിട്ടല്ലാതെ കാണുക പതിവില്ലായിരുന്നു. അവളുടെ അടുത്തുതന്നെ പത്തു വയസ്സു പ്രായം വരുന്ന സുമുഖിയായ ഒരു പെൺകുട്ടിയും

സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നു. ഇവരുടെ ഏറ്റവും അടുത്തൊരിടത്തായി വേറൊരു സ്ത്രീ വ്യസനഭാരം നിറഞ്ഞ മുഖത്തോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ ആരാണെന്നു വായനക്കാൎക്കു മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. സുഖിയുടെ മാതാവു മാതംഗിയുടെ മൂത്ത പത്നിയുടെ സമീപത്തു കൊണ്ടുപോയി വിട്ടു. അവിടെ ഇരുന്നിരുന്ന മുതിൎന്ന സ്ത്രീ തന്നെയാണു് മധുർഘോഷിന്റെ മൂത്ത പത്നി.

മധുർഘോഷിന്റെ മൂത്ത പത്നിയും മാതംഗിയും സാവധാനത്തിൽ ഓരോന്നു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സുഖിയുടെ മാതാവു തന്റെ യജമാനത്തിയോടു മാതംഗിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ കനകമയിയിൽ നിന്നും കേട്ടറിഞ്ഞിടത്തോളമുള്ളതു മുഴുവൻ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, ആ വേലക്കാരിയുടെ സമക്ഷത്തിൽ തന്റെ വൎത്തമാനങ്ങൾ മധുർഘോഷിന്റെ പത്നിയോടു പറയുവാൻ മാതംഗി ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. വേലക്കാരി പറഞ്ഞതെല്ലാം അവൾ ക്ഷമയോടുകൂടി കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അവൾക്കു തന്റെ ഭൎത്താവിന്റെ ദുൎന്നടവടികളെപ്പറ്റി മറ്റൊരാളെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും ഇഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിലും കുലസ്ത്രീയായ അവൾ തന്റെ ഭൎത്താവിനെ ദൈവത്തെപ്പോലെ കരുതിയിരുന്നു.

വിവരം ഗ്രഹിച്ചമാത്രയിൽ മധുർഘോഷിന്റെ പത്നി മാതംഗിയെ വളരെ സന്തോഷത്തോടും വാത്സല്യത്തോടുംകൂടി സ്വീകരിച്ചു. അവളെ മാന്യയായ ഒരതിഥിയെപ്പോലെ ആ സ്ത്രീ ആദരിച്ചു. കാൎയ്യം ഇങ്ങിനെയെങ്കിലും ഒരന്യയായ അവളെ ആ ഗൃഹത്തിൽ പാൎപ്പിക്കുവാൻ ഗൃഹനായകനായ മധുർഘോഷിന്റെ അനുവാദം വേണ്ടേ? വസ്തുതകളെല്ലാം ഗ്രഹിച്ചശേഷം അവർ വേലക്കാരിയെ തന്റെ ഭൎത്താവിനെ അവിടേക്കു കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു വരുവാനായി പറഞ്ഞയച്ചു. എന്നാൽ, ഈ വിവരം അവൾ മാതംഗിയെ അറിയിച്ചില്ല. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മധുർഘോഷ് ആ മുറിക്കുള്ളിൽ ആഗതനായി. മാതംഗി വിനയപൂൎവ്വം എഴുന്നേററു മുറിക്കു പുറത്തുകടന്നു. അവൾ പുറത്തേക്കു കടക്കുമ്പോൾ മധുർ അവളെ കടക്കണ്ണുകളാൽ ഒന്നു സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണംചെയ്തു.

—— : ൦ : ——

പതിനേഴാം അദ്ധ്യായം.

മധുർഘോഷിനു രണ്ടു പത്നികളുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു വായനക്കാർക്കിതിനകം മനസ്സിലായിരിക്കും. അയാൾ രണ്ടു വിവാഹം ചെയ്തു സുഖമായി ജീവിക്കുന്നുവോ അതല്ല ക്ലേശജീവിതം നയിക്കുന്നുവോ എന്നു നമുക്കു നിശ്ചയമില്ല. അയാളുടെ മൂത്തപത്നിയായ താരയെ നിങ്ങൾ പരിചയപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. രണ്ടാമത്തേവളായ രതി മൂത്തവളെക്കാൾ ഏഴു വയസ്സു പ്രായം കുറഞ്ഞവളാണു്. പൂർണ്ണയൌവനത്തിന്റെ തള്ളിച്ച അവളുടെ ഓരോ അംഗങ്ങളിലും പ്രസ്ഫുരിച്ചിരുന്നു. താൻ പ്രേമസാമ്രാജ്യം അടക്കിവാഴുന്ന സാക്ഷാൽ രതീദേവിതന്നെയാണെന്നു അവളുടെ നാട്യം വിളിച്ചറിയിച്ചിരുന്നു. തന്റെ സൌന്ദര്യത്തികവുതന്നെ അവളെ ഗർവ്വം കൊള്ളിച്ചിരുന്നു. തന്നിമിത്തം കുടുംബത്തിലെ ഭരണകർത്തൃത്വം മുഴുവൻ അവളിൽ അധിഷ്ഠിതമായും തീർന്നിരുന്നു. വീട്ടിലുള്ളവർ മുഴുവൻ അവളുടെ ആജ്ഞക്കു കീഴ്പ്പെട്ടുനടക്കുകയും അവളിൽ ഭയഭക്തികൾ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിലും ആർക്കും അവളെ ഉള്ളുകൊണ്ടു തൃപ്തിയില്ലായിരുന്നു. പുറമെ എത്രതന്നെ സൌന്ദര്യം വഴിഞ്ഞൊഴുകിയിട്ടെന്തു്? ഉള്ളു ശുദ്ധമല്ലെങ്കിൽ ആരാണു മാനിക്കുക? താര സകലഗുണസമ്പന്നയായിരുന്നുവെങ്കിലും വീട്ടിനധിപതി രതിതന്നെയായിരുന്നു. ഗൃഹനായകനായ മധുർഘോഷ് കൂടിയും അവൾക്കടിമയായിരുന്നു.

വിജ്ഞാനികൾ പ്രേമത്തെ യോഗ്യതാനുസരണം ആദരിക്കുന്നു. മൂഢന്മാർ, കൺചിമ്മി കാമകിങ്കരന്മാരായി സ്ത്രീകളുടെ ദാസവൃത്തി ആചരിക്കുന്നു. മധുർഘോഷ് രതിയെ ഇതിൽപ്പരമില്ലാതെ പുകഴ്ത്തുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും അവളുടെ ചൊല്പടിക്കു നില്ക്കുകയും ചെയ്യുതിലൊന്നും തെറ്റില്ല. വെളിയിൽ എത്രയോ പ്രതാപശാലികളായി ഭാവിക്കുന്ന പുരുഷന്മാർ ഗൃഹത്തിൽ തങ്ങളുടെ പത്നിമാരുടെ വലയിൽ അടിപ്പെട്ടു നാരകീയജീവിതം അനുഭവിക്കുന്നു. ഇതു ലോകസാധാരണമാണു്. മധുർഘോഷിന്റെ അവസ്ഥയും ഇതുതന്നെയാണു്. സ്ത്രീരൂപം അവതാരമെടുത്ത

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

വളെന്നു പറയാവുന്ന താരയിൽ അയാൾക്കശേഷം അഭിനിവേശം തോന്നുന്നില്ല. ഗർവ്വിഷ്ഠയും, ധൂർത്തയുമായ രതിയിൽ അയാൾ അടിപണിയുന്നു.

താരാ രാജമാധവന്റെ പത്നിയെ തന്നോടൊന്നിച്ചു പാർപ്പിച്ചുകൊള്ളുവാൻ ഭർത്താവിൽനിന്നും അനുമതി നേടി. 'ആഹാരത്തിനും, വസ്ത്രത്തിനും എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ എന്താണു കുറവുള്ളത്. ഈശ്വരസഹായത്താൽ ഇവിടെ ഇപ്പോൾ വേണ്ടതൊക്കെയുണ്ട്. അവൾ നല്ല പ്രകൃതക്കാരിയാണെങ്കിൽ ഇഷ്ടമുള്ള കാലത്തോളം പാർത്തുകൊള്ളട്ടെ.' എന്നായിരുന്നു മധൂർഘോഷിന്റെ മറുപടി. എന്നാൽ, തന്റെ ഈ സദ്വൃത്തിയിൽ മറ്റൊരു ഹൃദയം അസൂയാമയമായിത്തീരുമെന്നു ലേശവും കരുതിയില്ല. അതായത്, താരമുഖേന മാതംഗിക്കു അവിടെ പ്രവേശനം ലഭിച്ചതിൽ രതിക്കൊട്ടും തൃപ്തിയില്ലായിരുന്നു. തന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലും അധികാരത്തിൻകീഴിലും അവളെ നിർത്തണമെന്നായിരുന്നു രതി ആഗ്രഹിച്ചത്.

അസ്തമന സൂര്യന്റെ ഇളംകിരണങ്ങൾ മധൂർഘോഷിന്റെ മണിമാളികയുടെ മേൽക്കൂരയെ കനകമയമാക്കിച്ചെയ്തു. സ്ത്രീകൾ പെരുമാറുന്ന കെട്ടിന്റെ മുകൾത്തട്ടിലുള്ള വരാന്തയിൽ മഞ്ഞവെയിൽ നടമാടി. അവിടെ താര വെറും നിലത്തിരുന്നു തന്റെ ഏക പുത്രിയുടെ തലമുടി പിന്നുകയായിരുന്നു. ഇതേ അവസരത്തിൽ പരിചാരിക രതിയുടെ പാദത്തിൽ ചെമ്പഞ്ഞിച്ചാറണിയിക്കുകയായിരുന്നു. ഈ തരുണത്തിൽ രതി മാതംഗിയോട് ഓരോന്നു ചോദിക്കുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ, അനാവശ്യമായ അവളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കു മാതംഗി വളരെ ആലോചിച്ചു മാത്രമേ സമാധാനം പറഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ ഔദാര്യത്താലും അനുമതിയാലുമാണല്ലോ ഇവൾക്കിവിടെ പ്രവേശനം ലഭിച്ചത് എന്നായിരുന്നു രതിയുടെ വിചാരം. ഭർത്താവിനെ തന്റെ ഇച്ഛാപ്രകാരം നടത്താമെന്നവൾക്കു ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ താൻ വിചാരിക്കുന്ന നിമിഷത്തിൽ മാതംഗിയെ അവിടെനിന്നും പുറത്താക്കിവിടുവാൻ കഴിയുമെന്നുള്ള അഹങ്കാരത്തോടുകൂടിയാണ്

അവൾ മാതംഗിയുടെ ഹൃദയം ഭേദിക്കുമാറുള്ള മുള്ളുവാക്കുകളാൽ അലട്ടിത്തുടങ്ങിയത്.

രതി വീണ്ടും മാതംഗിയുടെ അഭിമാനത്തെ ഭഞ്ജിക്കുമാറുള്ള ഓരോരോ ചോദ്യങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. ഇത്തവണ മാതംഗി ഒട്ടും കുറച്ചില്ല. അവളുടെ ചോദ്യത്തിന്നു തക്ക മറുപടി കൊടുത്തു. ഇതൊക്കെ കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന താര, ഇവരുടെ വർത്തമാനം ഈ വഴിയിൽ കൂടി വളർന്നുപോകുവാൻ അനുവദിച്ചാൽ ഒടുവിൽ പല അപകടങ്ങൾക്കും മാതംഗിക്കു കൂടുതൽ സങ്കടത്തിന്നും ഇടവരുത്തുമെന്നു കരുതി ഇടക്കു കയറി ചിലതു പറഞ്ഞു പ്രകൃതത്തെ മാററുവാൻ ഉത്സാഹിച്ചു. 'എഴുന്നേററുപോ; ഞാൻ പിന്നിയിട്ടു ഇതൊക്കുന്നില്ല. എന്നെക്കൊണ്ടു സാധിക്കയുമില്ല. എത്ര നേരമായി ഞാൻ ഇതിന്നു മിനക്കെടുന്നു. (മാതംഗിയെ നോക്കി) നിനക്കിതു നല്ലവണ്ണമൊന്നു പിന്നിക്കൊടുക്കാമോ?'.

'ചെയ്തുനോക്കാം' എന്നു മാതംഗി സമാധാനം പറഞ്ഞു.

മാതംഗി താരയുടെ പുത്രിയുടെ സമീപം വന്നിരുന്നു അവളുടെ തലമുടി വളരെ ഭംഗിയായി പിന്നിത്തീർത്തു.

'ഇങ്ങിനെ പിന്നുവാൻ വലിയ പ്രയാസമൊന്നുമില്ല. ഇതു വെറും അപരിഷ്കൃതരീതിയിൽ ഒരു പണി മാത്രം' എന്നു രതി പറഞ്ഞു.

'സാധാരണയുള്ള ഞങ്ങളുടെ നാട്ടുസമ്പ്രദായത്തിൽ പിന്നിയിരുന്നുവെങ്കിൽ വളരെ ആകർഷണീയമായി തോന്നുമായിരുന്നു' മാതംഗി പറഞ്ഞു.

'അയ്യയ്യോ! അങ്ങിനെയൊന്നും വേണ്ട. അത്ര ആകർഷണീയമായ രീതികളൊക്കെ വേശ്യാസ്ത്രീകൾക്കു മതി. അതൊന്നും കുടുംബസ്ത്രീകളുടെ കുട്ടികൾക്കു വേണ്ട' എന്നു പറഞ്ഞു രതി.

ഇവരുടെ വിവാദം വർദ്ധിച്ചേക്കുമെന്നു കരുതി താര അനുജത്തിയോടു ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു:—'എന്തർത്ഥമാണിത്? തലമുടി പിന്നുന്നതിലും ഉൽകൃഷ്ടവും അപകൃഷ്ടവുമുണ്ടോ? കുറച്ചു ഭേദമായി ഒരാൾ മുടി കോതിമിനുക്കി എന്നു വച്ചാൽ അവൾ വേശ്യയാ

ന്നെന്താ വരുമോ? നന്മയെല്ലാം തിന്മയെ സൂചിപ്പിക്കുകയാണെന്നു വന്നാൽ, ഇപ്പോൾ നീ നല്ല സൌന്ദൎയ്യവതിയായിരിക്കുന്നുവല്ലൊ. അതുകൊണ്ടു നീ കൊള്ളരുതാത്തവളായിത്തീരുമെന്നാണോ അൎത്ഥമാക്കേണ്ടതു്? ഇതൊക്കെ അനാവശ്യമായ വൎത്തമാനങ്ങളാണു്.

രതി പിന്നീടു ശബ്ദിച്ചില്ല. പെട്ടെന്നവളുടെ മുഖഭാവം മാറി. താൻ തന്നെ അപമാനിച്ചു എന്ന അൎത്ഥമാണു് അപ്പോഴത്തെ അവളുടെ ഭാവത്തിൽ നിഴലിച്ചു കണ്ടതു്. ഈ അവസരത്തിൽ ആരോ കടന്നുവരുന്ന കാലടിശബ്ദം കേട്ടു. അടുത്ത മാത്രയിൽ മധുർഘോഷ് അവരുടെ സന്നിധിയിൽ ആഗതനായി. രതി ക്ഷണത്തിൽ എഴുന്നേററു തന്റെ ശയനഗൃഹത്തിലേക്കു കടന്നു പോയി. താരയും അവിടംവിട്ടുപോയി. മാതംഗി എഴുന്നേററു് അടുത്തൊരു മൂലയിൽ ഒതുങ്ങിനിന്നു.

മധുർഘോഷ് വിനയാന്വിതയായി നിന്നിരുന്ന മാതംഗിയെ കടക്കണ്ണുകളാൽ അൎത്ഥഗൎഭമാംവിധം ഒന്നു നോക്കി. മുറിക്കകത്തു കടന്നുപോയിരുന്ന രതി വാതലിന്റെ മറവിൽ കൂടി ഇതു കണ്ടു. മധുർഘോഷ് തന്റെ ആരാധനാമൂൎത്തിയായ ഇളയ പത്നിയെ പിൻതുടൎന്നു കിടക്കറയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അയാൾ അകത്തു കടന്നു പോയതോടുകൂടി മററു സ്ത്രീകൾ വീണ്ടും മേൽപറഞ്ഞ സ്ഥലത്തു വന്നിരുന്നു ഓരോ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി.

ഭൎത്താവു തന്നെ പിൻതുടരുമെന്നു രതിക്കു നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. ചില കാൎയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു അയാളോടു സംസാരിക്കണമെന്നു അവൾക്കും അത്യാശയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭൎത്താവിനെ താൻ പ്രതീക്ഷിച്ചെന്നു എന്നു വരുത്താതെ അവൾ അകത്തൊരിടത്തു വെച്ചിരുന്ന താംബൂലചൎവ്വണത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ചില സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങളിരുന്നിരുന്ന പെട്ടികൾ എടുത്തു തുറക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മധുർ അടുത്തുചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അനവധി ഡപ്പികൾ തുറന്നു നിരത്തി വച്ചിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു. എന്നാൽ, അയാൾ വന്ന വിവരം അറിഞ്ഞ ഭാവമേ അവൾ നടിച്ചില്ല. അവൾ ശിരോവേഷ്ടനം ചെയ്യിച്ചിരിക്കയുമായിരുന്നു, മധുർ കുറച്ചുനേരം മൌനം

പൂണ്ടു നിന്നശേഷം 'എന്തു വേണ്ടാവൃത്തികളാണിച്ചെയ്യുന്നത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

അവൾ തിരിഞ്ഞു നോക്കുകയാകട്ടെ എന്തെങ്കിലും സമാധാനം പറയുകയാകട്ടെ ചെയ്തില്ല. ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രവൃത്തിയെ നിർവ്വിഘ്നം തുടർന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു.

'ഇതൊന്നും എനിക്കറിവാൻ പാടില്ലാത്തതല്ല. നിനക്കെന്തോ എന്റെ പേരിൽ കോപം ജനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു'.

അതിനും അവൾ സമാധാനമൊന്നും പറയാതെ വേഗത്തിൽ ഡപ്പികളൊക്കെ അടച്ചു വെച്ചിട്ടു പുറത്തിറങ്ങിപ്പോകുവാനുത്സാഹിച്ചു.

മധൂർ തടഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:—'പ്രിയതമേ! അതുവേണ്ട! ഈ ശയനഗൃഹത്തിലും മുഖാവരണമോ? ഒരിക്കലും ആവശ്യമില്ല. അയാൾ അവളുടെ മുഖാവരണം വലിച്ചുനീക്കി

'നിങ്ങളെന്തിനാണെന്നെ അനാവശ്യമായി ഉപദ്രവിക്കുന്നു?' അവൾ വളരെ വെറുപ്പോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

'എന്റെ തങ്കമേ! നിനക്കു ഹൃദയവ്യഥയുണ്ടാകുമാറു ഞാനെന്താണൊരപരാധം ചെയ്തത്?'.

'എന്നെ വിട്ടയച്ചാൽ മാത്രം മതി' അയാളുടെ പിടിയിൽനിന്നും അവൾക്കു നിഷ്പ്രയാസം മോചിച്ചു പോരാം. എന്നാൽ അയാളുടെ മോഹതൃഷ്ണയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കണമെന്നു കരുതി അവൾ അതിന്നൊരുങ്ങിയില്ല. 'എന്നെ പിടിക്കേണ്ട; വിടുക. എനിക്കു പോയിട്ടു പല കാര്യങ്ങളുമുണ്ട്'.

'പ്രാണപ്രിയേ! അത്ര വലിയ ഒരു കാര്യമെന്താണുള്ളത്?'.

'വെററില ചുരുട്ടിത്തരേണ്ടേ?'.

'അതിന്നെവിടെയാണ് പോകുന്നത്? ഇവിടെ ഇരുന്നു ചുരുട്ടിത്തന്നുകൂടെ?'.

'എന്നെ വിടൂ; ഞാൻ പോകട്ടെ.'

'എന്താണിത്ര ശാഠ്യം? അതിന്നു തക്കകാരണം വല്ലതുമുണ്ടോ? ഞാൻ വല്ല തെററും ചെയ്തുവോ? എങ്കിൽ പറയുക; അതിന്നു വേണ്ട പ്രതിവിധി ചെയ്യാം?.

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

'നിങ്ങൾ എന്തു തെറ്റുചെയ്തു? ഞാൻ നിങ്ങളെക്കാൾ അത്ര ഠിതയോ നിങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുവാൻ? നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങൾക്കു ഞാൻ ഇതുവരെ വല്ല തടസ്സവും ഭാവിച്ചിട്ടുണ്ടോ? എനിക്കിവിടെ അതിന്നെന്തൊരധികാരമാണുള്ളത്?'

'ഇപ്പോൾ എനിക്കു മനസ്സിലായി. നിനക്കു ആരുടെപേരിലോ ഇവിടെ ക്ഷാത്രം ജനിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രിയേ! അതുമിതും പറഞ്ഞിട്ടു കാര്യമില്ലല്ലോ. എന്താണു കാര്യമെന്നു തുറന്നുപറയുക. നിന്റെ ഹിതാനുസരണം സർവ്വവും ഞാൻ നേരെയാക്കാം.'

'നിങ്ങളുടെ വലിയ റാണിയില്ലേ; അവരോടു പോയിപറയുക. അവൾ എല്ലാം ശരിയായി നിറവേറും. നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ കടന്നുവരുന്ന കേവലമൊരന്യപെണ്ണിനുള്ള സ്ഥാനംപോലും എനിക്കിവിടെ ഇല്ല.'

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

മന്ദബുദ്ധിയെങ്കിലും ധൂരിനു അവളുടെ ആശയം ക്ഷണത്തിൽ മനസ്സിലായി. 'ഇതാണോ നീ വലിയ പ്രമാദമായി കരുതിപ്പോയത്. ആ അശരണയായ പെണ്ണിനെ ഇവിടെ പാർപ്പിച്ചതിലാണോ നിനക്കിത്ര വിരോധം?' താരയുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരമാണു താൻ അവളെ പാർപ്പിച്ചതെന്നവളോടു പറയുവാൻ അയാൾക്കു ധൈര്യമുണ്ടായില്ല.

തന്റെ കോപത്തിനുള്ള കാരണം ധൂർഘോഷ് സ്വയം അറിഞ്ഞതിൽ രതി അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു. എന്നാൽ അവൾ അതിൽ ലേശവും പുറത്തുകാട്ടിയില്ല. അവൾ അതിനെ മറച്ചുവച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. 'നിങ്ങൾ യജമാനനാണ്. ആരെ വേണമെങ്കിലും വിളിച്ചു വീട്ടിൽ പാർപ്പിക്കാം. ഞാൻ അതിന്നെന്തു തടസ്സം ഭാവിക്കാനാണ്? ഭാവിച്ചാൽത്തന്നെ ഫലമെന്താണ്?'

'അതിരിക്കട്ടെ. ഞാൻ ചോദിക്കുന്നതിനു ശരിയായ സമാധാനം പറയണം. അവൾ ഇവിടെ പാർക്കുന്നതിൽ നിനക്കൊട്ടും ഇഷ്ടമില്ലേ? അനാഥയായ അവളെ ഇവിടെ പാർപ്പിച്ചതാണോ നിനക്കു വിരോധത്തിനു കാരണം?'.

'അനാഥയോ? അവൾ എന്തെങ്കിലും തക്കതായ തെറ്റു ചെയ്യാതെ ഒരിക്കലും അവളെ അവളുടെ ഭർത്താവ് ആട്ടിപ്പുറത്താക്കുകയില്ല.'

'അവൾ തെറ്റുകാരിയാണെന്നു നിനക്കെന്താണു നിശ്ചയം?'

'കുറ്റമൊന്നുമില്ലെങ്കിൽ എങ്ങിനെ നിർദ്ദയം പുറത്താക്കിവിടും?'

'ഒരുപക്ഷെ, വല്ല തെറ്റും ചെയ്തു എന്നു വന്നേക്കാം. ഭർത്താവിന്റെ പേരിലും കുറ്റം വന്നുകൂടെന്നുണ്ടോ? അവന്റെ കൊള്ളരുതായ്മയാൽ അങ്ങിനെ സംഭവിച്ചു എന്നും വരരുതോ? അവൾക്കഭയം നൽകി എന്നുവച്ച് നമുക്കെന്തു കുറവു വരാനാണ്?'

'നിങ്ങളുടെ അഭിമതത്തിനു ഞാൻ യാതൊരു പ്രതിബന്ധവും വരുത്തിയില്ലല്ലോ. എന്നെ മറ്റൊരു തരത്തിൽ കരുതി അങ്ങിനെ ചോദിക്കുവാൻ കാരണമെന്താണ്?'

'ഇതാ നോക്കൂ; നിനക്കു വീണ്ടും ദേഷ്യം വരുന്നുണ്ടല്ലോ. അതു നിന്റെ മുഖം വിളിച്ചുപറയുന്നു. നീയും ഒരു പെണ്ണല്ലേ. അവൾ ഒരു കഷ്ടത്തിന്നധീനയായിത്തീർന്ന സ്ഥിതിക്കു അവൾക്കു വേണ്ട തല്ക്കാല രക്ഷയെങ്കിലും ചെയ്യേണ്ടതു മനുഷ്യോചിതമായ കടമയല്ലേ?'

'വേണ്ടതൊക്കെ വേണം. അനുതാപം കാട്ടേണ്ടുന്നിടത്താണ് അതു വേണ്ടത്. അതു കരുതി ദുഷിച്ച വഴിയിൽക്കൂടി നടക്കുന്ന....'

'ഛീ! അങ്ങിനെ പറയരുത്. അവൾ ദുഷിച്ച നടവടിയുള്ളവളാണെന്ന് ഇതുവരെ ആർക്കും പറയുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.'

'സുഖിയുടെ മാതാവു നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞതായിരിക്കാം അങ്ങിനെയൊന്നുമില്ലെന്നു. അവൾ പറഞ്ഞാൽ അതു നിങ്ങൾക്കു വേദവാക്യമാണല്ലോ.'

'നീ അവളെപ്പറ്റി അന്യതരത്തിൽ വല്ലതും കേട്ടറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. അങ്ങിനെ വല്ലതുമുണ്ടോ?'

'ഈവക വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി പുരുഷന്മാരെക്കാൾ അധികം സ്ത്രീകൾക്കാണു സൂക്ഷ്മമായി അറിയാൻ കഴിയുന്നത്.'

'നീ എന്താണു കേട്ടത്?'

'നിങ്ങൾക്കതറിഞ്ഞിട്ടെന്താണത്ര ആവശ്യം; സ്ത്രീകളുടെ രഹസ്യങ്ങളിൽ പുരുഷന്മാൎക്കു ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാൎയ്യമില്ല.'

ധൂൎത്തഘോഷിൻെറ മുഖം നന്നെ വാടി. എന്തുകാരണത്താലെന്നറിവില്ല, അയാൾ മാതംഗിയെ തൻെറ ഗൃഹത്തിൽകൂടി പാൎപ്പിക്കുവാൻ അതിയായി ആഗ്രഹിച്ചു. തൻെറ പ്രേമഭാജനം അതിന്നു നേരെ വിപരീതം ഭാവിക്കുകയാൽ അയാൾ വളരെ വിഷമിച്ചു. കുറച്ചുനേരം എന്തൊക്കെയോ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നശേഷം പറഞ്ഞു;—'അവൾ നമുക്കെത്രയും വേണ്ടപ്പെട്ടവളല്ലേ? അവളെ ആട്ടിപ്പായിക്കുന്നതു ശരിയാണോ? നീതന്നെ ഒന്നാലോചിച്ചു നോക്കുക.'

'അതൊക്കെ ശരിതന്നെയാണ്. അവൾ നമുക്കു വേണ്ടപ്പെട്ടവളും തന്നെ. എന്നാൽ, എന്തുകൊണ്ടവൾ അവളുടെ അനുജത്തിയുടെ സമീപത്തേക്കു പോയില്ല. അവരെക്കാൾ കൂടുതൽ ബന്ധുത്വമൊന്നും നമുക്കില്ലല്ലോ. അവൾ എന്തോ തക്കതായ തെറ്റുചെയ്തിട്ടുതന്നെയായിരിക്കും സ്വന്തം അനുജത്തിയുടെ മുഖത്തുപോലും നോക്കുവാൻ ധൈൎയ്യമില്ലാതെ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നത്.'

'നീ പറയുന്നതെത്രയോ കഷ്ടമായിട്ടുള്ള വൎത്തമാനമാണ്. ഒരുത്തി ശരണമില്ലാതെ വന്നഭയം പ്രാപിച്ചാൽ അവളെക്കുറിച്ചിങ്ങിനെ അപലപിക്കുന്നത് മഹാ പാപമാണ്. ഒരുത്തിക്കുകൂടി ആഹാരം കൊടുക്കുവാൻ നമ്മുടെ ഗൃഹത്തിൽ എന്തൊന്നിനാണു കുറവുള്ളത്?'

'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മേലാൽ ഞാൻ ഈ വീട്ടിൽ പാൎക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. എന്നെ എൻെറ വീട്ടിലേക്കുതന്നെ പറഞ്ഞയച്ചാൽമതി. അവളെത്തന്നെ വലിയ റാണിയാക്കി പാൎപ്പിച്ചു സുഖിച്ചുകൊള്ളുക. ഞാൻ നിമിത്തം അതിന്നു തടസ്സംവന്നതൊന്നും വേണ്ട. എല്ലാം അവരവരുടെ ഇഷ്ടമല്ലേ. അങ്ങിനത്തെ ഒരുത്തിയെ ഒന്നിച്ചു പാൎപ്പിച്ചിരിക്കെ അക്കൂട്ടത്തിൽ എന്നെ കൂടി പാൎപ്പിക്കുന്നത് എൻെറ അച്ഛനുതന്നെയും ഒട്ടും ഇഷ്ടമാകയില്ല. അതിനാൽ ക്ഷണത്തിൽ എൻെറ വീട്ടിലേക്കയക്കണം.'

'നീ പറയുന്നതൊന്നും എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. എന്താണിതിന്റെയൊക്കെ ഉദ്ദേശമെന്നും വിശദമാകുന്നില്ല'.

'വിശേഷിച്ചൊന്നും മനസ്സിലാക്കാനില്ല എന്നെ എന്റെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുപോയി വിടണം. അത്രേ ഉള്ളൂ'.

'നിന്നെ വേർപിരിഞ്ഞു ഞാൻ ജീവിക്കുമോ? വേണ്ടാത്തതൊന്നും പറയണ്ട. പറഞ്ഞുപറഞ്ഞു അധികമാകുകയാണ്'.

'വേണ്ടാത്തതല്ല വേണ്ടുന്നതുതന്നെ പറയുകയാണ്. ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കണമെന്നാണ് മോഹമെങ്കിൽ വേഗം അവളെ പറഞ്ഞയക്കുക'.

'എന്താണതിൽ അത്ര നിർബ്ബന്ധ? നിനക്കും അവൾക്കും തമ്മിൽ ഇത്ര വിരോധത്തിനു കാരണമെന്ത്? ആകട്ടെ, ഞാൻ ഇതേപ്പറ്റി നല്ലവണ്ണം ആലോചിച്ചു രാത്രിയിൽ സമാധാനം പറയാം'.

അക്കാദമി

അന്നു രാത്രി മധുർഘോഷ് ശയനഗൃഹത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ കണ്ട കാഴ്ച അതി വിസ്മയമായിരുന്നു. ഒരു മൂലയിൽ ഒരു കീറപ്പായിൽ രതി ഉറങ്ങിയ ഭാവത്തിൽ കിടന്നിരുന്നു. 'എന്തൊരു തോന്ന്യാസമാണിത്?' എന്നു മധുർ ചോദിച്ചതിനു അവൾ യാതൊരു മറുപടിയും പറഞ്ഞില്ല. അയാൾ എത്രതന്നെ നല്ല വാക്കുകൾ പറഞ്ഞിട്ടും പണിപ്പെട്ടിട്ടും അവളെ ആ കിടപ്പിൽനിന്നും എഴുന്നേല്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല അന്നു രാത്രി മധുർഘോഷ് അനുഭവിച്ച ഹൃദയവേദനയുടെ കാഠിന്യം വായനക്കാർ തന്നെ ഊഹിച്ചറിയുകയാണ് ഭേദം. നിദ്ര അയാളെ നിശ്ശേഷം വെടിഞ്ഞിരുന്നു. വല്ല വിധേനയും ഇരുന്നും കിടന്നും നേരം പ്രകാശമാക്കി മുറിവിട്ടു പുറത്തുവന്നു. അപ്പോൾ തന്നെ അന്വേഷിച്ചു പുറത്താരോ വന്നു കാത്തു നില്ക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞു അയാൾ പുറത്തിറങ്ങിച്ചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ തന്റെ ആഗമനത്തെയും പ്രതീക്ഷിച്ചു രാജമോഹനൻ നില്ക്കുന്നതായി കണ്ടു. എന്താണ് വന്ന വിവരമെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ മാതംഗിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകാൻ വേണ്ടിയാണെന്നും അവളെ തന്നോടൊന്നിച്ചു പറഞ്ഞയക്കണമെന്നും പറഞ്ഞു മധുർഘോഷ് രാജമോഹനന്റെ ആവശ്യത്തെ എതി

ന്നെ നിഷേധിക്കും? രാജകുമാരിതിയുടെ വിരോധത്തെ ഭയന്നു മധുർ മാതംഗിയെ അയക്കുവാൻ ഏൎപ്പാടു ചെയ്തു.

ഭർത്താവു തന്നെ കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു പോകുവാൻ വന്നിരിക്കുന്ന വിവരമറിഞ്ഞ മാത്രയിൽ തന്നെ മാതംഗിയുടെ സൎവ്വനാഡികളും സ്തംഭിച്ചു. മററു ഗത്യന്തരമില്ലായ്കയാൽ അവൾ സഖിയുടെ മാതാവൊന്നിച്ചു ഭർത്തൃസമീപത്തേക്കു നടന്നു. പുറത്തെ വാതൽ വരെ താരയും വളരെ സ്നേഹാദരപൂൎവ്വം അവളെ അനുഗമിച്ചു ഇങ്ങിനെ ആത്മഗതം ചെയ്തു. 'ഭഗവാനെ! ഇവളെ ഭർത്താവു യാതൊരുപദ്രവവും ചെയ്യരുതെ!' ആ സ്ത്രീരത്നം ഇങ്ങിനെ ഹൃദയപ്രാൎത്ഥന നടത്തുമ്പോൾ അവളുടെ മുഖം അനുതാപത്താൽ ആൎദ്രമായിരുന്നു. അവൾ അടക്കവയ്യാത്ത വ്യസനത്തോടുകൂടി മടങ്ങി.

പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം.

വസുമതിയുടെ ഒരു കരയോരം. മനുഷ്യസഞ്ചാരം പോലുമില്ലാത്ത ആ പ്രദേശം അനവധി മുൾച്ചെടികളാൽ നിബിഡീകൃതമായിരുന്നു. ഈ ഭയങ്കരവും ദുഷ്കരവുമായ പ്രദേശം രാധാഗഞ്ചിന്റെ തെക്കെഭാഗത്തായിട്ടാണെ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. അവിടെ ഞാർ ഒളിഞ്ഞു പാർത്താലും മറ്റൊരാൾക്കു കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഒരു ചെറിയ ഒററടിപ്പാത മാത്രം ആ കാട്ടുപ്രദേശത്തെ തരണം ചെയ്തുപോയിരുന്നു. അവിടങ്ങളിൽ അനേകവിധം സൎപ്പങ്ങൾ രാപകലില്ലാതെ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നതിനാൽ ആ വഴി ഭയത്താൽ ആരും സഞ്ചരിച്ചിരുന്നില്ല. മേൽപറഞ്ഞ ഒററയടിപ്പാതതന്നെയും കാട്ടൂരം മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. വളരെ പഴക്കവും പരിചയവുമുള്ളവൎക്കു മാത്രമെ ആ കാട്ടുപ്രദേശത്തു സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന ഒരു ചെറുകുടിൽ കണ്ടുപിടിക്കുവാനും കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. പുല്ലും മുളയുംകൊണ്ടു മാത്രം നിൎമ്മിച്ചിരുന്ന അതിനുള്ളിൽ ഒരു മൂലയിൽ കരിപിടിച്ചിരുന്ന അനവധി മൺപാത്രങ്ങൾ കമഴ്ത്തി അടുക്കിയിരുന്നു. പൊടിയടിഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന

അതിനകം, അടുത്തകാലത്തെങ്ങും അതിനുള്ളിൽ ആരും പെരുമാറിയിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതിനെ തെളിയിച്ചിരുന്നു.

നേരം ഇനിയും നല്ല പ്രകാശമായിട്ടില്ല. കറുത്തിരുണ്ട ബലിഷ്ഠകായന്മാരായ രണ്ടുപേർ മാത്രം അതിനുള്ളിൽ എന്തോ ഏതോ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. ചെറിയ കോരാ തുണിക്കഷണങ്ങൾ അവരുടെ നഗ്നതയെ മറച്ചിരുന്നതല്ലാതെ മററു വസ്ത്രങ്ങളൊന്നും അവരുടെ ശരീരത്തിലെ ദുർഗ്ഗന്ധം പകരത്തക്ക മഹാപാതകം ചെയ്തിരുന്നില്ല. അവരുടെ ചുററിലും അനവധി തടി വടി കത്തി മുതലായ ആയുധങ്ങൾ നിരത്തിവച്ചിരുന്നു. അവർ എത്രമാത്രം കഠിനഹൃദയന്മാരും ദുഷ്ടന്മാരുമാണെന്നു ഈ സാധനങ്ങൾ തന്നെ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ വദനകുഹരത്തിൽനിന്നും വമിച്ചിരുന്ന ഗഞ്ചാപ്പുക ആ കുടിലിന്റെ പാർശ്വപ്രദേശങ്ങളെക്കൂടി മലിനീകരിച്ചിരുന്നു. നിശ്ശബ്ദമായ ആ സ്ഥലത്തിരുന്നു ഉച്ചത്തിൽ സംസാരിച്ചാൽ പ്രതിദ്ധ്വനിച്ചേക്കുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചിട്ടോ എന്തോ ആ കള്ളന്മാർ വളരെ സാവധാനത്തിൽ മാത്രമേ ഏതോ പതിയാലോചന ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നുള്ളു.

'ഈ കാര്യത്തിൽ നമുക്കെന്തു ലാഭം കിട്ടും?' എന്നു വായനക്കാർക്കു മുൻപു സുപരിചിതനായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള പിക്കു ചോദിച്ചു.

'രൊക്കം അയ്യായിരം ഉറപ്പിക്ക. ഒരു രാത്രിയിലെ പണിക്കു ഇതു കിട്ടിയാൽ പോരെ? അതിൽനിന്നും നാം ആർക്കും ഒരു പങ്കും കൊടുക്കേണ്ടതുമില്ല'. ഏററ കൂട്ടുകാരനും തസ്കരത്തലവനുമായ സർദാർ മറുപടി പറഞ്ഞു.

'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ അയാൾ വക്കീലൊന്നിച്ചു രാത്രിയിൽക്കൂടി വരുമ്പോൾ ബലാല്ക്കാരം ചെയ്തു ആളു കൈക്കലാക്കുകയാണ് എളുപ്പവഴി എന്നാണെനിക്കു തോന്നുന്നത്. മറേറതു തരത്തിലാണ് അയാളെ പിടികൂടുക?'.

'ആ കള്ളത്തി, രാജമോഹനന്റെ പത്നി അവനു മുന്നറിയിപ്പു കൊടുത്തതല്ലേ തകരാറായത്. ഇനി അവൻ വളരെ ജാഗ്രതയോടുകൂടിത്തന്നെ ഇരിക്കും. നാം രണ്ടുപേർ മാത്രം ചെന്നു എന്തു ചെയ്യാനാണ്? അവൻ വേണ്ടത്ര കരുതൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകും?'.

'പിന്നെ, ഏതു തരത്തിലാണ് അതു സാധിക്കുക? ഇനിയും വീട്ടിൽ കടന്നു കവർച്ച നടത്തുകയോ?'

'അതേ ഇനിയും വഴി കാണുന്നുള്ളു. ബലംകൊണ്ടൊന്നും കാര്യം നിർവ്വഹിച്ചില്ലെങ്കിൽ തന്ത്രംകൊണ്ടെങ്കിലും ഞാൻ അതു സാധിച്ചുകൊള്ളാം.'

പിച്ച തന്റെ ഗഞ്ചാക്കുഴൽ എടുത്തു നല്ലവണ്ണം ഒന്നു വലിച്ചു പുറത്തേക്കു വിട്ട പുക ഒരു ചുരുളായി ഉരുണ്ടു കുടിലിനുപുറത്തു കടന്നു സാവധാനത്തിൽ വായുവിൽ പരന്നു. അതിന്റെ ലഹരിയിൽ അവനൊരു പുതിയ പ്രസരിപ്പുണ്ടായി 'സർദാർ! ഇതെങ്ങിനെ കലാശിക്കുവാൻ പോകുന്നുവോ, എനിക്കൊരു രൂപവുമില്ല. നാം കഷ്ടപ്പെട്ടു ഒടുവിൽ വിഡ്ഢികളായിത്തീരാതിരുന്നാൽമതി' പിച്ച പറഞ്ഞു.

'എടാ! മൂഢാ! നമ്മുടെ ആൾ വാക്കുമാറുന്നവനാണെന്നു കരുതുന്നുണ്ടോ. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്തെന്നു നിശ്ചയമുണ്ടോ. മരണപത്രം അദ്ദേഹത്തെ കാണിച്ചാൽ ആ നിമിഷത്തിൽ ആയിരം ഉറുപ്പികതരാമെന്നാണ്. ബാക്കി നാലായിരം കേസ്സു ജയിച്ചുടനെയും തരും. മരണപത്രം കൈക്കൽ കിട്ടി അതു നശിച്ചെങ്കിലല്ലേ കേസ്സിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ജയം ലഭിക്കയുള്ളു. പണത്തെപ്പറ്റി ലേശവും ഭയപ്പെടുവാനില്ല.'

'നമുക്കെങ്ങിനെ അതു കൈക്കലാക്കുവാൻ സാധിക്കും? അതിനു കണ്ടുപിടിക്കുന്ന ഉപായമെന്താണെന്നു കേൾക്കട്ടെ?'

'അതു ഞാൻ നിന്നോടു പറഞ്ഞാൽ, രാജമോഹനൻ നിന്നെ ഇട്ടു പേടിപ്പിച്ചാൽ നീ പറഞ്ഞുപോകും. അവൻ അതറിഞ്ഞുവശായാൽ നമ്മുടെ ഉദ്യമം വ്യർത്ഥമാകയുംചെയ്യും.'

'രാജമോഹനൻ എന്നെ കബളിപ്പിക്കുമോ? ഞാൻ അത്ര മടയനോ?' എന്നു പിച്ച പറയുന്നതിനിടയിൽ 'ശബ്ദിക്കരുത്. അതാ ആരുടെയോ കാൽപെരുമാറ്റം കേൾക്കുന്നു' എന്നു സർദാർ തടഞ്ഞു പറഞ്ഞു.

കുടിലിനു സമീപത്തുനിന്നും ഒരു ചൂളംവിളി കേട്ടു. രാജമോഹനൻ വരികയാണെന്നു ശബ്ദംകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കിയ സർദാർ

അതിന്നു പ്രതിശബ്ദവും പുറപ്പെടുവിച്ചു. അടുത്തനിമിഷത്തിൽ രാജമോഹനൻ കുടിലിനുള്ളിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു.

സർദാർ ചോദിച്ചു:—വല്ല വിവരവും അറിവുകിട്ടിയോ?

രാജമോഹനൻ:—എല്ലാം ശരിയായി വരുന്നു. എന്റെ ഭൃത്യയെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നുകഴിഞ്ഞു.'

'അങ്ങിനെയോ? അവൾ എവിടെ ഒളിഞ്ഞിരുന്നു?'

'അനുജത്തിയുടെ വീട്ടിലേക്ക പോയില്ല. വേറെ എവിടെയായിരിക്കും പോയത്? നിങ്ങൾതന്നെ ഒന്നാലോചിച്ചു പറയുക; കേൾക്കട്ടെ'

'വേറെ എവിടെയാണു പോയിരുന്നത്?' കള്ളർ രണ്ടുപേരും ആശ്ചര്യത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

'മധുർഘോഷിന്റെ വീട്ടിൽ.'

'അവിടെ ചെന്നിട്ടു തകരാറൊന്നും ഉണ്ടാക്കീട്ടില്ലല്ലോ?

'ഞാൻ അവിടത്തെ വേലക്കാരിയോടു വളരെ ചികഞ്ഞു ചോദിച്ചുനോക്കി. ഒന്നുമില്ല. അവൾ എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ അതു പുറത്തു വരുമായിരുന്നു. യാതൊന്നും പറഞ്ഞതായി അറിവില്ല'.

സർദാർ:—(കണ്ണുകളിൽ തീപ്പൊരി പാറിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു) അവളെ വധിച്ചുകളയേണ്ടുന്നതു തന്നെയാണ്.

രാജമോഹനൻ:—മററു മാർഗ്ഗമൊന്നുമില്ലേ?

സർദാർ:—ഞാൻ അപ്പോൾതന്നെ പറഞ്ഞില്ലേ?

രാ: മോ:—ഞാൻ പറയുന്നതു ക്ഷമയോടുകൂടി കേൾക്കുക. ആദ്യം തന്നെ ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലേ. നിങ്ങളെക്കാളും ഞാനാണ് വാസ്തവത്തിൽ അവളെ കൂടുതൽ വെറുക്കുന്നത്. ഞാൻ അന്നു തന്നെ അവളെ കൊന്നുകളയുമായിരുന്നു. എന്നാൽ, നിങ്ങളിതിന്നു സമ്മതിച്ചില്ല. ഇപ്പോഴാണെങ്കിൽ എനിക്കവളെ വധിക്കുവാൻ ലേശം ഇഷ്ടവുമില്ല. അതു വിചാരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ എന്റെ കരങ്ങൾ സ്തംഭിക്കുന്നു. അവൾ മാധവന്റെ വീട്ടിൽ പോയിട്ടുമില്ല; ഇന്നലെ കഴിഞ്ഞ സംഭ

വങ്ങളൊന്നും ആരോടും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ആ സ്ഥിതിക്കു ഇനി ആരോടും പറയുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നുമില്ല.

സർദാർ കുറച്ചുനേരം എന്തൊക്കെയോ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശേഷം പറഞ്ഞു:—‘ശരി. ഞാൻ ഒരു സ്ഥലം പറയാം. നിങ്ങളും നിങ്ങളുടെ പത്നിയും അവിടത്തേക്കു വരുവിൻ’.

‘എവിടെ?’.

‘നിങ്ങൾക്കു നിശ്ചയമില്ലേ? ഞങ്ങളുടെ രഹസ്യ സങ്കേതത്തിൽ’.

‘ഞങ്ങളെയും തസ്കരസംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുവാനാണോ ഭാവം?’.

‘അതെ; ഹോ; നിങ്ങൾ വളരെ മര്യാദക്കാരനാണ്. കള്ളനും മററല്ല അല്ലേ?’.

‘ആയിരിക്കാം. കളവുവിഷയങ്ങളിൽ ഇടപെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും വരാം. എന്നാൽ എപ്പോഴും കള്ളനായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടിക്കൊള്ളണമെന്നുണ്ടോ?’.

‘അപ്പോൾ, നിങ്ങൾ വരികയില്ലെന്നാണർത്ഥം; അല്ലേ?’.

‘എന്റെ കുടുംബങ്ങളെ ഞാൻ നിശ്ശേഷം പരിത്യജിച്ചിട്ടു വേണ്ടേ വരുവാൻ? അതു സാദ്ധ്യമാണോ? എനിക്കൊരു സഹോദരിയും മാതാവുമുണ്ട്. അവരെ സംരക്ഷിക്കുവാൻ മററാരുമില്ലതാനും. അവരെ അനന്യശരണരാക്കി വിട്ടിട്ടു ഞാൻ ഈ വേഷം കെട്ടി ജീവിക്കയോ?’.

‘നിങ്ങൾക്കു മാത്രമേ കുടുംബമുള്ളു എന്നു തോന്നുന്നുവല്ലോ. ഞാനും ഒരു കുടുംബക്കാരനല്ലേ?’.

‘അതെ എന്നാൽ അതിൽ വ്യത്യാസമുണ്ട്. അവർ നിങ്ങളുടെ ഈ പ്രവൃത്തികളിൽ ഇടപെട്ടു പഴകിയവരാണ്. എന്തിനും പോരുന്നവരുമാണ്. എന്റെ ആൾക്കാരോ; പരമസാധുക്കൾ, ഭീരുക്കൾ’.

‘ഓഹോ, അങ്ങിനെയോ? നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേരണമെങ്കിൽ സഹോദരിയെയും അമ്മയെയും രക്ഷിക്കാൻ ആൾ വേണം അല്ലേ? സഹോദരിക്കു ഭർത്താവില്ലേ? അവന്റെ കൂടെ

അയച്ചുകൂടെ? അവരവരുടെ തലയിലെഴുത്തുപോലെയൊക്കെ കഴിഞ്ഞുകൊള്ളും. പിന്നെ ഒരു കിഴവി. അവൾ എവിടെയെങ്കിലും പോയി ജീവിച്ചുകൊള്ളും. ഇതിലൊക്കെ ഇത്രയൊന്നും വിചാരിക്കാനില്ല.'

രാജമോഹനൻ എന്താണു ചെയ്യേണ്ടതെന്നറിയാതെ വളരെ വിഷമിച്ചു. അനന്തരം, അവർ തമ്മിൽ അതേത്തുടർന്നു വലിയ വാഗ്വാദവും നടന്നു. സർദാർ അയാളെ വളരെ ഭയപ്പെടുത്തി. തൽഫലമായി അയാൾ മാധവഘോഷുമായുള്ള ബന്ധത്തെ നിശ്ശേഷം ഉപേക്ഷിച്ചു വരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു.

രാജമോഹനൻ അവിടെനിന്നും മടങ്ങിപ്പോകുമ്പോൾ സമയം മദ്ധ്യാഹ്നമായിരുന്നു.

പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

മേൽപറഞ്ഞ സംഭവങ്ങൾക്കുശേഷം മൂന്നുദിവസം കഴിഞ്ഞു. അർദ്ധരാത്രിസമയം മാധവഘോഷിന്റെ മുറിയിൽ വിളക്കു നല്ലവണ്ണം പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തുറന്നുകിടന്നിരുന്ന വാതായനത്തിലൂടെ അടിച്ചുകയറിയിരുന്ന കാറ്റിനാൽ വിളക്കിലെ നാളം കൂടക്കൂടെ ആളിക്കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മാധവഘോഷ് തന്റെ കിടക്കയിൽ ഏകനായി കിടക്കുകയായിരുന്നു. രണ്ടുമൂന്നു ഇംഗ്ലീഷു പുസ്തകങ്ങൾ മെത്തമേൽ അയാളുടെ ഇരുവശങ്ങളിലുമായി കിടന്നിരുന്നു. അയാൾ അതിൽ ഒരെണ്ണം എടുത്തു നിവർത്തിനോക്കുവാൻതുടങ്ങി. എന്നാൽ മനസ്സുമാത്രം എവിടെയോ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

എന്തോ ചില അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങൾ മാധവനെ അടിക്കടി അലട്ടിത്തുടങ്ങി. പുറത്തെ വാതായനത്തിലൂടെ ആകാശത്തിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങിയിരുന്ന നക്ഷത്രങ്ങളിൽ കുറച്ചുനേരം മാധവൻ ദൃഷ്ടികൾ ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നു. നിബിഡാന്ധകാരത്തിൽ ഉജ്ജ്വലത്തായിരുന്ന ആ താരങ്ങളുടെ സുഷമയിലും അയാളുടെ മനസ്സ് അനുരഞ്ജിച്ചില്ല. [illegible]നകം കേട്ടി[illegible] പറന്നുകൊണ്ടിരി

ക്കുന്ന കേസ്സിനെപ്പററിയുള്ള ചിന്തയായി. അടുത്തനിമിഷത്തിൽ ശത്രുക്കളിൽനിന്നും തനിക്കേൽക്കേണ്ടിവരുന്ന അനത്ഥങ്ങളെപ്പററി ഓത്തുഭയന്നു. ഉത്തരക്ഷണത്തിൽതന്നെ മാതംഗി തന്റെ മുൻപാകെ വന്നുനില്ക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി ആനന്ദപരവശനായി. അവൾ മധൂർഘോഷിന്റെ വീട്ടിൽ പോയിരുന്നതും അവിടെനിന്നും രാജമോഹനൻ അവളെ കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയതും ഓത്ത് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഭയവുമുണ്ടായി. 'മാതംഗി എന്തിനായിട്ടവിടെചെന്നു? ഏതോ അപകടം പിണഞ്ഞതുമൂലമായിരിക്കണം അവൾ പോയിട്ടുള്ളത്' എന്നയാൾ ഊഹിച്ചു. അവളെപ്പററിയുള്ള ചിന്തതന്നെ അടിക്കടി അയാളെ താന്തനാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. 'അവൾക്കു വല്ല അപകടവും പിണഞ്ഞിരിക്കുമോ എന്നോക്കുമ്പോൾ മാധവന്റെ ശരീരവും ഹൃദയവും ഒന്നുപോലെ തുടിച്ചിരുന്നു. അവളെ അവസാനമായി താൻ കണ്ട അവസരവും അപ്പോഴത്തെ അവളുടെ മധുരവചനങ്ങളും സ്മൃതിപഥത്തിൽനിന്നും തെല്ലും അകലാതായി. അയാളറിയാതെതന്നെ അശ്രുക്കൾ ധാരധാരയായി ഒഴുകിത്തുടങ്ങി. ഈ വക ചിന്തകളും അപ്പോഴത്തെ അന്ധകാരവും അയാളെ പെട്ടെന്നു ഭയതരളിതനുമാക്കി.

കുറച്ചുസമയം ഇങ്ങിനെകഴിഞ്ഞു. അസ്വാസ്ഥ്യം വർദ്ധിച്ചു മാധവഘോഷിന്റെ തലപുകഞ്ഞുതുടങ്ങി. പുറത്തിറങ്ങി അല്പം കാററുകൊള്ളുന്നതു നന്നായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുകയാൽ അയാൾ മുറിവിട്ടു തണുത്ത കാററടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പുറത്തെ വരാന്തയിൽ ഇറങ്ങി ലാത്തുവാൻതുടങ്ങി. എന്നാൽ അവിടെയും അസമാധാനം അയാളെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ മാധവഘോഷ് പുറത്തെ തുറന്നുകിടന്നിരുന്ന കിളിവാതലിന്റെ പടികളിൽ കൈമുട്ടുകൾ ഊന്നി കരതലത്തിൽ താടിയെ അണച്ചുകൊണ്ട് പുറമെ നില്ക്കുന്ന ദേവദാരു വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇടതൂന്ന ഇലച്ചില്ലകളുടെ നിബിഡതയാൽ തഴച്ചിരുന്ന അന്ധകാരത്തിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. ഇരുളിലേക്കുററുനോക്കുന്തോറും അതിശയകരമായ ചില കാഴ്ചകൾ അയാൾക്കദൃശ്യമായി. ഏതോ ഒരു രൂപം ഒരു വൃക്ഷത്തിലേക്കിഴഞ്ഞുകയറുന്നതുപോലെ അയാൾക്കു തോന്നി.

വലിയ ചിന്തകൾക്കു വശംവദമായിരിക്കുന്നവരുടെ കണ്ണുകൾ നിസ്സാരകാഴ്ചകളിൽകൂടി ബദ്ധമായി പതിയുക സാധാരണയാണല്ലോ. വൃക്ഷത്തിൽ കണ്ട രൂപത്തെ മാധവഘോഷ് വീണ്ടും ഉററുനോക്കി. അതേ നിമിഷത്തിൽ അതു അദൃശ്യമായ്ത്തീൎന്നു. അതിങ്ങിനെ പെട്ടെന്നു മറഞ്ഞുപോകുവാനുള്ള കാരണം അയാൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. തന്റെ തെററിദ്ധാരണകളായിരിക്കുമതെന്നു കരുതി അയാൾ വീണ്ടും മററുകാൎയ്യങ്ങളിൽ മനസ്സിനെ ചെലുത്തി.

കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു മാധവഘോഷിന്റെ ദൃഷ്ടികൾ പൂൎവ്വദിക്കിൽ തിരിഞ്ഞപ്പോൾ മുൻപു കണ്ട രൂപം ഒന്നുകൂടി സൂക്ഷ്മമായി അവിടെത്തന്നെ കാണപ്പെട്ടു. അതെന്തായിരിക്കാമെന്നയാൾ ഉററുനോക്കി. പെട്ടന്നതു വീണ്ടും മറഞ്ഞു. വല്ല വാവലോ മൂങ്ങയോ ആയിരിക്കുമോ എന്നായി സംശയം. ഇരുട്ടിൽ അയാൾക്കു എത്രതന്നെ പണിപ്പെട്ടിട്ടും അതു തിരിച്ചറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ രൂപം ഒന്നുകൂടി വിശദമായി കാണപ്പെട്ടു. ഇത്തവണ അതു പക്ഷിരൂപത്തിലൊന്നുമല്ല കണ്ടത്. ഒരു മനുഷ്യന്റെ തലയാണതെന്നു മാധവഘോഷിനു സ്പഷ്ടമായി മനസ്സിലായി. വീണ്ടും സൂക്ഷിച്ചു. ആരോ ഒരാൾ വൃക്ഷശിഖരത്തിലിരുന്നുകൊണ്ടു തല നീട്ടുന്നതുപോലെ തോന്നി. എന്നാൽ ഇത്ര ഉയരത്തിൽ കയറുവാൻ ഒരു മനുഷ്യനാൽ സാദ്ധ്യമല്ലെന്നുള്ള സംശയവും അയാൾക്കുണ്ടായി. എന്തായാലും ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുകളയാം എന്നുതന്നെ തീൎച്ചയാക്കി അയാൾ താഴത്തോട്ടിറങ്ങിപ്പോന്നു. ഒരുപക്ഷെ വല്ല കള്ളന്മാരും വന്നു പതുങ്ങിയിരിക്കയായിരിക്കുമോ എന്ന സംശയവും അയാൾക്കുണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അയാൾ വീണ്ടും തന്റെ മുറിക്കുള്ളിൽ പോയി ഒരു ചെറിയ വാൾകൂടി രക്ഷക്കായി കൈയിലെടുത്തു. പുറത്തെ വാതുക്കൽ വന്നു വൃക്ഷങ്ങളുടെ ഇടക്കു പരിശോധിച്ചതിൽ യാതൊന്നും കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു. നല്ല ധൈൎയ്യം അവലംബിച്ചുകൊണ്ടു ആ വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽചെന്നു മുകളിലേക്കു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അയാൾ വൃക്ഷച്ഛായയിൽ എത്തിയക്ഷണത്തിൽ മൂങ്ങ മൂളുന്നതുപോലെ ഒരു

ശബ്ദംകേട്ടു. അടുത്തമാത്രയിൽ ഒരു പുരുഷൻ മാധവഘോഷിൻെറ പിന്നിൽകൂടി മെല്ലെ സമീപിച്ചുചെന്ന് അയാളുടെ കൈക്കലിരുന്നിരുന്ന വാൾ അപഹരിച്ചു. അയാൾ പിന്തിരിഞ്ഞു 'ആരാണത്?' എന്നു ചോദിക്കുന്നതിനുള്ളിൽ എതിരാളിയുടെ ശക്തിയേറിയ കരങ്ങൾ അയാളുടെ വദനത്തെ ബലമായി അമർത്തി. അതേ ക്ഷണത്തിൽ ഒരു ബലിഷ്ഠകായൻ മരത്തിൽനിന്നും താഴത്തു ചാടിവീഴുകയും ചെയ്തു. തൻെറ മുൻപാകെ ഭൂതത്തെപോലെ ആയുധപാണിയായി നിന്നിരുന്ന അപരനെക്കണ്ടു മാധവഘോഷ് ഭയന്നു വിറച്ചുപോയി.

'വേഗത്തിൽ ബന്ധിക്കെടാ ഇവനെ, ഇവൻ ഇങ്ങിനെ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ വന്നു ചാടുമെന്നു ലേശവും കരുതിയില്ല' എന്നു മുമ്പിൽ നിന്നിരുന്നവൻ മാധവൻെറ കൈയിൽ നിന്നും വാൾ പിടിച്ചുവാങ്ങിയവനെ നോക്കിപ്പറഞ്ഞു.

തുണിക്കഷണങ്ങളാലും കയറിനാലും മാധവൻെറ കൈകാലുകൾ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടു. അവരുടെ പിടിയിൽ നിന്നും തല്ക്കാലം രക്ഷകിട്ടുക അസാദ്ധ്യമെന്നു ബോദ്ധ്യമായതിനാൽ അയാൾ അവരുടെ ഇംഗിതങ്ങൾക്കു വിധേയനായിക്കൊടുത്തു. അവർ നിസ്സാരമായി മാധവഘോഷിനേയും തൂക്കിയെടുത്തുകൊണ്ട് ഇരുളിൽ മറഞ്ഞു.

ഇരുപതാം അദ്ധ്യായം.

നമ്മുടെ കഥാനായകന് അത്യാപത്തു നേരിട്ട അതേ സന്ദർഭത്തിൽ മധുർഘോഷ് തൻെറ മുറിയിൽ എന്തൊക്കെയോ ചിന്താധീനനായിക്കിടക്കുകയായിരുന്നു. തൻെറ ഭർത്താവിൻെറ പ്രകൃതത്തിൽ വന്നുകണ്ട മാററം താരയെ പലവിധ ആശങ്കകൾക്കും അധീനയാക്കി. മധുർ കണ്ണുകൾ അടച്ചു നിദ്രാധീനനെ പോലെ നടിച്ചാണ് കിടന്നിരുന്നതെങ്കിലും കൂടക്കൂടെ ദീർഘനിശ്വാസം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉള്ളിൽ ഒതുക്കിയിട്ടും ഒതുങ്ങാത്ത അസ്വാസ്ഥ്യത്തെയാണ് അതും എടുത്തു കാണിച്ചിരുന്നത്. താര

ആ അദ്ധരാത്രിയിലെ നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. 'അങ്ങെക്കെന്താണിന്നുറക്കം വരാത്തത്?'.

'ഇനി കുറച്ചുസമയംകൂടി കഴിഞ്ഞിട്ടു എനിക്കുറക്കം വരികയുള്ളു'.

'അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ഇപ്പോഴെ എന്തിനു കിടന്നു? ഞാൻ ഒരു കാൎയ്യം ചോദിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. എന്നാൽ തുറന്നു ചോദിക്കുന്നതിന്നു ഭയവുമായിരിക്കുന്നു':

'എന്താണതു? പറയുക'.

'അങ്ങെക്കെന്താണൊരു വ്യസനഭാവം. അങ്ങയെ ഞാൻ എന്റെ പ്രാണനെക്കാളും ഉപരിയായിട്ടാണല്ലൊ കരുതി വരുന്നത്.........എന്നോടു പറഞ്ഞുകൂടെന്നുണ്ടൊ?'.

മധൂർ പുളകം പൂണ്ടു. എന്നാൽ യാതൊരു കലുഷവുമില്ലാത്തവനെപ്പോലെ ഭാവിച്ചുകൊണ്ടു 'എനിക്കെന്തു ദുരിതം? എന്തിന്നു ഞാൻ ദുഃഖിക്കണം?' എന്നയാൾ ചോദിച്ചു.

എന്നാൽ, താരയാണോ അതു വിശ്വസിക്കുന്നവൾ. 'എന്നെ മറക്കണ്ട. നിങ്ങൾ എന്നെ എത്ര അവഗണിച്ചാലും എനിക്കു നിങ്ങൾ ദൈവമാണ്. പുരുമയുള്ളവരെ നിങ്ങൾ കബളിപ്പിച്ചാലും എന്നെ മറക്കാമെന്നു ഒരിക്കലും കരുതിപ്പോകേണ്ട'.

'നിനക്കു ഭ്രാന്തുണ്ടോ? എനിക്കു എന്തു പററി എന്നാണ് നീ വിചാരിക്കുന്നത്? (തന്റെ യഥാൎത്ഥ മനസ്ഥിതി തുറന്നുപറയുന്ന ഭാവത്തിൽ) നിനക്കിങ്ങിനെ എന്നെപ്പററി പെട്ടെന്നു സംശയം തോന്നുവാൻ കാരണമെന്താണ്?'.

'അതിന്നു പ്രത്യേകം കാരണം വല്ലതും വേണമോ? നിങ്ങളെ കണ്ടാൽ അറിയരുതേ? എന്തെല്ലാമോ ചുമതലയുള്ള ഭാരങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഒരു ജന്മിയുടെ ഭാരം; കോടതിയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രമാദമായ കേസ്സുകാൎയ്യങ്ങൾ; ഇതൊക്കെ ആലോചിച്ചാൽ മനസ്സിന്നൊരു തരത്തിലും സ്വാസ്ഥ്യത്തിന്നവകാശമില്ല. എനിക്കാണെങ്കിലോ നിങ്ങളും കുട്ടിയും ഈ രണ്ടു വിചാരം മാത്രം. ഇതുവരെക്കാളും എത്രയോ വലിയ ചുമതലകൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും

നിങ്ങളെ ഇത്ര വിഷാദചിത്തനായി കാണുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. സാധാരണ സമ്പ്രദായത്തിൽനിന്നുതന്നെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ പല വ്യത്യാസങ്ങളും ഞാൻ നിങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ട്. കുറച്ചുദിവസമായി എന്നോടും ശരിക്കു സംസാരിക്കാറുതന്നെയില്ലല്ലോ. കണ്ണുകൾ ഒന്നിനേയും ശരിക്കു കാണുന്നില്ല. എത്രയോ പ്രിയമായ കുട്ടിപോലും അടുത്തു വരുമ്പോൾ അവളോടു തെല്ലെങ്കിലും വാത്സല്യം ഭാവിക്കുന്നില്ല. മുൻപൊക്കെ നിങ്ങളെ എപ്പോഴും ചിരിച്ചമുഖമായിട്ടു കണ്ടിരുന്നുള്ളു. ഇപ്പോഴാണെങ്കിൽ ഒരു മ്ലാനതയല്ലാതെ കാണുന്നുമില്ല. എത്രയോ കാലമായി നിങ്ങളൊന്നിച്ചു പാൎത്തുവരുന്ന എനിക്കു ഇതൊന്നും കണ്ടാൽ എങ്ങിനെ മനസ്സിലാകയില്ലേ? എന്റെ സഹോദരി........(അൎത്ഥവത്തായ ഒരു പുഞ്ചിരി അവളുടെ മുഖത്തുദിച്ചു മറഞ്ഞു). കോപം പൂണ്ടു മിണ്ടാതെ കിടക്കുന്നുവല്ലോ. അവളുടെ കാൎയ്യത്തിൽ പോലും നിങ്ങൾ ഉദാസീനത കാണിക്കുന്നു. ഇതാ വീണ്ടും ദീൎഘനിശ്വാസം; നിങ്ങൾ പരമാൎത്ഥം എന്നോടു മറക്കേണ്ട. നിങ്ങളെ ഖേദിപ്പിക്കുന്ന കാൎയ്യമെന്താണ്? അതെന്നോടു പറയുക?.

മധുർഘോഷ് യാതൊന്നും ശബ്ദിച്ചില്ല.

'നിങ്ങൾക്കെന്തെങ്കിലും മനഃക്ലേശമുണ്ടായാൽ ശരിയായ സമാധാനവാക്കുകൾകൊണ്ട് ആശ്വാസവും ഉന്മേഷവും നൽകേണ്ട ചുമതല എന്റേതല്ലേ? നിങ്ങൾ എന്നെ മറച്ചുവെച്ചാലും....

മധുരിനു മറുപടി പറയുവാൻ നാവുപൊന്തിയില്ല. പതിവ്രതാരത്നമായ തന്റെ പ്രിയപത്നിയുടെ മുഖത്തേക്കൊന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അയാളുടെ ഹൃദയം തുടിച്ചു. ദീൎഘശ്വാസം പുറപ്പെട്ടു.

'എന്തോ ഒരു കാൎയ്യം നിങ്ങളെ വല്ലാതെ പീഡിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അതു മറച്ചുവെക്കേണ്ട'. അടക്കാനറിയാത്ത ദുഃഖത്തോടുകൂടി അവൾ നിലവിളിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. 'വേണ്ടിവന്നാൽ എന്റെ ജീവനെ ത്യജിച്ചിട്ടും അങ്ങയുടെ ദുഃഖത്തിനു ശമനമുണ്ടാക്കുവാൻ ഞാൻ സന്നദ്ധയാണ്. അങ്ങു സൗഖ്യമായും മനഃസന്തുഷ്ടിയോടുംകൂടി ജീവിക്കണമെന്നു മാത്രമേ എനിക്കാഗ്രഹമുള്ളു.

മധൂർഘോഷ് ഇപ്പോഴും തന്റെ മൌനത്തെ ലംഘിച്ചില്ല. അവൾ പറഞ്ഞതിനെ അയാൾ നിഷേധിച്ചുമില്ല. കുറച്ചുമുൻപു വഞ്ചന കലർന്ന തന്റെ വിചാരങ്ങളെ മറക്കുവാൻ വേണ്ടി അയാൾ ധരിച്ചിരുന്ന പ്രകടനങ്ങളൊന്നും ഇപ്പോൾ മുഖത്തിൽ കണ്ടില്ല. നേരെ മറിച്ചു യഥാർത്ഥമായ ദുഃഖത്തിന്റെ അസ്സൽ ഛായ അയാളിൽ സുവ്യക്തമായി പ്രകാശിക്കുകയും ചെയ്തു. താരയിൽ അനുതാപം കാട്ടുന്നതുപോലെയിരുന്നുവെങ്കിലും അവളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ നിശ്ശേഷം നിരസിക്കുന്നു എന്ന ഭാവവും അതോടൊപ്പം ധ്വനിച്ചിരുന്നു. താരയുടെ ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ അശ്രുകണം അനസ്യൂതം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സ്ത്രീസഹജമായ ഒരുണർവ്വോടുകൂടി അവൾ, തന്റെ ഭർത്താവിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ഭാവഭേദം കണ്ട് ഉള്ളഴിഞ്ഞ സ്നേഹത്തോടുകൂടി ചോദിച്ചു:—അങ്ങയുടെ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ ഒന്നുപോലെ ഭാഗഭാക്കാകേണ്ട ഞാൻ ഇപ്പോൾ അങ്ങനുഭവിക്കേണ്ടി വന്നിരിക്കുന്ന ഹൃദയവ്യഥക്കു കാരണം അറിയാൻ പാടില്ലെന്നാണോ കരുതുന്നത്?'

'ഇനി നിന്നെ ഞാൻ യാതൊന്നും മറച്ചുവെക്കുന്നില്ല. ഒരു തരത്തിലും പറയുവാൻ പാടില്ലാത്ത ഒന്നാണ് ഞാൻ പറയുവാൻ പോകുന്നത്. നീ ഒട്ടും വ്യസനിക്കരുത്.'

ഇതു കേട്ടമാത്രയിൽ താരയുടെ ഹൃദയം ആകമാനം ഒന്നു പുകഞ്ഞു. അടുത്ത ക്ഷണത്തിൽ അവൾ മനസ്സിനെ ദൃഢപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട്. എന്തോ പറയുവാൻ ഭാവിച്ചു. ആ നിമിഷത്തിൽ പുറത്തെവിടെയോ നിന്നു മൂങ്ങ മൂളുന്നമാതിരി ഒരു ശബ്ദം കേട്ടു. മധൂർ പെട്ടെന്നു ചാടി എഴുന്നേറ്റു.

'എന്താണങ്ങു ചാടി എഴുന്നേറ്റത്?' താര ചോദിച്ചു. ചിന്തയിൽ ആണ്ടിരുന്ന മധൂർ പ്രത്യുത്തരം നൽകുന്നതിനു മുൻപു തന്നെ അതേമാതിരി വീണ്ടുമൊരു ശബ്ദം വായുമാർഗ്ഗം തരംഗരൂപേണ അവരുടെ കർണ്ണങ്ങളിൽ വന്നലച്ചു. താര വീണ്ടും സംസാരിക്കുന്നതിനു മുൻപു തന്നെ അയാൾ അവിടെ നിന്നും അതിവേഗത്തിൽ പുറത്തേക്കു കടന്നു പോയി.

താര പരിഭ്രാന്തയായി പുറത്തേക്കു നോക്കി സ്തംഭിച്ചുനിന്നു. മൂങ്ങയുടെ ശബ്ദംപോലുള്ള ഈ മാതിരി ധ്വനികൾ ദുർന്നിമിത്ത

ങ്ങളാണെന്നു അവൾക്കു നല്ലവണ്ണ മറിയാമായിരുന്നു. ഏതോ ഒരു ശക്തിയുടെ പ്രേരണയാലെന്നവണ്ണം വിവരമറിവാനുള്ള ആകാംക്ഷയോടുകൂടി അവൾ പുറത്തുള്ള വരാന്തയിൽ വന്നു. ഭർത്താവു് എവിടേക്കാണു പോയിരിക്കുന്നതെന്നറിയണമെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടുകൂടി അവൾ കോണിപ്പടികളിലൂടെ സാവധാനത്തിൽ താഴത്തിറങ്ങിവന്നു പുറത്തേക്കു സൂക്ഷിച്ചു. യാതൊന്നും കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരുപക്ഷെ, താൻ കേട്ടശബ്ദം പക്ഷിയുടേതുതന്നെ ആയിരിക്കുമെന്നവൾ ഊഹിച്ചു. നല്ല സ്വാസ്ഥ്യമില്ലാത്തതിനാൽ ഭർത്താവു തണുത്ത കാറേറൽക്കാമെന്നു കരുതി പുറത്തു പോയിരിക്കയായിരിക്കുമെന്നും കരുതി അവിടെനിന്നും തിരിച്ചു പോരുവാൻ ഭാവിക്കുമ്പോൾ പുറത്തെ വാതൽകടന്നു് ആരോ ഒരാൾ പോകുന്നതായി അവൾ കണ്ടു. അവൾ നന്നേ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ തന്റെ ഭർത്താവു നേരെയുള്ള തോട്ടത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി പോകുകയാണെന്നു മനസ്സിലായി. പിന്നീടവൾക്കവിടെ ഒരു നിമിഷനേരംപോലും നില്ക്കുവാൻ ശക്തിയില്ലാതായി. ഭയംകൊണ്ടു അവളുടെ സർവ്വാംഗവും വിറച്ചു. മൂർഛിച്ചു നിലംപതിക്കുന്നമട്ടിലുമായി. ഇതിന്നകം ഭയങ്കരങ്ങളായ അനവധി ചിന്തകൾ അവളുടെ ഹൃദയഗഹ്വരത്തിൽ പാഞ്ഞുകയറി സ്ഥലംപിടിച്ചു. ഭർത്താവിന്റെ പേരിലുണ്ടായിരുന്ന പരിശുദ്ധമായ പ്രേമത്തിന്റെയും ഭക്തിവിശ്വാസങ്ങളുടേയും ഫലമായി അയാൾ യാതൊരു ദുഷ്കൃത്യങ്ങളിലും ഇടപെടുമെന്നു അവൾക്കു വിശ്വസിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല എന്നാൽ, എന്തോ അപകടം നേരിടാൻ പോകുന്നുണ്ടെന്നുമാത്രം അവളുടെ ഹൃദയം അവളോടു മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ ദൃഷ്ടികൾ നിർന്നിമേഷങ്ങളായിത്തീർന്നു. കാലുകൾ സ്തംഭിച്ചുവശായി. ക്ഷണനേരത്തിനുള്ളിൽ ധൂർഘലാഷ് താരയുടെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽനിന്നും മറഞ്ഞു. ആ അന്ധകാരത്തിൽ അയാളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ആരാഞ്ഞു അവളുടെ നേത്രങ്ങൾ അലഞ്ഞു. കുറച്ചു നേരത്തോളം അവൾ അവിടെ കാത്തുനിന്നിട്ടും താൻ അന്വേഷിച്ച വസ്തു കണ്ടുകിട്ടായ്കയാൽ മുകൾത്തട്ടിലേക്കുതന്നെ തിരിച്ചു വന്നു് പുറത്തെ വരാന്തയിൽനിന്നു വെളിയിലേക്കുതന്നെ സൂക്ഷി

ച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു. അതേ അവസരത്തിൽ മധുർഘോഷ് നാലാമത്തെകെട്ടായ കിടങ്ങിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി പാഞ്ഞുവരുന്നതായി അവൾകണ്ടു.

യാതൊരപകടവും കൂടാതെ ഭർത്താവു ഗ്രഹത്തിന്റെ അതൃത്തിക്കുള്ളിൽ വന്നുചേർന്നതുകണ്ടു അവൾ അളവററ സന്തോഷിച്ചു. എങ്കിലും ചില സംശയങ്ങൾ അവളെ അലട്ടിത്തുടങ്ങി. ആൾ പെരുമാററമേ ഇല്ലാതെ ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ആ സ്ഥലത്തേക്കയാൾ പോകുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ, ഏതാനും ദിവസമായി അയാളിൽ നിഴലിച്ചു കണ്ടിരുന്ന ഭേദഭാവം, പക്ഷിയുടേതുപോലുള്ള ശബ്ദം കേട്ട മാത്രയിൽ അയാൾ പുറത്തേക്കോടി പോയതു് എന്നിവയെല്ലാം അടുത്ത ഭാവിയിൽ വരാനിരിക്കുന്ന ഏതോ അത്യാപത്തിന്റെ മുന്നറിയിപ്പുകളായിരുന്നോ എന്നു താര വിശ്വസിച്ചു. അയാൾ വരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ താര പുറത്തുകടന്നിറങ്ങിച്ചെല്ലുവാൻ ഉത്സാഹിച്ചുവെങ്കിലും അതേ നില്പിൽത്തന്നെ നിന്നതേയുള്ളു. ഏകദേശം അരമണിക്കൂറോളം സമയം കഴിഞ്ഞിട്ടും മധുർഘോഷ് മടങ്ങിവന്നു കണ്ടില്ല. [illegible] അദ്ദേഹം തിരിച്ചുവന്നുവല്ലോ എന്ന ചാരിതാർത്ഥ്യത്തോടു കൂടി അവൾ കോണിപ്പടി ഇറങ്ങി തന്റെ മുറിയിലേക്കു പോയി.

പെട്ടെന്നൊരു വിചാരം അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഉദിച്ചുപൊന്തി. 'ഇങ്ങിനെ ചെയ്താൽ ഭർത്താവിന്റെ രഹസ്യങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ കഴിയുകയില്ലേ?' എന്നു അവൾ തന്റെ മനസ്സിൽ ഏതോ ഒന്നാലോചിച്ചുറച്ചു. ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കു ശേഷം മധുർഘോഷ് മടങ്ങി എത്തുകയും ചെയ്തു. അയാളുടെ മുഖത്തിൽ പരിഭ്രമവും സംശയങ്ങളും പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, കണ്ണുകൾ മാത്രം എന്തോ വിജയപ്രാപ്തിയെ വിദ്യോതിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ഇരുപത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

അധികം പൊക്കമില്ലാത്ത മേൽപ്പുരയോടുകൂടിയ ഒരു ഇരുൾ നിറഞ്ഞ മുറി. ആ ആൾപ്പെരുമാററമില്ലാത്ത മുറിയിൽ ഒരു

വിളക്കു മങ്ങികത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ നേരിയ വെളിച്ചത്തിൽ മുറിയുടെ ചുവരുകൾ ഇരുണ്ടു ഭയങ്കരമായിദ്യോദിച്ചു. മേൽപുരയുടെ ഉയരക്കുറവിന്നനുസരിച്ച് ആ മുറിയും വിസ്താരം നന്നെ കുറഞ്ഞതായിരുന്നു. ഒരു നോട്ടത്തിൽ അതു തടവുകാരെ അടക്കുന്ന ഒരു ജയിൽമുറിതന്നെ എന്നു പറയാം. ഇരുൾനിറഞ്ഞു ഭയം നിർഭയം അധിവസിക്കുന്ന ആ മുറിയുടെ ഇരുമ്പുകതകും ചുവരുകളോടു ചേർത്തു ബന്ധിച്ചുറപ്പിച്ചിരുന്ന ഇരിമ്പുവാളങ്ങളും അതിന്റെ സുരക്ഷിതാവസ്ഥയെ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. ജീവനോടുകൂടി മനുഷ്യരെ മറക്കുന്ന ഒരു കല്ലറതന്നെയായിരിക്കുമോ അതെന്ന ശങ്കയെ അങ്കുരിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതിന്നടുത്ത മുറിയിലേക്കു കടക്കുവാനുള്ള വാതൽ ചെറിയ കുട്ടികൾക്കുകൂടി ദുഷ്പ്രാപമായവിധം അത്ര ഇടുങ്ങിയതും ചെറുതുമായിരുന്നു. ഈ നരകസമാനമായ മുറിയിൽ ഒരു നിർഭാഗ്യവാനായ മനുഷ്യൻമാത്രം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതിനെ ആ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ കാണാമായിരുന്നു. അതാരായിരിക്കും. മാധവഘോഷല്ലാതെ മററാരാണ്? ദുഷ്ടന്മാരായ ആ കള്ളന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ ആ കാരാഗൃഹത്തിൽ അടച്ചിരിക്കുന്നതിൽ വായനക്കാർക്കാശ്ചര്യത്തിന്നവകാശമില്ലല്ലോ. അവർ അദ്ദേഹത്തെ ആ മുറിയിൽ കൊണ്ടുചെന്നടക്കുമ്പോൾ സമയം അർദ്ധരാത്രി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതിന്റെ വാതിൽപുറത്തു ബലമായി പൂട്ടിയിരുന്നു. ഇപ്പോൾ മാധവഘോഷ് ആ നരകസമാനമായ മുറിയിൽ ബന്ധനസ്ഥനെങ്കിലും അധൈര്യമോ ഭീതിയോ അദ്ദേഹത്തെ ലവലേശവും ബാധിച്ചിരുന്നില്ല. കോപവും വൈരാഗ്യവും അദ്ദേഹത്തിൽ അടിക്കടി പൊന്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ ദുഷ്ടന്മാർ തന്നെ ഏതെല്ലാംതരത്തിൽ ദ്രോഹിച്ചാലും ഇവരെയെല്ലാം താൻ നിഷ്പ്രയാസം തോല്പിച്ചു വിജയം വരിക്കുമെന്നുള്ള ദൃഢപ്രതിജ്ഞയോടുകൂടി അദ്ദേഹം മുറിയിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ലാത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഇതേ അവസരത്തിൽ മുറിയുടെ വാതൽ ആരോ താക്കോലിട്ടു തുറക്കുന്നതായി ശബ്ദംകേട്ടു. അടുത്തക്ഷണത്തിൽ വാതിൽതുറന്നു അദ്ദേഹത്തെ ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയ കള്ളന്മാർ അകത്തുകടന്നു വാതിൽ പൂർവ്വസ്ഥിതിയിൽ അടച്ചു.

മാധവഘോഷ് അവരെ കണ്ണുകളിൽ തീപ്പൊരിപാറുമാറ് ഉഗ്രമായ രോഷത്തോടുകൂടി നോക്കിയശേഷം പൂൎവ്വസ്ഥിതിയിൽ ലാത്തിത്തുടങ്ങി. സൎദാരും പിക്കവും അലക്ഷ്യഭാവത്തിൽ വിളക്കിനുസമീപം ചെന്നിരുന്ന് കുറച്ചു ഗഞ്ചാവെടുത്തു പുകക്കുവാനുള്ള ഒരുക്കൾ ആരംഭിച്ചു. അപ്പോൾ സൎദാർ പിക്കുവിനെ നോക്കി 'നമ്മുടെ ബാബു ഇന്നു വളരെ മൎയ്യാദക്കാരനായിരിക്കുന്നുവല്ലോ' എന്നു പരിഹാസസ്വരത്തിൽ പിക്കുവിനോടുപറഞ്ഞു.

മാധവഘോഷ് അതുകേട്ടു തിരിഞ്ഞുനിന്നു കള്ളന്മാരെ ഉറ്റൊന്നുനോക്കി. അവർ പറഞ്ഞതിനു തക്കതായ സമാധാനം ലഭിക്കുവാൻ പോകുന്നു എന്ന് ആ നോട്ടം സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, അദ്ദേഹം യാതൊന്നും സംസാരിക്കുവാനൊരുങ്ങാതെ വീണ്ടും അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടക്കുവാൻതുടങ്ങി. കള്ളന്മാർ ഗഞ്ചാ അരിഞ്ഞു ശരിയാക്കി കുഴലിൽവച്ചു തീ കത്തിച്ചു വലിച്ചുതുടങ്ങി. മാധവഘോഷ് അവരെ അലക്ഷ്യമായി നോക്കിയിരുന്നതു ഇപ്പോൾ അവൎക്കു പിടിക്കാതായി.

മാധവഘോഷിൻെറ ഗാംഭീൎയ്യം അവരെ കുറച്ചുകലത്താണിരുത്തിയിരുന്നത്. അവരും അദ്ദേഹം ഒരുൽകൃഷ്ടനാണെന്നുള്ള മതിപ്പുകൊണ്ടുണ്ടായ ഭയത്താൽ ദൂരത്തകന്നിരിക്കുവാൻ നിൎബ്ബന്ധിതരായിരുന്നു. എന്നാൽ ഗഞ്ചാവിൻെറ ലഹരി അവരെ അതിൽനിന്നെല്ലാം തെറ്റിച്ചുതുടങ്ങി.

സൎദാർ ഒരു ഗാംഭീൎയ്യം ഇടകലൎന്ന സ്വരത്തിൽ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു:—'ബാബു. ഒരു പുക നിങ്ങൾക്കും വേണമെങ്കിൽ വലിക്കാം നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള ധനവാന്മാൎക്കു വലിക്കുവാൻ പററിയമാതിരിതന്നെയാണ് ഞങ്ങൾ ഇതു കൂട്ടിക്കൂട്ടിയിരിക്കുന്നത്.'

മാധവഘോഷ് ഇതിന്നു യാതൊരു സമാധാനവും പറഞ്ഞില്ല. സൎദാർ എന്താണു ഇടനാപറയേണ്ടതെന്നറിയാതെ ഇടരെ പുക വലിച്ചുകൊണ്ടു തൻെറ കൂട്ടുകാരനുമായി പലേ ആഭാസകരങ്ങളായ വൎത്തമാനങ്ങളും പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. മാധവഘോഷ് അവരെനോക്കി 'നിങ്ങളുടെ യജമാനൻ എന്നെ ഇവിടെ താമസിപ്പിച്ചു എന്തുചെയ്യുവാനാണുദ്ദേശിക്കുന്നത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'ഞങ്ങൾക്കു യജമാനന്മാരായി ആരുമില്ലല്ലോ' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു വീണ്ടും സർദാർ പുകവലിയിൽതന്നെ ബദ്ധശ്രദ്ധനായി.

'ഇല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളെ ഈ നീചകൃത്യം ചെയ്യുവാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചതാരാണ്?'

'ഞങ്ങളെ ആരും പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.'

'ആരുമില്ല അല്ലേ. പിന്നെ, നിങ്ങൾ തമാശക്കായിട്ടുമാത്രം എന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നടച്ചിട്ടിരിക്കയാണോ?'

'തമാശക്കോ? കൊള്ളാം കൊള്ളാം. പണം കിട്ടാൻവേണ്ടി മാത്രം പിടിച്ചടച്ചിരിക്കയാണ്?'

മാധവഘോഷിന്റെ ദൃഢചിത്തവും ഗാംഭീര്യമേറിയ വാക്കുകളും, അന്തസ്സും അഭിമാനവുമുള്ളവരെ മാനഭംഗംചെയ്യുന്ന ഈ തെമ്മാടികളുടെ ലഹരിയെ തെല്ലു കുറച്ചു.

'പണം നിങ്ങൾക്കാരു തരും?'

'ആരു തരുമെന്നു നിങ്ങൾതന്നെ പറയുക?'

'എനിക്കെങ്ങിനെ അറിയാം.'

ഈ അവസരത്തിൽ പുറമെ എവിടെയോനിന്നും പുറപ്പെട്ട ഒരു ശബ്ദം അവരുടെ സംഭാഷണത്തെ പെട്ടെന്നു നിർത്തി.

'എന്താണ് ആ ശബ്ദം?' എന്നു പിക്കു ഭയതരളിതനായി ചോദിച്ചു.

'എന്താണത്? മിണ്ടാതിരിക്ക്' എന്നു സർദാരും പറഞ്ഞു.

മൂന്നുപേരും നിശ്ശബ്ദരായിരുന്നു ശ്രദ്ധിച്ചു. 'ആരെങ്കിലും ഇതുവഴിക്കു വരുന്നുണ്ടായിരിക്കുമോ? ഏതായാലും സൂക്ഷിക്കുക തന്നെ.' എന്നു സർദാർ സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞു.

ദീപം മങ്ങിയതെങ്കിലും അതു മുറിമുഴുവൻ നല്ലവണ്ണം കാണുവാൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നിട്ടും സർദാർ വലിയ ഭീരുവും സംശയാലുവുമായിരുന്നതിനാൽ നല്ലവണ്ണം ശ്രദ്ധിച്ചു നാലുദിക്കും നോക്കിയശേഷമെ തെല്ലെങ്കിലും സമാധാനപ്പെട്ടുള്ളു.

'ഇതു വലിയ ശല്യമായിരിക്കുന്നു. ആകട്ടെ, അതിരിക്കട്ടെ.' എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു സർദാർ തന്റെ കൂട്ടുകാരന്റെ സമീപം ചെന്നിരുന്നു.

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

മാധവഘോഷ് വീണ്ടും ചോദിച്ചു:—'ആരാണെന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നടക്കുവാൻ ഏൎപ്പാടുചെയ്തത്?'

'നിങ്ങൾതന്നെ പറയുക. കേൾക്കാമല്ലോ!' സർദാർ പറഞ്ഞു.

മാധവഘോഷിന്നു വല്ലാതെ ദ്വേഷ്യം വന്നു. എന്നാൽ അതടക്കി സാവധാനത്തിൽ ആലോചിച്ചുശേഷം ചോദിച്ചു 'മാധവഘോഷാണോ അങ്ങിനെ ചെയ്തത്?'

ഇതുകേട്ടു പിക്കുവിന്നു അത്യാശ്ചൎയ്യംജനിച്ചു ചോദിച്ചു 'സർദാർ! ഇയാൾക്കിതെങ്ങിനെ മനസ്സിലായി?'

'നീയൊരു മരയൻതന്നെയാണ്. ഈ രാധാഗഞ്ചിൽ മനുഷ്യരെ പിടിച്ചു ബന്ധിക്കുവാൻ വേറെ ആൎക്കാണെടാ ഇതുമാതിരി കാരാഗൃഹസദൃശമായ ഇരുമ്പറയുള്ളത്?'

എന്നാൽ, അവൻ മാധവഘോഷ് ചോദിച്ച ചോദ്യത്തിന്നു മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. പിക്കുവിന്നു ക്രമേണ ഗഞ്ചാവിന്റെ ലഹരി തലക്കു കയറിത്തുടങ്ങി. സ്വബോധം ശരിക്കില്ലായിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ വായിൽതോന്നിയപടി സംസാരംതുടങ്ങി.

'പിന്നെ, സർദാർ! ഈ മാംസപിണ്ഡം വച്ചുകാത്തുകൊണ്ടു നാം എന്തുചെയ്യാനാണ്?'

'ഒന്നുമില്ലെങ്കിൽ നമുക്കു തിന്നുകളയാം.' പിക്കു ഇതു കേട്ടു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ഇതേ അവസരത്തിൽ വാതിലിന്നു പുറത്തുള്ള ചങ്ങല കിലുങ്ങുന്ന സ്വരത്തിൽ ഒരു ശബ്ദം കിടങ്ങിന്റെ മറുഭാഗത്തുനിന്നും കേട്ടു. ഇതുവരെ 'ഇക്കിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കള്ളന്മാർ ശബ്ദംകേട്ടപ്പോൾ വികാരഭരിതരായി. ശേഷിച്ചിരുന്ന ലഹരി മിക്കവാറും അസ്തംഗതവുമായി. ഭയം ക്രമാതീതമായി അവരെ ബാധിച്ചു.

'മിണ്ടാതിരിക്ക്......ഇതാ വീണ്ടും......' ഇടറിയ സ്വരത്തിൽ സർദാർ പറഞ്ഞു.

പിക്കുവിന്നു ഒരക്ഷരംപോലും ശബ്ദിക്കുവാൻ കഴിവുണ്ടായില്ല. ഭയങ്കരങ്ങളായ അനവധി പൂൎവ്വകഥകൾ അവന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ പാഞ്ഞുകയറി. മാധവഘോഷിന്നും അസാമാന്യമായ ശങ്ക

ജനിച്ചു. ആ സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും അപ്പോഴത്തെ സമയവും ആലോചിച്ചാൽ എന്തൊരു ധിരചിത്തമാണിളകാത്തത്?

മാധവഘോഷ് ചോദിച്ചു:—'ഈ സ്ഥലത്തു വളരെക്കാലമായി ജനസഞ്ചാരമില്ലാതിരിക്കയാണോ?'

'നല്ലനിശ്ചയമില്ല' പിക്കു ഭയത്തോടുകൂടി താഴ്ന്ന സ്വരത്തിൽ മറുപടി പറഞ്ഞു.

സർദാർ എന്തൊക്കെയോ ആലോചിച്ചിരുന്നശേഷം എന്തായാലും ആയിക്കൊള്ളട്ടെ എന്നു ധൈര്യമവലംബിച്ചു ഗംഭിരമായിരുന്നു.

സാധാരണയായി കളവു, കൊലപാതകം മുതലായവ നടത്തുന്ന ഘാതകന്മാൎക്കു ഇത്തരം സംഭവങ്ങളിൽ ഭയമുണ്ടാകാറപതിവില്ല. പ്രേതപിശാചുക്കളിൽ സർദാൎക്കു തെല്ലു ഭയമില്ല. 'ആരെങ്കിലും ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കണം. അതു സൂക്ഷ്മമായി കണ്ടുപിടിക്കാതെ വിട്ടുവാൻപാടില്ല. പിക്കു! ഇവിടെ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക.'

സർദാർ തന്റെ അരയിൽ ചുററിയിരുന്ന കീറ ശീലയിൽ നിന്നും കുറെ കിറിയെടുത്തു ചുരുട്ടി എണ്ണയിൽമുക്കി ദീപം നല്ലവണ്ണം തെളിച്ചു. അനന്തരം മെല്ലെ വാതൽതുറന്നു പുറത്തെ വരാന്തയുടെ മുക്കിലും മൂലയിലും ചുററുപാടുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളുമെല്ലാം നല്ലവണ്ണം പരിശോധിച്ചു. അടുത്തടുത്തുണ്ടായിരുന്ന മൂന്നു മുറികളിൽ മദ്ധ്യഭാഗത്തുള്ള മുറിയിലായിരുന്നു മാധവഘോഷിനെ അടച്ചിട്ടിരുന്നതു്. വരാന്തയിൽ ഒന്നും കാണായ്കയാൽ പുറമേയുള്ള മുററത്തും നല്ലവണ്ണം പരിശോധിച്ചു. ഒടുവിൽ നിരാശനായി മടങ്ങി. പിക്കുവിന്റെ ഭയം വീണ്ടും വർദ്ധിച്ചു. എങ്ങിനെയെങ്കിലും കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ അവിടം വിട്ടു പോകുവാൻ അവൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു സർദാരിന്റെ കാലിന്മേൽ പിടിച്ചൊന്നമർത്തി ഇംഗിതം അറിയിച്ചു. സർദാരും അതിനോടനുകൂലിച്ചു.

അവർ മാധവഘോഷിനെ നോക്കിപറഞ്ഞു:—'സമയം ആകുന്നു. നിങ്ങളൊന്നിച്ചു ഞങ്ങൾക്കും ഇവിടെ കിടക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. നിങ്ങൾക്കിവിടെനിന്നും രക്ഷപ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ......'

'എന്തുവേണമെന്നു പറയുന്നു?' എന്നു മാധവഘോഷ് ഇവർ പാകത്തിനു വഴിപ്പെട്ടുവരുന്നതുകണ്ടു അലക്ഷ്യമായി ചോദിച്ചു.

'നിങ്ങളുടെ ചെറിയമ്മൻെറ മരണപത്രം തന്നാൽ.........'

'അതെൻെറ പക്കൽ ഇല്ലല്ലോ?' എന്നു പെട്ടെന്നു സമാധാനംപറഞ്ഞു പഴയപെട്ടി ലാത്തുവാൻതുടങ്ങി.

'എന്നാൽ ഇവിടെത്തന്നെ സുഖമായി കിടന്നുകൊള്ളുക. ഇതാ ഞങ്ങൾ മുറി പൂട്ടി പോകുകയാണ്.' സർദാർ വളരെ സംക്ഷേപിച്ചുപറഞ്ഞു.

'നില്ക്കട്ടെ, അതു ഞാൻ തരാമെന്നു സമ്മതിച്ചു എന്നു വിചാരിക്കുക. എന്നാൽ, അതിവിടെ എങ്ങിനെ കൊണ്ടുവരുവിക്കും?'

'അതൊക്കെ നിങ്ങളുടെകാര്യം. ഞങ്ങൾക്കൊന്നുമറിവില്ല. നിങ്ങൾക്കറിവില്ലാത്ത യുക്തിയുണ്ടോ? ഞാനാണെങ്കിൽ ഒരു കുറിപ്പെഴുതി വീട്ടിലേക്കു കൊടുത്തയച്ചു കൊണ്ടുവരുവിക്കും.'

'അങ്ങിനെ ചെയ്യാമെന്നിരിക്കട്ടെ. എഴുതെഴുതി നിങ്ങളുടെ പക്കൽ ഞാൻ തന്നുവെന്നിരിക്കട്ടെ. എന്നാൽ വീട്ടിലുള്ളവർ നിങ്ങളോട് 'ഈ എഴുത്തെഴുതിയ ആൾ എവിടെ' എന്നു ചോദിച്ചാൽ നിങ്ങൾ എന്തു സമാധാനം പറയും?'

ഇതേ അവസരത്തിൽ അസാധാരണമായ ഒരു ശബ്ദം വീണ്ടും അവരുടെ കർണ്ണങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞു. കള്ളന്മാർ ആ ശബ്ദം കേട്ടമാത്രയിൽ തിടുക്കിട്ടെഴുന്നേററു. മാധവഘോഷും തെല്ലൊന്നു ഭയന്നു.

'ഇതിൻെറ പിൻപുറത്തെങ്ങാനും വല്ല വഴിയുമുണ്ടോ?' എന്നു മാധവഘോഷ് ചോദിച്ചു.

'ഇല്ല' എന്ന് കള്ളന്മാർ ഇരുവരും ഏകസ്വരത്തിൽ മറുപടിപറഞ്ഞു.

'ഇരിക്കുക.........ഞാൻ ഒന്നുകൂടി പോയി പരിശോധിച്ചു വന്നേക്കാം' എന്നു സർദാർ പറഞ്ഞു.

മേൽപ്പുരകളിന്മേൽ നിഷ്പ്രയാസം കയറി ഇറങ്ങുക കള്ളന്മാർക്കു വളരെ പരിചയമായിരുന്നതിനാൽ ആ തുരങ്കിൻെറ മുകളിൽ സർദാർക്കു നിമിഷനേരത്തിന്നുള്ളിൽ കയറുവാൻ കഴിഞ്ഞു. മുക

ളിൽ കയറി അതിൻെറ പിൻഭാഗത്തുള്ള ഇടുങ്ങിയ പ്രദേശത്തെ കഠ സൂക്ഷിച്ചു. അയാഠംക്കൊന്നും കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഇത്തവണയും നിരാശനായി അയാഠം മടങ്ങി.

മാധവഘോഷിന്നു പെട്ടെന്നൊരു യുക്തി തോന്നി. 'ഇതിനോടു ചേൎന്നു വേറെ രണ്ടു മുറികഠം കൂടിയില്ലേ?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'ഉണ്ടെന്നാണ് തോന്നുന്നത്'.

'അതിലെങ്ങാനും നിങ്ങഠംമററാരെയെങ്കിലും അടച്ചിട്ടുണ്ടോ?

'ഇല്ല'

'മററാരെയെങ്കിലും അടച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു വരാം. എന്നെപ്പോലെ മറെറാരു സാധു ഈ ദുഷ്ടൻെറ അപ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചു നരകസമാനമായ അതിൽ കിടന്നു ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കാം. അവൻ കൂടക്കൂടെ വാതൽ തുറക്കുവാൻ ചെയ്യുന്ന സാഹസഫലമായുണ്ടാകുന്ന ശബ്ദമാണിതെന്നു വരാം'.

'നിങ്ങഠം പറയുന്നത് ശരിയാണ്. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മുറിയുടെ വാതിൽ ബലമായി പൂട്ടിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ഞാൻ വിളിച്ചുനോക്കാം. ആരും ഉള്ളപക്ഷം വിളി കേഠംക്കാതിരിക്കയില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു സർദാർ വീണ്ടും ഒരു തിരി കത്തിച്ചുകൊണ്ട് അടുത്ത മുറികഠം പരിശോധിക്കുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. രണ്ടു മുറികളുടെയും വാതിലുകഠം തുറന്നു തന്നെ കിടന്നിരുന്നതു കണ്ടു അവൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. ഈ ശബ്ദമുണ്ടാകുവാനുള്ള കാരണങ്ങളെപ്പററി മാധവഘോഷ് പലതും ആലോചിച്ചുനോക്കി. തൃപ്തികരമായ യാതൊരു സമാധാനവും അദ്ദേഹത്തിന്നു ലഭിച്ചില്ല. കള്ളന്മാർ, ഇതു പിശാചുക്കളുടെ ശബ്ദം ആയിരുന്നേക്കുമോ എന്നു ബലമായി ശങ്കിച്ചു. പിക്ക ഭയന്നു നില്ക്കക്കള്ളിയില്ലാതെ സർദാരിനോടു നടന്ന ചേൎന്നു നിന്നു. 'അയ്യോ! എനിക്കു വലിയ ഭയമായിരിക്കുന്നു. ഈ ഭയങ്കര ശബ്ദങ്ങഠം എവിടെ നിന്നാകുന്നു പുറപ്പെടുന്നതെന്നറിയാം. എല്ലാം ഈശപാദേന നിശ്ചയമുള്ളു. ഞങ്ങളോടെന്തു സമാധാനം പറയുന്നു. വേഗം വേണം. അതാ ശബ്ദം വീണ്ടും കേഠംക്കുന്നു. നിങ്ങളെ ഇവിടെ അടച്ചിട്ടു ഞങ്ങഠം ഇതാ പോകയാണ്.' എന്നു മാധവഘോഷിനെ നോക്കി സർദാർ പറ

ഞ്ഞു. കള്ളന്മാർ പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ അവിടെ അടച്ചിട്ടു പോയാൽ പിന്നീടു താനെന്നാണു് പുറമെയുള്ള ലോകം കാണുക എന്ന ശങ്ക മാധവഘോഷിനുണ്ടായി. അതിനാൽ അവരോടു നക്കുലിക്കയെ ഗത്യന്തരമുള്ളു എന്നു് അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി.

ഒരുപക്ഷേ താൻ എഴുതിക്കൊടുത്തയക്കുന്ന കുറിപ്പിന്റെ സഹായത്താൽ തന്റെ ഇരിപ്പിടം മനസ്സിലാക്കി ആരെങ്കിലും വന്നു തന്നെ രക്ഷിച്ചേക്കുമെന്നുള്ള വിശ്വാസവും ഇതിന്നദ്ദേഹത്തെ ധൈര്യപ്പെടുത്തി. എങ്കിലും ഒന്നുകൂടി പരീക്ഷിച്ചുകളയാമെന്നു അദ്ദേഹം കരുതി.

‘നിങ്ങൾക്കു പണത്തിന്നല്ലേ ആവശ്യമുള്ളു? നിങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ ഇരട്ടി ഞാൻ തരാം. എന്നെ നിങ്ങൾ ഇവിടെനിന്നും വിട്ടയക്കുക. മരണപത്രം മാത്രം ആവശ്യപ്പെടേണ്ട.’

‘ബാബു! ഞങ്ങൾ വെറും വിഡ്ഢികളെന്നാണോ നിങ്ങൾ കരുതുന്നതു. നിങ്ങളുടെ ഈ മധുരവാക്കിൽ ലയിച്ചുപോകുന്നവരല്ല ഞങ്ങൾ. നിങ്ങളെ വിട്ടയച്ചാൽ നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു പണം തരും; അല്ലേ? ആ യുക്തി തല്ക്കാലം നില്ക്കട്ടെ. മരണപത്രം തരിക. ഇല്ലാത്ത പക്ഷം ഞങ്ങളിതാ പോകുന്നു.’ എന്നു സർദാർ പറയുന്നതിനിടക്കു് ആരോ അവിടേക്കു വരുന്നതുപോലെ വസ്ത്രം ഇളകുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. കള്ളന്മാർ ഇരുവരും പരിഭ്രാന്തരായിതീർന്നു. അന്യോന്യം നോക്കി അവർ അവിടം വിട്ടു ഓടിപ്പോകുവാൻ തന്നെ സന്നദ്ധരായി. മാധവഘോഷ് അവരുടെ ഈ സംരംഭങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ‘കടലാസ്സു കൈവശമുണ്ടോ?’ എന്നവരോടു ചോദിച്ചു. ‘ഞങ്ങൾ അതു മുൻകൂട്ടി കരുതിക്കൊണ്ടു വന്നിട്ടുണ്ടു്’ എന്നവർ മറുപടി പറഞ്ഞു. മാധവഘോഷ് അതു വാങ്ങി കാര്യസ്ഥനായി ഒരെഴുത്തെഴുതാൻ ഭാവിച്ചു.

‘ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ എഴുതുക. ബാബു! എനിക്കിതിൽ അപകടമൊന്നും പിണയാതെ സൂക്ഷിക്കേണ്ട കടമയുണ്ടല്ലോ. നിങ്ങളെപ്പോലെ എഴുതാനും വായിക്കാനുമൊക്കെ എനിക്കും കുറേശ്ശ നിശ്ചയമുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു് എഴുതേണ്ട വാചകം ഞാൻ പറഞ്ഞുതരാം.’ എന്നു സർദാർ പറഞ്ഞു.

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

മാധവഘോഷ് സർദാറിനെ നല്ലവണ്ണം ഒന്നു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയശേഷം അയാളുടെ അഭിപ്രായംപോലെ തന്നെ എഴുതാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. സർദാർ വാചകം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. എന്നാൽ കുറച്ചു മുമ്പു തന്നെ ബാധിച്ചിരുന്ന പ്രേതഭയം അയാളുടെ ഹൃദയത്തെ ഇളക്കി മറിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എങ്കിലും അയാൾ കഴിയുന്നത്ര ധൈര്യം അവലംബിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ ചങ്ങല കിലുക്കുന്ന ശബ്ദത്തോടുകലൎന്ന് മററു ചില ഭയങ്കര ധ്വനികൾ ആദ്യമേതന്നെ ഭയന്നിരിക്കുന്ന അവരെ നില്ക്കക്കള്ളിയില്ലാതാക്കിത്തീൎത്തു. പിന്നെ പെട്ടെന്നെഴുന്നേററു പുറത്തുകടന്ന് ആ പ്രദേശംവിട്ട് അതിവേഗത്തിൽ ഓടിപ്പോയി. സർദാർ, തുറുങ്കിന്റെ വാതൽ തുറന്നുതന്നെ ഇട്ടിട്ടു മാധവഘോഷിനെ തിരിഞ്ഞുപോലും നോക്കാതെ ജീവരക്ഷാർത്ഥം പുറത്തു കടന്നുപാഞ്ഞു. അസാധാരണമായ ശബ്ദങ്ങളും അതിനെത്തുടൎന്നുണ്ടായ കള്ളന്മാരുടെ ഓട്ടവും മാധവഘോഷിനെ പരിഭ്രാന്തനാക്കിത്തീൎത്തു. അദ്ദേഹം സ്തംഭിച്ചുനിന്നുപോയി. കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞു അദ്ദേഹം എന്തുവന്നാലും വരട്ടെ എന്ന ധൈര്യത്തോടുകൂടി നാലുഭാഗവും സൂക്ഷിച്ചു യാതൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ എത്തുപെട്ടില്ല. നിരാശനാകാതെ അദ്ദേഹം വീണ്ടും അവിടമെങ്ങും പരിശോധിച്ചു. അപ്പോൾ പുറത്തെ വരാന്തയുടെ അരികിൽകൂടി ഒരു ദീപപ്രകാശം കുറേശ്ശയായി ഇരുമ്പുകമ്പികളിൽ നിഴലിക്കുന്നതായി കണ്ടു. അദ്ദേഹം പെട്ടെന്നു ആ സ്ഥലത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി അല്പം മുൻപോട്ടു നടന്നുചെന്നു നോക്കിയപ്പോൾ പൂട്ടാതെ തുറന്നിട്ടിരുന്ന ഒരു മുറിയുടെ വാതലിന്റെ മറവിൽ ഒരു സ്ത്രീ തനിയെ നില്ക്കുന്നതായി കണ്ടു. മാധവഘോഷിനു അത്ഭുതവും രോമാഞ്ചവുമുണ്ടായി. ആ സ്ത്രീയുടെ സമീപത്തായി ഒരു ചെറിയ റാന്തൽ കത്തികൊണ്ടിരുന്നിരുന്നു. അതിന്റെ മങ്ങിയവെളിച്ചത്തിൽ ആ സ്ത്രീ ആരാണെന്നദ്ദേഹം സൂക്ഷിച്ചു ഒന്നു നടുങ്ങി പിന്നോക്കംവാങ്ങി.

'താരേ!' എന്ന ശബ്ദം അത്യന്തം വിനീതസ്വരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടു.

'മാധ......' അവൾ എന്തോ ശോകതാവികാരത്താൽ പ്രേരിതയായി അദൃശ്യാകൃതിയിൽ വിരമിച്ചു. പിന്നീടു കുറച്ചുനേരത്തേക്കു അവളുടെ നാവു പൊന്തിയില്ല.

ഇരുപത്തിരണ്ടാം അദ്ധ്യായം.

മാധവഘോഷും താരയും ആ സമയത്ത് ആ കാരാഗാരത്തിൽ വെച്ചു യാദൃശ്ചികമായി കൂട്ടിമുട്ടുകയാൽ കുറച്ചുനേരത്തോളം അവർ ആശ്ചര്യഭരിതരായി മൌനംപൂണ്ടുനിന്നു. ഇങ്ങിനെ ഒരു സമാഗമം ഉണ്ടാകുമെന്നവർ സ്വപ്നേപി കരുതിയിരുന്നതല്ല. താര മനസ്സിനെ അടക്കിക്കൊണ്ടു് 'മാധവാ! നിങ്ങളെയാണോ ഇവിടെ അടച്ചിരുന്നത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

മാധവഘോഷിന്നതിന്നു മറുപടിയൊന്നും പറയുവാൻ നാവു പൊന്തിയില്ല. അളവററ ഭയത്താലോ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഇതേ രൂപത്തിൽ താര തന്നെ വന്നു കണ്ടതിനാലോ എന്തോ മാധവഘോഷ് കുറച്ചുനേരത്തോളം തന്നെത്തന്നെയും മറന്നു നിന്നുപോയി. ഈ രഹസ്യസ്ഥലത്തു മാധവനെ കണ്ടുമുട്ടിയതിൽ താരക്കും ആശ്ചര്യം ജനിക്കാതിരുന്നില്ല. അവൾക്കു, ഇതിലൊക്കെ എന്തോ അളവററ രഹസ്യങ്ങൾ അന്തർഗ്ഗതങ്ങളായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നി. ഏതാപൽഘട്ടത്തിലും സമാധാനപരമായ ബുദ്ധികൌശലം സ്ത്രീസഹജമാണ്. അവൾ എന്തൊക്കെയോ ചിന്തിച്ചു. മാധവഘോഷിനെ യാദൃശ്ചികമായി അവിടെ ഏകനായി കണ്ടുമുട്ടിയതിൽ അവൾക്കു ജനിച്ച അത്ഭുതം അനൽപമായി. ആ സമയത്തു അന്യപുരുഷനുമായി കൂട്ടിമുട്ടുക എന്നതിലുള്ള ഔചിത്യഭംഗവും പാരാസ്ഥ്യമാണു് മറെറാന്നു്. എന്നാൽ, തന്റെ പാതിവ്രത്യധർമ്മത്തിന്നു ആ സമാഗമം ഒട്ടും വിഘാതമല്ലെന്നും അവൾക്കുറപ്പുണ്ടു്. മാധവഘോഷ് അവിടെ വരുവാനുണ്ടായ കാരണമറിയുന്നതിൽ അവൾ ഉൽക്കണ്ഠപ്രദർശിപ്പിച്ചു. 'മാധവാ! ഇവിടെയിന്നും യമദൂതരെപ്പോലെ രണ്ടുപേർ ഓടിപ്പോകയുണ്ടായല്ലോ.

അവർ ആരാണ്? ഈ അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു നിങ്ങൾ ഇവിടെ എങ്ങിനെ വന്നു? ഓടിപ്പോയവരിൽ ഒരുവൻ എന്നെ ദൃഷ്ടി ഉറപ്പിച്ചുനോക്കി. ഞാൻ വല്ല പ്രേതമോ പിശാചോ ആയിരിക്കുമെന്നു ഭയന്നു ഓടിപ്പോയതായിരിക്കുമോ?'

'നിങ്ങൾ കതകു തുറന്ന അവസരത്തിലായിരിക്കുമോ ചങ്ങലയുടെ ശബ്ദം കേൾക്കപ്പെട്ടതു്?'

'അതെ. ഞാൻ വാതൽ തുറന്നു പുറത്തേക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ ആ കരിക്കുറന്മാരെക്കണ്ടു ഭയന്നു പിന്നാക്കംവെച്ചു.'

മാധവമേനോൻ താരയോടു അവിടെ ഇരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞ ശേഷം താൻ അവിടെ ബന്ധനസ്ഥനായതിന്റെ ചരിത്രത്തെ ആദ്യന്തം വിശദമായി പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓരോ വാക്കുകളിലും കോപം തഴച്ചു പൊന്തിയിരുന്നു.

വസ്തുത ഗ്രഹിച്ച താര അല്പനേരം ദുഃഖിച്ചു 'നിങ്ങൾ ഇവിടെ ബന്ധനസ്ഥനായിട്ടു എത്രദിവസമായി? എന്തോ എനിക്കു് ഒന്നുരണ്ടു ദിവസമായി പല സംഗതികളിലും ബലമായ സംശയമുണ്ടു്. ഞാനറിയാതെ—എന്നെ അറിയിക്കാതെ— അദ്ദേഹം എന്തൊക്കെയോ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു മാത്രമേ എനിക്കറിവുള്ളു.'

താര, അവിടേക്കു വരുവാനുണ്ടായ കാരണം മാധവമേനോനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. ഭർത്താവു തന്നെ അവഗണിച്ചാലും അവൾ അന്നു രാത്രി ഭർത്താവിന്റെ പുറത്തേക്കുള്ള പോക്കുകണ്ടു് എന്തെന്നില്ലാതെ സംശയിച്ചു എന്താണു സംഭവിക്കുവാൻ പോകുന്നതെന്നറിയണമെന്നുള്ള വൈരാഗ്യത്തോടുകൂടി ഭർത്താവുറങ്ങിയ തക്കംനോക്കി താക്കോൽ കൈക്കലാക്കി അർദ്ധരാത്രിസമയം ഭയങ്കരമായ ഈ കിടങ്ങിലേക്കു സധൈര്യം വന്ന വർത്തമാനം അവൾ പറഞ്ഞുകേട്ടപ്പോൾ മാധവമേനോൻ ആശ്ചര്യപരതന്ത്രനായിത്തീർന്നു.

'അയ്യയ്യോ! എനിക്കിവിടേക്കു വരുവാൻ ലേശം ധൈര്യം വരികയാകട്ടെ ഒരടിപോലും പൊന്തുകയാകട്ടെ ചെയ്യില്ല. എത്രത്തോളം ഭയവും നടുക്കവും എന്നെ ആവരണം ചെയ്യുമെന്നറിയാമോ? ഞാൻ, അന്ധകാരമയമായ ഈ നിർജ്ജനസ്ഥലത്തേക്കു

വരുമ്പോൾ കള്ളന്മാരുടെയും പ്രേത പിശാചുക്കളുടെയും ഭയം മാത്രമാണ കാര്യമായിട്ടുണ്ടായിരുന്നത്. എന്റെ ജീവൻ പോയാലും ശരി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയാസ്വാസ്ഥ്യത്തിന്നുള്ള കാരണമറിയണമെന്നുള്ള ഏകാഗ്ര്യം മാത്രമായിരുന്നു എന്നെ ഇതിന്നു ധൈര്യപ്പെടുത്തിയത്. നിങ്ങളെ വിചാരിച്ചിരിക്കാതെ ഇവിടെ കണ്ടുമുട്ടുവാനും വസ്തുതകൾ ഗ്രഹിക്കുവാനും എന്റെ ഈ സാഹസികബുദ്ധിയാൽ സാദ്ധ്യമായി എന്തൊരു വലിയ ദുഃദ്ദ്ര്യത്തോടുകൂടിയാണ് നിങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നിവിടെ ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും ഇപ്പോൾ എനിക്കു മനസ്സിലായി. എന്നാൽ, ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടേക്കു വരുവാനും നിങ്ങളെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാനും ദൈവം എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ചതായിരിക്കുമെന്നതിൽ സംശയമേ ഇല്ല. മാധവാ! ഞാൻ ഒരു കാര്യം നിങ്ങളോടു പറയുന്നു. അതുമാതിരി ചെയ്യാമെന്നു നിങ്ങൾ എന്റെ കൈ അടിച്ചു സത്യം ചെയ്യണം' ആ പതിവ്രതാരത്നം പറഞ്ഞു.

'എന്താണതെന്നു പറയുക'.

'എന്റെ ഭർത്താവു എത്രതന്നെ ദുഷ്ടനായിരുന്നാലും എന്റെ പരിശുദ്ധ ഹൃദയം അദ്ദേഹത്തെ വെറുക്കുകയില്ല. സ്ത്രീത്വത്തിന്നു വിപരീതമായ ആ നീചമനഃസ്ഥിതി എനിക്കുണ്ടാകാതിരിക്കട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്നു യാതൊരു വിധമായ അപമാനമോ കഷ്ടനഷ്ടമോ ഉണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതിലാണ് സർവ്വോപരി എന്റെ മനസ്സ് അലഞ്ഞുകൊണ്ടും വേല ചെയ്തുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം നിങ്ങൾക്കു ചെയ്തതും ക്ഷന്തവ്യമല്ലാത്തതുമായ ഈ ദ്രോഹകൃത്യത്തിന്നു നിങ്ങൾ യാതൊരു പ്രതികാരവും ചെയ്യപ്പോകരുത്. ഇതൊന്നു മാത്രമാണ് ഞാൻ നിങ്ങളോടാവശ്യപ്പെടുന്നത്. നിങ്ങൾ എനിക്കുവേണ്ടി ചെയ്തുതരുവാനുള്ള പ്രത്യുപകാരങ്ങളിൽ വെച്ചു അത്യുത്തമമായതും ഇതുതന്നെയാകുന്നു. നിങ്ങൾക്കെന്റെ പേരിൽ ആദ്യകാലം മുതല്ക്കുള്ള സ്നേഹത്തെ മുൻനിർത്തി താരയുടെ പ്രിയതമനാണദ്ദേഹമെന്നു കരുതി സർവ്വവും ക്ഷമിച്ചുകളയുക. താര അശ്രുപരിപ്ലുതമായ നേത്രത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞുനിർത്തി.

താര വിമ്മി വിമ്മിക്കരഞ്ഞു. ഈ കാഴ്ച ലോലഹൃദയനായ മാധവഘോഷിനെ അതീവ ശാന്തനാക്കി. അയാളുടെ കണ്ണുകളിലും ജലം നിറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞു. താരയുടെ അഭിമതപ്രകാരം അയാൾ കൈ അടിച്ചു സത്യം ചെയ്തു. അപ്പോൾ താരയുടെ മുഖത്തു തെളിഞ്ഞുകണ്ട പ്രകാശം അവളുടെ അളവററ കൃതജ്ഞതയെ വിദ്യോതിപ്പിച്ചു. അനന്തരം താര വിളക്കുമായി വെളിയിലുള്ള തോട്ടംവരെ മാധവഘോഷിനെ അനുധാവനം ചെയ്തു വഴി കാണിച്ചുകൊടുത്തു. മാധവഘോഷ് തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ എത്തിയപ്പോൾ പൂർവ്വദിങ്മുഖം രജതച്ഛായ പൂണ്ടു തുടങ്ങിയിരുന്നു.

ഇരുപത്തിമൂന്നാം അദ്ധ്യായം.

രാത്രിസമയം ധൂർഘോഷിന്റെ ഉദ്യാനത്തിലെ കേളിഗൃഹത്തിന്നു സമീപമുള്ള കുളത്തിന്റെ കൽപ്പടികളിൽ രണ്ടുപേർ ഇരുന്നു രഹസ്യമായി സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു.

'മഹാഭാരതത്തിൽ നിങ്ങൾ വായിച്ചിട്ടില്ലേ?' ഒരാൾ ചോദിച്ചു. സാമാന്യം തടിച്ചുകൊഴുത്തിരുന്ന രണ്ടാമൻ:—'എന്തിനെപ്പററിയാണ് നിങ്ങൾ പറയുന്നത്?'.

'ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു; ബലപ്രയോഗത്തെക്കാളും നയവഞ്ചകമാണ് കാര്യസാദ്ധ്യത്തിന്നുത്തമമെന്നു. നിങ്ങളുടെ ആൾക്കാർ മാധവഘോഷിനെ പിടിച്ചുടച്ചുവല്ലോ. വല്ല പ്രയോജനവും ഉണ്ടാക്കുവാൻ അവരാൽ കഴിഞ്ഞുവോ? അവർ നൂറുപേർ വിചാരിച്ചാലും ചെയ്യുവാൻ കഴിയാത്ത കാര്യം ഞാൻ മാത്രം ക്ഷണനേരത്തിനുള്ളിൽ സാധിപ്പിച്ചു കാണിച്ചുതരാം'. ആദ്യത്തെയാൾ അഹങ്കാരപൂർവ്വം പറഞ്ഞു.

'നിങ്ങൾ തനിയെ അക്കാര്യം നിർവ്വഹിക്കുമോ?'

'കൂട്ടുകൂടിയുള്ള ഏർപ്പാട് എനിക്കിഷ്ടമില്ല. മാത്രമല്ല, അക്കാര്യം ശുഭമായി കലാശിക്കുകയുമില്ല. അങ്ങേക്കെന്റെ പേരിൽ പൂർണ്ണവിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിൽ അതു ഞാൻ സാധിച്ചുതരാമെന്നു ധൈ-

ത്യപൂൎവ്വം ഏല്ക്കുന്നു. ഇതിഷ്ടമില്ലെങ്കിലോ അങ്ങേക്കു എന്തിനും സമൎത്ഥന്മാരായ കിങ്കരന്മാരുണ്ടല്ലോ.'

'കുറച്ചു കാലമായി സർദാർ എന്റെ മൊൽപ്പടി പ്രവൃത്തി എടുത്തു വരികയാണ്. അതുകൊണ്ടു അയാളെപ്പററിയും അയാളുടെ സാമൎത്ഥ്യത്തെക്കുറിച്ചും എനിക്കു നല്ല പരിചയമുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ നിപുണതയെ സംബന്ധിച്ചു എനിക്കു ഇതിന്നു മുൻപു യാതൊരു പരിചയവുമില്ലല്ലോ.'

'എന്നെക്കൊണ്ടു കാൎയ്യം സാധിക്കാത്ത പക്ഷം പണം തരേണ്ടെന്നല്ലാതെ മറെറന്തൊരു നഷ്ടമാണുണ്ടാകുവാനുള്ളത്? മുൻകൂർ പണം തരണമെന്നും ഞാൻ പറയുന്നില്ലല്ലോ'.

'തീൎച്ചയായും നിങ്ങളതു കൈവശമാക്കിത്തരാമെന്നാണോ പറയുന്നത്?'.

'സംശയമോ? ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ ആ മരണപത്രം ഞാൻ അങ്ങയുടെ വക്കൽ എത്തിച്ചു തന്നില്ലെങ്കിൽ അപ്പോൾ ചോദിക്കുക. എത്രയോ കായക്ലേശങ്ങൾ സഹിച്ചു വേണം ഞാനതു സമ്പാദിക്കുവാനെന്നു ആലോചിച്ചാൽ അങ്ങേക്കുതന്നെ അറിവാൻ കഴിയും. അതുകൊണ്ടു ഇതിന്നു പ്രതിഫലമായി രണ്ടായിരം ഉറുപ്പിക എനിക്കു തരണം. ഇപ്പോൾ അതിലേക്കുള്ള ചെലവിലേക്കായി എന്തെങ്കിലും ഒരു സംഖ്യ തരികയും വേണം'.

'ഇപ്പോൾ എന്തു സംഖ്യ വേണ്ടിവരും?'.

'കാലതാമസം വരുത്തുന്തോറും കാൎയ്യം അസാദ്ധ്യപ്പെട്ടത്തിൽ എത്തും. ആളാണെങ്കിൽ ഒരിക്കൽ തപ്പിപ്പിഴച്ചുവന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടു അയാൾ വളരെ കരുതലുകളോടു കൂടി സൂക്ഷിക്കുന്നുണ്ടാകും. മരണപത്രമാണെങ്കിൽ മറെറാരു സ്ഥലത്താക്കി സൂക്ഷിച്ചിരിയുമാണ്'.

'എവിടെ ഒളിച്ചു വച്ചിരിക്കുന്നു?'.

'അതാണന്വേഷിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കേണ്ടത്'.

'നിങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന സംഖ്യതന്നെ വളരെ കൂടുതലാണല്ലോ'.

'അങ്ങയോടു ലേലം വിളിക്കാനൊന്നുമല്ല ഞാൻ വന്നത്. സർദാരോടന്വേഷിച്ചാൽ എന്റെ സ്ഥിതിഗതികളൊക്കെ അങ്ങേക്കറിയാം. സംഖ്യയിൽ ഞാൻ ഒരൊറ്റ പൈപോലും കുറക്കുകയില്ല. ഇനിയൊക്കെ നിങ്ങളുടെ ഇഷ്ടംപോലെ. നിങ്ങളായി, സർദാരായി. ഞാനിതാ പോകുന്നു'.

കുളത്തിലെ ജലത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങൾ പ്രതിഫലിച്ചു ശോഭിച്ചു. പ്രകൃതിയുടെ നൈർമ്മല്യത്തിനും ദുഷ്ടന്മാരുടെ കലുഷപരിപൂർണ്ണമായ ഹൃദയങ്ങൾക്കും തമ്മിലുള്ള അന്തരം നോക്കുക.

കുറച്ചുനേരം ആലോചിച്ചുശേഷം മനംവെന്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:— 'ശരി. നിങ്ങൾ ചോദിച്ച സംഖ്യ തന്നേക്കാം. കാര്യം മാത്രം കഴിയുന്നവേഗത്തിൽ സാധിക്കണം.'

'എന്റെ യോഗ്യത നിങ്ങൾക്കു നല്ലനിശ്ചയമില്ല. നിങ്ങളുടെ ഉപ്പുതിന്നിട്ടു ദ്രോഹം ചെയ്യുമെന്നു സ്വപ്നേപി കരുതേണ്ട. ഇതാ ഞാൻ പോകയാണ്. എല്ലാം ഓർമ്മയിരിക്കട്ടെ. തല്ക്കാല ആവശ്യത്തിനു കുറച്ചുപണം ആൾവശം കൊടുത്തയച്ചാൽ മതി'

'നിങ്ങൾ എവിടെയുണ്ടാകും?'

'അതും സംശയമോ? ഞാൻ എന്റെ വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും.'

'ശരി. എന്നാൽ, പോയിവരിക.'

ഇവർ രാജമോഹനനും ദുർഘോഷുമാണെന്നു വായനക്കാർ ധരിച്ചിരിക്കുമല്ലോ. വിത്തു വിതച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇവരുടെ ദുഷ്കൃത്യങ്ങളാകുന്ന ചെടി മുളച്ച് എങ്ങിനെ വളരുന്നു എന്നു നമുക്കു നോക്കാം.

നാടുവിട്ട് ദുഷ്കൃത്യങ്ങളിൽ ഇടപെടുവാൻ വേണ്ടി രാജമോഹനൻ പോകുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന സ്ഥലം മാതംഗിക്കു നിശ്ചയമില്ല. രാജമോഹനൻ, താതൊരു പ്രത്യേക കാരണവുംകൂടാതെ അനാഥരായ മാതാവിനെയും സഹോദരിയെയും ദുഃഖസാഗരത്തിൽ ആഴ്ത്തി നാടുവിട്ടു പോകാൻ പോകുന്നു എന്ന വർത്തമാനമറിഞ്ഞ് ആശ്ചര്യപ്പെട്ടതല്ലാതെ മാതംഗി അതിനെക്കുറിച്ചു യാതൊന്നും

അയാളോടു ചോദിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. അത്ര്യക്കത്തെന്നാൽ ധൈ ഗഞ്ചിലേക്കവരോന്നുനടന്നെയും അവൾക്കിഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ സ്ഥലവും വിട്ട് അപരിചിതമായ ദൂരദിക്കിൽ ഒരുടേയും ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടാതെ പോകുന്നതിൽ അവൾക്ക് അളവറ്റ ദുഃഖമുണ്ടായിരുന്നു. മധുരവല്ലിയുടെ ഗ്രാമത്തിനു സമീപം പാർത്തിരുന്നാലൊന്നുമില്ല. അവൾക്ക് തന്റെ ഭർത്താവിൽനിന്നും അനവധി ഉപദ്രവങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. തന്നിമിത്തം ആ നാടുവിട്ട ദൂരെയെവിടെയെങ്കിലും പോയി പാർക്കുവാൻ അവൾക്കും ആശിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോഴാകട്ടെ തന്റെ ആശ വിചാരിച്ചിരിക്കാതെ നിറവേറിയതിൽ അവൾക്കു വലിയ ചാരിതാർത്ഥ്യംതന്നെയുണ്ട്. അവൾ രാജഗോപാലനോടു പറഞ്ഞു:—'എന്നെ സ്വന്ത നാട്ടിലേക്കുതന്നെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകണം...............'

'എന്തിന്?'

'ഈ സ്ഥലത്ത് എനിക്കു പാർക്കുവാൻ ഒട്ടും ഇഷ്ടമില്ല.'

'ആകട്ടെ. നമുക്കു പോകാം. ഇന്നുതന്നെ പോകാം. അതിന്ന് തയ്യാറായിക്കൊള്ളുക. എനിക്കും മറ്റൊരുത്തന്റെ അടിമത്വത്തിൽ ജീവിക്കുവാൻ തെല്ലും ഇഷ്ടമില്ല.'

തന്റെ ഭർത്താവു പുറത്തിറങ്ങിപ്പോയ മാത്രയിൽതന്നെ മാതംഗി ഈ വിവരം തന്റെ ആത്മമിത്രമായ ചന്ദ്രകമലയിക്കറിവു കൊടുത്തു. വിശ്വസ്ത സ്നേഹിതയായ അവൾ ക്ഷണത്തിൽ മാതംഗിയുടെ സമീപം വന്നുചേർന്നു.

'എന്തെടി, നാട്ടിലേക്കു പോകയാണോ?'

'അതേ. എന്നെ ഇവിടെനിന്നു പറഞ്ഞയയ്ക്കുന്നത്.'

'എന്റെ മോളേ! നിനക്കു വല്ല വിരോധവുമുണ്ടായിരിക്കുമോ? അതുകൊണ്ടായിരിക്കുമോ നീ ഇവിടംവിട്ടു പോകുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നത്?'

'നിങ്ങളോടെനിക്കെന്തു വിരോധമാണ്?'.

'പിന്നെയെന്താണ് നീ ഞങ്ങളെയൊക്കെ വിട്ടുപോകുന്നത്?'.

'ജ്യേഷ്ഠത്തി! ഈ ദിക്കിൽ കള്ളന്മാരുടെ ഭയം സഹിക്കവയ്യാതെ

യാതായിരിക്കുന്നു. സ്വൈരമായി ജീവിക്കുവാൻ യാതൊരു മാർഗ്ഗവുമില്ല'.

'നിന്റെ പക്കൽനിന്നും മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോകത്തക്കവണ്ണം യാതൊന്നുമില്ലല്ലോ'.

മാതംഗി നാലുപുറവും ഒന്നു ചുററിനോക്കിയ ശേഷം 'മിണ്ടാതിരിക്കൂ. നിങ്ങൾക്കെപ്പോഴും തമാശയാണ്. സമയവും സന്ദർഭവും നോക്കേണ്ടേ?'.

അനന്തരം അവൾ തന്റെ സ്നേഹിതയായ കനകത്തെ തലോടിക്കൊണ്ടു ദയനീയ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—'സഹോദരി! എന്റെ ദുഃഖത്തെ വളർത്തരുതേ. എന്റെ ശിരോലിഖിതം എന്നെ എവിടേക്കോ ഇതാ അയസ്കാന്തശക്തിയെന്നോണം പിടിച്ചു വലിക്കുന്നു. കള്ളൻ എന്റെ ഉള്ളിൽ തുരന്നു കടന്നുകഴിഞ്ഞു. ഇനി എന്തൊക്കെയാണ് സംഭവിക്കാൻ പോകുന്നതെന്നാരു കണ്ടു? എല്ലാംകൊണ്ടും ഇനി ഞാൻ ഇവിടംവിട്ടു പോകുന്നതുതന്നെയാണുത്തമം'.

തന്റെ പ്രിയസഖി ഇത്രം വ്യസനിക്കുന്നതു കണ്ടു കനകം അവളുടെ ദുഃഖത്തിനു വല്ല ശമനമുണ്ടാക്കണമെന്നുള്ള കരുതലോടുകൂടി സംഭാഷണത്തെ മററു പന്ഥാവിലൂടെ തിരിച്ചു മാതംഗിയുടെ മുഖത്തു പുഞ്ചിരിയുടെ ലാഞ്ഛന പ്രസ്ഫുരിപ്പിച്ചു. ഒരു മന്ദപവമാനനാൽ പരിസേവ്യയായി താരാമൌക്തികമാല്യത്തോടുകൂടി സന്ധ്യാംഗന അശരണർക്കാലംബമെന്നോണം ആഗതയായി. മാതംഗി മുറികളിൽ വിളക്കു കത്തിക്കുവാനായി എഴുന്നേററു. അപ്പോൾ കനകം 'ഈ ദർശനം നമ്മുടെ അവസാനത്തേതായിരിക്കുമോ?' എന്നു ചോദിച്ചു. അവളുടെ ശബ്ദത്തിൽ അവർണ്ണനീയമായ വ്യഥാഭരം തിങ്ങിക്കലർന്നിരുന്നു.

മാതംഗി:—വീണ്ടും ഇവിടേക്കു വരാതിരിക്കയില്ലെന്നു മനസ്സു സംശയഗ്രസ്തമായി പറയുന്നുണ്ട്.

കനകം:—ഒന്നു നമുക്കു മുൻപിലത്തെപ്പോലെ വെള്ളം കോരുവാൻ പുഴക്കു പോകണം. പിന്നെ നമുക്കു പേടിക്കാനൊന്നുമില്ല.

'എന്നാൽ ഒരു മുതലപ്പിടി എനിക്ക...... ...എന്നെ പുഴയിൽ തള്ളിക്കളഞ്ഞുവെങ്കിലോ?' മാതംഗി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

ഈ അവസരത്തിൽ ഒരു നക്ഷത്രം ആകാശത്തിൽനിന്നും എറിഞ്ഞു താഴുന്നതായി അവർ കണ്ടു. അതു കണ്ട് അവരിരുവൎക്കും രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. അടുത്ത ഭാവിയിൽ വരാനിരിക്കുന്ന ഏതോ ആപത്തിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണതുകൊണ്ടവരൎത്ഥമാക്കിയത്. രണ്ടുപേരും വേർപിരിഞ്ഞു.

താമസംവിനാ രാജമോഹനൻ മടങ്ങിയെത്തി. തനിക്കത്യാവശ്യം വേണ്ട സാധനങ്ങളെല്ലാം എടുത്തു മാതംഗിയെയും കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു രാധാഗഞ്ജു വിട്ടു തോണിമാൎഗ്ഗം യാത്രതുടൎന്നു.

പിറേറദിവസം രാവിലെ രാജമോഹനൻ തന്റെ പത്നിയേയും കൊണ്ടു നാടുവിട്ടുപോയ വൎത്തമാനം അവിടങ്ങളിലെല്ലാം പരന്നു. ഈ വൎത്തമാനം എല്ലാവൎക്കും അളവററ ആശ്ചൎയ്യത്തെ ജനിപ്പിച്ചു. രാജമോഹനനും പത്നിയും രാത്രിമുഴുവൻ തോണിയാത്ര ചെയ്തു പിറേറ ദിവസം രാവിലെ ഹരിഗഞ്ജു എന്ന സ്ഥലത്തെത്തി. പുഴക്കററവും അടുത്ത് ഒരു ചെറിയ വീടു വാടകക്കു വാങ്ങി മാതംഗിയെ അതിൽ കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടു ചെന്ന ശേഷം 'കുറച്ചു ദിവസത്തോളം നമുക്കിവിടെ പാൎക്കേണ്ടതുണ്ട്' എന്നു പറഞ്ഞു.

മാതംഗി:—നാട്ടിലേക്കിനി എന്നാണ് പോകുന്നത്?

രാ: മോ:—അവിടെ പോയാൽ നമുക്കു ദാരിദ്ര്യവും കഷ്ടനഷ്ടങ്ങളുമല്ലാതെ യാതൊരു സുഖത്തിനുമുള്ള മാൎഗ്ഗം കാണുന്നില്ല.

മാതംഗി അതിനെ എതിൎത്തു യാതൊന്നും ശബ്ദിച്ചില്ല.

ഇരുപത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം.

ഹരിഗഞ്ജു വസുമതിപ്പുഴയുടെ തീരത്തിലുള്ള സാമാന്യം വലിയ ഒരു പട്ടണമായിരുന്നു. മധൂർഘോഷിന്റെ ആമാശ്യാത്മം അയാളുടെ ഒരു കാൎയ്യസ്ഥൻ കൂടക്കൂടെ അവിടെ വന്നുപോയിരുന്നു.

അയാളുടെ പേർ വിശ്വനാഥൻ എന്നായിരുന്നു. മദ്ധ്യദേശത്തിന്നു സമീപമുള്ള ഒരു വൈദ്യഗൃഹത്തിലാണയാൾ പാൎത്തുവന്നിരുന്നത്. കാൎയ്യമില്ല. കാൎയ്യത്തിലും [illegible] അയാൾക്കു മുപ്പതോളം വയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. ഏകദേശം [illegible] അയാളുടെ കണ്ണുകൾ [illegible] ആകൎഷിക്കുമായിരുന്നു. സാധാരണയായി [illegible] വാക്കുകൾ [illegible] കണ്ണുകൾ ഉരുട്ടി സൂക്ഷിക്കുന്ന [illegible] അയാളുടെ പതിവായിരുന്നു. [illegible] സ്വഭാവത്തിന്നുള്ള സാധാരണ [illegible] അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു [illegible] ഗൌരവശാലികളും തന്റെ [illegible] പലപ്പോഴും [illegible] പലപ്പോഴും അയാൾ [illegible]ിച്ചിരുന്നു.

ആ സ്വഭാവം ഒരു പ്രധാന കാരണമായിട്ടുണ്ട് ഹരിശങ്കി ലോകപരിചയക്കാരനായിരുന്നത്. ഈ അവസരത്തിൽത്തന്നെ ആയിരുന്നു രാജമോഹനനും ഹരിശങ്കിൽ പരിചയിച്ചത്. ഡോക്ടർ [illegible] വിശ്വനാഥനെ സാധാരണയായി അവിടെ കണ്ടുവരുന്നതിൽനിന്നും രാജമോഹനന്റെ പുതിയ കൂടിപ്പാൎപ്പിൽനിന്നും ഇവിൽ [illegible] വിശ്വനാഥനും [illegible] കാഴ്ചദിവസമായി [illegible] പലപ്പോഴും [illegible] ഉണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അയാൾ രാജമോഹനനുമായി കൂട്ടിമുട്ടുവാൻ ആരംഭിച്ചിരുന്നു.

രാജമോഹനൻ ഇതൊന്നും അത്ര ഗൌനിക്കുന്ന ഒരുവനല്ലായിരുന്നു. തന്നെ ആരും പ്രശംസിക്കുന്നതൊന്നുംപോലും അയാൾ തിരിഞ്ഞുകൂടി നോക്കാറില്ല. എന്തെങ്കിലും ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ആവശ്യങ്ങൾ നേരിടുന്ന സന്ദൎഭങ്ങളിലല്ലാതെ പകൽ സമയങ്ങളിൽ അയാൾ തന്റെ മുറിവിട്ടു പുറത്തെങ്ങും ഇറങ്ങുന്ന പതിവും ഇല്ലായിരുന്നു. ദിവസവും രാത്രിയിൽ മാതംഗി നല്ല ഉറക്കത്തിലാകുന്ന സന്ദൎഭം നോക്കി [illegible] പുറത്തിറങ്ങി സഞ്ചരിച്ചു നേരം പ്രകാശമാകുന്നതിനു മുമ്പു മടങ്ങിയെത്തും. അവൾക്കു വീട്ടുവേലക്കു

സഹായമായി മററാരെയും ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല. പുഴയിൽനിന്നു വെള്ളം കൊണ്ടുവരുന്ന കൊട്ടക്കാരനുംപോലും അയാളായിരുന്നു. യാതൊരു കാരണവശാലും മാതംഗിയെ വീട്ടു വിട്ടു പുറത്തു പോകുവാനും അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല.

അവരുടെ വസതി നദീതീരത്തായിരുന്നു. ഒരു കിടപ്പുമുറിയും ഒരടുക്കളയും മാത്രമേ അതിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. തന്റെ ഉദ്ദേശത്തിനു വിപരീതമായി രാജശേഖരൻ കല്ക്കത്തയ്ക്കു പോകാതെ ഇവിടെ പാർപ്പിച്ചതിൽ ആദ്യം മാതംഗിക്കു പല സംശയങ്ങളും ജനിച്ചു. എന്നാൽ, അയാളുടെ പെരുമാററങ്ങളിലും പ്രവൃത്തികളിലും യാതൊരു സംശയവും തോന്നായ്കയാൽ, ബന്ധുക്കളെ ഭയന്നിട്ടു താമസിക്കുന്നതിലുള്ള അസൌകര്യത്താൽ ഇനിയെങ്കിലും മാനമായി ജീവിതം നയിക്കാമെന്നു കരുതിയായിരിക്കാം ഇവിടെ താമസമാക്കിയതെന്നായിരുന്നു പരിശുദ്ധചിത്തയായ അവൾ വിചാരിച്ചത്. അവൾക്കു വിചാരത്താൽ അളവററ സന്തോഷവും ആശ്വാസവും ജനിച്ചിരുന്നു. സത്യം പറഞ്ഞാൽ ഈ ചെറുഗൃഹം അവൾക്കു സ്വർഗ്ഗസമാനമായിരുന്നു. ഗൃഹത്തിനു മുൻപിൽ ഏററവും അടുത്തു പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുഴ, മിക്കവാറും അവസരങ്ങളിൽ ആ നദീപ്രവാഹദർശനമാണ് അവൾക്കു സമയം പോക്കുവാൻ ഉപകരിച്ചിരുന്നത്. എത്രയെത്ര തോണികളും ബോട്ടുകളുമാണ് ഓളങ്ങളെ [illegible] ഭേദിച്ചു നദിയിലൂടെ പോയിരുന്നതെന്നുള്ളതിനു കണക്കില്ലായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ അവയെ അവൾ എണ്ണിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയുമുണ്ടായിരുന്നു. യാത്രക്കാരെയും കൊണ്ടു കടവിൽ വന്നടുക്കുന്ന തോണികളിൽനിന്നും കരയ്ക്കിറങ്ങുന്ന ആളുകളെ അവൾ ആർത്തിയോടുകൂടി നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കും. അവരിൽ ആരും, തന്നെ അറിയുന്നവരായില്ലാത്തതുതന്നെ അവൾക്കു കൂടുതൽ സന്തോഷത്തെ ഉണ്ടാക്കി. എന്നാൽ, കു-ക്കളുടെ പഴയ സ്മരണകൾ അവളെ വല്ലാതെ പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. പലപ്പോഴും കൊടുങ്കാററുണ്ടാകാറുണ്ടായിരുന്നു. തോണികൾക്കും യാത്രക്കാർക്കും അപകടകരമായ കാററു പുറപ്പെടുമ്പോൾ മാതംഗിയുടെ ഹൃദയമായിരുന്നു വേദനിച്ചിരുന്നു

ത്. അവളുടെ ആ ദുഃഖത്തിന്നു ശമനം വരുന്നത് തോണികൾ സുരക്ഷിതമായി കരയണഞ്ഞശേഷമായിരുന്നു. വല്ല തോണിയും ചുഴലിയിൽപ്പെട്ടു കരപററുവാൻ ഞെരുക്കമായി കുഴങ്ങുമ്പോൾ അവൾ, തനിക്കുവന്ന അത്യാഹിതംപോലെ അതു കരുതി കരങ്ങൾ ഞെരിച്ചുകൊണ്ടു 'ദൈവമേ! അതിന്നു യാതൊരപകടവും പിണയാതെ നിർവ്വിഘ്നം കരക്കുവന്നു ചേരേണമേ' എന്നാത്മാർത്ഥമായി പ്രാർത്ഥിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു ദിവസം അർദ്ധരാത്രിസമയം. ഭയങ്കരമായ കാററ്, കൊടുങ്കാററെന്നു പറയത്തക്കവണ്ണമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും അതു മാതംഗിയുടെ ഗാഢനിദ്രയുടെ സാന്ദ്രമായ മയക്കത്തെ തെളിയിച്ചു. അന്ധകാരത്തിന്റെ അധീനതയിൽ ആണ്ടിരിക്കുന്ന ബാഹിർഭാഗത്ത് കാററു മൂളൽ പാട്ടുപാടിച്ചുററി അടിച്ചിരുന്നു. കാററിന്റെ ഈ ഇരമ്പൽ മാതംഗിയെ പരിഭ്രാന്തയാക്കിത്തീർത്തു. അവൾ പെട്ടെന്നു കിടക്കമേൽ എഴുന്നേററിരുന്നു. സമീപത്തു രാജമോഹനനെ കാണായ്കയാൽ അവളുടെ ഭയം ശതഗുണീഭവിച്ചു. വിളക്കു കത്തിക്കുവാനവൾ ഉത്സാഹിച്ചുവെങ്കിലും കൈവിറയലാൽ അവൾക്കതു സാധിച്ചില്ല. ഒരു വിധത്തിൽ അവൾ ധൈര്യമവലംബിച്ചുകൊണ്ടു അടുക്കളയുടെ വാതൽതുറന്നപ്പോൾ അവിടെയും ഇരുൾനിറഞ്ഞിരുന്നു. ഉള്ളിൽ നിറഞ്ഞിരുന്ന അന്ധകാരത്തെക്കാളും വെളിയിലത്തെ സ്ഥിതി ഭയങ്കരമായിരിക്കുമെന്നവൾ ഊഹിച്ചു. സാവധാനത്തിൽ കിളിവാതിൽ തുറന്നു അവൾ പുറത്തേക്കൊന്നു നോക്കിയതും ശക്തിയേറിയ ഒരു മിന്നൽപിണർ വ്യാപരിച്ചതും ഒന്നിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അവളുടെ നയനങ്ങൾ താനെ അടഞ്ഞു. അടുത്ത ക്ഷണത്തിൽ അലറിയുന്ന ശബ്ദനികരത്തോടുകൂടിയ മേഘനാദവും പുറപ്പെട്ടു. പെട്ടെന്നവൾ വാതലടച്ചശേഷം കതകിന്റെ മറവിൽനിന്നുകൊണ്ടു പുറത്തെ പ്രകൃതിയുടെ കോലാഹലങ്ങളെ ഉററുശ്രദ്ധിച്ചു. വീട്ടിന്റെ മുൻഭാഗത്ത് ഒരു തുറന്ന വരാന്തയുണ്ടായിരുന്നു. അതിന്റെ മുൻപിൽ വിശാലമായ മുററവും, മുററത്തുനിന്നും പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്നതു നിരത്തിലേക്കായിരുന്നു. മാതംഗി കതകിനടുത്തു ചെവികൊടുത്തു ശ്രദ്ധിച്ചു

കൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ ആരോ പുറമെ രഹസ്യമായി സംസാരിക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു വാതിൽതുറക്കുവാൻ അവൾ ഉദ്യമിച്ചു. അതു പുറമേ കൊളുത്തിട്ടു ബന്ധിച്ചിരുന്നതിനാൽ അതിനു സാധിച്ചില്ല. ഇതു തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ കൌശലംതന്നെ ആയിരിക്കുമെന്നു കരുതി അവൾ കിടക്കമേൽ ചെന്നു് ചിന്താധീനയായി കിടന്നു.

കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ വാതൽ തുറക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. തന്റെ ഭർത്താവു തിരിച്ചുവരികയാണെന്നു തീർച്ചയാക്കി മാതംഗി ഗാഢനിദ്രയിൽ ലയിച്ചുകിടക്കുന്നവളെപ്പോലെ ഭാവിച്ചു. രാജമോഹനൻ നിശ്ശബ്ദമായി വാതലടച്ചുകിടന്നു.

പിറ്റെദിവസം മാതംഗി വളരെ മൌനത്തോടുകൂടിയിരുന്നു. അർദ്ധരാത്രിയിൽ രാജമോഹനൻ എഴുന്നേറ്റു വിളക്കുകത്തിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ മാതംഗി നല്ല ഉറക്കത്തിൽ കിടക്കുകയാണെന്നു തോന്നി. അയാൾ മുറിവിട്ടു പുറത്തുകടക്കുന്ന താമസം മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മാതംഗി എഴുന്നേറ്റു ശ്വാസമടക്കിപ്പിടിച്ചു ശ്രദ്ധിച്ചു. ഭർത്താവു വീട്ടുവിട്ടെങ്ങോട്ടോ പോകയാണെന്നു മനസ്സിലായപ്പോൾ അയാൾ വീണ്ടും എന്തോ ദുഷ്കൃത്യത്തിൽ ഇടപെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നവൾ ഊഹിച്ചു. 'ഹാ, ഇതിനാണോ ഇവിടേക്കു വന്നത്? മാധവന്നു് ഇനി എന്തൊക്കെ ആപത്തുകളാണാവോ വരുവാനിരിക്കുന്നത്?' എന്നിങ്ങനെ പല ചിന്തകളും അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഉദിച്ചുപൊന്തി.

പിറ്റേദിവസം വൈകുന്നേരം വിശ്വനാഥനും രാജമോഹനനും പുറത്തെ വരാന്തയിൽ ഇരുന്നു് വളരെ താഴ്ന്ന സ്വരത്തിൽ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മാതംഗി മുറിക്കുള്ളിൽ വാതലിന്റെ വിടവിൽ ചെകിട്ടുവെച്ചു ശ്രദ്ധിച്ചു. എന്നാൽ, അവർ പറഞ്ഞതൊന്നും അവൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. ഒരു തവണ 'മരണപത്രം' എന്ന വാക്കും പിന്നിടൊരുതവണ 'ഇന്നു നോക്കാം' എന്നവാക്കും മാത്രംകേട്ടു. അവസാനം 'നാളെ രാത്രിയിൽ വന്നേക്കുക' എന്നുപറഞ്ഞു രാജമോഹനൻ വിശ്വനാഥനെ പറഞ്ഞയച്ചശേഷം അകത്തേക്കു കടന്നുവരുന്നതറിഞ്ഞു മാതംഗി വേഗത്തിൽ അടുക്കളമുറിക്കുള്ളിൽ ചെന്നൊളിച്ചു.

രാജമോഹനൻ മാതംഗിയുടെ സമീപം വന്നു് 'ഞാൻ ബസ്സാറിൽ പോയിവരാം. വാതലടെച്ചേക്കുക. ജാഗ്രതയോടുകൂടിയിരിക്കണം' എന്നുപറഞ്ഞു പോയി. നേരവും ഇരുട്ടായിത്തുടങ്ങി. തന്നെക്കൂടി അനുഗമിക്കെല്ലാമെന്ന അർത്ഥത്തിൽ പുഴയുടെ കരത്തിലെങ്ങ സ്വരൂപം അവളെ വിളിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു തോന്നിട്ടിരുന്ന വാതൽവാഴ്ക്കും പുഴയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന മാതംഗിക്കു തോന്നി. കുറച്ചുനേരമായി തന്നെ പീഡിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ചിന്തകളിൽനിന്നു വിരമിക്കുവാൻ അവൾ ശ്രമിച്ചു. അവൾ പുഴയിൽ ചാടിച്ചാൽ അവളുടെ സർവ്വദുഃഖവും കഴിയും. എന്നാൽ, മാധവമേലാഷിന്റെ സ്ഥിതിയോർത്തു സഹിക്കുവാൻ മാതംഗിക്കു കഴിവില്ല. മാധവനെ രക്ഷിക്കാതിരിക്കയോ? ഒരിക്കലും അതു പാടില്ല. അവൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞു. മരണത്തെക്കാളും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതുതന്നെ സൌഖ്യമെന്നു ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ അവൾക്കു തോന്നി. താൻ മരിക്കാനൊരുങ്ങിയതോർത്തവൾ ലജ്ജിച്ചു.

ഇതേ അവസരത്തിൽ വാതലിനു പുറമേ ആരോ 'അമ്മാ!' എന്നു വിളിക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു മാതംഗി പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി വാതൽ തുറന്നു. ആഗതൻ 'അമ്മേ! ഭയപ്പെടേണ്ട. എന്നെ അറിയുകയില്ലേ? രൂപസിംഹനാണ് ഞാൻ. ഞാൻ മാധവബന്ധു പറഞ്ഞയച്ചു വന്നതാണ്. നിങ്ങൾ പോന്ന വർത്തമാനമറിഞ്ഞു യജമാനന്റെ പത്നി അവിടെ ദുഃഖത്തിൽ ആണ്ടു കിടപ്പിലാണ്. നിങ്ങളെ കണ്ടുപിടിക്കുവാനായി ഞാൻ കുറച്ചു ദിവസങ്ങളായി ചുററി അലഞ്ഞു നടക്കുന്നു. മധുരമേലഷിന്റെ കാര്യസ്ഥനെ പിന്തുടർന്നാണ് ഞാൻ നിങ്ങൾ പാർക്കുന്ന ഈ സ്ഥലം സൂക്ഷ്മമായി കണ്ടുപിടിച്ചത്. രാജമോഹനൻ ഇവിടെ വന്നിരിക്കുന്നത് ഏതോ ഒരു വലിയ ദുഷ്ടോദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണ്. മാധവബന്ധുവിന്റെ മരണപത്രത്തെ അപഹരിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ് ഇവരുടെ ശ്രമമൊക്കെ. നിങ്ങളൊന്നുകൊണ്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട' എന്നു പറഞ്ഞു.

മാതംഗി തന്റെ തല്ക്കാലാവസ്ഥയെ പോലും മറന്നു 'മരണപത്രം എവിടെയാണിരിക്കുന്നത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

ഭൂപസിംഗ്:—മാധവബാബുവിന്റെ പ്രധാന വക്കീൽ ഗോകുലദാസ്സിന്റെ പക്കൽ അതിനെ ഏല്പിച്ചിരിക്കയാണ്. അദ്ദേഹം ഈ ഹരിഗഞ്ചിൽ തന്നെയാണ് താമസവും.

പുറമെ നിരത്തിൽ നിന്നും ആരോ വരുന്നതായ കാൽപെരുമാററം കേട്ടു. ഏതു രാജഭടന്മാരായിരിക്കുമെന്നു കരുതി മാതംഗി ക്ഷണനേരത്തിൽ വാതലടച്ചു അടുക്കളയിലേക്കു പോയി. ഭൂപസിംഗ് ഇരുട്ടിൽ എവിടെയോ മറയുകയും ചെയ്തു.

ഇരുപത്തി അഞ്ചാം അദ്ധ്യായം.

വക്കീൽ ഗോകുലദാസ്സിന്റെ വീട്ടിൽ അന്നു അതികേമമായ ഒരു വിരുന്നുസൽക്കാരമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമനസ്സാലെ സാധാരണ ഇങ്ങിനെ വിരുന്നുസൽക്കാരം നടത്തുന്ന ആളാണെന്നു നിങ്ങളാരും വിചാരിച്ചുപോകരുതു. യാതൊരു പ്രതിഫലം തനിക്കില്ലാത്ത കാര്യത്തിൽ കാലണപോലും അദ്ദേഹം കൈ അയച്ചു വിടുകയില്ല. ഈ വിരുന്നിന്റെ ചെലവുകൾ ആരുടെ ചുമലുകളിൽ വീണിരിക്കുന്നതാണെന്നു കരുതുന്നത്? കക്ഷികളുടെ ഹൃദയത്തിലെ രക്തം ചിന്തുന്നതുവരെ പിഴിഞ്ഞെടുത്തിട്ടു കിട്ടിയ പണംകൊണ്ടാണ് അന്നത്തെ സൽക്കാരം അദ്ദേഹം പൊടിപൊടിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്. ഗോകുലദാസ്സെന്ന പേരു കേൾക്കുന്ന മാത്രയിൽ അന്നാട്ടുകാരുടെ മുൻപിൽ ഒരു തനിച്ചു പിശുക്കന്റെ സ്വരൂപം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുക സാധാരണയായിരുന്നു.

അന്നത്തെ ഈ പ്രമാദമായ വിരുന്നിനു പ്രത്യേകകാരണമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടത്തെ ജില്ലാജഡ്ജിക്കു സ്ഥലം മാററമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനൊരു യാത്രയയപ്പു സൽക്കാരം ചെയ്യാനുള്ളതായിരുന്നു അത്. ഈ സൽക്കാരംകൊണ്ട് ഗോകുലദാസ്സിന്നു വലിയ ഉപകാരവും പെരുമയും ലഭിക്കുവാൻ മാർഗ്ഗമുണ്ടായിരുന്നു.

വക്കീലിന്റെ ഹൃദയം വളരെ സങ്കുചിതമായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇരുനില ബംഗ്ലാവു അതിമനോഹരവും. അനവധി ആളുകൾക്കു പെരുമാററത്തിനു സൌകര്യമുള്ളതുമായിരുന്നു.

താഴത്തെ നിലയിൽ ആഫീസ്സുമുറിയും. കക്ഷികൾ വന്നാൽ ഇരിക്കുവാനുള്ള തളവും സാമാനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുവാനുള്ള ചില മുറികളുമായിരുന്നു. മുകൾത്തട്ടിലും പിന്നിലുള്ള സ്ഥലങ്ങളും വിട്ടുകാൎക്കു ധാരാളമായി പെരുമാററമായിരുന്നു. അന്നു വിരുന്നിൽ ധാരാളമാളുകൾ സംബന്ധിക്കുവാനുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ വിശാലമായ മുകൾത്തട്ടാണ് അതിലേക്കുപയോഗിക്കുവാൻ തീച്ചയാക്കിയത്. അതിനാൽ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന സകല സാമഗ്രികളും അടിത്തട്ടിലെ ആഫീസ്മുറിയിലേക്കു മാററംചെയ്തു. മാധവഘോഷിൻെറ മരണപത്രം ഭദ്രമായി സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന ചെറിയ ഇരുമ്പുപെട്ടിയും ഇക്കൂട്ടത്തിൽ താഴത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു.

വൈകുന്നേരമായതോടുകൂടി പൌരപ്രധാനികൾ, വക്കീലന്മാർ, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ തുടങ്ങി സ്ഥലത്തെ സകലമാന്യന്മാരും ന്യായാധിപതിയെ അനുമോദിക്കുവാനായി വക്കീൽ ഗോകുലദാസിൻെറ ഗൃഹത്തിൽ വന്നുകൂടി. ലസ്റ്റർഗ്ലാസ്സ് വിളക്കുകളുടെ പ്രകാശത്താൽ മാളികയുടെ രണ്ടാംനില പ്രശോഭിതമായിരുന്നു. ഒരു നല്ലപേർ ഇതോടുകൂടി കരസ്ഥമാക്കണമെന്നുള്ള കരുതലോടുകൂടി വക്കീൽ ആഘോഷങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ പണം വ്യയംചെയ്തിരുന്നു. എല്ലാവരും ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും സമയം അൎദ്ധരാത്രിയോടടുത്തിരുന്നു. ബാഹ്യലോകത്തെപ്പററി യാതൊരു ചിന്തയും കൂടാതെ അളവററ ആനന്ദത്തോടും സംഭാഷണങ്ങളോടുംകൂടി മേൽത്തട്ടിൽ അവർ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ യാതൊരു ജീവജാലത്തിൻെറയും അനക്കമോ വെളിച്ചമോ ഇല്ലാതിരുന്ന അടിത്തട്ടിൽ എന്തു സംഭവിക്കുന്നു എന്നു നോക്കാം.

വക്കീലിൻെറ ബംഗ്ലാവിനു മുൻവശമുള്ള വൃക്ഷത്തിൻെറ ഇരുൾഛായയിൽ കറുത്ത ഒരു രൂപം മറഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു. അധികം താമസിയാതെ മറെറാരു രൂപം ഗൃഹത്തിൽനിന്നും പുറത്തുവന്നു നാലുദിക്കിലും നോക്കിയശേഷം വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ മറഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന ആളിൻെറ സമീപമടുത്തു. അകത്തുനിന്നും പുറത്തേക്കുപോയ രണ്ടാമത്തവൻ വക്കീലിൻെറ ഒരു വേലക്കാരനായ നിമായി എന്നവനായിരുന്നു. വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽനിന്നിരുന്നയാൾ രാജമോഹനനും.

രണ്ടുപേരും സാവധാനത്തിൽ എന്തൊക്കെയോ സംസാരിച്ചു. ഈ അവസരത്തിൽ മുകളിൽ ക്ഷണനേരത്തിനകം ചിരിയും ലഹളയുമായിരുന്നു. രണ്ടുപേരും സാവധാനത്തിൽ ഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ കടന്നു. ആഫീസുമുറിയുടെ പുറമെ നിന്നായി കാവൽനിന്നു. രാജമോഹനൻ മുറിക്കകത്തു കടന്നു വിളക്കുകത്തിച്ചു കള്ളത്താക്കോലുപയോഗിച്ച് ഇരുമ്പുപെട്ടിയിൽനിന്നും ക്ഷണനേരത്തിൽ മരണപത്രം കൈക്കലാക്കി. ഒന്നുരണ്ടു നിമിഷങ്ങൾക്കകം രാജമോഹനൻ ഈ കൃത്യം ഭംഗിയായി നിർവ്വഹിച്ചു. അയാൾ പുറത്തു വന്നു കാവൽക്കാരന്റെ കൈയിൽ പത്തു വെള്ളി ഉറുപ്പിക എണ്ണികൊടുത്തതിനുശേഷം അതിവേഗത്തിൽനടന്നു.

—:o:—

ഇരുപത്തി ആറാം അദ്ധ്യായം.

അടുത്ത ദിവസം നന്നേ രാവിലെ വിശ്വനാഥൻ രാജമോഹനന്റെ സമീപം വന്നു 'കാര്യം എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു? ജയിച്ചുവോ?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'ഞാൻ ഇടപെടുന്ന കാര്യമാണോ ജയിക്കാതിരിക്കുക?'.

'അപ്പോൾ മരണപത്രം നിങ്ങളുടെ വക്കൽ കിട്ടി; അല്ലേ?'.

'അതിനെന്താണ് സംശയം?'.

'എവിടെ, നോക്കട്ടെ'.

'ആദ്യമായി, പറഞ്ഞ പണം എടുത്തു എണ്ണിവയ്ക്കുക'.

'പണം ഇപ്പോൾ എന്റെ കൈവശമില്ല'.

'എന്നാൽ മരണപത്രവും ഇപ്പോൾ എന്റെ കൈവശമില്ല'.

'നിങ്ങൾ പറയുന്നതിന്റെ അർത്ഥം എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. മണപത്രം ഞാൻ നേരിൽ കണ്ടുവെങ്കിലല്ലേ നിങ്ങൾ പറയുന്നതു പരമാർത്ഥമാണെന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ തരമുള്ളു'.

'കാണുന്നതിലൊന്നും വിരോധമില്ല. പണം എപ്പോൾ തരുമെന്നാണുദ്ദേശിക്കുന്നത്?'.

'മധുർബാബു വന്നാലുടൻ'.

'അദ്ദേഹം എപ്പോൾ വരും?'.

'അടുത്ത ദിവസം ഉച്ചക്ക്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ബോട്ടു വരുമ്പോൾ പ്രത്യക്ഷം അറിയാം'.

രാജമോഹനൻ എഴുന്നേററു തൻെറ മുറിക്കകത്തേക്കു കടന്നു. അപ്പോൾ മാതംഗി അവിടെ ഇരുന്നിരുന്നത് അയാൾക്കു വലിയ അസൌകൎയ്യമായി. എന്തോ കാരണം പറഞ്ഞു അവളെ അടുക്കളയിലേക്കു പറഞ്ഞയച്ചു ശേഷം മറവുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തു വെച്ചിരുന്ന മരണപത്രത്തെ പുറത്തെടുത്തു. കുറച്ചു നേരം എന്തോ കുറെ ആലോചിച്ചു ശേഷം കുറച്ചു നനഞ്ഞ മണ്ണെടുത്തു കുഴച്ചി കൈയിലും കാലിലും തേച്ചു ശേഷം പുറത്തുവന്നു. നാലു ദിക്കിലും നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു ശേഷം മേൽമുണ്ടിനിടയിൽ നിന്നും മരണപത്രത്തെ പുറത്തെടുത്തു 'ഇത്രനാൾ കഴിച്ചു വെച്ചിരിക്കയായിരുന്നു. കഷ്ടകാലത്തിനു വല്ലവരും മോഷ്ടിച്ചു പോയ്ക്കളഞ്ഞുവെങ്കിലോ' എന്നു പറഞ്ഞു അതിനെ അയാൾ കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

മരണപത്രം കണ്ടശേഷം വിശ്വനാഥൻ അവിടം വിട്ടു പോയി. അന്നു പകൽ മുഴുവനും രാജമോഹനൻ പുറത്തെങ്ങും പോയില്ല. മരണപത്രത്തെപ്പററി വക്കീലിൻെറ പരിചാരകനായ നിമായി വല്ലവരോടും പറഞ്ഞ് അതിൻെറ രഹസ്യം പുറത്തായേക്കുമോ എന്ന ഭയം അയാൾക്കു വേണ്ടുവോളമുണ്ടായിരുന്നു. ഖരാറനുസരിച്ചുള്ള പണം കൈയിൽ കിട്ടിയാലുടൻ മാതംഗിയൊന്നിച്ചു ആ സ്ഥലം വിട്ടുപോകണമെന്നായിരുന്നു അയാളുടെ ഉദ്ദേശ്യം. എന്നാലും ഭാഗ്യലക്ഷ്മി അയാളിൽ വിമുഖയായിരുന്നു.

അന്നു സന്ധ്യക്കുശേഷം മാതംഗി അയാളോടു പറഞ്ഞു:— 'ഇന്നിവിടെ അശേഷം ഉപ്പില്ലല്ലൊ'.

'എന്ത്? ഇന്നലെയല്ലേ എണ്ണയും ഉപ്പും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വന്നത്. ഇതിനകം ഉപ്പു തീർന്നുപോയി എന്നോ?'.

'ഉപ്പിരുന്നിരുന്ന കൽച്ചട്ടിയിൽ എണ്ണഭരണി കമിഴ്ന്നു പോയി'.

'എണ്ണഭരണി എങ്ങിനെ കമിഴ്ന്നു?'.

'ഞാനെങ്ങിനെ അറിയും. പൂച്ചയോ മറേറാ തട്ടിമറിച്ചിട്ടുണ്ടാവും'.

'എന്തിനു പൂച്ചയെ അകത്തു കടത്തി? നിന്നെക്കൊണ്ടുള്ള അനത്ഥം ചില്ലറയൊന്നുമല്ല'.

മാതംഗി സമാധാനമൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. മൂഢനായ അയാളോടൊന്നും പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ലെന്നു കരുതിയോ അല്ലാത്തപക്ഷം പൂച്ചയുടെ മേൽ എന്തിനു പഴി ചുമത്തി എന്നു ചിന്തിച്ചിട്ടോ ആയിരിക്കാം അവൾ പ്രത്യുത്തരമൊന്നും നൽകാതിരുന്നത്. ബംഗാളി സ്ത്രീകളുടെ ഇടയിൽ പൂച്ചയെ അകാരണമായി പഴിക്കുന്നതു വലിയ പാപമാണെന്നൊരു സമ്പ്രദായം നടപ്പുണ്ട്. മാതംഗി കരുതിക്കൂട്ടി ഇങ്ങിനെ പൂച്ചയെ പഴി പറഞ്ഞതാണ്. അവൾ ഒരു മൂലയിൽ പതുങ്ങിനിന്നുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. 'ഇന്നൊരു ദിവസം ഉപ്പില്ലാതെ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകളയാം'.

രാജമോഹനൻ കോപിഷ്ഠനായിത്തീൎന്നു. 'നീ വേണമെങ്കിൽ പട്ടിണിപോലും കിടക്കുവാൻ മടിക്കാത്തവളാണ്. ഉപ്പില്ലാതെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ എന്നാൽ പ്രയാസമാണ്. ഉപ്പു വേണ്ടെന്നു വച്ചാൽ അതിന്നു പകരം നിന്റെ തല കൂട്ടിയാണോ ഭക്ഷണം കഴിക്കുക?'.

എന്തെങ്കിലും എതിരിട്ടു പറഞ്ഞാൽ അയാൾക്കിനിയും കോപം വൎദ്ധിക്കുമെന്നവൾക്കറിയാമായിരുന്നു. എന്നാൽ, മറുപടി പറയാതിരുന്നാലോ അതും കഷ്ടം. ഹൈന്ദവവനിതകളെ മാറ്റു വരേറിയ പൊന്നിനോടുപമിക്കാം. അവരുടെ ഭൎത്താക്കന്മാർ പാത്രമുണ്ടാക്കുന്ന കുശവന്മാർ. അവർ എങ്ങിനെ ആ പൊന്നിനെ കരുപിടിപ്പിന്നുവോ അതേ വിധത്തിലെല്ലാം അതായിത്തീരും.

'വിരോധമൊന്നുമില്ല. ഇന്നത്തെ ഭക്ഷണം എന്റെ തല കൂട്ടിത്തന്നെയാകട്ടെ'. തെല്ലു ധൈൎയ്യത്തോടുകൂടി അവൾ പറഞ്ഞു.

രാജമോഹനന്നു എപ്പോഴും ഭക്ഷണം നല്ല സ്വാദുള്ളതായിരിക്കണമെന്നു നിൎബ്ബന്ധമുണ്ട്. 'ശനി പിടിച്ചവളേ! വാതൽ തുറക്കുക. ബസ്സാറിൽ പോയി ഉപ്പു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരാം'. ഒരു പാത്രം കൈയിലെടുത്തുകൊണ്ടു അയാൾ വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—'ഈ ദുഷിച്ച നാട്ടുവിട്ടു കഴിയുന്ന വേഗം പോയെങ്കിൽ മതിയായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ എത്രനാളാണ് ജീവിക്കുക'. അയാൾ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തിറങ്ങി നടന്നു.

രാജമോഹനൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങിയ മാത്രയിൽ മാതംഗിക്കു ഭൂപസിംഗിന്റെ വിചാരമായി. 'അയാളെ ഞാൻ എങ്ങിനെ വിശ്വസിക്കും? ലോകത്തെത്തന്നെ എനിക്കു വിശ്വാസമില്ല. വാസ്തവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലതന്നെ......എന്നാൽ അതൊന്നും ഇപ്പോൾ വിചാരിച്ചിട്ടു ഫലമില്ല. ഈ തരുണത്തിൽ അയാളെ വിശ്വസിക്കുകതന്നെ വേണം. മാധവന്റെ ഉററ മിത്രംതന്നെ ആണല്ലോ. വിശ്വാസയോഗ്യനായിത്തന്നെ പെരുമാറിക്കൊള്ളും. ദുഷ്ടന്മാരായ ആ കള്ളന്മാരുടെ പിടിയിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തെ ഇയാൾ രക്ഷിക്കുകയില്ലേ? അന്ത്യാ സമയം അധികരിക്കുന്നുവല്ലോ. അയാൾക്കിപ്പോൾ ഇവിടെ വന്നുകൂടയോ?' എന്നിങ്ങിനെ അവൾ ഓരോന്നു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്നിടയിൽ 'ടുക്ക്, ടുക്ക്' എന്നു വാതിലിന്മേൽ ആരോ തട്ടുന്ന ശബ്ദവും 'അമ്മാ!' എന്നുള്ള വിളിയും കേട്ടു.

രാജമോഹനൻ മരണപത്രം ഒളിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥലം മാതംഗിക്കു നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ അതിനെ പെട്ടെന്നെടുത്തു വസ്ത്രത്തിൽ മറച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു അകത്തു ഇരുന്ന ഇരുപ്പിൽതന്നെ ഇരുന്നു 'ആരാണത്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'മാധവബാബുവിന്റെ എളിയ ഭൃത്യൻ ഭൂപസിംഗുതന്നെയാണ്' എന്നു വളരെ സാവധാനത്തിൽ മറുപടി പറഞ്ഞു.

മാതംഗിയുടെ ഹൃദയം കുളിർത്തു. വേഗം വാതൽതുറന്നു പുറത്തുവന്നു. ഭൂപസിംഗ് ദയനീയസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—'എല്ലാം താറുമാറായി. മരണപത്രം കളവുപോയിരിക്കുന്നു. ഇനി മധുർഘോഷിന്റെ മദം ഒന്നുകൂടി വർദ്ധിക്കും. കേസ്സിൽ നമുക്കു തോൽവിപററി അയാൾ സകല സ്വത്തിന്നും അധിപതിയായിത്തീരുകയും ചെയ്യും.'

മാതംഗി ഇതു കേട്ടു അല്പനിമിഷം സ്തംഭിച്ചുനിന്നുപോയി. ഭൂപസിംഗ് വീണ്ടുംപറഞ്ഞു:—'അമ്മാ! ഈ ദുഃഖവർത്തമാനം അറിയിക്കുവാൻ വേണ്ടിമാത്രമാണു ഞാനിപ്പോൾ ഇവിടേക്കു വന്നത്. രാജമോഹനൻ പെട്ടെന്നുവന്നു എന്നുവരാം. ഞാൻ തിരിച്ചുപോകയാണ്. നാട്ടുമുഴുവൻ ഈ വർത്തമാനമെ ഇപ്പോൾ കേൾ

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി

പ്പാനുള്ള പോലീസുകാർ കള്ളനെ ഊർജ്ജിതമായി അന്വേഷണം നടത്തുന്നുമുണ്ട്.'

ഇനി സമയം വൈകിച്ചാൽ കാര്യമൊക്കെ അപകടമായിത്തീരുമെന്നും ഭൂപസിംഗിനെ പെട്ടെന്നു തിരിച്ചയക്കണമെന്നും കരുതി മാതംഗി അയാളോടു ചോദിച്ചു. 'ആ മരണപത്രം ഞാൻ നിങ്ങളുടെ പക്കൽ തന്നാൽ നിങ്ങൾ യാതൊരു ചതിയും പ്രവൃത്തിക്കാതെ അതിനെ മാധവന്റെ പക്കൽ എത്തിക്കുമോ?'

'സത്യമായിട്ടും എത്തിക്കും. എന്റെ ജീവൻപോയാൽകൂടി അതെന്റെ കൈവിട്ടു പോകയില്ല.' ആനന്ദബാഷ്പം തൂകി അയാൾ പറഞ്ഞു.

'അമ്മാ! ആ മരണപത്രം കൈവശം കിട്ടിയോ?'

'സമയം വളരെ വൈകുന്നു. അയാളിപ്പോൾ വരുന്നാകും. കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ ഇവിടംവിട്ടു പോകണം. വഴിക്കു ദൈവം നിങ്ങളെ സഹായിക്കട്ടെ. വേഗം പോകൊള്ളുക.'

മാതംഗി മരണപത്രം ഭൂപസിംഗിന്റെ കൈക്കൽ കൊടുത്തു പെട്ടെന്നു വാതിലടച്ചു അടുക്കളമുറിയിലേക്കു പോയി.

ഇരുപത്തേഴാം അദ്ധ്യായം.

പിറ്റേദിവസം രാജമോഹനൻ തന്റെ ഗൃഹത്തിലുള്ള ഒരു കിളിവാതിൽ തുറന്നിട്ടു അതിലൂടെ പുഴയിലേക്കുതന്നെ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ചെറിയ ബോട്ടു ഹരിഗഞ്ചിനെ അഭിമുഖീകരിച്ചു വളരെ ദൂരത്തുനിന്നും വരുന്നതായി കാണപ്പെട്ടു. അതിന്റെ ആകൃതിയും ഭംഗിയുംകണ്ടു അതു മധുർഘോഷിന്റേതുതന്നെയാണെന്നു രാജമോഹനൻ തീർച്ചയാക്കി. അപ്പോൾമാത്രമേ അയാളുടെ ചുററി അലഞ്ഞിരുന്ന മനസ്സ് യഥാസ്ഥാനത്തിരിപ്പുറപ്പിച്ചുള്ളൂ. 'ഈ ബോട്ടല്ലേ എനിക്കു ലഭിക്കേണ്ട ഒരു വലിയ സംഖ്യയെ വഹിച്ചുകൊണ്ടു വരുന്നത്? മധുർഘോഷ് തന്നെ അതു നേരിട്ടു തരുവാൻവേണ്ടി വരുന്നതായിരിക്കും സംശയമില്ല. ഈ വൻപിച്ച തുകയുമായി വേറെ എവിടെയെങ്കിലും പോയി മാതംഗി

ഖമായി വളരെ സൌഖ്യമായി ജീവിക്കാം'. എന്നിങ്ങിനെ അയാൾ ഓരോന്നു ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ രാജമോഹനൻ ഹരിഗഞ്ജുവിട്ടു പോകുവാനായി ഒരു ചെറിയ തോണി വാടകക്കു ഭേദിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ഇങ്ങിനെ പുഴയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കവേ ഒരു ചെറിയ തോണി കടവിൽ വന്നടുത്തു. തോണിക്കാരനെ കൂടാതെ അതിൽ മററാരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. രാജമോഹനൻ ആവശ്യപ്പെട്ട തോണിതന്നെയായിരുന്നു അത്. അയാൾ തോണിക്കാരൻെറ സമീപംചെന്നു വാടക പറഞ്ഞുറപ്പിച്ചു. തോണിക്കാരൻ തോണി കടവിൽകെട്ടി ഭക്ഷണംകഴിക്കുവാനായുംപോയി. എന്നാൽ, രാജമോഹനൻെറ ഭാഗ്യമോ അയാൾ വിചാരിച്ചിരുന്നതിനു വിപരീതമായിട്ടാണു വന്നു കലാശിച്ചത്.

പകൽ കഴിഞ്ഞു ഇരുട്ടു വ്യാപരിച്ചതോടുകൂടി വിശ്വനാഥൻ രാജമോഹനൻെറ സമീപമെത്തി 'മധുർബാബു വന്നിരിക്കുന്നു' എന്നറിയിച്ചു. രാജമോഹനൻ അയാളെ വിശ്വാസലക്ഷണങ്ങൾ സ്ഫുരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഒന്നുനോക്കി. മരണപത്രവുമെടുത്തു നിങ്ങളേയും കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുചെല്ലുവാൻ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു..' എന്നു വിശ്വനാഥൻ പറഞ്ഞു.

രാ: മോ:—അതു തല്ക്കാലം നടപ്പുള്ള കാര്യമല്ല. വിശേഷിച്ചു പബ്ലിക്കറോഡിൽകൂടി അതും കൈയിലെടുത്തു പോകുന്നതു ശരിയല്ല.

വിശ്വനാ:—ഞങ്ങളെ നിങ്ങൾക്കു വിശ്വാസമില്ലേ? ഉറപ്പികയിലും വിശ്വാസമില്ലേ?

രാ: മോ:—എന്തായാലെന്ത്? നിങ്ങൾക്കു കാര്യം നേടിയാൽപോരെ? ഒരു കൈയിൽ ഉറപ്പിക എടുത്തുകൊള്ളുക. മരണപത്രം മറേറ കൈയിലും വാങ്ങിക്കൊള്ളുക.

വിശ്വ:—തരക്കേടില്ല. വിവരം ഞാൻ യജമാനനോടു ചെന്നു പറയാം. വിശ്വനാഥൻ പോയി അധികം താമസിയാതെ തന്നെ മടങ്ങിഎത്തി 'ഉറപ്പിക ഇതാ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. മരണപത്രം വേഗം എടുക്കുക'.

രാജമോഹനൻ യാതൊന്നും സമാധാനം പറയുവാനൊരുങ്ങാതെ ആരെങ്കിലും ചുററുപാടും നിന്നു നോക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു പരിശോധിച്ചു. കൃഷ്ണപക്ഷമായിരുന്നതിനാൽ ചന്ദ്രൻ ഉദിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും നക്ഷത്രം നല്ലവണ്ണം പ്രകാശിച്ചിരുന്നതിനാൽ അത്ര നിബിഡമായ അന്ധകാരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാളുടെ കണ്ണുകൾ എത്താൻ കഴിവുള്ളിടത്തോളം ലോകത്തിൽ ഇരുട്ടിനെയും ഭേദിച്ചു ചെന്നു. തനിക്കു യാതൊരാപത്തിനും വകയില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി 'പണം എന്തുമാത്രം കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

'രണ്ടായിരം ഉറുപ്പിക'.

'ശരി, നോക്കട്ടെ'. എന്നു രാജമോഹനൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ വിശ്വനാഥൻ ഒരു കെട്ടു നോട്ടെടുത്തു അയാളെ കാണിച്ചു. ആരെയും പരിപൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കാത്തതിനാലും ഒന്നിലും ഈഷൽ തിരാത്തവനുമായ രാജമോഹനൻ തനിക്കു ചതി പററരുതെന്നു കരുതി 'കെട്ടഴിച്ചു കാണിക്കുവാൻ' ആവശ്യപ്പെട്ടു. വിശ്വനാഥൻ നോട്ടിന്റെ കെട്ടഴിച്ചു തുറന്നു കാണിച്ചുകൊടുത്തു രാജമോഹനൻ സംതൃപ്തനായി. അയാൾ ഉടൻതന്നെ തന്റെ കിടക്കക്കടിയിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന മരണപത്രം എടുക്കുവാനായി മുറിക്കുള്ളിൽകടന്നു. പരിശോധിച്ചതിൽ അതവിടെ കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാളുടെ ഹൃദയം പതറിത്തുടങ്ങി. ഓർമ്മപ്പിശകാൽ മറെറവിടെയെങ്കിലും വച്ചതായിരുന്നേക്കുമോ എന്നു കരുതി ആ മുറിമുഴുവൻ പരിശോധന നടത്തി. അതവിടെയെങ്ങാനും ഉണ്ടെങ്കിലല്ലേ കിട്ടുകയുള്ളൂ. പുരികം ചുളിച്ചു കുറച്ചുനേരം ആലോചിച്ചു. പെട്ടെന്നെന്തോ ഓർമ്മവന്നതുപോലെ അടുക്കളയിലേക്കോടിച്ചെന്നു. മാതംഗി അപ്പോൾ പാചകവൃത്തിയിൽ അതി ബദ്ധശ്രദ്ധയായിരിക്കയായിരുന്നു. രാജമോഹനൻ ക്രുദ്ധനായി ആ അവസരത്തിൽ അവളുടെ സമീപം ചെല്ലുമെന്നു അവൾക്കുതന്നെ നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. 'എടി മാതംഗി!' എന്നയാൾ ഉറത്ത സ്വരത്തിൽ വിളിച്ചു. അവൾ അയാളുടെ മുഖത്തേക്കു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അയാൾ ഭയങ്കരസ്വരത്തിൽ 'മരണപത്രമെവിടെ?' എന്നു ചോദിച്ചു.

അയാളുടെ വായിൽനിന്നും ശബ്ദമൊന്നും പുറപ്പെട്ടില്ല. അവൾ നിർജ്ജീവിയെക്കണക്കെ നിലകൊണ്ടു. 'എടി ദ്രോഹീ! മാധവനെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത ഇനിയും നിന്നിൽനിന്നും വിട്ടൊഴിഞ്ഞിട്ടില്ലേ?' എന്നു വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

തന്റെ ഹൃദയത്തിൽ എവിടെയോ മറഞ്ഞിരുന്ന ഏതോ മർമ്മസ്ഥാനത്തു രാജമോഹനൻ കുത്തിയതുപോലെ അയാളുടെ ആ ചോദ്യം അവളെ പുളകംകൊള്ളിച്ചു. പെട്ടെന്നവൾ വിചാരത്തെ അടക്കി 'എനിക്കയാളിൽ ആശയുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ എന്തിനാണു നിങ്ങളൊന്നിച്ചിവിടേക്കു വന്നത്? അതു നിങ്ങൾ മറന്നുകളഞ്ഞതെന്ത്?' എന്നവൾ സധൈര്യം ചോദിച്ചു.

'എടി ദുഷ്ടേ! നീ ഇത്തരത്തിൽ ഇതിന്നു മുൻപു എത്രയോ പ്രാവശ്യം എന്റെ കണ്ണിൽ മണ്ണിട്ടിരിക്കുന്നു. ഇത്തവണയും നീ നിന്റെ കമിതാവിനു എന്റെ പക്കൽനിന്നും അതു കളവു ചെയ്തു എങ്ങിനേയോ എത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. നീ വിശ്വസ്തയാണെന്നു കരുതി ഞാൻ കഷ്ടത്തിലായി. നഷ്ടത്തിലുമായി. ഞാൻ എന്റെ പ്രാണനെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കുന്ന പണത്തേക്കാളും കൂടുതലായി നിന്നെ സ്നേഹിച്ചു. ഇതാ ഇപ്പോൾ രണ്ടും എനിക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിന്റെ പേരിലുള്ള സ്നേഹവും പണവും......' മാതംഗി അയാളിൽനിന്നും മുഖത്തെ മറച്ചുകളഞ്ഞു. രാജമോഹനൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു:—'നിന്റെ അന്ത്യദിനം ഇന്നാണ്.'

മാതംഗി രാജമോഹനനെ നിവന്നുനോക്കാതെ പറഞ്ഞു. 'എനിക്കും ഈ നരകീയ ജീവിതത്തിൽ ഒട്ടും അഭിനിവേശമില്ല. വെറുതെ എന്നെ കൊന്നപാപം നിങ്ങളെന്തിനു വലിച്ചുവെക്കുന്നു. ഞാൻതന്നെ മരിച്ചു സായൂജ്യമടഞ്ഞുകൊള്ളാം.'

രാജമോഹനൻ പല്ലുകൾ ഉരുമ്മിക്കൊണ്ടൊന്നു ചിരിച്ചു. 'വേണ്ട. നീ ആത്മഹത്യചെയ്യേണ്ട. നിന്നെ എന്റെ കൈകൊണ്ടുതന്നെ കൊന്നുവെങ്കിലേ എനിക്കു സംതൃപ്തിയാകയുള്ളു. എടി ദുഷ്ടേ! ഞാൻ നിന്റെ പേരിൽ എത്രയോ സ്നേഹബദ്ധനായിരുന്നു. നീ എല്ലാം നശിപ്പിച്ചു. പാപി, ചണ്ഡാലി.' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു അയാൾ അവളുടെ സമീപമടുത്തു്. തന്റെ സമീപം

യമസമാനനായി അയാൾ വന്നു നില്ക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾതന്നെ അവളുടെ ബാക്കി ശേഷിച്ചിരുന്ന ധൈര്യവും അസ്തമിച്ചു. അയാൾ കാലുയർത്തി അവളെ ചവിട്ടുവാനോങ്ങിയപ്പോൾ അവളറിയാതെ തന്നെ അവളുടെ ശരീരം ഒന്നു ചുരുങ്ങിവശായി. അയാളുടെ ചവിട്ടു ചെന്നേററതു അടുപ്പിൽ തിളച്ചുകിടന്നിരുന്ന ചോറുപാത്രത്തിലായിരുന്നു. പാത്രം മറിഞ്ഞു തിളച്ച കഞ്ഞി അവളുടെ പാദങ്ങളിലൂടെ ഒഴുകി. അയാൾ അവളെ വീണ്ടും ഉപദ്രവിക്കുവാൻ കൈ പൊന്തിച്ചു. അപ്പോൾ അവൾ പുറപ്പെടുവിച്ച ദയനീയ രോദനം ഏതോ മന്ത്രശക്തിയാലെന്നവണ്ണം അയാളെ അതേ നിലക്കു നിർത്തിക്കളഞ്ഞു.

ഈ അവസരത്തിൽ വിശ്വനാഥൻ പുറത്തുനിന്നു് 'രാജമോഹനബാബു! സമയം വൈകുന്നു; വേഗം വരിക' എന്നു വിളിച്ചു. രാജമോഹനൻ അതിന്നു യാതൊന്നും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. 'ലഹളയൊക്കെ പിന്നീടാകാം. ആദ്യമായി കാര്യങ്ങൾ കലാശിക്കട്ടെ. എത്ര സമയമാണു ഞാനിങ്ങിനെ ഇവിടെ കാത്തിരിക്കുക? എന്നയാൾ വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

മാതംഗിയെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഉയർത്തിയ കരം അയാൾ താഴ്ത്തി ഇട്ടു. അപ്പോൾ അയാൾക്കെന്തോ ഒരു യുക്തി തോന്നി. ക്ഷണത്തിൽ അയാൾ അടുക്കളവിട്ടു പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

പുറമേ വിശ്വനാഥന്റെ സമീപത്തായി ഒരു മൺവിളക്കു നിഷ്പ്രഭമായി കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നിരുന്നു. എണ്ണ തീർന്നുപോകയാൽ അതു അണഞ്ഞുപോകുമെന്ന ഘട്ടത്തിൽ എത്തിയിരുന്നു. വിശ്വനാഥനു കുറേശ്ശെ ഭയവും ജനിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു. ചുററിലുമുള്ള അന്ധകാരം ഒരു ഭയങ്കരസത്വരൂപമെടുത്തു തന്നെ ഭക്ഷിക്കുവാനണയുന്നതുപോലെയും അയാൾക്കു തോന്നി. അപ്പോഴേക്കും രാജമോഹനൻ അയാളുടെ സമീപമെത്തി. 'മരണപത്രം വളരെ ആഴത്തിൽ കുഴിച്ചിട്ടിരിക്കയായിരുന്നുവോ?' എന്നയാൾ ചോദിച്ചു.

രാജമോഹനൻ അതിന്നു യാതൊന്നും സമാധാനം പറയാതെ അയാളുടെ മേൽചാഞ്ഞുവീണു് തള്ളിമറിച്ചു താഴത്തിട്ടു ഞെ

ഞ്ഞിൽകയറി കഴുത്തിൽപിടിച്ചു ശക്തിയായി അമൎത്തി. ഏതാനും നിമിഷത്തിനുള്ളിൽ വിശ്വനാഥന്റെ ജീവാത്മാവു പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

രാജമാധവൻ വിശ്വനാഥന്റെ മൃതശരീരത്തിൽനിന്നും താഴത്തിറങ്ങി അയാളുടെ പക്കലുണ്ടായിരുന്ന നോട്ടുകൾ തെരഞ്ഞു തുടങ്ങി. ഈ അവസരത്തിൽ രാജമാധവന്റെ പിന്നിൽക്കൂടി രണ്ടു കരങ്ങൾ അയാളുടെ ചുമലുകളിൽ പതിഞ്ഞു പിന്നാക്കം വലിച്ചു എന്നാൽ മദംപൊട്ടിയ ആനയുടെ മുമ്പിലുണ്ടോ സാധു പശുക്കുട്ടി നില്ക്കുന്നു. പിടിയൊന്നും രാജമാധവൻ വകവെച്ചില്ല. അയാൾ നോട്ടിൻകെട്ടുമായി നിവൎന്നുനിന്നു. അടുത്തുതന്നെ മാതംഗി നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു "നീ എന്തിനിവിടെ വന്നു? എന്നു സഗൌരവം ചോദിച്ചു.

അയാൾ മാതംഗിയുടെ കരങ്ങൾ ബലമായി പിടിച്ചു. കൊലപാതകിയുടെ സ്പൎശനവേളയിൽ തന്നെ അവളുടെ ശരീരം വിറച്ചു. ഇരുട്ടിൽ സ്ഥിരമായ മിന്നൽ പോലെ അവൾ നിന്നു. അവളുടെ ദിവ്യതേജസ്സിൽ ആ ദുഷ്ടന്റെ കണ്ണുകൾ നിഷ്പ്രഭങ്ങളായി അടഞ്ഞു. അയാളുടെ കരം മാതംഗിയിൽ നിന്നും തന്നത്താനെ വേർപെട്ടു.

ഇരുപത്തിഎട്ടാം അദ്ധ്യായം.

അവരിരുവരും തോണിയിൽ കയറുമ്പോൾ ആകാശത്തിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ നിന്നും പരിഭിന്നമായ മുകിൽമാലകൾ ഉയൎന്നുപൊങ്ങി തടിച്ചു കൂടിയിരുന്നു. തോണിക്കാരൻ അതിനെ നല്ലവണ്ണം നോക്കിയ ശേഷം 'ബാബു! നേരവും അസമയമായിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു' എന്നു പറഞ്ഞു.

രാ: മാ:—ഒന്നും പേടിക്കാനില്ല. വേഗം തോണി വിടുക.

അവരുടെ തോണി ഇരുണ്ട പുഴയിൽക്കൂടി യാത്രയാരംഭിച്ചു. ആകാശത്തിൽ മേഘജാലങ്ങൾ അടിക്കടി ഒരുമിച്ചുകൂടുന്നതു കണ്ടു തോണിക്കാരൻ 'യജമാനൻ! മഴപ്പെയ്തടങ്ങതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്'.

കാറ്റാരംഭിക്കുന്ന ലക്ഷണമാണ് കാണുന്നത്. കാറു വന്നാൽ യാതൊരു രക്ഷയുമില്ല. എന്നു വളരെ ഭയത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

രാജമോഹനൻ ഇതൊന്നും അത്ര ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. യാത്രക്കാർ രണ്ടുപേരും അവരവരുടെ മനസ്സിലുദിച്ചുപൊന്തിയിരുന്ന ക്ലേശങ്ങളിൽ ലയിച്ചുവശായിരുന്നു. കുറച്ചുനേരം ഇങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞു. മാതംഗി എഴുന്നേറ്റു തോണിയുടെ തലക്കലായി പടിയുടെ വക്കിന്മേൽ കയറി ആകാശത്തിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. രാജമോഹനൻ അവളോടു അവിടെ നിന്നും എഴുന്നേറ്റു തന്റെ സമീപം വന്നിരിക്കുവാൻ എത്രതന്നെ നിർബ്ബന്ധിച്ചിട്ടും അവൾ അതു കേട്ടഭാവം പോലും നടിച്ചില്ല. ഭർത്താവിന്റെ മുഖത്തെക്കാളും പ്രകൃതിയുടെ ഇരുണ്ട മുഖമാണ് അവൾക്കു ഇഷ്ടമായി തോന്നിയത്.

രാജമോഹനൻ വീണ്ടും 'നിനക്കവിടെ എന്താണ്? ഇവിടെ വന്നിരിക്കുക' എന്നവളെ വിളിച്ചു.

'സാധിക്കയില്ല' എന്നവൾ സധൈര്യം മറുപടി പറഞ്ഞു. രാജമോഹനൻ ഇരിപ്പിടത്തിൽ നിന്നും എഴുന്നേറ്റു അവളുടെ സമീപം വന്നു. ഒരു പക്ഷെ, അവൾ നദിയിൽ ചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്തുകളഞ്ഞെങ്കിലോ എന്നായിരുന്നു അയാളുടെ ഭയം. അയാൾ എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടും അവൾ അതൊന്നും കൂട്ടാക്കാതെ നദിയിലെ ഇരുട്ടിൽതന്നെ ഉറ്റുനോക്കിക്കൊണ്ടു മൌനമായിരുന്നു. അവൾ ഒരുപക്ഷെ, തന്റെ ദയനീയാവസ്ഥയെക്കുറിച്ചു വസുമതിയോടു സാവധാനത്തിൽ പറയുകയായിരിക്കുമോ? കുറേ നാഴികയിലും അവൾക്കു ജീവിതത്തിൽ വിരക്തി തോന്നിക്കൊണ്ടുമിരുന്നു. തന്റെ കഷ്ടാനുഭവങ്ങൾ ഓരോന്നും അനുനിമിഷം അവളുടെ ഹൃദയവീചികളിൽ കൂടി പാഞ്ഞുമറഞ്ഞു പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ ഈ ഇരിപ്പിൽ രാജമോഹനനു തെല്ലും വിശ്വാസമില്ലായ്കയാൽ അയാൾ വീണ്ടും 'മാതംഗി!' എന്നു വിളിച്ചു. അവളുടെ ശരീരത്തിൽ രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. അവൾ അവിടെനിന്നു എഴുന്നേറ്റു തോണിയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു. അപ്പോൾ തോണിക്കാരൻ പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി 'അമ്മാ! തോണി മറിയും ഇരിക്കുക' എന്നുച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു. രാജമോഹനൻ അവളുടെ ഉടുപുടയിൽ

ശക്തിയായി കടന്നുപിടിച്ചു. അവൾ വിസമ്മതം ഭാവിച്ചു പിടി വിട്ടുവിക്കാനും ശ്രമിച്ചു. അയാൾ പിടി ഒന്നുകൂടി ബലപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു 'നിന്നെ ഞാൻ ഒരിക്കലും വിടുകയില്ല' എന്നു പറഞ്ഞു. വീണ്ടും അവൾ വസ്ത്രാഞ്ചലത്തിലെ പിടി വിടുത്തുവാൻ ഉത്സാഹിച്ചു. 'നീ ആത്മഹത്യ ചെയ്യരുത്. മാതംഗി! ഞാൻ ഇനി നിനക്കു എന്റെ ജീവിതത്തിൽ യാതൊരു ദ്രോഹവും ചെയ്യുകയില്ല' എന്നു കേണു പറഞ്ഞു.

'നാം രണ്ടാളും ഇനി ഒന്നായി ജീവിക്കുക അസാദ്ധ്യമാണ്' മാതംഗി പറഞ്ഞു. രാജമോഹനനു തെല്ലു കോപമുണ്ടായി. കുറച്ചുനേരം മൌനമായിരുന്ന ശേഷം പറഞ്ഞു:—മാതംഗി! ഞാൻ ചെയ്ത കഠിനകൃത്യങ്ങളെല്ലാം നീ സൌഖ്യമായിരുന്നു കാണുവാൻ ആശിച്ചു മാത്രമായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ അതെല്ലാം നിന്റെ നന്മയെ ഒന്നിനെ പുരസ്കരിച്ചു മാത്രം. ആ സ്ഥിതിക്കു നീ എന്തിനാണ് മരണസന്നദ്ധയാകുന്നത്. അയ്യോ! മാതംഗി! നീ ഒരിക്കലും ആത്മഹത്യക്കു മുതിരരുത്'. കുററം ചെയ്ത ഹൃദയമുണ്ടോ തപിക്കാതിരിക്കുന്നു? അയാളുടെ മനസ്സു വളരെ വേദനിച്ചു.

മാതംഗി അതിനും യാതൊന്നും മറുപടി പറയാതെ തോണിയുടെ ഒരു ഭാഗത്തായി ഒതുങ്ങി ഇരുന്നു. അയാൾ അവളുടെ ചുമലിൽ കൈവെച്ചുകൊണ്ടു 'നിന്നെ ഞാൻ മരിക്കുവാൻ സമ്മതിക്കുകയില്ല' എന്നു പറഞ്ഞു.

ഒരു പാമ്പിനെ തൊട്ടാൽ ശരീരത്തിനു ഏതൊരവസ്ഥയാണോ ഉണ്ടാകുന്നത് അതുതന്നെയായിരുന്നു രാജമോഹനന്റെ കരസ്പർശനവേളയിൽ അവൾക്കുമുണ്ടായത്.

'മാതംഗി! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നിന്നെ സൌഖ്യമായി പാർപ്പിക്കണമെന്നു കരുതി മാത്രമാണ് ഞാൻ ഈ വക നീചകൃത്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടത്'.

'നിങ്ങളുടെ അക്രമങ്ങളായ തൊഴിലുകൾ എന്നെന്നേക്കുമായി നശിക്കട്ടെ. എനിക്കുത്തമമായിട്ടുള്ളത് മരണംതന്നെയാണ്'.

'അയ്യോ, വേണ്ട. വ്യസനപൂർവ്വം ദൈവത്തോടു പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ അദ്ദേഹം തന്റെ തെററുകൾ പൊറുത്തു മാപ്പു നൽകും. നീ എന്നെ തിരിഞ്ഞുപോലും നോക്കുകയില്ലേ?'.

കൊടുങ്കാററിന്റെ ആരംഭം കണ്ടുതുടങ്ങി. അപ്പോഴത്തെ പ്രകൃതി അത്യന്തം ദാരുണമായിരുന്നു. രാജമോഹനൻ പരിഭ്രാന്തനായിത്തീൎന്നു. 'തോണിക്കാരാ! ഏതു വിധത്തിലും തോണി കരക്കണക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ അപകടം നേരിടുക്കും' എന്നയാൾ ദയനീയസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

'കര ഏതു ഭാഗത്താണെന്നുപോലും കാണുന്നില്ല'. എന്നു വ്യസനസ്വരത്തിൽ അവൻ മറുപടി പറഞ്ഞു.

സ്വതേതന്നെ തിരമാലകൾ അടിച്ചുതള്ളിയിരുന്ന പുഴയിൽ കാററിന്റെ അലകളുംകൂടി ചേൎന്നു തകിടംമറിച്ചു തുടങ്ങി. തോണി ഒഴുക്കിൽ പെട്ടു വേഗത്തിൽ നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. രാജമോഹനന്റെ സ്വപ്നവേളകളിൽ മാതംഗിയുടെ ശരീരം എങ്ങിനെ നടുങ്ങി വിറച്ചിരുന്നുവോ അതുപോലെ ആ ചെറുതോണിയും കാററിലും അലയിലും വിറച്ചുതുടങ്ങി. 'കരപിടിച്ചു പോകുക' എന്നു രാജമോഹനൻ തോണിക്കാരനോടു പറഞ്ഞു.

'മേഘങ്ങൾ തിരണ്ടു കയറുമ്പോൾ തന്നെ ഞാൻ പറഞ്ഞുവല്ലോ. നിങ്ങൾ സമ്മതിക്കാഞ്ഞിട്ടല്ലേ. ഇപ്പോൾ 'കര, കര' എന്നു നിലവിളിച്ചിട്ടെന്താണ് ഫലം? കര കാണാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിലല്ലേ എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുവാൻ തരമാകയുള്ളു?'.

പെട്ടെന്നു ഭയങ്കരമായ ഒരു മിന്നലുണ്ടായി. അതിന്റെ പ്രകാശത്താൽ കര അടുത്തുതന്നെ ഉണ്ടെന്നു രാജമോഹനൻ കണ്ടു. അവൎക്കു മുമ്പിലായി ഒരു വലിയ തോണി പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും അയാൾ കാണുകയുണ്ടായി. മാതംഗിയും അതു ദശിച്ചു. ആകാശത്തിൽ അനേകായിരം ഇരിമ്പുഗുണ്ടുകൾ ഒന്നായി വന്നു വീഴുന്നതുപോലെ ഭയജനകമായ ഒരിടിനാദം പുറപ്പെട്ടു. കാററും ഹുങ്കാരധ്വനിയോടു കൂടി അടിച്ചുവീശി. ആ ചെറു തോണി ആലിലപോലെ തുള്ളിച്ചാടി. 'ജാഗ്രതയായിരിക്കണം. തോണി മറിയുമെന്നാണ് തോന്നുന്നത്?' എന്നു തോണിക്കാരൻ മുന്നറിപ്പു കൊടുത്തു. മാതംഗിയെ വിട്ടു രാജമോഹനൻ നോട്ടുകൾ കെട്ടിവച്ചിരുന്ന തന്റെ സഞ്ചി എടുക്കുവാനായി ആദ്യം ഇരുന്നിരുന്ന

സ്ഥലത്തേക്കു നീങ്ങി. അതേ ക്ഷണത്തിൽ ആ ഘോരമായ വാഹനം നദിയിലേക്കു മറിഞ്ഞു.

* * * * *

രാജമോഹനൻ എങ്ങിനെയോ ക്ഷണത്തിൽ നീന്തി കരകയറി. അയാൾ ആ ഇരുട്ടിൽ തോണി മുങ്ങിയ സ്ഥലത്തെത്തന്നെ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടു വളരെനേരം അളവററ ദുഃഖത്തോടുകൂടി നിന്നു. അത്യുന്നതങ്ങളായ തിരമാലകളും ഭയങ്കരമായ കാററിൻെറ ഗജ്ജനവും ഇടക്കിടെയുള്ള മിന്നൽപ്രകാശവും ഒക്കെക്കൂടി ആ രംഗം ബഹു വിചിത്രമായിരുന്നു. എന്തുതന്നെയായിട്ടും രാജമോഹനൻെറ ശ്രദ്ധേയമായ നോട്ടം ആ നദിയിലേക്കുതന്നെയായിരുന്നു. അയാളുടെ രണ്ടു ഐശ്വര്യനിധികളും വസുമതിയിൽ ലയിച്ചു. 'മാതംഗി!' എന്നയാൾ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു. കാററിൻെറ ഇരമ്പലായിരുന്നു അയാൾക്കതിന്നു മറുപടിനൽകിയത്. 'എന്തിനാണീ പാപകൃത്യത്തിന്നു മനസ്സുവെച്ചത്?' എന്നു തന്നോടുതന്നെ ചോദിച്ചു് അയാൾ ഖേദിച്ചു. നുരയും പതയും നദീതീരത്തിൽ അടിച്ചു കയറി. അതുംനോക്കി കുറച്ചുനേരം അയാൾ അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. ആ അന്ധകാരത്തിൽ മാതംഗിയെ അയാൾ എവിടെയാണു തെരയുക? 'ശരി, അവൾ ജീവനോടുകൂടിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും. അവളെപ്പോലുള്ള ദിവ്യതേജോധാമങ്ങൾ ഇരുളിൽ ഒളിഞ്ഞുപോകുമോ? അവൾ തീർച്ചയായും തിരിച്ചുവരും.' എന്നിങ്ങിനെയുള്ള വിചാരങ്ങൾ രാജമോഹനൻെറ ഹൃദയത്തിൽ അടിക്കടി പാഞ്ഞുകേറിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

കുറെ ദൂരത്തിൽ ഒരു വലിയ തോണിയുടെ ഇരുണ്ട ഛായ സാവധാനത്തിൽ പോയിമറഞ്ഞു. അതിലെ ഒരു ഭാഗത്തെ മുറിയിൽ എരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ദീപത്തിൻെറ പ്രതിഛായ ജലത്തിൽ നിഴലിച്ചു കണ്ടിരുന്നു.

ഇരുപത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

അന്നത്തെ അന്തിമേരാള അത്ര മനോഹരമല്ലായിരുന്നു. ഇടിയും മഴയും ഇടവിടാതെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിനെത്തുടൎന്ന തണുത്തകാററം അത്യധികം അസഹ്യതയെ ജനിപ്പിച്ചിരുന്നു. മധൂർഘോഷ് ഏകനായി തന്റെ ബംഗ്ലാവിന്റെ പുറത്തെ മുറിയിൽ വിചാരാധീനനായി സ്ഥിതിചെയ്യുകയായിരുന്നു. കാററും മഴയും തെല്ലൊന്നു ശമിച്ചപ്പോൾ ആരോ ചൂളം വിടുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. രണ്ടുമൂന്നു പ്രാവശ്യം ആ ശബ്ദം കേട്ടശേഷം മാത്രമേ അയാൾക്കു ശരിയായ പ്രജ്ഞയുണ്ടായുള്ളൂ. തനിക്കേറ്റവും സുപരിചിതമായ ഈ ശബ്ദം പുറപ്പെട്ട സ്ഥലത്തേക്കു പോകുന്നതിൽ ആദ്യം അത്ര മനസ്സുവന്നില്ല. എന്നാൽ, വീണ്ടും ആ ശബ്ദം മുഴങ്ങിയപ്പോൾ എന്തോ അപകടം നേരിട്ടിട്ടായിരിക്കണം തന്നെ ഇങ്ങിനെ വിളിക്കുന്നതെന്നു കരുതി അയാൾ ഇരിപ്പിടം വിട്ടെഴുന്നേററു. കാററും മഴയും പരിഗണിക്കാതെ പല ദ്രോഹകൃത്യങ്ങൾക്കും കൂത്തരങ്ങായിത്തീൎന്നിരുന്ന ആ ഇരുളടഞ്ഞ കിടങ്ങിലേക്കു അയാൾ പുറപ്പെട്ടു.

പുറമെ വൃക്ഷച്ഛായയിൽ പതുങ്ങിനിന്നിരുന്ന ആൾ കള്ളത്തലവനായ സർദാരാണെന്നറിഞ്ഞു മധൂർഘോഷ് അയാളുടെ സമീപം ചെന്നു 'വീണ്ടും നിനക്കെന്താണിവിടെ ജോലി?' എന്നു അധികാരസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

'പ്രഭോ! ദേഷ്യപ്പെടരുതേ. വിധി കൎമ്മങ്ങളിന്നു തടസ്സപ്പെടുത്തുകയാൽ ഞങ്ങളാൽ അക്കാര്യം നിൎവ്വഹിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതുനിമിത്തം ഞങ്ങൾ മുൻപു ചെയ്തിട്ടുള്ള ഉപകാരങ്ങൾ മറക്കുന്നതും അതിനെ നിഷേധിക്കുന്നതും ശരിയാണോ?' എന്നു സർദാർ ചോദിച്ചു.

മധൂർ:—ഇനിമേലാൽ നമുക്കുതമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. ഇപ്പോൾ നീ എന്തിനായിട്ടാണു വന്നിരിക്കുന്നത്?

സർദാർ:—(വ്യാകുലഭാവത്തിൽ) പ്രഭോ! ഈ മാതിരി ഘട്ടങ്ങളിലല്ലേ എന്നെപ്പോലെയുള്ളവർക്കു പുറത്തു പോകുവാൻ സാധിക്കയുള്ളു?

മധൂർ:—നീ രാജ്യം ഉപേക്ഷിച്ചുവിട്ടു പോകുന്നതുതന്നെ ഭേദം.

സർദാർ:—നിങ്ങൾ ഈ തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഞങ്ങൾ മററാരെ വിശ്വസിച്ചാണു ഇവിടെ ജീവിക്കുക? നിങ്ങളുടെ കാര്യസാദ്ധ്യത്തിന്നുവേണ്ടി പല അക്രമപ്രവൃത്തികളിലും ഞാൻ ഏർപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, ഇപ്പോഴാ നിങ്ങൾ എന്നെ വെറുക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ഒരിക്കലും വിശ്വാസവഞ്ചകികളല്ല. ഇതാ ഇപ്പോഴും നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയാണു ഈ അസമയത്തു ഞാൻ കഷ്ടപ്പെട്ടിവിടെ വന്നിരിക്കുന്നത്.

മധൂർ:—നീ പറയുന്നതിന്റെ സാരം എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

സർദാർ:—മനസ്സിലാകാൻ പ്രയാസമാണ്. എന്റെ ഏക വിശ്വസ്ഥമിത്രത്തെ പോലീസ് ബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. അവനിൽനിന്നും എന്തൊക്കെ രഹസ്യങ്ങളാണോ പുറത്തുചാടുക; ആരുകണ്ടു?

'എന്ത്, പിടികൂടിയോ? ബന്ധനത്തിലായി എന്നോ.'

'അതേ.'

'എന്നാൽ, ഒക്കെ തകരാറുതന്നെ.'

'പ്രഭോ! ആ വിവരമറിയിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണു ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടേക്കു വന്നത്. നിങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം. ഞാൻ ഇവിടംവിട്ടുപോകയാണ്. എന്നെ പിടിക്കുവാൻ ഇനി ലോകത്തിൽ ആരു വിചാരിച്ചാലും സാധിക്കയില്ല. നിങ്ങൾ എന്നെ അവിശ്വസിച്ചു രാജേന്ദ്രമോഹനനെ വിശ്വസിച്ചു. അവൻ തന്നെ നിങ്ങൾക്കു.........'

ഇത്രയും പറഞ്ഞു സർദാർ അവിടംവിട്ടു മറഞ്ഞു.

മധൂർഘോഷ് കുറച്ചുനേരം പരിഭ്രാന്തനായി അവിടെത്തന്നെനിന്നശേഷം ഗൃഹത്തിലേക്കു നടന്നു. ദൃഢചിത്തനായിരുന്നതിനാൽ അയാൾ ക്ഷണത്തിൽ ധൈര്യം അവലംബിച്ചു. പോലീസ്കാരോ കൈക്കൂലി വാങ്ങുന്നവർ. അയാളോ അളവററ ധനത്തിന്നധിപതിയും. ആ സ്ഥിതിക്കു എന്തുവന്നാലും മധൂരിന്നു നില്ക്കക്കള്ളിക്കു മാർഗ്ഗമുണ്ട്. എന്നാൽ, അതൊന്നുമല്ലായിരുന്നു

അയാളെ ധൎമ്മസങ്കടത്തിലാക്കിത്തീൎത്തത്. ഇപ്പോഴത്തെ ജില്ലാ മജിസ്ത്രേട്ട് ഒരു ആംഗ്ലേയനായിരുന്നു. ഒട്ടും ദയയോ ദാക്ഷിണ്യമോ ഇല്ലാത്ത ആൾ. ഏതു പോലിസ്സുകേസ്സും അദ്ദേഹം ചികഞ്ഞു പരിശോധിക്കും. കേസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുൻപാകെ എത്തുമ്പൊഴേക്കും സൎവ്വ കള്ളികളും പൊളിക്കും. ഈ വക വിചാരങ്ങൾ മധുർഘോഷിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അനുക്രമമായി കടന്നുപോയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ഈ അവസരത്തിൽ മഴയിൽ നനഞ്ഞു സൎവ്വാംഗം ചളിപുരണ്ട വേഷത്തിൽ ഒരാൾ മധുരിന്റെ മുറിക്കുള്ളിൽ കടന്നുചെന്നു. ജില്ലാക്കോട്ടധികാരാതിൎത്തിയിൽപെട്ട ഹരിഗഞ്ചിൽ വസിക്കുന്ന അയാളുടെ ഒരു വിശ്വസ്ഥമിത്രമായിരുന്നു അത്. 'പ്രഭോ! ഒരു നിമിഷംപോലും ഇനി ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതു യുക്തമല്ല. കഴിയുന്നവേഗത്തിൽ എവിടെയെങ്കിലും പോയി രക്ഷതേടണം' എന്നയാൾ അറിയിച്ചു.

എന്താണു കാരണമെന്നു മധുർ തിടുക്കത്തിൽ ചോദിച്ചു.

'മാധവഘോഷിന്റെ വക്കീലിന്റെ പക്കൽനിന്നും മരണപത്രം മോഷണംപോയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചാരകനായ നിമായി എന്നവനെ ദേഹദണ്ഡം ഏൽപ്പിച്ചു ചോദിച്ചപ്പോൾ രാജമോഹനനും താനും ചേൎന്നാണതു കളവുചെയ്യുതെന്നു അവൻ സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. പോലിസുകാർ രാജമോഹനനെ ബന്ധിക്കുവാനായി അയാളുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ അങ്ങയുടെ ആളായ വിശ്വനാഥൻ മരിച്ചുകിടന്നിരുന്നു. അയാളുടെ ശരീരപരിശോധന നടത്തിയതിൽ അങ്ങു രാജമോഹനന്നെഴുതിയിരുന്ന ഒരു കത്ത് അവരുടെപക്കൽകിട്ടി. അതോടുകൂടി സൎവ്വ രഹസ്യങ്ങളും പൊളിഞ്ഞു. അടുത്തദിവസം അങ്ങയെ ബന്ധിക്കുവാനായി അവർ ഇവിടേക്കു വരുന്നുണ്ട്. ഇന്നലെ രാവിലെ പിക്കു എന്നവൻ മജിസ്ത്രേട്ടുമുൻപാകെ അങ്ങയുടെ പലേ പഴയ ചരിത്രങ്ങളും തുറന്നുപറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അധികാരികൾക്കു അങ്ങയുടെ പേരിൽ ഇതിനുംപുറമേ പലേ സംശയങ്ങളും ജനിച്ചു വശായിട്ടുണ്ട്. മജിസ്ത്രേട്ടു വളരെ നീതി

നിഷ്ഠുരം നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽനിന്നും അണുവിടയെങ്കിലും വ്യതിചലിക്കാത്ത ആളുമാണ്. ഒരുതരത്തിലും അദ്ദേഹത്തെ വശപ്പെടുത്താനും ആർക്കാലും സാദ്ധ്യവുമല്ല. നല്ല ശിക്ഷകൾ വഴിപ്പെട്ടടങ്ങി വരികയും ചെയ്യും? എന്നു ആഗതൻ അറിയിച്ചു.

ഇതെല്ലാം സശ്രദ്ധം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നിരുന്ന മധുർഘോഷിന്റെ മുഖം രക്തപ്രസാദമില്ലാതെ വിളറി. 'എന്റെ നാശകാലമടുത്തു' എന്നയാൾ തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞു.

'അവർ അടുത്ത ദിവസം അതിരാവിലെ രാധാഗഞ്ചിലേക്കു പുറപ്പെടുന്നുണ്ടെന്നാണ് വർത്തമാനം. യാത്രക്കുവേണ്ട എല്ലാ ഏർപ്പാടുകളും ആയിരിക്കുന്നു.'

'നാളെ എന്നെ ഇവിടെ കാണാതാകണം' എന്നു മധുർ പതറിയ ഹൃദയത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു. അടുത്ത ക്ഷണത്തിൽ തന്നെ ആഗതൻ അവിടംവിട്ടു പോകയും ചെയ്തു.

പിറ്റേദിവസം നേരം പ്രകാശമായതോടുകൂടി മജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ ബോട്ട് രാധാഗഞ്ചിൽ വന്നടുത്തു. മജിസ്ട്രേട്ട് പോലീസ് അകമ്പടിയോടുകൂടി നേരെ മധുർഘോഷിന്റെ ബംഗ്ലാവിലേക്കു നടന്നു. ഈ വർത്തമാനം കാട്ടുതീ പോലെ ദിക്കെങ്ങും വ്യാപിച്ചു. ജനങ്ങളെല്ലാം പരിഭ്രാന്തന്മാരായും തീർന്നു. മധുർഘോഷ് അനാഥസാധുക്കളെ അക്രമമായി ഉപദ്രവിച്ച ദുഷ്ടനായിരുന്നതിനാൽ അധികപക്ഷം ആളുകൾക്കും ഇതിൽ സന്തോഷമാണുണ്ടായത്. മജിസ്ട്രേട്ടും പരിവാരങ്ങളും മധുർഘോഷിനെ അയാളുടെ ഗൃഹം മുഴുവൻ തെരഞ്ഞു. ഒരിടത്തും കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. മജിസ്ട്രേട്ട് ഓരോ കെട്ടുകളും അതിലെ ഓരോ മുറികളും സസൂക്ഷ്മം പരിശോധന നടത്തി ഒടുവിൽ ആ നാലാമത്തെ കെട്ടിലും കടന്നു. പല ഭയങ്കര പ്രവൃത്തികൾക്കും കൊലപാതകങ്ങൾക്കും സാക്ഷിയായിനിന്നിട്ടുള്ളതും മാധവഘോഷിനെ അടച്ചിട്ടിരുന്നതുമായ ആ മുറിയിലും അവർ പരിശോധനാർത്ഥം എത്തി. മധുർഘോഷിന്റെ ശവശരീരം അവിടെ അവർ കണ്ടെത്തി. ഒരു നീളമുള്ള വസ്ത്രം മുകളിലത്തെ കിളിവാതുക്കൽ ബന്ധിച്ചു അയാൾ തൂങ്ങിനിന്നിരുന്നു. താൻ ചെയ്തുപോയ മഹാപാപങ്ങളിൽ നിന്നും തനിക്കു

രക്ഷ നൽകേണമേ എന്നു ദൈവത്തോടു അകമഴിഞ്ഞു പ്രാർത്ഥിക്കയാകുന്നോ എന്ന മട്ടിൽ അയാളുടെ കണ്ണുകൾ രണ്ടും പുറത്തേക്കു തുറിച്ചു നോക്കിയിരുന്നു.

ഇതേ അവസരത്തിൽ ഒരു 'അയ്യോ! അയ്യോ!' എന്നു ദയനീയമായി നിലവിളിക്കുന്ന ശബ്ദത്തിന്റെ മാറ്റൊലി ആ മുറിയിൽ അലച്ചുതുടങ്ങി. എല്ലാവരും അതു കേട്ടു പരിഭ്രമിച്ചു. ആ ദീനരോദനം അപ്പോൾ അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന എല്ലാവരുടേയും ഹൃദയത്തെ ആർദ്രീഭവിപ്പിച്ചു.

മജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ നയനങ്ങൾ വിശാലമായി ഒന്നു ചുററി. പല സംശയങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ കടന്നുകൂടി. നേരിൽ കണ്ട ഒരു ചെറിയ വാതൽ തുറന്നു നോക്കുവാനായി അദ്ദേഹം ക്ഷണത്തിൽ മുന്നോട്ടു പാഞ്ഞു. പോലീസുകാരും തൽക്ഷണം അദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിച്ചു. ധീരചിത്തനും ബലിഷ്ഠനുമായ ആ ഇംഗ്ലീഷുകാരന്റെ മർദ്ദനം താങ്ങുവാൻ ശക്തിയില്ലാതെ വാതൽ ഇട്ടുതുട്ടു. പോലീസിന്റെ സഹായത്താൽ ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ തന്നെ വാതൽ തുറക്കപ്പെട്ടു. ആ മുറി മുഴുവൻ അന്ധകാരം നിറഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ അതിലെ വൃത്താന്തമൊന്നും അറിവാൻ നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു.

വെളിച്ചത്തെപോലും നിഷ്പ്രഭമാക്കുമാറ് അവിടത്തെ അന്ധകാരം അത്ര ഭയങ്കരമായിരുന്നു. മജിസ്ട്രേട്ട് അവിടെയെല്ലാം സൂക്ഷ്മപരീക്ഷണം നടത്തിയതിന്റെ ഫലമായി മുറിയുടെ കഴിഞ്ഞ കോണിൽ ഒരു കോണിപ്പടി കണ്ടുകിട്ടി. അവർ അതുവഴി മുകളിലേക്കു കയറി. ആ പടികൾ മുകളിലത്തെ മറെറാരു മുറിയിലേക്കുള്ളതായിരുന്നു. ഈ അവസരത്തിലും മുൻപിലത്തെപോലുള്ള ദയനീയരോദനം അവരുടെ കർണ്ണങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞു. ഒരു ചെറിയ രഹസ്യമുറി ദർശിച്ച മാത്രയിൽ ഡ്യൂർലോഷിന്റെ യുക്തികളും തന്ത്രങ്ങളുമെല്ലാം മജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ മുമ്പിൽ ഓരോന്നോരോന്നായി ഉദിച്ചുമറിഞ്ഞു. ആ ചെറിയ മുറിക്കു കിളിവാതലുകളെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കാററു കടക്കുവാൻ വേണ്ടി ഒരു ചെറിയ ദ്വാരം മാത്രമുണ്ടായിരുന്നു. പരിശോധിച്ചപ്പോൾ എല്ലും തോലുമായി ഒരു സ്ത്രീ

അവിടെ ഒരു മൂലയിൽ പ്രജ്ഞാരഹിതയായി കിടക്കുന്നതു ദീപപ്രകാശത്തിൽ തെളിഞ്ഞുകണ്ടു. അതാരായിരിക്കും? മാതംഗിയല്ലാതെ മററാരുമല്ല.

മുപ്പതാം അദ്ധ്യായം.

ഈ വർത്തമാനങ്ങൾ അറിഞ്ഞ നിമിഷത്തിൽ മാധവഘോഷ് മധുരിന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു അതിവേഗത്തിൽ പാഞ്ഞുവന്നു. അയാൾ വന്നു നോക്കിയപ്പോൾ ആദ്യമായി കണ്ടതു് സ്മരണയററു കിടക്കുന്ന മാതംഗിയെ ചുററി അധികാരികൾ നില്ക്കുന്നതായിരുന്നു. 'അയ്യോ, ഇതു മാതംഗിയാണോ?' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു അയാൾ വിങ്ങിക്കരയുവാൻ തുടങ്ങി മജിസ്ട്രേട്ടു് അയാളെ സമാധാനപ്പെടുത്തിയ ശേഷം മധുർഘോഷിന്റെ മരണവൃത്താന്തം ആദിയായ വസ്തുതകളെല്ലാം വിശദമായി ഗ്രഹിപ്പിച്ചു ശേഷം മാതംഗിയെ അയാളെ ഏല്പിച്ചു. മാധവഘോഷിന്റെ ആൾക്കാർ ഒരു മഞ്ചത്തിൽ മാതംഗിയെ നിബന്ധം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബംഗ്ലാവിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി.

മനഃകായങ്ങളാൽ ഒന്നുപോലെ ക്ലേശം സഹിച്ചിരുന്നതിനാൽ മാതംഗി കണ്ടാൽ ആളറിയാത്ത വിധം അത്ര ശോഷിച്ചിരുന്നു. അവളെ വേണ്ട വിധത്തിൽ ചികിത്സിച്ചു കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ പൂർവ്വസ്ഥിതിയിൽ എത്തിക്കുവാൻ മാധവൻ തന്നാലാകുന്ന യത്നങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. കല്ക്കത്തയിൽ നിന്നും പ്രസിദ്ധ ഡാക്ടർമാരെ വരുത്തി അവളെ പരിശോധിപ്പിച്ചതിൽ ജീവനാശത്തിന്നവകാശമില്ലെന്ന് അവർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മാധവനും ഹേമാംഗിയും മററവിടെയുണ്ടായിരുന്നവരും മാതംഗിയുടെ ശുശ്രൂഷയിൽ തന്നെ സശ്രദ്ധം ഇടപെട്ടു.

മേൽത്തട്ടിൽ മധുഘോഷിന്റെ മുറിക്കടുത്തായി മറെറാരു മുറി. കാററും വെളിച്ചവും അതിൽ ധാരളമായി പ്രവേശിച്ചിരുന്നു. വിശേഷവിധമായി സാധനങ്ങളൊന്നും അതിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മാർദ്ദവമേറിയ മെത്ത വിരിച്ച ഒരു കട്ടിലും ചുവരിൽ തൂങ്ങിയിരു

ന്ന ഒരു നാഴികമണിയും ചുവരിൽ ഏതാനും ചിത്രങ്ങളും മരുന്നു കുപ്പികൾ നിരത്തിയിരുന്ന ഒരു അൽമാരയുമല്ലാതെ അതിൽ മററു യാതൊരു സാധനവുമില്ലായിരുന്നു. ഇവയൊക്കെ കൂടാതെ ഒരു ദിവ്യവസ്തു ആ മുറിയെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. മൃദുലമായ മെത്തയിൽ ചാഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന മാതംഗിയുടെ തേജോമയമായ ശരീരമായിരുന്നു അത്. അവളുടെ തലക്കൽ മാധവഘോഷും കാൽക്കൽ ഹേമാംഗിയും ഇരുന്നിരുന്നു. ബ്രഹ്മദേവന്റെ അപൂർവ്വ സൌന്ദര്യ്യ സൃഷ്ടികളിൽ തുല്യയോഗ്യതയുള്ള രണ്ടെണ്ണം ഇങ്ങിനെ ഒരിടത്തു പ്രതിഭാസിക്കുക തന്നെ അപൂർവ്വമാണ്. എന്നാൽ, തന്റെ സൃഷ്ടിമാഹാത്മ്യത്തെ തെളിയിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഈ രണ്ടു സഹോദരികളെയും സൃഷ്ടിച്ചതാണെന്നു വേണം വിചാരിക്കുവാൻ.

ഒരേ കുളത്തിൽ ഒരേ മുരട്ടിൽ ഉത്ഭവിച്ച രണ്ടു കമലങ്ങൾ. ഒന്നു പരിപൂർണ്ണമായി വികസിച്ചിട്ടു ഏതാനും ദിവസങ്ങളായി. മറെറാന്നു വിടൎന്നിട്ടേ ഉള്ളു. മൂത്തവളുടെ പരിപൂർണ്ണയൌവനം നദിപ്രവാഹമാണ്. മററവളുടെ സൌന്ദൎയ്യമം, അരുവിയിൽ നിന്നും വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന കൈത്തോടുകളുടെ പ്രവാഹമാണ്.

മാധവഘോഷ് മാതംഗിയെത്തന്നെ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മാതംഗി 'ഹേമാ!' എന്നു സാവധാനത്തിൽ വിളിച്ചു.

'എന്താണു വേണ്ടതു മാതു!' എന്നു ആൎദ്രത വഴിയുന്ന സ്വരത്തിൽ മാധവഘോഷു ചോദിച്ചു.

മാതംഗിയുടെ പ്രകാശമാനമായ വദനത്തിൽ പെട്ടെന്നു ലജ്ജയുടെ ഒരു നേരിയ നിഴലാട്ടം പരിസ്ഫുരിച്ചു. അവൾ കണ്ണുകൾ ഇറുക്കെ അടച്ചു. മാധവഘോഷിന്റെ ശബ്ദം ദേവഗാനം പോലെ മധുരരസം തുളിമ്പിച്ചുകൊണ്ടു അവളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്കൊഴുകി.

'മരുന്നു കൊടുക്കേണ്ട സമയമായോ ഹേമാ' എന്നു മാധവഘോഷ് ചോദിച്ചു. ഹേമാംഗി കുറച്ചു മരുന്നെടുത്തു മാതംഗിക്കു കൊടുത്തു. അല്പനേരം എല്ലാവരും മൌനമായിരുന്നു. ഒടുവിൽ മാധവഘോഷ് അവിടെ സൎവ്വത്ര വ്യാപരിച്ചിരുന്ന നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജി

ച്ചുകൊണ്ടു 'മാതംഗി! നീ എങ്ങിനെയാണു ആ ദുഷ്ടന്റെ പിടിയിൽ അകപ്പെട്ടതു്?' എന്നു ചോദിച്ചു.

മാതംഗി വളരെ പണിപ്പെട്ടു ഒരു ദീൎഘനിശ്വാസമിട്ടു. 'വിധി എന്നെ അവന്റെ വലകളിൽ അകപ്പെടുത്തി. എന്റെ ഭർത്താവു — ആ ഭയങ്കരകൊലപാതകി — എന്നെ ഹരിഗഞ്ജിലേക്കു കൂട്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയതു് ദുഷ്ടവിചാരത്തോടുകൂടിയായിരിക്കുമെന്നു ഞാൻ കരുതിയില്ല. അവൻ അന്നു ആ ദുഷ്കൃത്യത്തിനു പ്രേരിതനായതറിഞ്ഞ നിമിഷംമുതൽ എനിക്കവന്റെ പേരിലുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹവും ഭക്തിയും ഭയവുമെല്ലാം അസ്തമിച്ചു. ലോകത്തോടുതന്നെ എനിക്കു വെറുപ്പായി. അവിടെനിന്നു രക്ഷപ്രാപിക്കുവാനായി അർദ്ധരാത്രിയിൽ തോണിയിൽ കയറി യാത്രയാരംഭിച്ചു. നദിയിൽ ചാടി ആത്മഹത്യചെയ്യണമെന്നു തീർച്ചയാക്കി ഞാൻ തോണിയുടെ ഒരു തലക്കൽചെന്നു എത്തുകയായിരുന്നു. എന്നാൽ, എന്തുകാരണത്താലൊ എനിക്കതിനു മനസ്സുറച്ചില്ല. ഇതൊക്കെ അനുഭവിക്കാൻ വിധിയുള്ളപ്പോൾ അതെങ്ങിനെ നടക്കും? കൊടുങ്കാറ്റിൽ തോണി വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി. കുറച്ചുനേരം വെള്ളത്തിൽ നീന്തിത്തുടിച്ചുകിടന്നു. അപ്പോൾ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പല ചിന്തകളും അങ്കുരിച്ചു. ഞാൻ എന്തിനുമരിക്കണം. അതിലും വിശേഷിച്ചു ഇത്തരത്തിൽ......' ആ ഭാഗ്യഹീനയുടെ വരണ്ട കണ്ണുകളിൽ ജലം നിറഞ്ഞു. ശബ്ദം അടഞ്ഞു.

'മാതംഗി! നീ ബദ്ധപ്പെടേണ്ട. സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞാൽമതി. ഇപ്പോൾതന്നെ കേൾക്കണമെന്നുമില്ല.' എന്നു വളരെ ദയനീയസ്വരത്തിൽ മാധവഘോഷ് പറഞ്ഞു. എന്നാൽ, മാതംഗിയാകട്ടെ തന്നെത്തന്നെയും മറന്നു ഉദ്വേഗത്തോടുകൂടി തുടർന്നു. ഉള്ളിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വ്യസനഭാരം പകുതിയെങ്കിലും അതു പറഞ്ഞുതീർത്താൽ കുഴിയുമെന്നവൾ കരുതി. 'പുഴയുടെ ഭയങ്കരപ്രവാഹത്തിൽ എന്നെപ്പോലത്തെ ഒരബലക്കു എന്തുചെയ്യുവാൻകഴിയും? ഈശ്വരസങ്കല്പമാണിതെല്ലാമെന്നു ഞാൻ സമാധാനപ്പെടുന്നതിനിടക്കു ഒരു വലിയ തിരമാല എന്നെ വെള്ളത്തിൽ അടിച്ചുതാഴ്ത്തി. ഇത്രമാത്രമേ എനിക്കു നിശ്ചയമുള്ളു.' അവളുടെ

തലചുററുന്നതുപോലെ തോന്നി കുറച്ചുനേരം മൌനമായികിടന്നു. അനന്തരം അവൾ വീണ്ടും തുടൎന്നു:—'എനിക്കോൎമ്മവന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഒരു വലിയ തോണിയിൽ പോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായിട്ടാണു കണ്ടത്. എൻെറ മുമ്പിൽ ദുഷ്ടനായ മധുർഘോഷ് ഒരു കള്ളച്ചിരിയോടുകൂടി നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു ഞാൻ 'അയ്യോ ദൈവമേ! ഈ ദുഷ്ടൻെറ വലയിൽ ബന്ധിക്കുവാൻവേണ്ടിയാണോ നീ എന്നെ മരണത്തിൽനിന്നും മോചിപ്പിച്ചത്? എന്നെ വസുമതിയിൽ തന്നെ ആഴ്ത്തിക്കളയാമായിരുന്നില്ലേ?' എന്നിങ്ങിനെ ജല്പിച്ചു. അത്രതന്നെ. അതോടുകൂടി വീണ്ടും ഞാൻ പ്രജ്ഞാശൂന്യയായിത്തീൎന്നു.'

വീണ്ടും കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞു അവൾ പറഞ്ഞു:—'വീണ്ടും എനിക്കോൎമ്മയുണ്ടായി നോക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഒരു ഭയങ്കരമായ ഇരുട്ടറിൽ ഇരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് കണ്ടത്. ആ ദുഷ്ടൻ കാമകിങ്കരനായി എൻെറ മുമ്പിൽ വന്നിരുന്നു. ആഭാസമായ ഭാഷയിൽ അവൻെറ കാമിതങ്ങൾക്കു വശംഗതയാകാൻ നിൎബ്ബന്ധിച്ചു തുടങ്ങി. എൻെറ ശരീരം കിടുകിടെ വിറച്ചു. എന്നെ അപ്പോൾ അവിടെ വന്നു ആരു രക്ഷിക്കാനാണ്. അവൻ എന്നോടു സമീപിച്ചു. 'എടി ഭ്രാന്തി! നീ എൻെറ ഇഷ്ടത്തിനു നിന്നാൽ നിനക്കെത്രയോ സൌഖ്യമാണ്. ഞാൻ എത്രയോ കാലമായി നിന്നെ പ്രാപിക്കുവാൻ വേണ്ടി കഷ്ടപ്പെടുന്നു. നീ ഒരു തവണ എൻെറ കൈക്കൽ പെട്ടു കടന്നുകളഞ്ഞു. ഇതാ ഇപ്പോൾ നീ എന്തു പറയുന്നു?' ഇതു കേട്ടപ്പോൾ എങ്ങനെയോ ശക്തിമത്തായി രോഷവും ധൈൎയ്യവും എന്നെ അണഞ്ഞു. എൻെറ പ്രകൃതം മാറിക്കണ്ടപ്പോൾ അവൻ മെല്ലെ പിൻവാങ്ങി. ഭയാധിക്യത്താൽ ഞാൻ മൂൎഛിച്ചു സംരനിലം പതിച്ചു. അനന്തരം ഇതാ സസുഖം ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ക്ഷണയിൽ വിശ്രമിക്കുന്നു'. ഇത്രയും പറഞ്ഞവസാനിപ്പിച്ചതോടുകൂടി അവളുടെ ശരീരം വിയൎത്തു. അവളുടെ ഫാലപ്രദേശങ്ങളിൽ വെണ്മുത്തുകൾ കണക്കെ ഉരുണ്ടു പൊങ്ങിനിന്നിരുന്ന സ്വേദകണങ്ങൾ മാധവഘോഷ് തൻെറ കരതലത്താൽ തുടച്ചുകളഞ്ഞു. ഹേമാംഗി വിശറിയാൽ അവളെ വീശി. കുറെ നേരം മാ

തംഗി കണ്ണടച്ചു കിടന്നു. മാധവഘോഷ് എന്തോ ആവശ്യമായി സഹോദരികൾ രണ്ടുപേരെയും അവിടെ വിട്ടിട്ടു പുറത്തേക്കിറങ്ങിപ്പോയി.

ഹേമാംഗി തന്റെ ജ്യേഷ്ഠത്തിയെ നോക്കി 'ജ്യേഷ്ഠത്തി!' എന്നു സാവധാനത്തിൽ വിളിച്ചു. മാതംഗി പ്രതിശബ്ദമൊന്നും പുറപ്പെടുവിക്കാതെ കണ്ണുകൾമാത്രം തുറന്നു അവളെ ഉററുനോക്കി. ഹേമ തന്റെ മുഖം ജ്യേഷ്ഠത്തിയുടെ ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ അണച്ചു അശ്രുധാരകൾ തെരുതെരെ ഒഴുക്കി. മാതംഗി ഭുജകരങ്ങളാലും അവളെ തഴുകിക്കൊണ്ടു 'കുട്ടീ! നീ നിലവിളിക്കത്തക്കവണ്ണം എനിക്കെന്താണ്. എനിക്കിപ്പോൾ വളരെ ആശ്വാസമുണ്ട്. നാളെക്കു സൌഖ്യമായി എഴുന്നേററു നടക്കാറാകും. നിങ്ങളുടെ കയ്യിലാണിപ്പോൾ ഞാൻ ഇനി എനിക്കെന്തു ഭയമാണ്. നിലവിളിക്കാതെ സമാധാനമായിരിക്കുക.'

'ജ്യേഷ്ഠത്തി! ഇനി ഒരിക്കലും നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ വേർപിരിഞ്ഞു പോകയില്ലല്ലോ? ഒരുപക്ഷേ, ഭർത്താവു വന്നു വിളിച്ചാൽ കൂടിയും?'

'ഞാൻ നിങ്ങളെ രണ്ടുപേരെയും പിരിഞ്ഞു ഇനി ഈ ജന്മത്തിൽ മറെറവിടെക്കെങ്കിലും പോകയോ? ഒരിക്കലുമില്ല.'

ബാല്യപ്രകൃതി നിശ്ശേഷം വിട്ടിട്ടില്ലാതിരുന്ന ഹേമാംഗിയുടെ ഹൃദയം അളവററു തെളിഞ്ഞു.

—— : o : ——

മുപ്പത്തൊന്നാം അദ്ധ്യായം.

മാധവഘോഷിന്റെ ബംഗ്ലാവിന്റെ പിൻപുറത്തുള്ള ഉദ്യാനത്തിൽനിന്നും വസുമതിയിലേക്കിറങ്ങുന്ന കൽപ്പടികൾ മനോഹരമായി പ്രകാശിക്കുന്നു. പുഴയും ശക്തിമത്തായി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മാതംഗി പശ്ചിമാശാമുഖത്തിൽ കനകഛവി പരത്തുന്ന അന്തിമാരുണന്റെ കരകൌശലവൈദഗ്ദ്ധ്യം നോക്കി രസിക്കയാണോ എന്നമട്ടിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അവളുടെ മുഖത്തു യാതൊരു വികാരഭേദവും നിഴലിച്ചുകണ്ടില്ല. ആകാശത്തിലെ

വിവിധവർണ്ണങ്ങൾ ക്രമേണ മാഞ്ഞുതുടങ്ങി. വർണ്ണസൌകുമാര്യത്തെ വിഴുങ്ങിക്കളഞ്ഞിരുന്ന കാർമേഘപടലങ്ങൾമാത്രം അവശേഷിച്ചു. ഇരുൾചായ പടർന്നതോടുകൂടി അങ്ങിങ്ങായി ഓരോ നക്ഷത്രങ്ങൾ കണ്ണുതുറിച്ചു ഭൂമിയെ ഉറ്റുനോക്കിത്തുടങ്ങി. മാതംഗി വീണ്ടും വനസ്ഥലിയിലെ നീരോട്ടത്തിൽതന്നെ ബദ്ധശ്രദ്ധയായി. കണ്ണുകൾ അടച്ചു ജലത്തിൽനിന്നും ഉദ്ഭവിച്ചിരുന്ന ശബ്ദത്തെ മാത്രം ശ്രദ്ധിച്ചു. മന്ദമാരുതന്റെ സ്പർശനം അവളുടെ ക്ഷീണത്തെയും ഹൃദയഭാരത്തെയും കുറച്ചു.

അപ്പോൾ പിൻഭാഗത്തുനിന്നും 'മാതംഗി!' എന്ന ശബ്ദം കേട്ട അവൾ സസംഭ്രമം ഇരിപ്പിടത്തിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു. സ്വരത്തിൽനിന്നും അതു മാധവഘോഷാണെന്നു പെട്ടെന്നവൾക്കു മനസ്സിലായി. എന്നാൽ അവൾ പിന്നാക്കം തിരിഞ്ഞുനോക്കിയതേയില്ല. സമാധാനമൊന്നും പറഞ്ഞതുമില്ല. മാധവൻ അവളുടെ സമീപമെത്തി ഇരുളടഞ്ഞ ആകാശത്തെയും പുഴയെയും നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. ഏതാനും നിമിഷംകഴിഞ്ഞു. 'മാതു! നീ എന്താണ് ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നത്?' എന്നു മൃദുസ്വരത്തിൽ ചോദിച്ചു.

'ഒന്നുമില്ല. മന്ദപവനൻ എനിക്കു വളരെ ആനന്ദത്തെ നൽകുന്നു.'

'ഒരുപക്ഷെ, നിനക്കു വല്ല മനഃക്ലേശവുമുണ്ടായിരിക്കാം. അതെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയായിരിക്കുമോ എന്നു ഞാൻ ശങ്കിച്ചു പോയി. ഇങ്ങിനെ ഏകയായി ഇരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു എനിക്കു.....' എന്നയാൾ അർദ്ധോക്തിയിൽ വിരമിച്ചു.

'ശരി! ഞാൻ എന്തിനു മരിക്കണം. ഈ ധന്യജീവിതംതന്നെ എനിക്കു അളവററ ആനന്ദദായകമാണ്. അതിലും വിശേഷിച്ചു അങ്ങയുടെ സമീപത്തു ഞാൻ വർത്തിക്കുമ്പോൾ......'

'അതുതന്നെ മാതംഗി! ഞാനും പറയുന്നത്.'

അവളുടെ ശരീരം കോൾമയിർക്കൊണ്ടു. മാധവഘോഷ് അവളുടെ മൃദുലകരവല്ലിയെ ഗ്രഹിച്ചു തന്നോടൊപ്പം അരികത്തിരുത്തി. ആ കരസ്പർശനവേളയിൽ അവൾ തന്നെത്തന്നെയും മറന്നു അതിരമ്യമായ ഏതോ ഒരാനന്ദലോകത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു. മാധവ

ന്റെ ഹൃദയവും ഏതോ ചില വികാരാവേശത്താൽ തുടിച്ചുവശായി. ഒരു ഞെട്ടിലുള്ള രണ്ടു പുഷ്പങ്ങളിൽ ഒന്നുലയുമ്പോൾ മറേറതും ഉലയാതെ കഴിയുമോ? രണ്ടുപേരും ഏതാനും നിമിഷം തങ്ങളെത്തന്നെയും മറന്നുപോയി.

പെട്ടെന്നു അടുത്തുള്ള ചെടികളുടെ ഇടയിൽ നിന്നും ഒരു ഗംഭീരമായ പുഞ്ചിരിധ്വനി മുഖരിതമായി. കാമുകർ രണ്ടുപേരും പരിഭ്രാന്തരായി. ഒരു സത്വം മാതംഗിയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരൊററ നോട്ടത്തിൽ തന്നെ അതു് രാജമോഹനനാണെന്നു മാതംഗിക്കു മനസ്സിലായി

'മാതംഗി! ഞാൻ മരിച്ചുപോയി എന്നു നീ വിചാരിച്ചു. അല്ലേ?' എന്നവൻ ചോദിച്ചുകൊണ്ടു ഒന്നു ചിരിച്ചു. മാതംഗിയുടെ അവസ്ഥാന്തരം അത്യന്തം ദാരുണമായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ അവിചാരിതമായി ആ ദുഷ്ടൻ അവിടെ വന്നു ചേരുമെന്നു മാധവൻ തെല്ലും കരുതിയിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ഏതാനും നിമിഷം അയാൾ സംഭ്രമത്താൽ സ്തംഭിച്ചുപോയി. ഇതിനകം രാജമോഹനൻ ഒരു പാച്ചിലായി മാധവമേനോന്റെ നേർക്കു പാഞ്ഞു അയാളെ സമീപമുള്ള പുഴയിലേക്കു തള്ളിമറിച്ചു. മാധവമേനോൻ പുഴയിൽ വീണു നീന്തിത്തുടങ്ങി. ശക്തിയേറിയ ജലപ്രവാഹം അയാളെ കീഴോട്ടൊഴുക്കിക്കൊണ്ടുപോയി.

അനന്തരം, രാജമോഹനൻ തന്റെ പത്നിയുടെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു. 'മാതംഗി! വരിക, നമുക്കു പോകാം' എന്നു പറഞ്ഞു അവളെ പിടിച്ചു തന്റെ ശരീരത്തോടടുപ്പിച്ചു മേൽമുണ്ടിനാൽ രണ്ടുപേരുടെയും ശരീരം ഒന്നായി ചേർത്തു ബന്ധിച്ചു.

'എന്തിനു ഭയപ്പെടുന്നു? നമുക്കു രണ്ടാൾക്കും നാട്ടിലേക്കു ഒന്നിച്ചു പോകാം. വരിക'.

'ദുഷ്ടാ! എന്നെ വിടുക. എനിക്കു ഭയമായിരിക്കുന്നു. എന്നെ വിടുക' എന്നവൾ നിലവിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

'അതുമിതും പറഞ്ഞു സമയം വൈകിച്ചിട്ടു ഫലമില്ല. വേഗം പോരിക, നമുക്കു പോകാം'. എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു മാതംഗിയൊന്നിച്ചു അയാൾ, ശക്തിയായി പാഞ്ഞൊഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുഴയിലേക്കു ചാടി. അവർ കഴുത്തോളം വെള്ളത്തിൽ ചെന്നു

നിന്നു. 'രണ്ടാളും ഒന്നിച്ചു മരിച്ചാൽ അടുത്ത ജന്മത്തിൽ ഒന്നിച്ചു തന്നെ ജീവിക്കാം. മാതംഗി! ഈ ജന്മത്തിലും മറുജന്മത്തിലും ഞാൻ നിന്നെ ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും വേർപിരിഞ്ഞു ജീവിക്കുന്നതല്ല' എന്നു രാജമോഹനൻ പറഞ്ഞു.

ഒരു വലിയ തിര മാതംഗിയുടെ ശിരസ്സിനു മുകളിൽകൂടി അടിച്ചു മറിഞ്ഞുപോയി.

ഇതേ അവസരത്തിൽ, പുഴയിൽകൂടി കുറെ ദൂരം ഒഴുകിപ്പോയ ശേഷം നീന്തിക്കരകയറി മാധവഘോഷ് തന്റെ ഉദ്യാനത്തിലെ കല്പടികളുടെ സമീപത്തേക്കു അതിവേഗത്തിൽ നടന്നുവന്നു. അവിടെ ആരെയും കാണാതായപ്പോൾ അയാൾ പരിഭ്രാന്തനായിത്തീർന്നു. പുഴയിലേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ രാജമോഹനൻ മാതംഗിയെ ജലപ്രവാഹത്തിലേക്കു വലിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നതായി കണ്ടു.

'ഈ ജന്മത്തിൽ നീ എനിക്കു സ്വാധീനയായില്ലെങ്കിലും അടുത്ത ജന്മത്തിലെങ്കിലും നിന്നെ എനിക്കു ലഭിക്കുമോ? എന്നു രാജമോഹനൻ പറയുമ്പോൾ മാതംഗി ഉച്ചത്തിൽ ഒരു ദയനീയനാദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. അയാൾ വീണ്ടും അവളെ ബലമായി പിടിച്ചുകൊണ്ടു 'ഈ പുണ്യനദി സത്യമായി ഞാൻ നിന്നെ വരിക്കും' എന്നുപറഞ്ഞു.

മാതംഗി നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു:— 'വേണ്ട, വേണ്ട. അയ്യോ! എന്നെ വിട്ടയക്കുക; വിട്ടയക്കുക.'

'ഇതാ വിട്ടിരിക്കുന്നു; പൊയ്ക്കൊള്ളുക' എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു അയാൾ മാതംഗിയൊന്നിച്ചു പുഴയിലെ ഭയങ്കരമായ കയത്തിലേക്കു കുതിച്ചു. രണ്ടുപേരുടേയും ശിരസ്സിന്നുമീതെ അലകൾ അടിച്ചുമറിഞ്ഞു.

ഈ ദയനീയ കാഴ്ചകൾ കണ്ടുകൊണ്ടു മാധവഘോഷ് കല്പടിയുടെ മുകളിൽ സ്തംഭിച്ചുനിന്നു.

ശുഭം.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി
തൃശൂർ

വില്പാൻ തെയ്യാർ.

		ക. ണ. പ.
ഇന്ദുലേഖ (ഒ. ചന്തുമേനോൻ)...	...	1—8—0
ശാരദ ടി ...	...	1—0—0
ശാന്തകുമാരി	...	1—4—0
ഗോഷർജാൻ	...	0-14—0
ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം-കെ. സുകുമാരൻ (ബി. എ.,)		0-12—0
ജ്യോതിഷസംഗ്രഹം ...	...	0-10—0
മരക്കണക്ക—(തടിക്കണക്ക്) ...	...	1—8—0
പ്രാണിവംശ ചരിത്രം—ഒന്നാംഭാഗം (കെ. സുകുമാരൻ, ബി. എ.)		0—8—0
ടി. രണ്ടാംഭാഗം ടി.	...	0—8—0
ടി. മൂന്നാംഭാഗം ടി.	...	0—8—0
ടി. നാലാംഭാഗം ടി.	...	0—8—0
ജന്തുശാസ്ത്രം 1, 2, 3, 4 ഭാഗങ്ങൾ ടി	...	3—4—0
സുകുമാരകഥാമഞ്ജരി 1-ാം പുസ്തകം	...	0—4—0
ടി. 2-ാം പുസ്തകം	...	0—4—0
ടി. 3-ാം പുസ്തകം	...	0—6—0
ടി. 4-ാം പുസ്തകം	...	0—6—0
ടി 5-ാം പുസ്തകം	...	0—8—0
ടി. 6-ാം പുസ്തകം	...	0—6—0
ടി. 7-ാം പുസ്തകം	...	0—4—0
സുകുമാരഗദ്യമഞ്ജരി 1-ാം ഭാഗം	...	0—6—0
ചില അന്യാപദേശങ്ങൾ (പദ്യം).	...	0—4—0
പാപത്തിൻെറഫലം ...	...	0—8—0
വിവാഹത്തിൻെറ വില	...	0—6—0
ശബ്ദമഞ്ജരി—മലയാളനിഘണ്ടു	...	2—0—0
പര്യായനിഘണ്ടു	...	0—4—0
ഗൃഹവൈദ്യചന്ദ്രിക ...	...	0—4—0

കെ. ആർ. ബ്രദർസ്സ്,

ഹജ്ജൂർറോഡ്, കോഴിക്കോട്.